

ชุดโครงการวิจัยเรื่อง
ชุมชนลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน :
กรณีศึกษาชุมชนเมืองสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

โครงการวิจัยย่อยเรื่อง
การค้าข้ามแดนและผ่านแดนสะหวันนะเขต

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล
รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์
อาจารย์อัครพล ฮวบเจริญ

30 ก.ค. 2552

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประจำปี 2547

S350759

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือศึกษาสภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต รวมถึงการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการค้าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และภาพรวมการค้าระหว่างประเทศไทย และ สปป.ลาว ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของ แขวงสะหวันนะเขต ตลอดจนศึกษาศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการค้าข้ามแดน และการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต

ข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัยประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิที่ได้รับรวบรวมจากเอกสารของหน่วยงานทางการจากแขวงสะหวันนะเขตและหน่วยงานทางการของไทยและจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจของแขวงสะหวันนะเขต และข้อมูลปฐมภูมิที่คณะผู้วิจัยได้รับรวบรวมจากเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ ผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัดมุกดาหารโดยวิธีการ สัมภาษณ์ลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus-group Discussion) การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพกระทำได้โดยการพรรณนา การ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกด้วยวิธีการ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ปัจจัยคุกคาม (SWOT Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ในช่วง ค.ศ. 1997 จนถึง ค.ศ. 2000 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เฉลี่ยของ สปป.ลาว เท่ากับร้อยละ 5.7 และนับตั้งแต่ ค.ศ.2000 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของ สปป.ลาว ได้ เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง สาเหตุของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งมาจากนโยบายทาง เศรษฐกิจของรัฐบาล สปป.ลาว ใน ค.ศ. 1988 ได้มุ่งเน้นการวางแผนทางเศรษฐกิจจากส่วนกลางซึ่งทำ ให้ทิศทางการพัฒนาประเทศมีความแน่นอนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมุ่งเน้นในการปรับระบบ เศรษฐกิจของประเทศให้เป็นระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตลาด (Market-oriented economic system) ในช่วงเวลาดังกล่าว สปป.ลาว ได้ประกาศลดค่าเงินกีบ (Kip) หลายครั้ง ได้ประสบกับวิกฤตการณ์ทาง เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เงินกีบมีค่าลดลงอย่างมาก และอัตราเงินเฟ้อปรับตัว สูงขึ้นมากถึงร้อยละ 142

การดำเนินนโยบายเปิดประเทศมากขึ้น ทำให้การค้าภายในประเทศและของ สปป.ลาว มีการ ขยายตัว การค้าระหว่าง สปป.ลาวกับไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดย สปป.ลาว ขาดดุลการค้ากับไทย ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สินค้าส่งออกของ สปป.ลาว ไปยังไทยที่สำคัญ ได้แก่ สิ่งทอ ไม้และ ผลิตภัณฑ์จากไม้ และกาแฟ ในขณะที่สินค้านำเข้าของ สปป.ลาว จากไทยที่สำคัญคือ สินค้าอุปโภค บริโภค สินค้าทุน และสิ่งทอ

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของแขวงสะหวันนะเขต พบว่า แขวงสะหวันนะเขต ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอินโดจีนโดยเป็นพื้นที่ที่เชื่อมต่อระหว่างประเทศใน ภูมิภาคทะเลจีนใต้กับประเทศในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย และสามารถเชื่อมต่อเส้นทางการค้าทางทิศ เหนือของ สปป.ลาว จากประเทศจีนตอนใต้และตะวันตกไปสู่ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้แขวงสะหวันนะเขดยังอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้ในการผลิต

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระดับการพัฒนาของแขวงสะหวันนะเขตยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก จึงทำให้แขวงสะหวันนะเขตประสบกับปัญหาการขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน อันได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา และ ระบบเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่สามารถสนับสนุนการเกษตรสมัยใหม่ อุตสาหกรรมการเกษตร และอุตสาหกรรม โดยแรงงานที่มีอยู่ในแขวงสะหวันนะเขตส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ

การค้าของแขวงสะหวันนะเขตในอดีตมีการขาดดุลการค้า แต่ใน ค.ศ.2004 เริ่มมีดุลการค้าเกินดุล ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเกินดุลการค้าของแขวงคือ การผลิตและส่งออกค่าออกไปประเทศออสเตรเลีย การค้าส่วนใหญ่ของแขวงเป็นการค้าข้ามแดน เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเล แต่มีพรมแดนทางทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศไทย(มีลำน้ำโขงเป็นแนวเขตแดน) และทิศตะวันออกติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจึงเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยแขวงสะหวันนะเขตจะมียอดรวมการค้ากับประเทศไทยมากกว่าสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พบว่ามีการนำเข้าจากประเทศไทยมากกว่า แต่เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกพบว่า แขวงสะหวันนะเขตส่งออกสู่เวียดนามมากกว่า เหตุผลของการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมากนั้นส่วนหนึ่งมาจากการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export) ไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าการนำเข้าจากประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเพื่อส่งออกไปยังประเทศไทย นอกจากนำเข้าเพื่อส่งออกต่อของแขวงสะหวันนะเขตจากไทยหรือเวียดนามแล้ว ยังมีการนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ เช่น สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฝรั่งเศส และจีน เพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามหรือประเทศไทยด้วย

สำหรับการค้าผ่านแดนในลักษณะของการนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งผ่านประเทศไทยหรือสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเข้าแขวงสะหวันนะเขต หรือส่งออกผ่านประเทศไทยหรือประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Transit Trade) นั้น พบว่ามีการนำเข้าผ่านแดนเข้าสู่แขวงสะหวันนะเขตมากกว่าการส่งออกผ่านแดนมาก การนำเข้าผ่านแดนส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะจากประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย อินเดีย เกาหลีใต้ จีน มีการนำเข้าผ่านแดนจากประเทศในทวีปยุโรปบ้างเล็กน้อย

สินค้าที่แขวงสะหวันนะเขตนำเข้ามีทั้งสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะเสบียงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม-ใช้สอย วัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์ พาหนะและอะไหล่ สินค้าทุน และวัตถุดิบเพื่อการผลิต

สินค้าออกที่สำคัญของแขวงสะหวันนะเขตคือ ทองคำ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกสูง สินค้าที่นำเข้ามาเพื่อส่งออกต่อ สินค้าจากภายในแขวง ได้แก่ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์กสิกรรมและสัตว์เลี้ยงรวมทั้งของป่า

เส้นทางขนส่งจากแขวงสะหวันนะเขตสู่ไทยที่สำคัญ ได้แก่ เส้นทางผ่านด่านที่เมืองคันทะบูลีของแขวงสะหวันนะเขตกับด่านที่จังหวัดมุกดาหารของไทย โดยขนส่งทางเรือขนานยนต์ เรือเล็กสำหรับผู้โดยสาร เรือหางยาวข้ามแม่น้ำโขง โดยในอนาคตอันใกล้นี้สะพานข้ามแม่น้ำโขงนานาชาติแห่งที่ 2 ที่เชื่อมมุกดาหารกับสะหวันนะเขตจะสร้างเสร็จ สะพานนี้จะทำให้การขนส่งคมนาคมสะดวกมากขึ้น

เส้นทางการขนส่งด้านสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่สำคัญ คือ เส้นทางหมายเลข 9 เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่ลาวาว

แขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพทางการค้าชายแดนสูงทั้งในส่วนของการค้าข้ามแดน และการค้าผ่านแดน ในส่วนของการค้าข้ามแดนกับประเทศไทยและเวียดนาม พบว่าแขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพสูงในการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าแปรรูปเกษตร ในส่วนของการค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพสูงทั้งในกรณีการส่งออกสินค้าจากประเทศอื่นผ่านแขวงสะหวันนะเขตไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและไทย และการค้าระหว่างไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามโดยผ่านแขวงสะหวันนะเขต และกรณีการค้าระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับประเทศอื่น โดยผ่านประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เนื่องจากแขวงสะหวันนะเขตมีที่ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีปัจจัยพื้นฐานทางธรรมชาติ (natural factor endowments) ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพทางการค้า โดยเฉพาะการมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์และเหมาะสมในการผลิตสินค้าเกษตร และในการใช้เป็นฐานการผลิตสินค้าแปรรูปเกษตร การมีแหล่งแร่ทองคำและแร่ทองแดงจำนวนมาก เหมาะแก่การผลิตอุตสาหกรรมเหมืองแร่ การมีแรงงานจำนวนมาก และค่าแรงถูก ประกอบกับแขวงสะหวันนะเขตอยู่ในช่วงของการพัฒนาและมีความต้องการบริโภคอุปโภคสินค้าสูง และการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม และความโดดเด่นในด้านการมุ่งอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

นโยบายที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการค้าของ สปป.ลาว คือ นโยบายส่งเสริมการผลิตและการลงทุนจากต่างประเทศที่เอื้อต่อการลงทุนจากต่างประเทศทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับภาษี (Tariff and non-tariff policy) นโยบายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน ตลอดจนนโยบายการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ ทั้งที่เป็นของแขวงสะหวันนะเขตเอง และที่เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยเฉพาะโครงการ East-west economic corridor และระบบ Logistic ในขณะที่กลุ่มประเทศซึ่งเป็นตลาดแหล่งใหญ่ของ สปป.ลาว โดยเฉพาะประเทศกลุ่มเอเชีย ได้แก่ จีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีกำลังซื้อสูง เนื่องจากอยู่ในช่วงของการเปิดประเทศ

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการค้าชายแดนของแขวงสะหวันนะเขตทั้งในส่วนของการค้าข้ามแดน และการค้าผ่านแดน คือ 1. ปัญหาและอุปสรรคด้านการศึกษาและคุณภาพแรงงาน อาทิ ประชาชนมีระดับการศึกษาต่ำ ความไม่เพียงพอและการขาดทักษะในการจัดการศึกษาในด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี การขาดนักวิชาการและผู้ประกอบการที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐศาสตร์และด้านการบริหารจัดการ การขาดแรงงานฝีมือ 2. ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและแหล่งเงินทุนภายในประเทศ 3. ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ อาทิ ความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การบริหารจัดการเกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากร การขาดทักษะในการจัดการองค์กรสมัยใหม่ 4. ปัญหาและอุปสรรคด้านวินัยและวัฒนธรรมในการทำงาน อาทิ ความไม่คุ้นเคยกับกฎระเบียบข้อบังคับของการทำงานภาคอุตสาหกรรม

แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต คือ

1) เน้นพัฒนาการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

และการค้าผ่านแดนในกรณีของการส่งสินค้าจากแขวงสะหวันนะเขตผ่านประเทศไทยหรือสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 2) เน้นในการผลิตสินค้าส่งออกที่เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง โดยเน้นการใช้แรงงาน (Labour intensive) เน้นการผลิตสินค้าส่งออกในลักษณะ Contract Farming และการเป็นฐานการผลิตร่วม (Jointed venture production base) ในลักษณะที่แขวงสะหวันนะเขตได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนเน้นการผลิตสินค้าส่งออกที่ไม่สร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม 3) มุ่งขยายตลาดไปยังกลุ่มประเทศต่าง ๆ ให้เพิ่มขึ้นจากกลุ่มเดิม และมุ่งขยายตลาดไปยังประเทศต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มให้เพิ่มขึ้น ทั้งในกลุ่มประเทศในอาเซียน ได้แก่ ไทย จีน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศในกลุ่มภูมิภาคอื่น ๆ ที่มีกำลังซื้อสูง ตลอดจน 4) เน้นพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agri-tourism) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Eco-tourism) โดยเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการท่องเที่ยวประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

กลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต คือการเพิ่มความเข้มแข็งของตลาดเดิมทั้งในส่วนของการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดน และการแสวงหาตลาดใหม่ผ่านเครือข่ายระหว่างประเทศในส่วนของการค้าผ่านแดน

Abstract

The main objectives of this research were to explore, cross-border trade and transit trade activities in Savannakhet province of The People's Democratic Republic of Lao. (Lao PDR) However, the study also expands into the following areas which are :

- The socio-economic infrastructure of Lao PDR.
- The current economic condition of Lao PDR.
- The Trade policies of Lao PDR.
- The Overall trade situation between Thailand and Lao PDR.
- The market potential, market opportunity, problem and Obstacle of cross-border and border trade in Savannakhet province.
- The development direction towards the border and cross border trade and transit trade of Savannakhet province.

Secondary data were collected from documents and websites of Thai and Savannakhet government offices. Primary data were collected from the officers, entrepreneurs and the people in Savannakhet and Mukdahan province by in-depth interview and focus-group discussion. The data were analyzed by descriptive statistics, percentage and arithmetic mean, content analysis and SWOT analysis.

The results from this study revealed that during the year 1997 till 2000, the economic growth rate of Lao PDR is around 5.7%. And from the year 2000 onwards, Lao PDR economy had grown continuously. The reasons behind this upward trend of Lao PDR economy were its economic policy since year 1988 which gear towards government push economic development, As a result, the development direction of Lao PDR had been quite clear and consistant. Beside, its policy also concentrated on market-oriented system, during that particular period, Lao PDR announced devalue kip (Laos currency) several times and faced the crisis in Southeast Asia economy which also reduced the value of Kip tremendously and face 142% inflation rate.

Nevertheless, the policy to open-up its country to the world has increased its domestic trade growth as well as international trade between Thai and Lao PDR continuously. Laos had trade deficit with Thailand during the past 10 years. The export goods from Lao PDR to Thai were textile, wood, wood product and coffee, while the import goods of Laos from Thailand were consumer goods, capital goods and Textile.

Trade balance of Savannakhet had always been deficit, but since 2004 it began to be surplus. The key factor was the gold exporting to Australia. Savannakhet sits between two countries, Thailand located at its West and The Socialist Republic of Vietnam is at its east. Both countries are the major trading partner of Savannakhet. Data from the trade province office, 2003-2004, trading value between Savannakhet and Thailand was higher than those between Savannakhet and The Socialist Republic of Vietnam (Vietnam). Import value from Thailand to Savannakhet was higher than from Vietnam. However, export value from Savannakhet to Thailand was lower. Most of the consumption goods from Thailand that were imported to Savannakhet had been re-exported to Vietnam. Not only from the two countries, Savannakhet also imported goods from the other countries and re-exported those goods to Thailand and Vietnam. The re-exporting was more important than the transit trade.

Apart from trade with Thailand and Vietnam there were also transit trade to and from Savannakhet via Thailand or Vietnam. The imported transit trade were from many countries in Asia especially from Singapore Indonesia India and South Korea and also from a few countries in Europe. There also were exports transit trade to some countries in Asia and a few in Europe.

The imported goods were consumption goods ; food, clothing, construction equipment, vehicle, and also investment goods and raw material.

The cross-border exported goods were woods and wood products, agriculture product such as crops and animals as well as forest goods.

The transportation route for trade between Savannakhet and Thailand is to cross the Mekong river by boat or ferry but at the end of this year there will be a choice "the Second Mekong International bridge". The major route from Savannakhet to the border of Vietnam is the number 9 route which is a part of East West Economic Corridor project.

Trading potential of Savannakhet were both cross-border trading re-export and transit trading. Savannakhet's export potential to Thailand and Vietnam were agricultures and agro-industries product. Savannakhet also has a potential of being a trade and service hub of Southeast Asia region.

There were several factors which encouraged the trading. First, Savannakhet has located at the junction of the North-south axis and East-west axis, direct access to Thailand through Mekong bridge and shorter time-distance to central Vietnam. Second, the natural factor endowments were quite suitable for production and trading development especially in the aspects of rich forestry resources, the abundant land and water resources for agricultures and agro-processing industries and the gold and copper for mining. Third, there were plenty of

beautiful local places and unique culture conservation which highly attracted to tourist. Forth, there were the excess supply of labours with low wage in Savannakhet. Fifth, Savannakhet demand for consumption-import goods were highly increasing. Sixth, the countries in the Southeast Asia region, Thailand ; Vietnam and The Republic of China were the large markets with the high purchasing power. Seventh, there were many relevant intensives policies for tradings, the tariff and nontariff policy, privileges policy, the Savan-Seno Special Economic Zone policy, the construction of the 2nd international Mekong bridge policy, the other infrastructure development policies and the logistic policy.

The serious problems and obstructions for Savannakhet trading development were as follows. First, there were less education and competency labour, lacking of technical and vocational school ; skilled labours ; economy and technology expertises. Second, there were obviously lacking of fund, sources of fund and financial facilities. Third, lacking of best-practiced organization and management. Forth, facing new discipline and culture for employee working.

For trading development, Savannakhet would concentrated on several factors. First, manufacturing of export oriented products of natural-based production ; agro-processing industry with high value added ; labour-intensive production, contract farming and joint-venture production base with technology transfer and environmental concerning would be seriously concentrated. Second, market expansion to other regions and other countries in the Southeast Asia region, especially Thailand ; Vietnam and China would be closely concentrated. Finally, the sustainable-tourism development, Agri-tourism and Eco-tourism would be also concentrated.

The crucial strategy which will be used to enhance trade capacity in Savannakhet province are strengthening the original market both boarder trades and transit trades and identifying a new market via international trade network in terms of transit trade.

คำนำ

แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่มีความสำคัญของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มิใช่จากการเป็นแขวงใหญ่ที่มีจำนวนประชากรมากเท่านั้น แต่ความสำคัญอยู่ที่ทำเลที่ตั้งซึ่งมีลักษณะทางยุทธศาสตร์สำคัญทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาค เนื่องจากพื้นที่ของแขวงติดต่อกับพรมแดนของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประกอบกับโครงการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงประเทศต่างๆในภูมิภาค เป็นโครงการที่อาศัยสะหวันนะเขตเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญจุดหนึ่ง แขวงสะหวันนะเขตจึงเป็นแหล่งเชื่อมโยงการค้าระหว่างประเทศไทย เวียดนาม ลาว และประเทศอื่นๆในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งประเทศต่างๆเหล่านี้จะต้องเกี่ยวข้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและการค้า การศึกษาสภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขตจึงเป็นเรื่องน่าสนใจ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับบุคลากร องค์กรของ สปป.ลาว และประเทศใกล้เคียง

คณะผู้วิจัยหวังว่าการศึกษาสภาพการค้าข้ามแดน และผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อแขวงสะหวันนะเขต และประเทศต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง โดยในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานกงสุลไทยประจำแขวงสะหวันนะเขต โดยเฉพาะท่านกงสุลใหญ่ และคณะกงสุล บุคคลหลายฝ่ายของแขวงสะหวันนะเขต อาจารย์วิทยาลัยครูสะหวันนะเขต ข้าราชการ และบุคคลจากภาคเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

สิงหาคม 2549

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
กรอบความคิด	4
ระเบียบวิธีวิจัย	5
การเก็บรวบรวมข้อมูล	6
เครื่องมือ	6
สถิติที่ใช้	6
2 สภาพเศรษฐกิจ ภาพรวมการค้า และนโยบายการค้าของไทย-สปป.ลาว	
สภาพเศรษฐกิจไทยและสปป.ลาว ระหว่าง ค.ศ.1997-2004	7
ภาพรวมการค้าระหว่างไทย-สปป.ลาว ค.ศ.1999-2003	10
นโยบายการค้าของไทย และสปป.ลาว	12
สรุป	24
3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต	
สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต	26
แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต	28
กรอบความร่วมมืออนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง	29
สะหวันนะเขตในฐานะศูนย์กลางการค้าและการลงทุน	30
4 สภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต	
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากข้อมูลเชิงปริมาณ	
ภาพรวมการค้าของแขวงสะหวันนะเขต	36
การค้าข้ามแดนและผ่านแดน	39
การค้าข้ามแดน	40
การค้าผ่านแดน	41
ประเภทและชนิดของสินค้าส่งออกและนำเข้า	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต (ต่อ)	
ส่วนที่ 2 ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดน	
จากการสัมภาษณ์	
การค้าโดยรวม	55
การนำเข้า	56
การส่งออก	56
ระบบการชำระเงินของการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทย	58
การขนส่งสินค้า การขนส่งสินค้าผ่านด่านของแต่ละประเทศ	58
การค้าผ่านแดน	59
การลงทุน	62
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต	64
สรุปและอภิปรายผล	65
5 ศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการทำการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต	
ศักยภาพ	68
ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต	81
ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต	90
6 แนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต	
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขตโดยรวม	96
แนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขตโดยแยกตลาด	100
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	108
ภาคผนวก ก.	
ภาคผนวก ข.	
ภาคผนวก ค.	
ภาคผนวก ง.	
ภาคผนวก จ.	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ดัชนีชี้วัดสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย และสปป.ลาว ค.ศ.2003	8
2 เปรียบเทียบสัดส่วนการค้าของไทยกับ สปป.ลาว ในกลุ่มประเทศอาเซียน	11
3 ภาพรวมการค้าของแขวงสะหวันนะเขต (2003-2004)	36
4 ประเทศที่ทำการค้ากับแขวงสะหวันนะเขต และมูลค่าการนำเข้า ส่งออกของแขวง ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	38
5 เปรียบเทียบมูลค่า ร้อยละของการค้าข้ามแดน (ระหว่าง ค.ศ.2003-2004) กรณีรวมและไม่รวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อเวียดนาม/ไทย	41
6 การค้าผ่านแดน : การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export ระหว่าง ค.ศ.2003-2004)	42
7 การค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากประเทศที่สามผ่านไทย/เวียดนาม เข้าแขวงสะหวันนะเขต และหรือส่งออกผ่านไทย/เวียดนามสู่ประเทศที่สาม ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	44
8 สรุปรูปการค้าของแขวงสะหวันนะเขต การค้าข้ามแดน และผ่านแดน ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	46
9 มูลค่าและร้อยละของสินค้าส่งออกประเภทต่าง ๆ ของแขวงสะหวันนะเขต (ระหว่าง ค.ศ.2003-2004)	48
10 ประเภทสินค้าออกข้ามแดน (ระหว่าง ค.ศ.2003-2004)	49
11 ชนิดของสินค้าภายในส่งออก (ระหว่าง ค.ศ.2003-2004)	50
12 มูลค่า และร้อยละของการนำเข้าสินค้าข้ามแดนประเภทต่าง ๆ ของ แขวงสะหวันนะเขต (ระหว่าง ค.ศ.2003-2004)	52
13 ชนิดสินค้านำเข้าข้ามแดน(เฉพาะที่มีการระบุชัดเจน) ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	54
14 มูลค่าและร้อยละของการค้าต่างประเทศของแขวงสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ. 2003-2004	69
15 มูลค่าและร้อยละของการค้าข้ามแดนสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	70
16 มูลค่าและร้อยละของการค้าผ่านแดนสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	75
17 มูลค่าและร้อยละของการค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ดุลการค้าของไทยต่อ สปป.ลาว ค.ศ.1993-2003	12
2 แขวงสะหวันนะเขตในฐานะศูนย์กลางการค้าและบริการ	31
3 เศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน(Site A)	32
4 เศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน(Site B)	33
5 การค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต	39
6 สัดส่วนของมูลค่าการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของ แขวงสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	70
7 สัดส่วนของมูลค่าการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทยและ ระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	71
8 สัดส่วนของมูลค่าการส่งออก และการนำเข้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขต กับประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	71
9 สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตไปยัง ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	72
10 สัดส่วนของมูลค่าการนำเข้าข้ามแดนจากประเทศไทยและประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมายังแขวงสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	72
11 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของการค้าข้ามแดนระหว่าง แขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศไทย ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	73
12 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของการค้าข้ามแดนระหว่าง แขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปี 2003-2004	73
13 สัดส่วนมูลค่าผ่านแดนในส่วนของการนำเข้าเพื่อส่งออกและการค้าผ่านแดน ในลักษณะอื่นแขวงสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	77
14 สัดส่วนมูลค่าการค้าผ่านแดนสะหวันนะเขตที่เป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Reexport) ไปยังประเทศไทยและประเทศเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	77
15 สัดส่วนมูลค่าการค้าผ่านแดนสะหวันนะเขตที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ ระหว่าง ค.ศ.2003-2004	78
16 สัดส่วนมูลค่าของการค้าผ่านแดนสะหวันนะเขตที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ระหว่าง ค.ศ.2003-2004 : กรณีสะหวันนะเขต ไทย/เวียดนาม กลุ่มประเทศ เอเชีย/ยุโรป/แอฟริกา	78

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ		หน้า
17	สัดส่วนมูลค่าของการค้าผ่านแดนสะพานนเซตที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ระหว่าง ค.ศ.2003-2004 : กรณีกลุ่มประเทศเอเชีย/ยุโรป ไทย/เวียดนาม สะพานนเซต 	79
18	ศักยภาพการค้าของแขวงสะพานนเซต	80
19	ศักยภาพ ปัจจัยสนับสนุน และปัญหาอุปสรรคของการค้าของสะพานนเซต	95
20	แนวทางพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการค้าของแขวงสะพานนเซต	98
21	แนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวของแขวงสะพานนเซต	102
22	กลยุทธ์การเพิ่มศักยภาพการค้าของแขวงสะพานนเซต	103

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีนและยังเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ทั้งนี้มีพรมแดนทิศเหนือติดกับประเทศจีนเป็นระยะทางยาว 416 กิโลเมตร ทิศใต้มีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาระยะทางยาว 492 กิโลเมตร ทิศตะวันออกมีพรมแดนติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นระยะยาวมากที่สุด คือ ระยะทาง 1,957 กิโลเมตร ทิศตะวันตกมีพรมแดนติดกับประเทศไทย มีระยะทางยาวรองลงมา คือ 1,810 กิโลเมตร ทั้งนี้โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งพรมแดน และมีพรมแดนติดกับสหภาพเมียนมาร์ โดยมีพรมแดนติดกันเป็นระยะทาง 230 กิโลเมตร

ภายในประเทศลาวมีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 แขวง และ 1 กำแพงนคร (กำแพงนครเวียงจันทน์) โดยมีแขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่มีพื้นที่มากที่สุด (21,774 ตารางกิโลเมตร) และมีประชากรรวมทั้งหมด 739,253 คน(ข้อมูลจาก www.mukweb.com/sapan/sawan.htm : 20 สิงหาคม 2547) นอกจากนี้แขวงสะหวันนะเขตยังเป็นแขวงที่มีความสำคัญในด้านทำเลที่ตั้ง เนื่องจากทิศตะวันออกของแขวงสะหวันนะเขตมีพรมแดนติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่จังหวัดกว๋างตรีและกว๋างบิน ทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศไทยที่จังหวัดมุกดาหาร นครพนม อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ส่วนทิศเหนือและใต้ติดกับแขวงคำม่วนและแขวงสาละวัน ของ สปป.ลาว จากจุดเด่นทางด้านที่ตั้ง แขวงสะหวันนะเขตจึงสามารถดำเนินการค้าระหว่างประเทศกับไทยและเวียดนามได้อย่างสะดวก ทั้งนี้ยังสามารถเป็นจุดเชื่อมโยงการค้าขายระหว่าง สปป.ลาวและประเทศอื่น ๆ ได้อีกด้วย นอกจากนี้แขวงฯยังสามารถพัฒนาเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าระหว่างด่านอ่าวไทยและด่านทะเลจีนใต้ได้อย่างสะดวก

นอกจากนี้ รัฐบาลของประเทศในเขตลุ่มแม่น้ำโขงซึ่งได้แก่ สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ไทย และจีน ได้ดำเนินแผนการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำโขงร่วมกันตามโครงการระเบียงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) ซึ่งประกอบโครงการย่อยๆที่สำคัญคือ โครงการที่ 1 สร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 2 ซึ่งเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ของไทย กับ เมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต ของ สปป.ลาว โดยโครงการนี้เริ่มดำเนินโครงการในปี 2004 และจะแล้วเสร็จตามแผนในปี 2006 ทั้งนี้ได้รับเงินสนับสนุนเงินกู้จาก Japan Bank for International Cooperation หรือ JBIC โดยภาระเงินกู้นี้ประเทศไทยและสปป.ลาว จะรับผิดชอบประเทศละครึ่ง โครงการที่ 2 การปรับปรุงเส้นทางหมายเลข 9 ในสปป.ลาว เพื่อใช้เป็นเส้นทางเชื่อมการค้ามาคมจากสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 2 ณ เมืองคันทะบูลี (แขวงสะหวันนะเขต) โครงการที่ 3 การปรับปรุงเส้นทางหมายเลข 1 ของเวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางจากเมืองดองฮาไปสู่เมืองดานังซึ่งเป็นเมืองท่าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม เมื่อโครงการทั้งสามนี้เสร็จสมบูรณ์ สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 นี้จะเชื่อมต่อ

กับทางหลวงหมายเลข 9 ของสปป.ลาว ในแขวงสะหวันนะเขต และยังเชื่อมโยงไปสู่เวียดนามตอนกลาง โดยจะไปบรรจบกับเส้นทางหมายเลข 1 ของเวียดนามที่เมืองดองฮา โดยเส้นทางนี้จะผ่านเมืองสำคัญของเวียดนาม คือ เมืองกวางตรี เมืองเว้ (เมืองหลวงเก่า) และไปสิ้นสุดที่เมืองดานัง ซึ่งเมืองท่าสำคัญซึ่งสามารถรองรับเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ได้ นอกจากโครงการย่อยเหล่านี้แต่ละประเทศยังมีโครงการพัฒนาและก่อสร้างเส้นทางคมนาคม อีกหลายโครงการเพื่อรองรับแผนการพัฒนาดังกล่าวนี้

แผนการพัฒนามตามโครงการ East-West Corridor ที่ประกอบไปด้วยโครงการย่อยสามโครงการดังกล่าวนี้ จะมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดความร่วมมือกันพัฒนากิจกรรมในสาขาต่าง ๆ ที่แต่ละประเทศจะมีศักยภาพ ทั้งนี้โดยจะครอบคลุมถึงการค้าข้ามแดน การค้าผ่านแดน การลงทุน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขง มากกว่านั้นยังเป็นการเอื้ออำนวยให้พื้นที่ตอนใต้ของเมียนมาร์ และพื้นที่ตอนกลางของเวียดนาม ไทย และ ลาว ให้กลายเป็นแหล่งศูนย์กลางจำหน่ายสินค้าให้แก่ประเทศทางด้านตะวันออกของอินโดจีน เช่น ประเทศจีน (ตอนใต้) ฟิลิปปินส์ เกาหลี และญี่ปุ่น และประเทศทางด้านตะวันตกของอินโดจีน เช่น ประเทศบังกลาเทศ อินเดีย ศรีลังกา และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

จากข้อมูลข้างต้นทำให้คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและสำรวจสภาพเศรษฐกิจการค้าตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของแขวงสะหวันนะเขตและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนำไปประกอบไปเป็นข้อมูลเชิงลึกในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการค้าและเศรษฐกิจของสะหวันนะเขต

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการค้า สปป.ลาว และภาพรวมการค้าระหว่างประเทศ ไทย และ สปป.ลาว
2. ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และแนวทางการพัฒนาของแขวงสะหวันนะเขต
3. ศึกษาสภาพการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต
4. ศึกษาศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรคในการทำการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต
5. สรุปแนวทางการพัฒนาการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศของแขวงสะหวันนะเขตและภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการค้าของแขวงสะหวันนะเขตและหรือภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อเป็นประโยชน์แก่บุคคล หน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจทำการค้าการลงทุนกับแขวงสะหวันนะเขต

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และ สภาพการค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว ในระหว่าง ค.ศ.1997-2004 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และแนวทางการพัฒนาแขวงสะหวันนะเขต
2. ศึกษาสภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต โดยศึกษาเฉพาะในส่วนของการนำเข้าสินค้าและส่งออกผ่านจุดผ่านแดนบริเวณชายแดนแขวงสะหวันนะเขต-ไทย และแขวงสะหวันนะเขต-เวียดนาม เฉพาะในส่วนที่มีการผ่านพิธีการศุลกากรอย่างถูกต้อง โดยศึกษาทั้งในส่วนของการค้าข้ามแดน (cross border trade) และการค้าผ่านแดน (Transit Trade) ในลักษณะของการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export) และการค้าผ่านแดนในลักษณะการนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งผ่านไทยหรือเวียดนามเข้าแขวงสะหวันนะเขต หรือการส่งสินค้าออกจากสะหวันนะเขตผ่านไทยหรือเวียดนามสู่ประเทศอื่น ๆ ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ข้อมูลของแขวงการค้าสะหวันนะเขต ระหว่าง ค.ศ.2003-2004
3. ศึกษาศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรคในการทำการค้าชายแดนของแขวงสะหวันนะเขต เฉพาะในส่วนของการค้าข้ามแดน และการค้าผ่านแดน
4. สรุปแนวทางการพัฒนาการค้าชายแดนของแขวงสะหวันนะเขต เฉพาะในส่วนของการค้าข้ามแดน และการค้าผ่านแดน

นิยามศัพท์

การค้าชายแดน (Border trade) ประกอบไปด้วยสองกรณี คือ

1. การซื้อขายสินค้าของประชาชนบริเวณชายแดนของแขวงสะหวันนะเขตที่มีพรมแดนติดกับไทยและเวียดนาม
2. การนำเข้าสินค้าและการส่งสินค้าออกผ่านจุดผ่านแดนบริเวณชายแดนแขวงสะหวันนะเขตซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศไทยและเวียดนาม เฉพาะในส่วนที่มีการผ่านพิธีการศุลกากรอย่างถูกต้อง ทั้งในส่วนของการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะการค้าชายแดนในกรณีที่สอง

การค้าข้ามแดน (Cross-border trade) หมายถึง การนำเข้าสินค้าและการส่งสินค้าออกระหว่างแขวงสะหวันนะเขต-ไทย และแขวงสะหวันนะเขต-เวียดนาม โดยผ่านจุดผ่านแดนบริเวณชายแดนแขวงสะหวันนะเขต เฉพาะในส่วนที่มีการผ่านพิธีการศุลกากรอย่างถูกต้อง

การค้าผ่านแดน (Transit trade) หมายถึง การค้าของแขวงสะหวันนะเขตใน 3 กรณีคือ

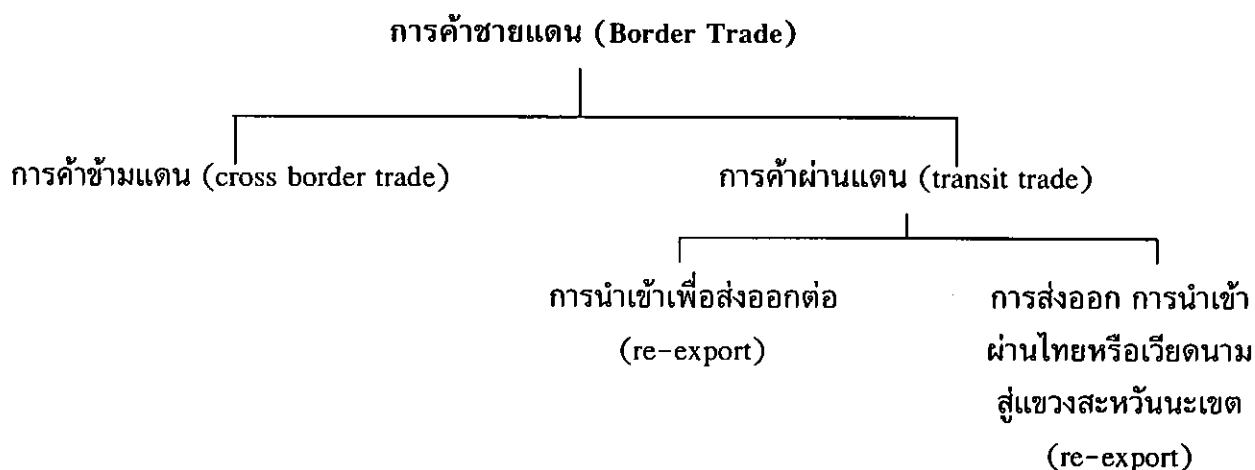
1. การค้าของประเทศคู่ค้าที่ขอขนส่งสินค้าผ่านพรมแดนของแขวงสะหวันนะเขต โดยได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล สปป.ลาว ให้ผ่านพรมแดนได้ และไม่ผ่านการตรวจสอบสินค้าโดยศุลกากรแขวงสะหวันนะเขต

2. การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export) โดยแขวงสะพานนะเขตนำเข้าจากประเทศหนึ่งและส่งออกต่อไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอาศัยเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแขวงสะพานนะเขต
3. การนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งผ่านไทยหรือเวียดนามเข้าแขวงสะพานนะเขต หรือการส่งสินค้าออกจากสะพานนะเขตผ่านไทยหรือเวียดนามสู่ประเทศอื่นๆ

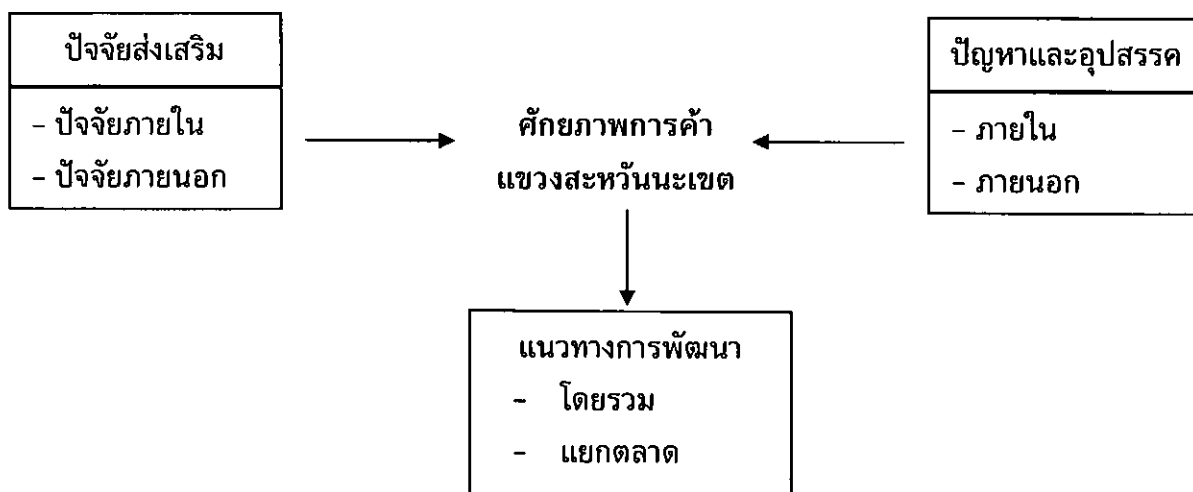
การศึกษาในครั้งนี้จะเน้นศึกษาเฉพาะการค้าผ่านแดนกรณีที่สองและสามเท่านั้น เนื่องจากกรณี 1 นั้นมีน้อยมาก

กรอบความคิด

การค้าของแขวงสะพานนะเขต

ศักยภาพการค้าและแนวทางการพัฒนา

ระเบียบวิธีวิจัย

ส่วนที่ 1 ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการค้า และสภาพการค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และตัวดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจมหภาค การเงิน และภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงที่สำคัญของประเทศไทยและ สปป.ลาว ซึ่งข้อมูลที่น่ามา ทำการศึกษาทั้งหมดเป็นข้อมูลทุติยภูมิ และมีแหล่งข้อมูลจากฐานข้อมูล *World Development Indicator 2002* ของธนาคารโลก ฐานข้อมูลส่งออก-นำเข้าของกรมศุลกากร และข้อมูลจาก พาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร

ส่วนที่ 2 ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และแนวทางการพัฒนาแขวง สะหวันนะเขต โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมแขวงสะหวันนะเขตจาก รายงานข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต (*Basic Statistics About the socio-economic development for Savannakhet province 2003*) จากเว็บไซต์ของเขต เศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน

ส่วนที่ 3 ศึกษาวิเคราะห์สภาวะการณ์การค้าของแขวงสะหวันนะเขต โดยแบ่งการศึกษา ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพการค้าระหว่าง ค.ศ. 2003-2004 โดยใช้มูลค่าและร้อยละ วิเคราะห์ภาพรวมการค้าต่างประเทศของแขวงสะหวันนะเขต สภาวะการค้าข้ามแดน การค้าผ่านแดนประเทศคู่ค้า ประเภทของสินค้า ชนิดของสินค้า ส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอสภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนจากความคิดเห็นและข้อเท็จจริงจากการ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการค้าของแขวงสะหวันนะเขต ระหว่างวันที่ 30 พ.ค.-3 มิ.ย. 2005 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย หัวหน้าแผนกการค้าแขวงสะหวันนะเขต (ท่านสมหวัง วงวัด), ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร (นายไพรัตน์ สกลพันธุ์), หัวหน้าแผนกสิทธิกรรมและป่าไม้ (ท่านบุญขวาง คำบุญเรือง), กงสุลใหญ่ประจำแขวงสะหวันนะเขต (นางสาวมาลินดา มนูญชัย) และ ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ พล.ประจำ สปป.ลาว (คุณประสิทธิ์ วิชัยยุทธมา) ซึ่งเป็นการเพิ่มความชัดเจน รายละเอียด และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าข้ามแดน ผ่านแดนของแขวงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 4 ศึกษาศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรคในการทำการค้าชายแดนของแขวงสะหวันนะเขต การพิจารณาจะแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ประเด็นแรก คือ การวิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยที่สนับสนุน ให้เกิดศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต ตลอดจนปัจจัยและอุปสรรคของการพัฒนา ศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต การค้าข้ามแดนและผ่านแดนของสะหวันนะเขต ด้วยการ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (*Strength Weakness Opportunity Threat Analysis : SWOT Analysis*) และการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับสภาพ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม แนวทางการพัฒนาแขวงสะหวันนะเขต และสภาพการค้าข้ามแดน ผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ข้าราชการระดับสูงของ แขวงสะหวันนะเขต และของไทย และประชาชนที่อาศัยอยู่ในแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัด มุกดาหาร

ส่วนที่ 5 สรุปแนวทางการพัฒนาการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสองประเภทด้วยกัน คือ ข้อมูลปฐมภูมิ และ ข้อมูลทุติยภูมิ

สำหรับข้อมูลปฐมภูมิ คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด ประธานสภาหอการค้า ศุภการของจังหวัดมุกดาหาร กงสุลใหญ่ประจำแขวงสะหวันนะเขต และนักธุรกิจชาวไทยที่ไปลงทุนในแขวงสะหวันนะเขต รวมทั้งเจ้าหน้าที่ระดับสูงของแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งได้แก่ หัวหน้าแผนกการค้าแขวง หัวหน้าแผนกกลไกกรรมและป่าไม้ ผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโน หัวหน้าแผนกศึกษา หัวหน้าห้องการแผนกแรงงานและแผนการ และหัวหน้าแผนการและการลงทุน โดยเดินทางไปแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัดมุกดาหาร 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 6 พฤศจิกายน 2004 ถึงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2004 เพื่อสำรวจพื้นที่และศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม 2005 ถึงวันที่ 4 มิถุนายน 2005 เพื่อสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มเป้าหมาย

ในการขอเข้าสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มเป้าหมายดำเนินการโดยผ่านสถานกงสุลไทย ณ เมือง คันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต ซึ่งท่านกงสุลใหญ่ ท่านกงสุล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำสถานกงสุล ให้ความอนุเคราะห์ติดต่อ และนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการขอเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ และนำนักวิจัยไปยังสถานที่ต่างๆในสะหวันนะเขตเพื่อการสัมภาษณ์และขอข้อมูลต่างๆ

ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ คณะผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารสถิติการค้า และข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต จากหน่วยงานราชการของทั้งแขวงสะหวันนะเขตและจังหวัดมุกดาหาร รวมทั้งจากเว็บไซต์ของหน่วยงานดังกล่าว ข้อมูลบางส่วนได้รับจากผู้ช่วยวิจัยฝ่ายสะหวันนะเขต (อาจารย์จากวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต คืออาจารย์คำสอน พรบุบผา และอาจารย์บุญชู สุริยเดช)

เครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

สถิติที่ใช้

ใช้สถิติพรรณนา ร้อยละ(percent) ค่าเฉลี่ย(arithmetic mean)

บทที่ 2

สภาพเศรษฐกิจ ภาพรวมการค้า และ นโยบายการค้าของไทย-สปป.ลาว

เนื่องจากทั้งไทยและสปป.ลาวได้พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตนอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมา ดังนั้นก่อนที่คณะวิจัยจะได้อธิบายถึงสภาพเศรษฐกิจ นโยบายทางการค้า และ การค้าระหว่างไทย-สปป.ลาว คณะวิจัยจะขออธิบายถึงภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของทั้งไทยและสปป.ลาวก่อน เพื่อให้เข้าใจในลักษณะทางเศรษฐกิจพื้นฐานระหว่างสองประเทศ แล้วหลังจากนั้นจะได้อธิบายการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาวอย่างสังเขปเพื่อให้เห็นภาพความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างสองประเทศ และกล่าวถึงนโยบายทางการค้าทั้งที่เป็นนโยบายทางภาครัฐและการและมีใช้ภาครัฐการ รวมทั้งยังจะได้อธิบายถึงมาตรการส่งเสริมการค้า และการลงทุนพิเศษระหว่างสองประเทศอีกด้วย

สภาพเศรษฐกิจไทยและสปป.ลาว ระหว่าง ค.ศ.1997-2004

หลังจากที่ไทยประสบวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 1997 อันส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงปี 1997-1998 เศรษฐกิจของไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจแท้จริงเฉลี่ยตั้งแต่ปี 1999 ถึง 2003 เท่ากับร้อยละ 4.7 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2002 และ 2003 มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ 5.41 และ 6.75 ตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยคือ โครงสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างมาก กล่าวคือ การบริโภคภายในประเทศได้มีบทบาทต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น จากในอดีตที่การส่งออกสุทธิเป็นตัวจักรเพียงตัวเดียวเท่านั้นที่มีบทบาทต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย การบริโภคภายในประเทศ ณ ราคาปี 1988 ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5 ตั้งแต่ปี 1999 เป็นต้นมา ขณะที่การส่งออกสุทธิ ณ ราคาปี 1988 ขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.21 เท่านั้น

ตั้งแต่ปี 2000 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยของประเทศลาวเท่ากับร้อยละ 5.7 และเศรษฐกิจของลาวยังเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาตลอดตั้งแต่ปี 1996 สาเหตุของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนี้ส่วนหนึ่งมาจากตั้งแต่ประมาณปี 1987 นโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลมุ่งเน้นการวางแผนทางเศรษฐกิจจากส่วนกลางซึ่งทำให้ทิศทางการพัฒนาประเทศมีความแน่นอนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมุ่งเน้นปรับระบบเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตลาด (Market-oriented economic system) ทั้งสองสาเหตุนี้จึงส่งผลให้รายได้ประชาชาติของลาวขยายตัวอย่างในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันนี้

ถึงแม้ว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของลาวจะขยายตัวอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ประเทศลาวได้มีการประกาศลดค่าเงินกีบ (Kip) ลงหลายครั้ง โดยค่าเงินกีบเฉลี่ยของปี 1995 มีค่าเท่ากับ 722 กีบต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปี 2003 ค่าเงินกีบมีค่าประมาณเท่ากับ 10,660 กีบต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ (อัตรา ณ เดือนเมษายน) ขณะที่อัตราเงินเฟ้อของลาวพุ่งสูงขึ้น

อย่างมาก ตั้งแต่ปี 1988-1997 ดัชนีราคาผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้นเท่ากับร้อยละ 20.45 ภายหลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ค่าเงินกีบอ่อนตัวลงอย่างมาก และอัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก โดยในปี 1998 เงินเฟ้ออยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 142 แต่ในช่วงไตรมาสที่สามของปี 1999 อัตราเงินเฟ้อเริ่มปรับตัวลดลงมา ตามการประกาศของธนาคารกลางของลาว อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยของปี 2000 เท่ากับร้อยละ 30 และ ดัชนีราคาผู้บริโภคปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 7.8

ตาราง 1 ดัชนีชี้วัดสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย และสปป.ลาว ค.ศ.2003

	ไทย	สปป.ลาว
จำนวนประชากร (ล้านคน; ค.ศ.2003)	63.95	5.62
เนื้อที่ทั้งหมด (ตารางกิโลเมตร)	513,254	236,800
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐฯ; 2003)	143,303	2,043
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (purchasing-power-parity) (ล้านเหรียญสหรัฐฯ; 2003)	453,933	10,184
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (เหรียญสหรัฐฯ; 2003)	2,291	362
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (purchasing-power-parity) (เหรียญสหรัฐฯ; 2003)	7,070	1,786
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (1999-2003)	4.7	5.7
มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ; 2003)	78,416	359
มูลค่าการนำเข้า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ; 2003)	74,214	482

ที่มา : The ASEAN Secretariat และ IMF

เนื่องจากเศรษฐกิจของสปป.ลาว ที่ยังคงอยู่ในลักษณะเศรษฐกิจครัวเรือน ดังนั้นผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของสปป.ลาว จึงอยู่ในระดับที่ต่ำมาก โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อหัวที่ปรับอำนาจซื้อแล้วของสปป.ลาว น้อยกว่าของไทยเกือบ 5 เท่า เช่นเดียวกับมูลค่าการส่งออกของไทยที่มีมูลค่าสูงกว่าของสปป.ลาวอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางเศรษฐกิจของสปป.ลาวอยู่ในระดับที่สูงกว่าของไทย รวมทั้งยังขยายตัวอย่างต่อเนื่องตลอด 10 ปีที่ผ่านมา การขยายตัวในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง สปป.ลาวมีสาเหตุหลักๆ อยู่หลายประการด้วยกัน

นโยบายของสปป.ลาวตั้งแต่ ค.ศ.1987 มุ่งเน้นปรับระบบเศรษฐกิจครัวเรือนให้เป็นระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตลาดมากขึ้น จึงทำให้การผลิตในประเทศมีการบันทึกมูลค่าการผลิตอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตลาดยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา

เศรษฐกิจอย่างจริงจังทั้งภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วในภาคอุตสาหกรรม การผลิตกระแสไฟฟ้า ภาคการสื่อสารและการขนส่ง และภาคการท่องเที่ยวมีการพัฒนาและขยายตัวอย่างมาก

การเปิดประเทศมากขึ้นของสปป.ลาว ส่งผลโดยตรงกับการสร้างรายได้อย่างมหาศาล โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว (ซึ่งรวมอุตสาหกรรมโรงแรมด้วย) ตั้งแต่ ค.ศ.1992 รายได้จากการท่องเที่ยวของสปป.ลาวเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยรายได้ใน ค.ศ.1992 มีมูลค่าเพียงประมาณ 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับ ค.ศ.1997 รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นเป็นประมาณ 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงถือเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของสปป.ลาว ถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของสปป.ลาวขยายตัวอย่างต่อเนื่องตลอดศตวรรษที่ผ่านมา สปป.ลาวมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศที่ชัดเจน โดยได้เสนอสิทธิพิเศษลดการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 35 เหลือ ร้อยละ 20 ในทุกอุตสาหกรรม และภาษีศุลกากรแก่อินดัตริย์และเครื่องจักรเหลือเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น นอกจากนี้ยังลงทุนต่างชาติยังได้สิทธิพิเศษอื่น ๆ อีกที่ไม่ใช่สิทธิพิเศษทางภาษี อาทิ อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าที่ดินในอายุสัญญาสูงสุด 50 ปี และการอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวได้ในกรณีที่ชาวลาวไม่สามารถทำงานนั้นได้

จากข้อมูลของธนาคารโลกใน ค.ศ.2004 อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ของ สปป.ลาว อยู่ที่ประมาณร้อยละ 6.0 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากอัตราการเติบโตร้อยละ 5.5 ใน ค.ศ.2003 (ข้อมูลจากคณะกรรมการแผนการและการลงทุน สปป.ลาว ระบุว่าอัตราการเติบโตของ GDP ในปีงบประมาณ ค.ศ.2003-2004 คือระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2003 ถึง 30 กันยายน 2004 อยู่ที่ร้อยละ 6.5 สูงกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้ที่ร้อยละ 6.2 ทำให้ลาวมี GDP เพิ่มขึ้น 2.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ทั้งนี้การขยายตัวของเศรษฐกิจในภาพรวมเป็นผลมาจากการขยายตัวของภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ การลงทุนภาครัฐและเอกชนที่สูงขึ้น การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว และมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน เวียดนาม ไทย และการค้าของโลก

อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในปีงบประมาณ ค.ศ.2003-2004 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 12.2 ลดลงจากร้อยละ 16.8 ใน ค.ศ.2003 แม้ราคาน้ำมันจะได้ปรับตัวสูงขึ้นในช่วง ค.ศ.2004 แต่ราคาอาหารได้ปรับตัวลดลงในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้ผลสุทธิคืออัตราเงินเฟ้อที่ลดลง

ในปีงบประมาณ 2003-2004 (1 ตุลาคม 2003 – 30 กันยายน 2004) รัฐบาลลาวมีรายรับทั้งสิ้น 3,399 พันล้านกีบ หรือประมาณ 321 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (รวมรายรับจากเงินช่วยเหลือ) คิดเป็นร้อยละ 99 ของแผนที่ตั้งไว้ การจัดเก็บรายได้ภาครัฐดีขึ้นเล็กน้อย โดยรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งมาจากความพยายามในการจัดเก็บภาษีของแขวงต่าง ๆ ที่ดีขึ้น และในช่วงเวลาเดียวกัน รัฐบาลมีรายจ่าย 5,464 พันล้านกีบ หรือประมาณ 517 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 97 ของแผนที่ตั้งไว้ ในปีงบประมาณ 2003-2004 รัฐบาลขาดดุลงบประมาณ 2,064 พันล้านกีบ หรือประมาณ 195

ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 8.4 ของ GDP เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2002-2003 ที่ขาดดุลร้อยละ 7.8 ของ GDP การขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่องนี้ ส่งผลกระทบในทางลบต่อเสถียรภาพทางการเงินของลาว

รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาการจัดเก็บรายได้ภาครัฐและควบคุมรายจ่ายให้เข้มงวดขึ้น เพื่อลดการขาดดุลงบประมาณ โดยรัฐบาลได้เริ่มมีมาตรการเพิ่มการควบคุมด้านศุลกากรชายแดน และจัดให้มีการฝากเงินรายได้ไว้ในบัญชีของรัฐบาลกลาง อย่างไรก็ตาม อุปสรรคของการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ได้แก่ ชีตความสามารถที่จำกัดของบุคลากร ระบบการจัดเก็บที่กระจายอำนาจ และการส่งเสริมการลงทุนด้วยการยกเว้นภาษี

อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในปีงบประมาณ 2003-2004 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 12.2 ลดลงจากร้อยละ 16.8 ในปี 2003 อัตราแลกเปลี่ยนเงินกีบมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยอยู่ที่ 10,567 กีบต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปีงบประมาณ 2003-2004 ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราแลกเปลี่ยน 10,570 กีบต่อดอลลาร์สหรัฐในปี 2003 ในปี 2004 ธนาคารแห่งชาติลาว ยังคงนโยบายการปล่อยกู้แบบระมัดระวังเพื่อลดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และยังได้ออกพันธบัตรเพื่อระดมทุนด้วย

ในปีงบประมาณ 2003-2004 ลาวส่งออกสินค้ามูลค่า 374 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2003 ร้อยละ 4.7 ในช่วงเวลาเดียวกัน ลาวนำเข้าสินค้ามูลค่า 562 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2003 ร้อยละ 13.3 คิดเป็นการขาดดุลการค้ามูลค่า 188 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือขาดดุลเพิ่มขึ้นจากปี 2003 ร้อยละ 35.6

ที่ผ่านมาสินค้าส่งออกของลาวยังจำกัดอยู่เพียงสินค้าไม่กี่ชนิด ได้แก่ ไฟฟ้า สิ่งทอ ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ และกาแฟ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2003 เป็นต้นมา ทองและทองแดงได้กลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของลาว ตลาดสินค้าส่งออกหลักของลาวยังจำกัดอยู่เพียงประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป โดยเฉพาะเวียดนาม ไทย ฝรั่งเศส เยอรมนี และเบลเยียม อย่างไรก็ตาม จีนเริ่มก้าวเข้ามาเป็นตลาดรับซื้อสินค้าลาวที่มีศักยภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ สินค้าป่า และสินค้าเกษตร

สินค้านำเข้าของลาว ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งมีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมาคือ สินค้าทุน สิ่งทอ และสินค้าอื่น ๆ โดยแหล่งสินค้านำเข้าหลัก ได้แก่ ไทย เวียดนาม จีน สิงคโปร์ และญี่ปุ่น

ภาพรวมการค้าระหว่างไทย-สปป.ลาว ค.ศ.1999-2003

เนื่องจากไทยและสปป.ลาวเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดกัน ลักษณะการค้าระหว่างกันส่วนใหญ่จึงมีลักษณะเป็นการค้าชายแดน นอกจากการค้าชายแดนแล้ว ระหว่างไทยกับสปป.ลาว ยังมีการค้าผ่านแดนอีกคณะผู้ท้าววิจัยเห็นว่าต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน การค้าผ่านแดนหมายถึง การค้าที่สปป.ลาวขอให้สินค้าจากประเทศที่สามผ่านอาณาเขตไทยเข้ามายังสปป.ลาว และในทางกลับกัน การค้าของสปป.ลาวที่ขอเอาสินค้าของตนผ่านอาณาเขตไทยไปยังประเทศที่สาม ดังนั้นการค้าผ่านแดนจึงไม่ถือเป็นการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาว

ในระยะทศวรรษที่ผ่านมา การค้าของประเทศไทยกับประเทศในอาเซียนมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ จากเดิมที่การค้าของไทยให้ความสำคัญกับสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป (อียู) เท่านั้น ใน ค.ศ.2003 การค้าระหว่างไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียนมีมูลค่าถึงประมาณ 1.2 ล้านล้านบาท หรือประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของการค้าทั้งหมดของไทย

ตาราง 2 เปรียบเทียบสัดส่วนการค้าของไทยกับสปป.ลาว ในกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศ	1999		2000		2001		2002		2003	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
Total	705,318	100.0	939,416	100.0	989,218	100.0	1,039,100	100.0	1,192,995	100.0
Trade										
Brunei	7,235	1.03%	21,365	2.27%	18,850	1.91%	21,083	2.03%	15,096	1.27%
Indonesia	78,630	11.15%	105,742	11.26%	121,053	12.24%	138,952	13.37%	167,930	14.08%
Malaysia	175,681	24.91%	248,028	26.40%	257,681	26.05%	278,001	26.75%	348,125	29.18%
Philippines	66,021	9.36%	88,169	9.39%	101,444	10.25%	100,925	9.71%	123,209	10.33%
Singapore	305,215	43.27%	378,918	40.34%	359,698	36.36%	362,924	34.93%	378,431	31.72%
Cambodia	13,937	1.98%	14,232	1.51%	21,317	2.15%	22,623	2.18%	29,183	2.45%
Laos	17,705	2.51%	18,395	1.96%	22,206	2.24%	21,104	2.03%	23,211	1.95%
Myanmar	19,198	2.72%	30,702	3.27%	51,528	5.21%	52,859	5.09%	55,412	4.64%
Vietnam	30,384	4.31%	47,196	5.02%	49,961	5.05%	50,939	4.90%	66,272	5.56%

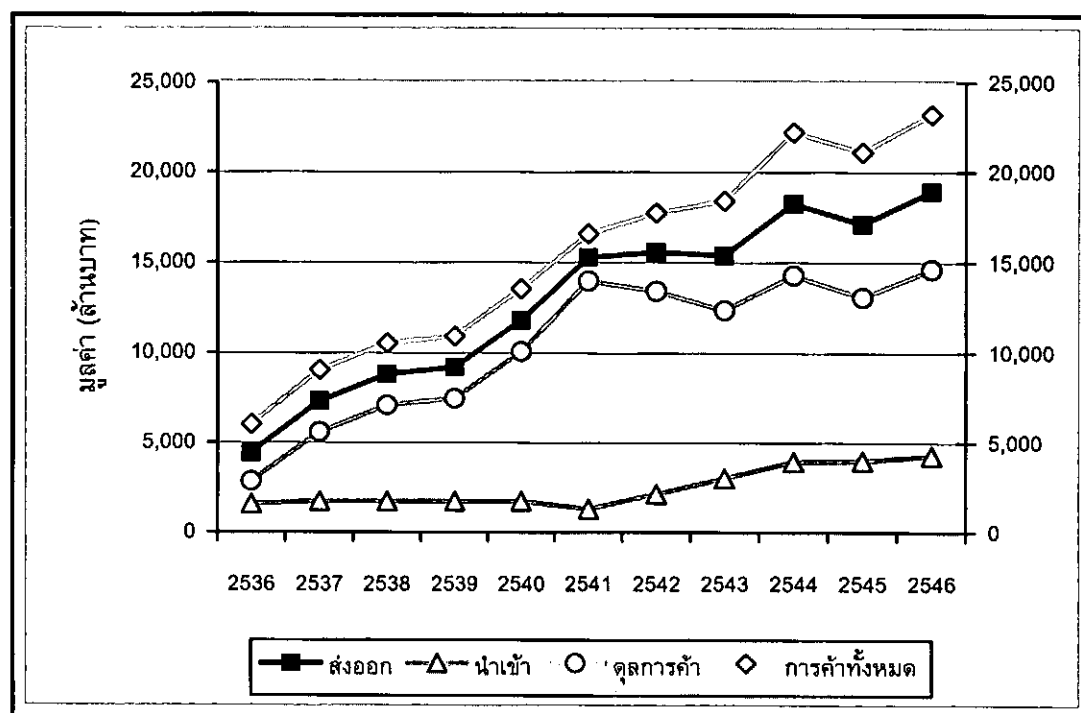
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สิงคโปร์ถือเป็นประเทศที่ไทยมีการค้าด้วยมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยรองลงมาคือ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ตามลำดับ การค้าของไทยกับสามประเทศนี้รวมกันมีมูลค่าการค้าประมาณร้อยละ 80 ของการค้าทั้งหมดกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ขณะที่การค้าของไทยกับเวียดนามก็มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปี ค.ศ.1999 มีสัดส่วนต่อการค้ารวมกับอาเซียนเท่ากับประมาณร้อยละ 4.3 แต่ในปี ค.ศ.2003 สัดส่วนนี้มีค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.6 สำหรับการค้าของไทยกับสปป.ลาวถือว่ามีมูลค่าไม่มากนัก เมื่อเทียบกับการค้าระหว่างไทยกับประเทศอื่นๆในอาเซียน

การค้ารวมของไทยกับสปป.ลาว มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ค.ศ.1993-2003 แต่หากพิจารณาสัดส่วนการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาว เทียบกับประเทศอื่นๆในอาเซียน จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีสัดส่วนลดลงตามลำดับ ดังนั้น แม้ว่าการค้าของไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียนมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ แต่การค้าไทยกับสปป.ลาวกลับมีความสำคัญลดลงเรื่อย ๆ

การส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว มีขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ.1993 การส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว มีมูลค่าเกือบ 5,000 ล้านบาท และในปี ค.ศ.2003 การส่งออกของไทยเพิ่มสูงขึ้นเป็นประมาณ 19,000 ล้านบาท ขณะที่การนำเข้าของไทยจากสปป.ลาวก็ขยายตัวเช่นกัน แต่ขยายตัวอย่างช้า ๆ เมื่อเทียบกับการส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว โดยในปี ค.ศ.1993 การนำเข้าของไทยไปจากสปป.ลาว มีมูลค่าประมาณ 1,600 ล้านบาท ขณะที่ในปี

ค.ศ.2003 การนำเข้าของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 4,300 ล้านบาท ดังนั้น เมื่อเทียบการค้าระหว่างปี 1993 กับ 2003 การส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว ขยายตัวประมาณ 4 เท่า ขณะที่การนำเข้าขยายตัวเพียง 2.5 เท่า

ภาพประกอบ 1 ดุลการค้าของไทยต่อ สปป.ลาว ปี ค.ศ.1993-2003

เนื่องจากการส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว ขยายตัวสูงกว่าการนำเข้าของไทยจากสปป.ลาว จึงทำให้ดุลการค้าของไทยกับสปป.ลาวเกินดุลมากขึ้น ในปี 2003 ไทยได้ดุลการค้ากับ สปป.ลาวสูงถึงประมาณ 14,500 ล้านบาท ขณะที่การค้าทั้งหมดเท่ากับ 23,200 ล้านบาท และจากภาพประกอบ 1 เราจะสังเกตได้อย่างชัดเจนว่าไทยได้ดุลการค้ากับสปป.ลาว มาโดยตลอดตั้งแต่ปี 1993 ถึงปัจจุบัน

นโยบายการค้าของไทยและสปป.ลาว

นโยบายการต่างประเทศของลาวตั้งแต่ ค.ศ.1999 สะท้อนทัศนคติของลาวที่มีต่อไทย และเกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-ลาว จากช่องว่างของนโยบายการค้า และการลงทุนจากเดิมที่เคยพึ่งพาไทย ประเทศอาเซียน และเกาหลีใต้มากเกินไป เนื่องจากเศรษฐกิจของลาวขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) มีสัดส่วนถึงร้อยละ 87 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดใน ค.ศ.1998 โดยลาวได้จัดวางความสำคัญต่อไทยในการพึ่งพาการนำเข้าต่ำกว่าจีน และเวียดนาม ที่กลายมามีบทบาทในฐานะประเทศคู่ค้าแทนที่ไทย และเคยเป็นผู้ปฏิสัมพันธ์อันดับ 1 ทางด้านการค้ากับลาว ซึ่งจีนได้ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่ลาว

อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ค.ศ. 1998 โดยเฉพาะการมอบเงินช่วยเหลือ 1.21 ล้านดอลลาร์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของลาวในการสร้างเสถียรภาพของค่าเงินกีบ และนำไปสู่การบรรลุข้อตกลงทวิภาคีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การพัฒนา การป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ และการศึกษา ตลอดจนเงื่อนไขเงินกู้แบบมิตรภาพแก่ลาว และการเยือนลาวอย่างเป็นทางการของผู้นำจีน คือนาย Jiang Zemin นายกรัฐมนตรีจีน เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่ได้เสื่อมทรามลง หลังค.ศ. 1979

สำหรับเวียดนามได้ลดภาษีนำเข้ากับสินค้าให้ลาวถึงร้อยละ 50 และให้ลาวใช้ท่าเรือ Vung Ang รวมถึงความร่วมมือของธนาคารกลางเวียดนามในการจัดตั้งธนาคารลาว-เวียดนามขึ้น ซึ่งมีสาขาที่กำแพงนครเวียงจันทน์ ปากเซ(แขวงจำปาศักดิ์) และกรุงฮานอย ตลอดจนส่งผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจมาให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลลาว เนื่องจากเวียดนามเองมีความหวาดวิตกต่อการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนลงมาในภูมิภาคนี้ เห็นได้จากการลงมาเยือนลาวอย่างเป็นทางการของนาย Nguyen Tan Dung รองนายกรัฐมนตรีของเวียดนาม เมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา และบรรลุข้อตกลง Vientiane Agreement 2002 ในการเสริมสร้างเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการค้าขายแดนของทั้งสองประเทศ (Two-way Trade) และการแลกเปลี่ยนสินค้า (Barter Trade) ตลอดจนเป็นการทบทวนความร่วมมือตามข้อตกลง Cualo Accord ค.ศ.1999 ซึ่งเป็นความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ที่ผ่านมาได้ 3 ปีแล้ว สำคัญคือ การแลกเปลี่ยนสินค้า และการปรับปรุงภาษีนำเข้า-ส่งออก ของสินค้าที่ผลิตจากประเทศอื่น ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของสนธิสัญญา Friendship & Cooperative ค.ศ.1977 ในการป้องกันรักษาอธิปไตยและบูรณาภาพในดินแดนร่วมมือกันจากกองกำลังต่างชาติ และขยายสนธิสัญญาดังกล่าว โดยเพิ่มความร่วมมือด้านการค้า เทคโนโลยี วัฒนธรรม และวิทยาการขึ้นใน ค.ศ.1991

นโยบายของลาวในการส่งเสริมการค้ากับจีน และเวียดนาม ในส่วนของการค้าปกติ การค้าต่างตอบแทน และการแลกเปลี่ยนสินค้ากับจีน และเวียดนาม แสดงถึงความพยายามในการลดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากไทย ซึ่งเป็นผลดีในการพยุงค่าเงินกีบ และการควบคุมปริมาณการสำรองเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากจีนและเวียดนามสนับสนุนการใช้เงินกีบในการติดต่อกับลาว ขณะที่การขอให้ไทยรับชำระค่าสินค้าด้วยเงินกีบแทนเงินบาทหรือเงินดอลลาร์ไม่เป็นผล ซึ่งลาวมองว่าไทยเอาเปรียบมุ่งขายสินค้าออก แต่ไม่พยายามให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ ขณะที่จีนและเวียดนามให้ความช่วยเหลือแก่ลาวมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นร้องขอการสนับสนุนเรื่องใด ลาวได้ให้สิทธิพิเศษกับจีนและเวียดนาม เช่น การลดภาษีอากรขาเข้าให้มากกว่าร้อยละ 50 และยกเว้นภาษีการค้า ทำให้ไทยเสียเปรียบในด้านการแข่งขัน นอกจากนี้จีนได้เริ่มส่งสินค้าที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับไทย แต่มีคุณภาพต่ำกว่าและราคาถูกกว่าสินค้าไทยเกือบครึ่งเข้าไปยังลาวและเวียดนาม เช่น รถจักรยานยนต์ ทำให้ไทยเสียส่วนแบ่งตลาดสินค้าในลาว และเวียดนาม โดยแนวโน้มระยะยาวทั้งจีนและเวียดนาม อาจสร้างปัญหาในการท่วมตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคในลาวได้

1. กรอบความร่วมมืออาเซียนของไทยและลาว

อาเซียน (ASEAN: The Association of South East Asian Nations) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ.1967 ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย (เป็นสมาชิกเดิม) เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา (เป็นสมาชิกใหม่)

อาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดประเทศไทยมากที่สุดในแง่ภูมิศาสตร์ และระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม อาเซียนเป็นทั้งฐานการผลิตและตลาดสำคัญ ประกอบด้วยประชากรกว่า 500 ล้านคน รวมทั้งยังมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ทั้งด้านวัตถุดิบและแรงงาน ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับอาเซียนในฐานะหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ และใช้นโยบายที่เรียกว่า "ASEAN First Policy" โดยให้ความสำคัญกับอาเซียนเป็นอันดับแรก เนื่องจากมองว่า ปัจจุบัน ประเทศไทยเพียงประเทศเดียวไม่สามารถแข่งขันกับจีน และอินเดียในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้ แต่จำเป็นต้องอาศัยกลุ่มเศรษฐกิจเป็นตัวดึงดูด ในการนี้ หากอาเซียนสามารถรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าจนถึงขั้นเป็นตลาดเดียว (single market) ได้ จะเพิ่มโอกาสของไทยในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งจะช่วยรองรับการจัดทำ FTA ระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.1 วิวัฒนาการความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญของอาเซียน

1) การเปิดเสรีการค้าสินค้า: เขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนได้เริ่มขึ้นใน ค.ศ.1992 เมื่อผู้นำอาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงแม่บทด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนลงนามความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)] เป็นการประกาศเริ่มต้นการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ครอบคลุมสินค้าอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรไม่แปรรูป โดยมีความยืดหยุ่นให้แก่สินค้าอ่อนไหวได้

หลักการ

ประเทศสมาชิกได้กำหนดเป้าหมายลดภาษีศุลกากรระหว่างกันลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 10 ปี หรือ 1 มกราคม 2003 และเมื่อสินค้าหนึ่ง ๆ มีการลดภาษีลงเหลือร้อยละ 20 หรือต่ำกว่า ก็ต้องยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าทันที และยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้อยู่อื่น ๆ ภายใน 5 ปีต่อมา ทั้งนี้ เป้าหมายและกำหนดเวลาในการลดภาษีจะแตกต่างกันระหว่างสมาชิกดั้งเดิม 6 ประเทศ และสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ (เวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา) เนื่องจากสมาชิกใหม่เข้าร่วมในอาฟตาช้ากว่า อีกทั้ง ยังแตกต่างระหว่างกัน

ในกลุ่มสมาชิกใหม่ เพราะแต่ละประเทศเข้าร่วมอาฟตาไม่พร้อมกัน (เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกในปี 1995 ลาว และพม่าปี 1997 และกัมพูชาในปี 1999)

กำหนดเวลาลดภาษี

- สมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ

ปี 2003	ปี 2008	ปี 2010
ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ 60 ของ Inclusion List (IL)	ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ 80 ของ IL	ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ 100 ของ IL

ณ วันที่ 1 มกราคม 2003 สมาชิกเดิม 6 ประเทศรวมทั้งไทยได้ลดภาษีสินค้าใน IL เหลือ 0-5% ทุกรายการแล้ว โดยร้อยละ 60 ของสินค้าใน IL มีภาษี 0% และมีกำหนดต้องลดภาษีสินค้าทุกรายการ (ร้อยละ 100 ของ IL) เป็น 0% ภายในวันที่ 1 มกราคม 2010

- สมาชิกใหม่ CLMV

ปี 2003	ปี 2005	ปี 2007	ปี 2015
ให้เวียดนามลดภาษี เหลือ 0-5% ให้มากที่สุด	ให้ลาวและพม่าลดภาษี เหลือ 0-5% ให้มากที่สุด	ให้กัมพูชาลดภาษี เหลือ 0-5% ให้มากที่สุด	ลดภาษีเหลือ 0% ร้อยละ 100 ของ IL

สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ มีกำหนดให้ลดภาษีเหลือ 0-5% ให้มากที่สุด

ภายใน 1 ม.ค. 2003 สำหรับเวียดนาม

ภายใน 1 ม.ค. 2005 สำหรับลาวและพม่า

ภายใน 1 ม.ค. 2007 สำหรับกัมพูชา

และภายในวันที่ 1 ม.ค. 2015 ทุกประเทศสมาชิกใหม่ต้องลดภาษีเหลือ 0% ทุกรายการใน IL

เงื่อนไขการได้รับสิทธิประโยชน์อาฟตา

1. ต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในบัญชีลดภาษีหรือ Inclusion List (IL) ของทั้งประเทศผู้ส่งออกและนำเข้า

2. เป็นสินค้าที่มีการผลิตในอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งประเทศ (ASEAN Content) รวมกันแล้วคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อยร้อยละ 40 ของมูลค่าสินค้า (แต่ก่อนอาเซียนเคยกำหนดว่าสินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนใดประเทศหนึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์อาฟตาเมื่อส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอีกประเทศหนึ่ง ก็ต่อเมื่อสินค้านั้นมีส่วนการผลิต (local content) ภายในประเทศสมาชิกผู้ส่งออกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ต่อมาอาเซียนได้ผ่อน

คล้ายข้อกำหนดดังกล่าว โดยน่าจะด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าแบบสะสมบางส่วน (Partial Cumulating) มาใช้ (สัดส่วนขั้นต่ำร้อยละ 20) ตัวอย่างเช่น เวียดนามส่งสินค้าที่มี local content 20% มาไทย เวียดนามจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อาฟตาจากไทย แต่ไทยสามารถนำสินค้านี้มา add local content ของไทยเพิ่ม หากเพิ่มจนถึง 40% และส่งออกไปประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ไทยก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบอาฟตา)

3. อาเซียนได้เริ่มนำกฎการแปลงสภาพอย่างเพียงพอ หรือ Substantial Transformation กล่าว คือ สินค้าที่แปรรูปไปจากวัตถุดิบอย่างมาก โดยในกรณีที่มีประเทศที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมากกว่าหนึ่งประเทศจะถือว่าสินค้านั้นมีแหล่งกำเนิดจากประเทศสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนพิกัดศุลกากร โดยมาใช้กับสินค้าบางตัวแล้ว ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม แป้งข้าวสาลี ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียม

สถานะล่าสุดของการลดภาษีอาฟตา

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2003 ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศได้ลดภาษีสินค้าอาฟตาทุกรายการ ลงเหลือร้อยละ 0-5 (ยกเว้นสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว) และสินค้าน้อยกว่า 60 มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0 สำหรับไทยตั้งแต่ 1 มกราคม 2003 ได้นำสินค้าน้อยกว่า 7 รายการ เข้ามาอยู่ในบัญชีลดภาษี (IL) ทำให้มีจำนวนสินค้าที่ลดภาษีในอาฟตาทั้งสิ้น 9,211 รายการ โดย 9,204 รายการมีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0-5 นอกจากนี้ ไทยได้ปฏิบัติตามมาตรการเข้มข้นให้สินค้าน้อยกว่า 60 หรือประมาณ 5,500 รายการ มีอัตราภาษีร้อยละ 0 สำหรับสินค้า 7 รายการ (4 ชนิดสินค้า) ซึ่งเป็นสินค้าน้อยกว่า 60 นั้น ไทยจะทยอยลดภาษีลงเหลือร้อยละ 5 ในปี 2010 ได้แก่ กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก สำหรับประเทศอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ ในวันที่ 1 มกราคม 2003 นั้น มีรายการอยู่ในบัญชีลดภาษี (IL) รวม 16,000 รายการ คิดเป็นกว่าร้อยละ 72 ของรายการทั้งหมด โดยในจำนวนนั้น กว่าครึ่งหนึ่งมีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0-5 แล้ว และจะทยอยนำรายการที่เหลือมาลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ต่อไป

ความตกลงการค้าบริการของอาเซียน

รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงการค้าบริการของอาเซียน หรือ ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS เมื่อปี 1995 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายความร่วมมือด้านบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากขึ้น และลดอุปสรรคและเปิดเสรีการค้าบริการภายในกลุ่มสมาชิกอาเซียนให้มากกว่าที่แต่ละประเทศมีพันธกรณีการเปิดเสรีใน WTO

ที่ผ่านมาได้มีการเจรจาไปแล้ว 3 รอบ มุ่งเน้นใน 7 สาขาบริการคือ สาขาการเงิน สาขาการขนส่งทางทะเล สาขาการขนส่งทางอากาศ สาขาการสื่อสารโทรคมนาคม สาขาการท่องเที่ยว สาขาการก่อสร้าง และสาขาบริการธุรกิจ และนอกเหนือจากการเปิดตลาดรวมทั้ง 10 ประเทศแล้ว

ยังได้ริเริ่มวิธีเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการตามหลักการ ASEAN-X ด้วย กล่าวคือ ประเทศสมาชิกตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไปสามารถเปิดตลาดระหว่างกันมากขึ้นได้โดยไม่ต้องขยายผลการเปิดตลาดให้แก่ประเทศสมาชิกอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมการเจรจาโดยวิธีดังกล่าว ขณะนี้ อยู่ระหว่างการเจรจารอบที่ 4 (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.2005 - 31 ธันวาคม ค.ศ.2006) โดยในหลักการจะมีการขยายสาขาบริการเพื่อเปิดตลาดระหว่างสมาชิกให้มากกว่ารอบที่ผ่านมา พร้อมทั้งเปิดตลาดในเชิงลึกให้มากขึ้น นอกจากนี้ จะมีการเร่งรัดการเปิดตลาดในสาขาบริการที่เป็น Priority sectors ได้แก่ สาขาโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุภาพ และสาขาการท่องเที่ยว ภายในปี 2010 และเปิดเสรีบริการทุกสาขา (non priority sectors) ภายใน ค.ศ. 2015 ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ณ ประเทศกัมพูชา ได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) ในระยะแรกเริ่ม

เพื่อดำเนินการตามมติดังกล่าวของผู้นำอาเซียน รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ได้เห็นชอบให้มีการจ้างบริษัท McKinsey ศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน (ASEAN Competitiveness Study) ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ว่าในสายตาของนักลงทุนต่างชาติยังมองอาเซียนเป็น 10 ตลาดแยกจากกันไม่ใช่ตลาดเดียว ดังนั้น เพื่อให้อาเซียนสามารถแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ได้ อาเซียนจำเป็นต้องกระชับและเร่งรัดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเชิงลึกมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้นำอาเซียนต้องแสดงออกถึงความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะดำเนินการให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี 2003 ผู้นำอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบให้มีการรวมตัวของอาเซียนไปสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ASEAN Security Community, ASEAN Economic Community และ ASEAN Socio-Cultural Community ภายในค.ศ.2020 โดยในส่วนของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC นั้น กำหนดให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี และเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น เพื่อให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (single market and single production base) และเห็นชอบให้ใช้แนวทางการรวมกลุ่มแบบ sector-based approach โดยคัดเลือกสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา(priority sectors) มาเร่งรัดดำเนินการก่อน เพื่อนำร่องการดำเนินการไปสู่ AEC ได้แก่ สาขาท่องเที่ยว การบิน ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร และประมง เทคโนโลยีสารสนเทศ และสุขภาพ นอกจากนี้ สำหรับแต่ละสาขา มีแผนการดำเนินงาน (Roadmaps) การรวมกลุ่ม พร้อมทั้งกำหนดเวลาในการดำเนินการอย่าง

ชัดเจน และมีการมอบหมายให้มีประเทศต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ดังนี้

พม่า	สาขาผลิตภัณฑ์เกษตร (Agro-based products) และสาขาประมง (Fisheries)
มาเลเซีย	สาขาผลิตภัณฑ์ยาง (Rubber-based products) และสาขาสีงทอ (Textiles and Apparels)
อินโดนีเซีย	สาขายานยนต์ (Automotives) และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้ (Wood-based Products)
ฟิลิปปินส์	สาขาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics)
สิงคโปร์	สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-ASEAN) และสาขาสุขภาพ (Healthcare)
ไทย	สาขาการท่องเที่ยว (Tourism) และสาขาการบิน (Air Travel)

ต่อมาผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญ (ASEAN Framework Agreement for the Integration of Priority Sectors) และรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนลงนามในพิธีสารรายสาขา (ASEAN Sectoral Integration Protocol) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2004 ณ กรุงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

ความคืบหน้าการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

การเร่งลด/เลิกภาษีศุลกากรสินค้า: สินค้าใน 9 สาขาสำคัญ (เกษตร/ ประมง/ ผลิตภัณฑ์ไม้/ ผลิตภัณฑ์ยาง/ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม/ ยานยนต์/ อิเล็กทรอนิกส์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ สาขาสุขภาพ) มีกำหนดการยกเลิกภาษีศุลกากรเร็วขึ้นกว่ากรอบอาฟต้า 3 ปี ดังนี้

ประเทศ	กำหนดการอาฟต้าเดิม	กำหนดการเร่งลดภาษี
ASEAN เดิม 6 ประเทศ	1 ม.ค. 2010	1 ม.ค. 2007
CLMV	1 ม.ค. 2015	1 ม.ค. 2012

สมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ เร่งลดภาษีจากเดิม ค.ศ. 2010 เป็น ค.ศ. 2007 และสมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ (CLMV) เร่งลดภาษีจากเดิม ค.ศ. 2015 เป็น ค.ศ. 2012 ดังนั้นในวันที่ 1 มกราคม 2550 นี้ อัตราภาษีสินค้าในบัญชีลดภาษี (coverage) ของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ก็จะมีอัตราภาษี เป็นร้อยละ 0 และสำหรับประเทศ CLMV จะลดอัตราภาษีเป็น 0 ในวันที่ 1 มกราคม 2012 ซึ่งจะครอบคลุมสินค้าทั้งสิ้น 4,273 รายการ โดยประเทศสมาชิกสามารถสงวนรายการที่ไม่พร้อมเร่งลดภาษี ได้ (Negative List) จำนวน 15% ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด (coverage ของทุกสาขาสำคัญ)

การจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี (NTMs) : สำหรับการดำเนินการเพื่อยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีอื่น ๆ (NTMs) อยู่ระหว่างการเริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง เริ่มต้นจากการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีของอาเซียนรายประเทศ จัดหมวดหมู่ของมาตรการเหล่านั้นว่ามาตรการใดที่ประเทศสมาชิกสามารถกระทำได้ และไม่สามารถกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ในการจำแนก NTMs ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อบูม่งไปสู่การดำเนินการยกเลิกมาตรการที่กีดกันการค้าระหว่างกันในระยะต่อไป ดังนี้

- Red Box กลุ่มมาตรการที่ต้องยกเลิกทันที ได้แก่ NTMs ที่ไม่โปร่งใส หรือเลือกปฏิบัติ ไม่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
- Amber Box กลุ่มมาตรการที่ไม่ชัดเจนว่ากีดกันการค้า อาจโปร่งใสแต่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศอื่น และเป็นกลุ่มมาตรการที่ใช้กับสินค้าที่อาเซียนค้าขายกันมาก/สินค้าใน priority sectors การยกเลิกมาตรการในกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับผลการเจรจาระหว่างกัน
- Green Box กลุ่มมาตรการที่คงไว้ได้ เพราะโปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และมีหลักฐาน ทางวิทยาศาสตร์

ขณะนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนได้จัดกลุ่ม NTMs ของแต่ละประเทศสมาชิกใส่ในกล่องต่าง ๆ เสร็จแล้ว และประเทศสมาชิกอยู่ระหว่างการหารือแผนงาน (work programme) ยกเลิก NTBs

การจัดทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) รายสาขา : อาเซียนได้มีการดำเนินการเพื่อลดอุปสรรคอันเกิดจากมาตรการกีดกันทางการค้าอันเนื่องมาจากกฎระเบียบทางเทคนิค (Technical Regulations) หรือ มาตรฐานบังคับ (Mandatory Standards) อันเป็นที่มาของการจัดทำความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement: MRA) ขณะนี้อาเซียนได้ดำเนินการเสร็จไปแล้วสำหรับสาขาบริภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอยู่ระหว่างดำเนินการสำหรับสาขาเครื่องสำอาง

- สาขาอิเล็กทรอนิกส์ : รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมสำหรับบริภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (ASEAN Sectoral MRA for Electrical and Electronic Equipment) หรือ ASEAN EE MRA ไปเมื่อวันที่ 5 เมษายน ค.ศ.2002 โดยวัตถุประสงค์ของ ASEAN EE MRA เพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าอันเนื่องมาจากกฎระเบียบทางเทคนิคหรือ มาตรฐานบังคับ (Mandatory Standard) ของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยใช้กลไกการยอมรับร่วมในรายงานผลการทดสอบ (Test Report) ผลิตภัณฑ์ซึ่งอยู่ในข่ายควบคุมตามกฎหมายทางเทคนิค หรือ มาตรฐานบังคับของประเทศคู่ค้า โดยไม่ต้องมีการเก็บตัวอย่างเพื่อทดสอบซ้ำอีก ดังนั้นผู้ที่ได้รับประโยชน์จาก ASEAN EE MRA ก็คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก-นำเข้าผลิตภัณฑ์ ซึ่งอยู่ในข่ายควบคุมตามกฎหมายทาง

เทคนิคหรือมาตรฐานบังคับของประเทศปลายทาง ได้แก่ ผู้ส่งออกและผู้ผลิตเพื่อการส่งออก, ผู้นำเข้า, ผู้บริโภค และห้องปฏิบัติการทดสอบในประเทศ

- สาขาเครื่องสำอาง : รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามความตกลง Agreement on the ASEAN Harmonized Cosmetic Regulatory Scheme เมื่อปี 2003 เพื่อดำเนินการปรับกฎระเบียบด้านเครื่องสำอางของประเทศสมาชิกอาเซียนให้สอดคล้องกันในการลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายใน ทั้งนี้ ผลผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางต่างๆที่จะมีการจำหน่ายในประเทศอาเซียนจะต้องดำเนินการตาม ASEAN Cosmetic Directive ซึ่งจะเริ่มมีผลใช้บังคับ ณ วันที่ 1 มกราคม 2008

การอำนวยความสะดวกด้านศุลกากร : การพัฒนาระบบ ASEAN Single Window อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการนำเข้า-ส่งออกระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ใช้บริการเป็นระบบเดียวกัน หรือ ASEAN Single Window เพื่อให้การตรวจปล่อยสินค้าเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว ในขั้นนี้รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน (Agreement to Establish and Implement the ASEAN Single Window) แล้ว โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ จัดตั้ง National Single Window ให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2008 และประเทศ CLMV ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2012 เพื่อเชื่อมต่อเป็น ASEAN Single Window ต่อไป และในส่วนของไทย จะดำเนินโครงการนำร่องกับฟิลิปปินส์ โดยในเบื้องต้นจะเริ่มใช้กับการรับส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกและ FORM D ระหว่างกัน ซึ่งตามแผนงานกำหนดจะเริ่มโครงการนำร่องในเดือนมิถุนายน 2006

การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย : ในส่วนของไทยเนื่องจากปัญหาต้นทุนด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยและของผู้ประกอบการที่สูงมาก คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข) ซึ่งมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ในการประชุมเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2003 จึงมีมติเห็นชอบในการผลักดันและกำหนดยุทธศาสตร์ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคอินโดจีน โดยมอบหมายให้ สศช. เป็นแกนกลาง ต่อมา ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2004 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาค และขณะนี้ สศช. ได้จัดทำกรอบแผนแม่บทการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics Master Plan) ของไทยเสร็จแล้ว โดยมีหน่วยงานภาครัฐต่างๆร่วมกันเป็นเจ้าภาพ ดังนี้

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน : กระทรวงคมนาคมเป็นเจ้าภาพหลัก

- การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการนำเข้า-ส่งออกระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ใช้บริการ เชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกัน : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เป็นเจ้าภาพหลัก
- การพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ (capacity building) ทั้งในส่วนของบุคลากรภาครัฐ และผู้ประกอบการ : กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นเจ้าภาพหลักตามลำดับ
- การพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ (logistics service providers) ให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการในระดับสากล : กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นเจ้าภาพหลัก
- การเชื่อมโยงทางการค้ากับภูมิภาคอาเซียน โดยการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้าผ่านชายแดน : กระทรวงการคลัง และกระทรวงพาณิชย์เป็นเจ้าภาพหลัก
- การพัฒนากฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายที่สนับสนุนกิจกรรมโลจิสติกส์ รวมทั้ง การปรับปรุงกระบวนการให้บริการของรัฐให้มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล : กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลังเป็นเจ้าภาพหลัก

การเปิดตลาดการค้าบริการ: ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 37 เมื่อเดือนกันยายน 2005 ณ กรุงเทพมหานคร ได้เห็นชอบการเปิดตลาดสาขาบริการที่เป็น priority sectors (สาขาสุขภาพ ICT และท่องเที่ยว) โดยการทยอยเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน เป็นร้อยละ 51 ในปี 2008 และร้อยละ 70 ในปี 2010 ส่วนสาขาที่ไม่ใช่ priority sectors ให้ทยอยเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน เป็นร้อยละ 49 ในปี 2008 ร้อยละ 51 ในปี 2010 และร้อยละ 70 ในปี 2015 ทั้งนี้ โดยมีความยืดหยุ่น (flexibility) ได้สำหรับบางสาขาที่อ่อนไหว สาขาที่ไทยไม่สามารถเปิดเสรีได้ตามเป้าหมายข้างต้นและต้องขอสงวน คือ สาขาที่มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลอยู่ เช่น ธุรกิจตัวแทนนำเที่ยว tour operator; tourist guide สาขาโทรคมนาคม (เฉพาะบริการที่ใช้เครือข่าย) การขนส่ง บริการด้านการเงิน บริการวิชาชีพ เป็นต้น

การเคลื่อนย้ายของนักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ แรงงานมีฝีมือ และผู้มีความสามารถพิเศษ: ขณะนี้ อาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนาความตกลงยอมรับร่วม (MRA) ด้านคุณสมบัติของบุคลากรในสาขาวิชาชีพต่างๆ โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิศวกรรม หรือ ASEAN Mutual Recognition Arrangement (MRA) on Engineering Services ไปแล้วเมื่อปลายปี 2005 ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้วิศวกรในประเทศสมาชิกอาเซียนหนึ่ง ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนเป็นวิศวกรวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer) และขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมในประเทศอาเซียนอื่นได้ โดยต้องปฏิบัติงานร่วมกับวิศวกรท้องถิ่นและปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้นๆ ด้วย และอยู่ระหว่างการพัฒนาข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของ

บุคลากรสาขาพยาบาล นอกจากนี้ อาเซียนอยู่ระหว่างการปรับประสานกระบวนการ/พิธีการในการออกวีซ่าให้กับนักเดินทางต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในอาเซียน และการยกเว้นวีซ่าให้กับผู้เดินทางสัญชาติอาเซียนที่เดินทางภายในอาเซียน

การส่งเสริมการ Outsourcing ภายในอาเซียน: อาเซียนอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation: AICO) และพัฒนา scheme ใหม่ที่จะส่งเสริมการ outsource ระหว่างประเทศสมาชิก AICO Scheme มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างภาคเอกชนของอาเซียน เพิ่มศักยภาพในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมของอาเซียน สนับสนุนการแบ่งสรรการผลิตภายในภูมิภาค ลดต้นทุนการผลิตโดยการลดภาษีนำเข้าสินค้าสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป และวัตถุดิบ เพิ่มการลงทุนระหว่างอาเซียนและการลงทุนจากนอกอาเซียน และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของอาเซียน โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

ผู้ประกอบการ (1) ผู้ประกอบการอย่างน้อย 1 รายในประเทศอาเซียนประเทศหนึ่งร่วมมือกับผู้ประกอบการอีกอย่างน้อย 1 ราย ในอีกประเทศอาเซียนหนึ่งยื่นคำร้องขอรับสิทธิประโยชน์ภายใต้ AICO ต่อหน่วยงานที่แต่ละประเทศกำหนด ซึ่งในส่วนของไทย คือ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม (2) AICO จะมีผู้ประกอบการมากกว่า 1 รายในแต่ละประเทศ และมีประเทศที่เข้าร่วมโครงการมากกว่า 2 ประเทศก็ได้ ประเภทสินค้า สินค้าทั่วไป ยกเว้นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ ขัดต่อศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม หรือเป็นอันตรายต่อชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และพืช โดยมีแหล่งกำเนิดในอาเซียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 การอนุมัติสินค้าจะระบุพิกัด HS 8-digit ขึ้นไป องค์กรที่มีสิทธิขอรับสิทธิประโยชน์ (1) บริษัทที่ร่วมกันจัดตั้งขึ้นใหม่หรือบริษัทที่ก่อตั้งและดำเนินการอยู่แล้วในอาเซียน (2) ต้องมีหุ้นคนชาติที่บริษัทนั้นตั้งอยู่อย่างน้อยร้อยละ 30 (3) ต้องชี้แจงเหตุผลว่าจะร่วมมือกันอย่างไร

สิทธิประโยชน์ (1) สินค้าสำเร็จรูป กึ่งสำเร็จรูป และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ AICO จะเสียภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 0 (2) สินค้านั้นได้รับการยอมรับเสมือนเป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศ (3) สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ที่มีใช้ภายใต้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของประเทศที่ให้สิทธิประโยชน์ (4) ไม่ถูกจำกัดด้วยระบบโควตาหรือมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี

การส่งเสริมการ Outsource โดยใช้กลไก ASEAN Pioneer Project Scheme (APPS) ซึ่งเสนอโดยภาคเอกชนอาเซียน ผ่านสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน (ASEAN Business Advisory Council หรือ ASEAN BAC) และได้รับความเห็นชอบจากผู้นำอาเซียนแล้ว

หลักการของ APPS : ผู้ประกอบการจากประเทศสมาชิกอาเซียนตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป สามารถนำเสนอโครงการร่วมทุน (joint venture) ระหว่างกัน เพื่อขอรับสิทธิพิเศษภายใต้ APPS โดยผู้ประกอบการผู้เสนอโครงการจะต้องเป็นฝ่ายระบุมมาตรการจูงใจ (incentives) ที่ต้องการได้รับจากภาครัฐบาลของประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้มาตรการจูงใจที่ได้รับตรงกับความต้องการ

ต้องการของภาคเอกชน ทั้งนี้ ASEAN-BAC จะทำหน้าที่คัดเลือกโครงการ ซึ่งจะต้องเป็นโครงการที่สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน และนำเสนอรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนพิจารณาให้ความเห็นชอบ

การดำเนินงานในระยะต่อไป (Phase II)

สำหรับการดำเนินการในระยะต่อไปนั้น ขณะนี้ อาเซียนอยู่ระหว่างการจัดทำแผนงานระยะที่ 2 (Phase 2) ซึ่งเป็นการปรับปรุงมาตรการต่างๆ ใน Roadmap เดิม และเพิ่มเติมมาตรการใหม่ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน นอกจากนี้ อาเซียนตกลงที่จะเพิ่มสาขา Logistics เป็น priority sector อีกสาขาหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่า อาเซียนจำเป็นต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ทั้งระบบคลังสินค้า ระบบการผลิต ระบบการบรรจุภัณฑ์ ระบบการกระจายสินค้า รวมถึงการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดส่งสินค้าและบริการไปถึงมือลูกค้าเป็นไปอย่างรวดเร็ว

แนวทางความร่วมมือที่เป็นไปได้ระหว่างไทยกับอาเซียน : ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน (CLMV) ประกอบด้วย กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม เป็นประเทศที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการผลิต อาทิ แร่ธาตุ พลังงาน และวัตถุดิบทางการเกษตรต่างๆ รวมถึงต้นทุนแรงงาน (low-skill worker) ที่ต่ำ นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังได้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีจากประเทศที่พัฒนาแล้ว (GSP) อาทิ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ดังนั้น การเข้าไปลงทุนในประเทศเหล่านี้ย่อมได้รับประโยชน์ในแง่การยกเว้นภาษีนำเข้าตามกรอบ GSP ที่ประเทศเหล่านั้นได้รับและสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าที่ส่งออกมากขึ้น

แนวทางการใช้ประโยชน์จากประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน : ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังได้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีจากประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ดังนั้น การเข้าไปลงทุนในประเทศเหล่านี้ย่อมได้รับประโยชน์ในแง่การยกเว้นภาษีนำเข้าตามกรอบ GSP ที่ประเทศเหล่านั้นได้รับและสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าที่ส่งออกมากขึ้น นอกจากนี้ ประเทศ CLMV เป็นประเทศที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการผลิต อาทิ แร่ธาตุ พลังงาน และวัตถุดิบทางการเกษตรต่างๆ รวมถึงต้นทุนแรงงาน (low-skill worker) ที่ต่ำ อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ควรคำนึงถึงในการทำการค้า/ลงทุนกับประเทศสมาชิกใหม่เหล่านี้ ได้แก่

1. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่เพียงพอต่อการใช้ในประเทศ เช่น น้ำประปามีราคาสูงมาก และการสื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ ไม่ทั่วถึง ทำให้เป็นอุปสรรคด้านต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ

2. เสถียรภาพทางการเมืองภายใน ปัญหาความไม่โปร่งใสในระบบราชการ ซึ่งอาจ ทำให้เพิ่มภาระต้นทุน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ นโยบาย

ของรัฐบาลกลางกับนโยบายของส่วนปกครองท้องถิ่นอาจจะไม่สอดคล้องกันในทางปฏิบัติ ทำให้บางครั้งไม่สามารถขออนุมัติการดำเนินการได้ จึงจำเป็นต้องศึกษากฎเกณฑ์ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเข้าไปลงทุน

3. ระบบการเงิน การธนาคารยังไม่แพร่หลายทำให้อาจเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศที่ต้องอาศัยระบบธนาคารเป็นสำคัญ

4. แรงงานที่มีทักษะในการทำงานที่ได้มาตรฐานสำหรับบางอุตสาหกรรมยังมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับความต้องการของอุตสาหกรรม ทำให้นักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนจำเป็นต้องมีการพัฒนา/อบรมแก่พนักงาน/ลูกจ้างก่อนเริ่มกิจการ

สรุป

นับตั้งแต่ ค.ศ.1997 จนถึง ค.ศ.2000 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยของสปป.ลาวเท่ากับร้อยละ 5.7 และเศรษฐกิจของสปป.ลาวยังคงเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาตลอด สาเหตุของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งมาจากนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล ใน ค.ศ. 1988 ได้มุ่งเน้นการวางแผนทางเศรษฐกิจจากส่วนกลางซึ่งทำให้ทิศทางการพัฒนาประเทศมีความแน่นอนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมุ่งเน้นในการปรับระบบเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นตลาด (Market-oriented economic system) ขณะเดียวกันสปป.ลาวได้ประกาศลดค่าเงินกีบ (Kip) หลายครั้ง และอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก มากกว่านั้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ค่าเงินกีบอ่อนตัวลงอย่างมาก และอัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก โดยมีอัตราเงินเฟ้อใน ค.ศ. 1998 ประมาณร้อยละ 142 สำหรับประเทศไทย หลังจากประเทศไทยประสบวิกฤตการณ์ทางการเงินใน ค.ศ. 1997 เศรษฐกิจของไทยได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดจากบทบาทการขยายตัวในการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งเมื่อเทียบกับอดีตที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะอาศัยภาคการส่งออกเป็นสำคัญ

เนื่องจากสปป.ลาวดำเนินนโยบายเปิดประเทศมากขึ้น ทำให้การค้าของสปป.ลาวมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การค้าระหว่างสปป.ลาวกับไทยก็ขยายตัวอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยประเทศไทยเกินดุลการค้ากับสปป.ลาวตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สินค้าส่งออกของไทยไปยังสปป.ลาว ที่สำคัญได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทุน และสิ่งทอ ขณะที่สินค้านำเข้าของไทยจากสปป.ลาว ที่สำคัญคือ สิ่งทอ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และกาแฟ

สำหรับนโยบายการค้าของทั้งสองประเทศมีความคล้ายคลึงกันมาก เนื่องจากทั้งประเทศไทยและสปป.ลาวนั้นต่างก็เป็นสมาชิกของอาเซียนซึ่งจะต้องดำเนินนโยบายการค้าให้สอดคล้องกับข้อตกลงที่ได้บรรลุไปแล้วในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคอาเซียนนั่นเอง โดยทั้งสองประเทศจะต้องให้ความสำคัญกับนโยบาย “ASEAN First Policy” โดยให้ความสำคัญกับอาเซียนเป็นอันดับแรก โดยคาดหวังว่าจะพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอาเซียนให้กลายเป็นตลาดเดียว (single market) ซึ่งจะเพิ่มโอกาสของไทยในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้การ

รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งจะช่วยรองรับการจัดทำ FTA ระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้กรอบการลดภาษีนำเข้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นจะยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรภายในปี 2010 สำหรับไทย ขณะที่สปป.ลาว ซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของกลุ่มความร่วมมืออาเซียนนั้น ยังมีกรอบการยกเลิกการเก็บภาษีระหว่างประเทศสมาชิกที่ชัดเจน แต่จะต้องลดภาษีเหลือ 0-5% ให้มารายการที่สุด

สำหรับข้อตกลงการค้าบริการ ทั้งประเทศไทยและสปป.ลาว ถือว่าต้องปฏิบัติตามกรอบความตกลงการค้าบริการของอาเซียน หรือ ASEAN Framework Agreement on Service : AFAS ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายความร่วมมือด้านบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากขึ้น และลดอุปสรรคและเปิดเสรีการค้าบริการภายในกลุ่มสมาชิกอาเซียนให้มากกว่าที่แต่ละประเทศมีพันธกรณีการเปิดเสรีใน WTO โดยสาขาบริการที่มุ่งเน้นการเปิดเสรี ได้แก่ สาขาการเงิน สาขาการขนส่งทางทะเล สาขาการขนส่งทางอากาศ สาขาการสื่อสาร โทรคมนาคม สาขาการท่องเที่ยว สาขาการก่อสร้าง และสาขาบริการธุรกิจ นอกจากนี้เพื่อเร่งการเปิดเสรีในการค้าบริการ อาเซียนยังได้ริเริ่มวิธีเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการตามหลักการ ASEAN-X ด้วย กล่าวคือ ประเทศสมาชิกตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไปสามารถเปิดตลาดระหว่างกันมากขึ้นได้โดยไม่ต้องขยายผลการเปิดตลาดให้แก่ประเทศสมาชิกอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมการเจรจาโดยวิธีดังกล่าว ซึ่งจะช่วยขยายสาขาบริการเพื่อเปิดตลาดระหว่างสมาชิกให้มากกว่าเดิม พร้อมทั้งเปิดตลาดในเชิงลึกให้มากขึ้น

นอกจากการเจรจาการค้าแล้ว อาเซียนยังได้วางกรอบการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) ในระยะแรกเริ่ม ซึ่งในขั้นต้น กำหนดให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี และเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น เพื่อให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (single market and single production base) และเห็นชอบให้ใช้แนวทางการรวมกลุ่มแบบ sector-based approach โดยคัดเลือกสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา(priority sectors) มาเร่งรัดดำเนินการก่อน เพื่อนำร่องการดำเนินการไปสู่ AEC ได้แก่ สาขาท่องเที่ยว การบิน ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร และประมง เทคโนโลยีสารสนเทศ และสุขภาพ ทั้งนี้อาเซียนยังมีความร่วมมือในลักษณะอื่น ๆ อีกด้วย

ดังนั้นทั้งประเทศไทย และสปป.ลาวจึงมีข้อผูกพันที่จะต้องดำเนินการเป็นเสรีทางการค้า และการลงทุนกันอย่างจริงจังในอนาคตอันใกล้ ซึ่งการเปิดเสรีนี้มีส่วนช่วยเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจของสปป.ลาว และยังเปิดโอกาสให้ไทยเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาสปป.ลาว ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ของแขวงสะหวันนะเขต

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต

แขวงสะหวันนะเขตตั้งอยู่ทางตอนกลางของลาว มีเนื้อที่ 21,774 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบร้อยละ 59 เขตเนินเขา และภูเขาร้อยละ 49 ใน ค.ศ.1999 มีประชากร 748,000 คน ความหนาแน่นของประชากร 34 คนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 เมือง ได้แก่ เมืองคันทะบูลี อุทุมพอน อาดสะพังทอง ฟิน เซโปน นอง ท่าปางทอง จำพอน สองคอน ชนบุรี ไชบุรี วิลละบูลี อาดสะพอน ไชพูทอง พะลานไซ โดยมีเมืองคันทะบูลี เป็นที่ตั้งของทำการแขวง อยู่ตรงข้ามกับอำเภอมือง จังหวัดมุกดาหาร รายได้ต่อหัวของประชากร 300 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี และเป็นแขวงที่มีเศรษฐกิจที่ดีที่สุดของ 16 แขวงในลาว มีรายได้จากการเก็บภาษ้นำเข้า-ส่งออกประมาณ 55 ล้านบาท (16,500 ล้านบาท)

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับแขวงคำม่วน ทิศตะวันออก ติดกับจังหวัดกว๋างจิ และกว๋างบิงของเวียดนาม โดยมีสายภูหลวงเป็นเขตแดน ทิศใต้ ติดกับแขวงสาละวัน ทิศตะวันตก ติดกับจังหวัดมุกดาหาร นครพนม อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ มีแม่น้ำโขงเป็นเขตแดนยาวประมาณ 200 กิโลเมตร

จุดเด่นของสะหวันนะเขต คือ เป็นบริเวณที่มีลักษณะพิเศษ เนื่องจากสะหวันนะเขตตั้งอยู่กึ่งกลางจึงเป็นจุดเชื่อมเส้นทางคมนาคมทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ทางบกเป็นจุดเชื่อมต่อบนถนนสายหลัก 2 สาย คือเส้นทางหมายเลข 9 ซึ่งต่อจากเส้นทางหมายเลข 13 ใกล้ชายแดนไทย ทางทิศตะวันออกเชื่อมกับกว๋างจิของเวียดนาม และจะมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 เชื่อมต่อมุกดาหารกับสะหวันนะเขต เส้นทางเดินเรือตามลำน้ำโขง ระหว่างเวียงจันทน์-สะหวันนะเขตสามารถใช้เรือที่มีระวางบรรทุก 70-140 ตัน ซึ่งถือว่าเป็นระวางบรรทุกสูงสุด เมื่อเทียบกับการเดินเรือในแม่น้ำโขงของลาวในจุดอื่นๆ และรัฐบาลลาวมีโครงการพัฒนาสนามบินสะหวันนะเขตให้เป็นสนามบินในประเทศที่ทันสมัย

แขวงสะหวันนะเขตมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ ทั้งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ใหญ่ที่สุดของลาว โดยรัฐบาลลาวกำหนดให้เป็นเขตการค้าและการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญรองจากกำแพงนครเวียงจันทน์ ซึ่งในขณะนี้กำลังมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต บริเวณก่อสร้างฝั่งไทยที่บ้านสงเปือย ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองมุกดาหาร และจุดก่อสร้างฝั่งลาวที่บ้านนาแก เมืองคันทะบูลี สะหวันนะเขตเชื่อมต่อกับเส้นทางหมายเลข 9 ในลาวประมาณ 245 กิโลเมตร ออกชายแดนเวียดนามที่ด่าน Lao Bao เมือง Dong Ha จังหวัด Quan Tri กว๋างจิ ต่อไปยังจังหวัด Thua Thin Hue และท่าเรือที่ Danang อีกประมาณ 220 กิโลเมตร ซึ่งสามารถรองรับเรือสินค้าขนาด 30,000 ตัน ได้ หากการพัฒนาถนนหมายเลข 9 เสร็จสิ้นและใช้การได้ดี การขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางนี้ไปเวียดนามและออกทะเลจีนใต้จะลดค่าขนส่งได้มาก โดยเป็นตลาดการค้าที่สำคัญสำหรับสินค้าไทยที่

ผู้ประกอบการลาวเป็นผู้ส่งไปขายอีกต่อหนึ่ง ประมาณการว่าสินค้าส่งออกทางด้านนี้ปริมาณร้อยละ 70 ถูกส่งไปขายยังเวียดนามในเส้นทางนี้ และบางส่วนอาจลำเลียงไปขายทางตอนเหนือของเวียดนามโดยเส้นทางหมายเลข 8 ออกไปเมืองวินห์ และกระจายต่อถึงมณฑลกวางสีในจีนตอนใต้

หลังสงครามเย็นสิ้นสุด นโยบายการเปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า สมัย ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ใน ค.ศ.1988 และแรงกระตุ้นของธนาคารพัฒนาเอเซีย (Asian Development Bank) ภายใต้กรอบของโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจนับตั้งแต่สมัย ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี การพัฒนาเศรษฐกิจของลาวได้รับประโยชน์อย่างมากจากบรรยากาศทางการเมืองระหว่างประเทศ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ไทย และกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมากในช่วง ค.ศ.1982-1986 ประกอบกับนโยบายของจีนในการหาเส้นทางออกทางทะเลแก่มณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ เช่น ยูนนาน เสฉวน กุ้ยโจว และกวางสี โดยผ่านพม่า และไทย ขณะที่นักธุรกิจในภาคเหนือของไทยก็สนใจตลาดและวัตถุดิบของจีน ทำให้เกิดโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจขึ้น ความต้องการหาวัตถุดิบ และเส้นทางออกทะเลของไทยทำให้มีการขยายนโยบาย “เปลี่ยนสนามรบอินโดจีนเป็นสนามการค้า” เป็นโครงการพัฒนาความร่วมมือรอบด้านมากขึ้น โดยครอบคลุมถึงการเชื่อมเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างไทย ลาว เวียดนาม และกัมพูชา อาจกล่าวได้ว่า นับตั้งแต่ ค.ศ.1993 เป็นต้นมา ลาวได้ให้ความสนใจในข้อเสนอของไทยที่เสนอจัดตั้งโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายการคมนาคมในอนุภูมิภาคทุกรูปแบบเข้าด้วยกัน และแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้า การลงทุน พืชการศุลกากร และการตรวจคนเข้าเมือง ด้วยการสนับสนุนของธนาคารพัฒนาเอเซีย และ UNDP ลาวได้พยายามศึกษาประสบการณ์การพัฒนาของสิงคโปร์และฮ่องกง เพื่อเป็นบทเรียนสำหรับการพัฒนาลาวให้เป็นศูนย์กลางการค้าและคมนาคมในอนุภูมิภาคแทนที่จะปล่อยให้ประเทศทางผ่านของสินค้าจากสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทยไปสู่เวียดนามและจีนตอนใต้ การที่ลาวมีสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางของประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เพราะมีเขตแดนติดต่อกับทุกประเทศ ดังนั้น ลาวได้มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทางบก 5 เส้นทางสำคัญ ได้แก่ เส้นทางหมายเลข 13 ซึ่งเชื่อมตอนเหนือและตอนใต้ของประเทศเข้ากับอีก 4 ประเทศในอนุภูมิภาค ได้แก่ จีน เวียดนาม กัมพูชา และไทย ด้วยการปรับปรุงเส้นทางหมายเลข 1 เส้นทางหมายเลข 8 เส้นทางหมายเลข 9 และเส้นทางหมายเลข 10

การพัฒนาเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะเส้นทางหมายเลข 8 และเส้นทางหมายเลข 9 ทำให้บริบทของการค้าชายแดนไทย-ลาว (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) เปลี่ยนแปลงไปผู้ประกอบการลาวได้พัฒนาบทบาทของตนขึ้นเป็น Trading House อย่างช้า ๆ ความได้เปรียบที่ทำให้ผู้ประกอบการลาวพัฒนาตนขึ้นไปกลายเป็นคนกลาง และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการลาวเชื้อสายเวียดนาม หรือชาวเวียดนามโพ้นทะเล ที่เรียกกันว่า “เวียดเกียว” คือ “ภาษา” ที่ผู้ประกอบการไทยไม่สามารถติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบการเวียดนามได้ และจากสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ลาวตั้งอยู่ท่ามกลางกลุ่มประเทศอาเซียน และมีพรมแดนติดต่อกับเวียดนามและจีนตอนใต้ การค้าชายแดนไทย-ลาว (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) ได้กลายเป็นช่องทางการตลาดเชิง

ลิกสำหรับสินค้าไทย และประตูการค้า (Gate Way) ไปยังประเทศที่สาม รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของไทยในด้านต้นทุนค่าขนส่งที่ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ อย่างมาเลเซีย และสิงคโปร์ และข้อได้เปรียบในการสามารถจัดส่งสินค้าได้รวดเร็ว และเสียหายน้อยกว่า เนื่องจากเวียดนาม ในระยะที่ผ่านมาก็ไม่แตกต่างจากลาวที่พึ่งผ่านพ้นภาวะสงคราม ยังมีความต้องการและขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคอยู่ ต่อมาเมื่อเวียดนามสามารถพัฒนาการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้โดยมีคุณภาพใกล้เคียงกับสินค้าไทย สินค้าไทยก็ติดตลาด ที่ผู้บริโภคเวียดนามให้การยอมรับในด้านคุณภาพ กลายเป็นสินค้าที่สะท้อน “รสนิยม” ของผู้บริโภคเวียดนาม แม้ว่าเวียดนามจะมีนโยบายคุ้มครองสินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศอย่างเข้มงวด นอกจากนี้สินค้าบางส่วนของไทยต้องอาศัยผู้ประกอบการลาว ส่งผ่านเวียดนามไปสู่ณฑลกวางสี โดยผ่านผู้ประกอบการเวียดนามอีกทอดหนึ่ง เช่น ลำไยแห้ง เนื่องจากจีนให้สิทธิในการลดภาษีขาเข้าสินค้าที่นำเข้าจากเวียดนามทางบก สินค้าออกของไทย ประมาณร้อยละ 70 ที่นำเข้าจะถูก Re-Export โดยผู้ประกอบการลาวเป็นผู้ส่งต่อไปขายที่เวียดนาม และจีน พ่อค้าเวียดนามยังส่งสินค้าไทยบางส่วนต่อไปยัง ฟิลิปปินส์ รัสเซีย และยุโรปตะวันออก เวียดนามมีบทบาทการค้าที่สำคัญในฟิลิปปินส์ และเป็นผู้กุมเศรษฐกิจในรัสเซีย ดังนั้น สินค้าบางส่วนที่ปรากฏในยุโรปตะวันออกบางส่วนจะเป็นสินค้าที่ส่งผ่านโดยเวียดนามอีกทอดหนึ่ง

เงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับลาวและเวียดนาม ที่สนองตอบบทบาททางเศรษฐกิจของจีนในภูมิภาคนี้ เนื่องจากไทยไม่มีข้อตกลงทางการค้ากับจีนโดยตรง สินค้าส่วนใหญ่ทั้งขาไปและขากลับต้องผ่านตัวกลางคือผู้ประกอบการลาวก่อน โดยลาวและเวียดนามได้รับสิทธิภาษีเพียง 1/2 ของสินค้าสำหรับประเทศที่มีชายแดนติดกัน ขณะที่ไทยต้องเสียภาษีร้อยละ 60 ดังนั้น ลักษณะความสัมพันธ์ทางการค้าชายแดนไทย-ลาว จึงไม่ได้มีลักษณะโครงการเป็น Bilateral เนื่องจากลาวได้กลายเป็นตัวกลาง สำหรับการค้าระหว่างไทย จีน และเวียดนาม การส่งออกและนำเข้าระหว่างสามประเทศ โดยใช้การค้าชายแดนเป็นเครื่องมือ เพราะการค้าสามารถกระทำได้ เนื่องจากสินค้าไทยที่ผ่านเข้าลาวนั้นเป็นสินค้าที่นำเข้าถูกต้อง แต่เมื่อส่งสินค้าชายแดนลาวเข้าสู่เวียดนาม จะเป็นการลักลอบหรือการค้านอกระบบ ในทางกลับกัน สินค้าเวียดนามและจีนส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร เช่น ทุเรียน และกระเทียม เมื่อผ่านเข้าลาวนั้น เป็นสินค้าอย่างถูกต้อง แต่เมื่อเข้าสู่ไทยจะเป็นการลักลอบ หรือการค้านอกระบบ อันเนื่องมาจากนโยบายคินสินค้าเกษตรของไทย

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต

เพื่อสนองตามนโยบายการพัฒนาประเทศของสปป.ลาว แขวงสะหวันนะเขตได้มุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยแบ่งแนวทางการพัฒนาออกเป็นสองแนวทางด้วยกัน คือ

1. การพัฒนาโดยเน้นความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค

สปป.ลาวเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมร่วมกันในระดับภูมิภาคอยู่แล้ว โดยแนวทางของกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นเน้นการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม แขวงสะหวันนะเขตซึ่งได้ถูกจัดให้เป็น

เขตอุตสาหกรรมของสปป.ลาวนั้นได้ดำเนินสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคย่อยภายใต้กลุ่มประเทศอาเซียนและจีนอีกด้วย

กรอบความร่วมมืออนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ความร่วมมือระดับภูมิภาคระหว่างประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกันจะเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการค้าผ่านพรมแดน อย่างเช่นกรอบความร่วมมืออนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region: GMS) ซึ่งเป็นความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคระหว่างประเทศไทย สปป.ลาว จีน พม่า กัมพูชา และเวียดนาม โดยได้รับความสนับสนุนจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank: ADB) วัตถุประสงค์หนึ่งของกรอบความร่วมมือนี้คือ เพื่อต้องการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มน้ำโขง ทั้งนี้ได้บรรลุการเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การค้าชายแดนและส่งเสริมให้มีการค้าระหว่างกันมากขึ้น นอกจากนั้นภายใต้กรอบความร่วมมือนี้ยังได้จัดสร้างเส้นทางเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายระหว่างประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งนี้ได้พิจารณาพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก รวมทั้งหมด 10 เส้นทางด้วยกัน แต่เส้นทางที่มีผลกระทบต่อการค้าชายแดนระหว่างไทยกับลาว มีเพียงสองเส้นทางเท่านั้น คือ เส้นทางสาย R2 โครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) โดยเส้นทางพาดผ่านประเทศไทย-ลาว-เวียดนาม และ เส้นทางสาย R3A โครงข่ายถนนเชื่อมโยงจากเชียงราย-คุนหมิง โดยผ่านสปป.ลาว

เส้นทางสาย R3A โครงข่ายถนนเชื่อมโยงจากเชียงราย-คุนหมิง (ผ่านสปป.ลาว) เริ่มจาก จังหวัดเชียงราย ผ่านอำเภอเชียงของ ระยะทางประมาณ 113 กิโลเมตร และข้ามแม่น้ำโขงไปยังแขวงบ่อแก้วของลาวไปยังเวียงจันทน์ หลวงน้ำทา และไปเชื่อมต่อชายแดนจีนที่บ่อเต็น ระยะทางในลาวประมาณ 250 กิโลเมตร จากนั้นจะไปยังเมืองเชียงรุ่งและไปสิ้นสุดที่คุนหมิง รวมระยะทางจากเชียงราย - คุนหมิง ประมาณ 1,200 กิโลเมตร เส้นทางดังกล่าวนี้ ในส่วนของไทยค่อนข้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว ในส่วนของสปป.ลาวยังอยู่ระหว่างการปรับปรุงเส้นทาง ซึ่งสภาพถนนในปัจจุบันยังคงเป็นดินลูกรังอยู่ ทั้งนี้ไทย จีน และธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ได้ให้ความช่วยเหลือแก่สปป.ลาวในการพัฒนา โดยเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2002 ได้มีการลงนามเงินกู้ระหว่างไทย - ลาว จำนวน 1,385 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างถนนช่วง 85 กิโลเมตรในลาว ในส่วนของจีน กำลังก่อสร้างเป็นทางด่วนจากคุนหมิงลงมา และดำเนินการปรับปรุงช่วงที่เหลือ คาดว่าจะแล้วเสร็จตลอดทั้งเส้นทางในค.ศ. 2005 ซึ่งจะช่วยย่นระยะทางจากคุนหมิง - ชายแดนจีนลงจาก 827 กิโลเมตร เหลือเพียง 701 กิโลเมตร หากเส้นทางสาย R3A แล้วเสร็จจะทำให้สินค้าจากไทยไปประเทศจีน หรือ สินค้าจากจีนมาประเทศไทยสามารถขนส่งได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยผลกระทบของการขนส่งสินค้าคาดว่าจะทำให้การค้าชายแดนในสินค้าเกษตรที่เน่าเสียได้ง่ายขยายตัวอย่างแน่นอน ทั้งนี้ สปป.ลาว จะได้ประโยชน์จากการเป็นแหล่งเชื่อมต่อระหว่างตลาดสินค้าเกษตรขนาดใหญ่ทั้งสองตลาดไทย-จีน อีกด้วย

เส้นทางสาย R2 โครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) เส้นทางดังกล่าวเริ่มต้นจากจังหวัดมุกดาหารเชื่อมโยงแขวงสะหวันนะเขตของสปป.ลาว

ไปยังลาวบาว (พรมแดนเวียดนาม) และไปสิ้นสุดที่ท่าเรือดานัง ประเทศเวียดนาม โครงการนี้ประกอบด้วยงานหลัก 3 ส่วน คือ

- การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงเชื่อมโยงไทย - ลาว พร้อมถนนเชื่อมต่อกับสะพาน รวมทั้งด่านพรมแดนของไทยและลาว ระยะทางประมาณ 6.1 กิโลเมตร การสำรวจและออกแบบรายละเอียดได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่นจนแล้วเสร็จ สำหรับงบประมาณในการก่อสร้าง ไทยและลาวจะขอกู้เงินจาก Japan Bank for International Cooperation (JBIC) ในวงเงินค่าก่อสร้างประมาณ 2,800 ล้านบาท มาดำเนินการในส่วนของตนเองในการก่อสร้างร่วมกัน โดยเริ่มก่อสร้างปลายปี 2003 และจะแล้วเสร็จในปี 2006
- การก่อสร้างปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 9 ในลาวและเวียดนาม ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงก่อสร้าง
- การก่อสร้างปรับปรุงท่าเรือดานังของเวียดนามจะขอใช้เงินกู้จากญี่ปุ่นมาดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้โครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก - ตะวันตกยังได้ขยายขอบข่ายไปยังพม่าโดยระยะทางรวมจาก พม่า - ไทย - ลาว - เวียดนาม - (ดานัง) ประมาณ 1,450 กิโลเมตร โดยไทยมีความตั้งใจที่จะเชื่อมโยงโครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตกให้ขยายผ่านเข้าไปยังพม่า แล้วเชื่อมโยงไปยังอินเดียด้วย ขณะนี้ประเทศไทยได้เสนอให้ความช่วยเหลือแก่พม่าในการปรับปรุงถนนช่วงแม่สอด/เมียวดี - พะอั้น ระยะทางประมาณ 153 กม. ซึ่งเส้นทางดังกล่าวจะสามารถเชื่อมโยงไทย - พม่า - อินเดีย (แม่สอด - บากัน - ตามู/โมเร) อย่างไรก็ตามยังไม่มีความคืบหน้ามากนักในส่วนของโครงข่ายที่จะเชื่อมต่อไปยังส่วนของประเทศพม่าและอินเดีย

2. การพัฒนาโดยเน้นการเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุน

เพื่อสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาโดยเน้นความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค แหวนสหวัณนะเขตจึงได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างแหวนสหวัณนะเขตให้กลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุน

สหวัณนะเขตในฐานะศูนย์กลางการค้าและการลงทุน

เนื่องจากการจัดสร้างโครงข่ายคมนาคมทางบกเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor) รัฐบาลของสปป.ลาวได้จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสหวัณนะเขตขึ้น ทั้งนี้เพื่อรองรับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานจากโครงการนี้ และยังส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่มีแนวโน้มจะหลั่งไหลมาจากไทยและเวียดนาม รวมทั้งประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ อาทิ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ นอกจากนี้รัฐบาลมีแผนที่จะพัฒนาสหวัณนะเขตให้กลายเป็นประตูในการส่งออกในลักษณะการค้าผ่านพรมแดน และเป็นศูนย์กลางของการขนส่ง

1) โครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor)

ดังที่คณะผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตกไปแล้วนั้น รัฐบาลของสปป.ลาวได้ให้ความสำคัญกับโครงการนี้อย่างมาก โดยได้จัดทำโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพานนาแซงขึ้นเพื่อดักตวงประโยชน์ที่จะได้จากโครงการโครงข่ายถนนเชื่อมโยงฯ นี้อย่างเต็มที่ ประกอบกับแขวงสะหวันนะเขตถือเป็นจุดยุทธศาสตร์หนึ่งในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่ใช้เชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

แขวงสะหวันนะเขตใน สปป.ลาว ถือเป็นจุดศูนย์กลางหนึ่งของการค้าและบริการภายในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยโครงข่ายถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตกที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารพัฒนาเอเชียนั้นได้ตัดถนนผ่าน สปป.ลาว ในแขวงสะหวันนะเขตนี้ นั่นคือ ถนนสายที่ 9 โดยเชื่อมโยงไทย ที่จังหวัดมุกดาหาร แขวงสะหวันนะเขต ผ่านเมืองเซโน ลาว บาว (พรมแดนเวียดนาม) และไปสิ้นสุดที่ท่าเรือดานัง ประเทศเวียดนาม (รายละเอียดตามรูปด้านล่างนี้) นอกจากนี้ เมืองเซโน แขวงสะหวันนะเขต ยังมีถนนสายสำคัญตัดผ่านด้วย โดยถนนสายดังกล่าวนี้ใช้เชื่อมโยงกัมพูชา ลาว และจีนเข้าด้วยกัน คณะผู้วิจัยเห็นว่าแขวงสะหวันนะเขตถือเป็นจุดศูนย์กลางทางการค้าอย่างแท้จริง เนื่องจากสินค้าจากประเทศไทยสามารถที่จะส่งผ่านเข้ามาสปป.ลาวไปสู่เวียดนามได้สะดวกและรวดเร็วโดยระยะทางจากจังหวัดมุกดาหารถึงลาวบาว ประเทศเวียดนามมีระยะทางเพียง 200 กิโลเมตรเท่านั้น นอกจากนี้ สินค้าจากไทยสามารถที่จะส่งเข้าสู่สปป.ลาวแล้วกระจายสินค้าออกไปทั่วประเทศลาวได้สะดวกโดยอาศัยถนนหมายเลข 13 ของสปป.ลาว

ที่มา <http://invest.laopdr.org/special%20zone.htm> (เมื่อ ต.ค. 2005)

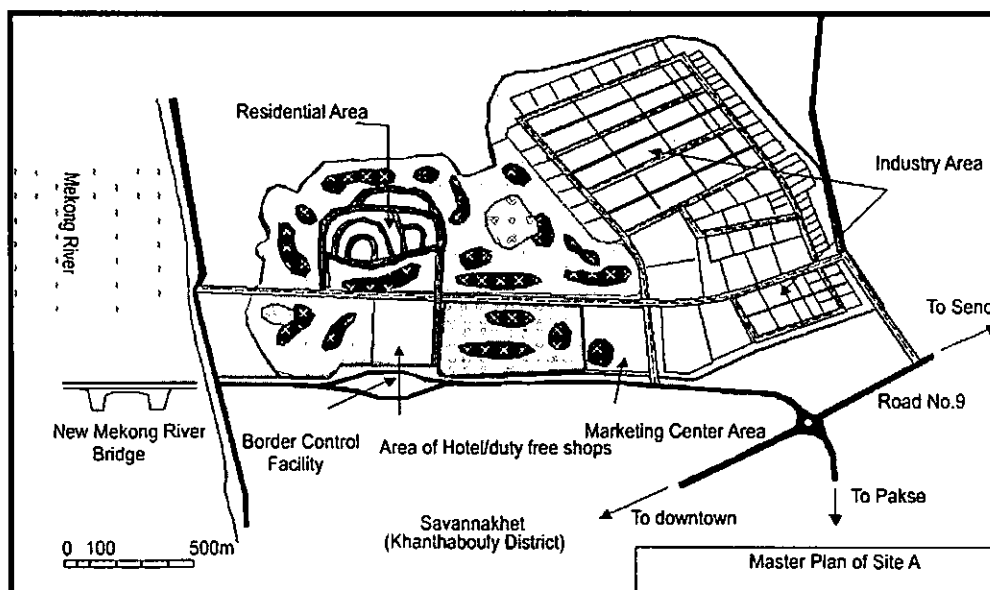
ภาพประกอบ 2 แขวงสะหวันนะเขตในฐานะศูนย์กลางการค้าและบริการ

รัฐบาลสปป.ลาวกำลังเร่งพัฒนาเส้นทางสายที่ 9 และ 13 เพื่อใช้เป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานในการพัฒนาสะพานแขวนให้ป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุนของประเทศอีกแห่งหนึ่ง ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากทั้งธนาคารพัฒนาเอเชีย และประเทศญี่ปุ่น สำหรับประเทศไทยได้เร่งพัฒนาในส่วนของสาธารณูปโภคพื้นฐานในจังหวัดมุกดาหาร โดยได้สร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งใหม่ขึ้นโดยใช้เชื่อมโยงกับถนนสายเศรษฐกิจ หมายเลขที่ 9 ของสปป.ลาวเอง นอกจากนี้ยังได้ขยายการให้บริการทางภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าผ่านพรมแดน อาทิ ด้านศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านพิธีการศุลกากรให้แก่ผู้ส่งออกและนำเข้าพาณิชย์จังหวัดเพื่อให้คำปรึกษาในด้านการค้าและการลงทุนในสปป.ลาว โดยเฉพาะในแขวงสะพานแขวน สะพานกงสุลในแขวงสะพานแขวนเพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องการขอข้ามแดน

2) เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน

เพื่อดึงดูดประโยชน์จากการเป็นศูนย์กลางทางการค้า บริการ และการลงทุน สปป.ลาวได้จัดทำแผนการพัฒนาแขวงสะพานแขวน และจัดตั้งโครงการส่งเสริมการลงทุนการค้า และบริการขึ้น ภายใต้โครงการใหญ่ที่ชื่อว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน (Savannakhet Economic Zone: SSEZ) เขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ครอบคลุมพื้นที่นำร่องสองส่วนด้วยกัน

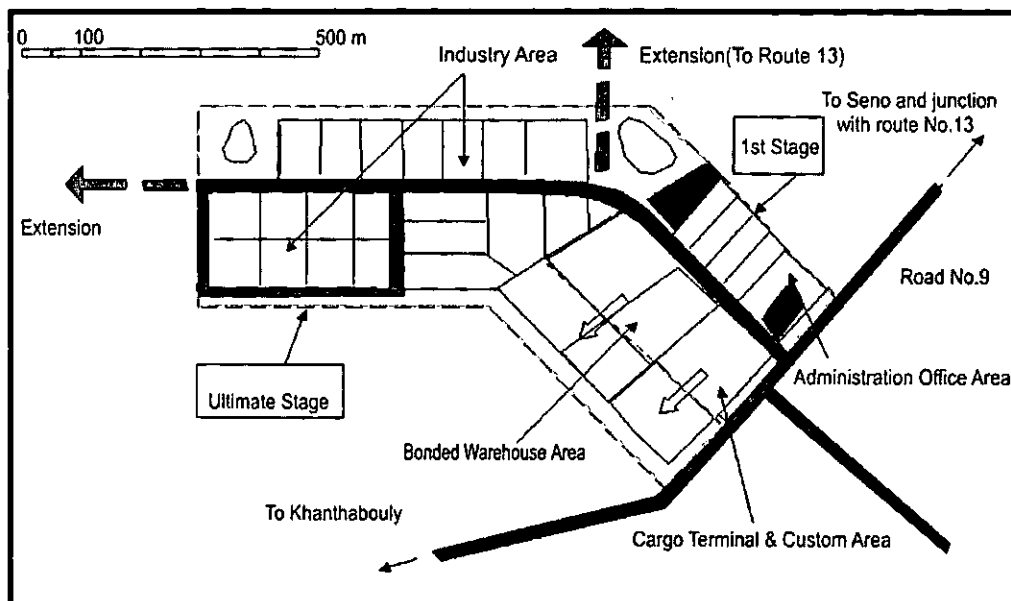
เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน Site A ตั้งอยู่ตอนเหนือของเมืองคันทะบูลี แขวงสะพานแขวน ถัดจากสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งใหม่ (ที่จังหวัดมุกดาหาร) โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ได้เริ่มก่อสร้างไปแล้วในปี 2546 ภายใต้โครงการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ รัฐบาลสปป.ลาวได้จัดสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อรองรับเป็นเขตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ รวมทั้งยังได้พัฒนาส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวไปในตัวอีกด้วย

ที่มา <http://invest.laopdr.org/special%20zone.htm> (เมื่อ ต.ค. 2005)

ภาพประกอบ 3 เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน – เซโน (Site A)

เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน Site B ตั้งอยู่ที่เมืองเซโนโดยห่างจากเมืองคันทะบูลีไปทางตะวันออก 28 กิโลเมตร และตั้งอยู่จุดเชื่อมต่อของถนนหมายเลข 9 กับ ถนนหมายเลข 13

ที่มา <http://invest.laopdr.org/special%20zone.htm> (เมื่อ ต.ค. 2005)

ภาพประกอบ 4 เศรษฐกิจพิเศษสะหวัน – เซโน (Site B)

นอกจากเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนจะตั้งบนจุดเชื่อมต่อระหว่างไทยกับเวียดนามบนถนนสายหมายเลข 9 แล้วยังตั้งอยู่บนจุดเชื่อมต่อระหว่างจีนและกัมพูชาบนถนนหมายเลข 13 นั้นหมายความว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษนี้เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างตะวันออก – ตะวันตก และ เหนือ – ใต้ ดังนั้นจึงเป็นจุดที่สามารถเชื่อมโยงการค้าและบริการของภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงได้อย่างเหมาะสม และจะสามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้าสู่สปป.ลาว ได้อีกด้วย

เนื่องด้วยเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงระหว่างประเทศใกล้เคียงของสปป.ลาว อันได้แก่ จีน (มณฑลยูนนาน) พม่า ไทย กัมพูชา และ เวียดนาม ซึ่งมีประชากรรวมกันประมาณ 500 ล้านคน รัฐบาลของสปป.ลาวไม่เพียงแต่จะจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ แต่ได้เร่งพัฒนามาตรฐานภายในประเทศที่ตั้งอยู่ที่เมืองคันทะบูลีให้กลายเป็นสนามบินนานาชาติเพื่อตอบสนองต่อความต้องการการคมนาคมทั้งผู้โดยสารและสินค้า

นอกจากนี้แล้ว รัฐบาลตั้งใจที่จะพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ให้เป็นเขตส่งเสริมการส่งออกโดยสนับสนุนอำนวยความสะดวกด้านพิธีการศุลกากรเป็นพิเศษ และเขตการค้าเสรีในลักษณะคล้ายกับประเทศสิงคโปร์อีกด้วย ดังนั้นหากโครงการนี้ดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์แล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับสปป.ลาวมีโอกาสมุ่งที่จะขยายตัวอย่างมาก

สรุป

แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงหนึ่งที่มีความสำคัญของสปป.ลาว เนื่องจากแขวงสะหวันนะเขตตั้งตอนกลางของสปป.ลาว มีพื้นที่ราบมากกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมด เป็นจุดเชื่อมเส้นทางคมนาคมทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ นอกจากนี้ ทรัพยากรธรรมชาติยังคงอยู่ในสภาพอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นแขวงสะหวันนะเขตจึงเหมาะที่จะทำการเกษตรหรืออุตสาหกรรมก็ได้ และยังสามารถเป็นจุดเชื่อมต่อขนถ่ายสินค้าในภูมิภาคอินโดจีนได้อีกด้วย

ระบบการศึกษาของแขวงสะหวันนะเขตถือว่าอยู่ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนา เนื่องจากการศึกษาในแขวงยังไม่มีการเรียนในระดับปริญญาตรี อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาวิชาอาชีพในแขวงสะหวันนะเขตถือว่ามียุ่อย่างพอเพียง และสามารถที่จะสร้างแรงงานที่มีฝีมือเข้าสู่อุตสาหกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้นในแขวงสะหวันนะเขตได้

จำนวนแรงงานของแขวงสะหวันนะเขตถือว่ามียุ่จำนวนมาก ทั้งนี้แม้ว่ารายงานของแขวงสะหวันนะเขตแสดงให้เห็นว่าแรงงานมีการว่างงานกันน้อย แต่จากข้อเท็จจริงแล้วแรงงานของแขวงสะหวันนะเขตส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นแรงงานแฝงในภาคเกษตรซึ่งสามารถที่จะดึงแรงงานส่วนนี้ออกมาทำงานนอกภาคเกษตรได้อีกมาก แต่สิ่งต้องเร่งแก้ไขคือ ฝีมือแรงงานของแขวงสะหวันนะเขต แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือ (Unskilled labors) ทั้งสิ้น ซึ่งปัญหานี้จะไปบั่นทอนศักยภาพของการพัฒนาเป็นเขตอุตสาหกรรมได้

อย่างไรก็ตามแขวงสะหวันนะเขตถือว่ามีความพร้อมทางด้านทรัพยากรในการที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของสปป.ลาว เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการทำเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม จากความพร้อมนี้ แขวงสะหวันนะเขตได้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาออกเป็นสองแนวทางด้วยกัน คือ

- การพัฒนาโดยเน้นความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค : แขวงสะหวันนะเขตได้สร้างกรอบความร่วมมืออนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง
- การพัฒนาโดยเน้นการเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุน : แขวงสะหวันนะเขตได้ดำเนินโครงการย่อยเพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุน โดยจะสร้างและปรับปรุงการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ พร้อมกันนี้ยังได้ดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานอันได้แก่ ไฟฟ้า และประปา ให้พร้อมต่อการเข้ามาตั้งอุตสาหกรรมของแหล่งเงินทุนต่างประเทศ ได้แก่ โครงการขั้วถนนเชื่อมโยงแนวตะวันออก-ตะวันตก และโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน

ดังนั้นในอนาคตอันใกล้นี้แขวงสะหวันนะเขตจะกลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจได้ไม่ยาก เนื่องจากแขวงมีความพร้อมทั้งทางด้านทรัพยากร และทางด้านนโยบายการพัฒนานั้นเอง

บทที่ 4

สภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต

บทนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์สภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต โดยข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์ในส่วนแรกเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้รับจากแผนกการค้าแขวง แขวงสะหวันนะเขต โดยเป็นข้อมูลการค้าประจำปี 2003-2004 และข้อมูลอีกส่วนเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแขวงสะหวันนะเขต และบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผู้วิจัยได้นำมารวบรวมเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้นของการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้แก่

1. หัวหน้าแผนกการค้าแขวงสะหวันนะเขต (ท่านสมหวัง วงวัด)
2. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร (นายไพรัตน์ สกลพันธุ์)
3. หัวหน้าแผนกสิทธิกรรมและป่าไม้ (ท่านบุญขวาง คำบุญเฮือง)
4. กงสุลใหญ่ประจำแขวงสะหวันนะเขต (นางสาวมาลินดา มนูญชัย) และที่ปรึกษา
กิตติมศักดิ์ พลน ประจำ สปป.ลาว (คุณประสิทธิ์ วิริยะยุทมา)

ในบทนี้จะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากข้อมูลเชิงปริมาณ

ภาพรวมการค้า การนำเข้า การส่งออก ประเทศคู่ค้า
สภาพการค้าข้ามแดน การส่งออก การนำเข้า
สภาพการค้าผ่านแดน การส่งออก การนำเข้า
ประเภทของสินค้าส่งออกและนำเข้า
ประเภทและชนิดของสินค้าข้ามแดน ผ่านแดน ส่งออก
ประเภทและชนิดของสินค้าข้ามแดน ผ่านแดน นำเข้า

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาจากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดน และการลงทุนที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1

1. ภาพรวมการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

ตาราง 3 ภาพรวมการค้าของแขวงสะหวันนะเขต (2003-2004)

มูลค่า : เหรียญสหรัฐ		
รายการ	มูลค่า	ร้อยละ
1. มูลค่าสินค้าออกรวม	151,775,324.96	53.9
2. มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	129,906,734.90	46.1
3. มูลค่าการค้าโดยรวม	281,682,059.86	100
(1)+(2)		
4. ดุลการค้า (+)	21,868,590.06	8
(1)-(2)		

ที่มา : แผนการค้าแขวง แขวงสะหวันนะเขต. เอกสารอัดสำเนา

จากข้อมูลของแผนการค้าแขวง แขวงสะหวันนะเขต ประจำปี 2003-2004 พบว่าแขวงสะหวันนะเขตมีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 281.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออก 151.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการนำเข้าคิดเป็นมูลค่า 129.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีดุลการค้าเกินดุลอยู่ 21.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 54 ของมูลค่าการค้าโดยรวม ในขณะที่มูลค่าการนำเข้ามีร้อยละ 46 ดุลการค้าเกินดุลคิดเป็นร้อยละ 8 ของมูลค่าการค้าโดยรวม

- ประเทศคู่ค้า

ประเทศที่แขวงทำการค้าขายด้วยทั้งการส่งออกและการนำเข้า ปี 2003-2004 ประเทศที่แขวงสะหวันนะเขตมีการค้าขายทั้งส่งออกและการนำเข้าประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ แบ่งเป็นกลุ่มดังนี้ 1. ประเทศที่พรมแดนติดต่อกัน(ไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) 2. ประเทศที่พรมแดนติด สปป.ลาว ส่วนอื่น (กัมพูชา และจีน) 3. ประเทศในเอเชีย และเอเชียแปซิฟิก 4. ประเทศในยุโรป และ 5. ประเทศในแอฟริกา รายละเอียดของการค้ากับต่างประเทศ และมูลค่าการนำเข้าส่งออกของแขวงสะหวันนะเขตกับประเทศต่าง ๆ มีรายละเอียดดังตาราง 4

- การส่งออกของแขวงสะหวันนะเขต (2003-2004) (ตาราง 4)

แขวงสะหวันนะเขตมีการส่งออกสู่กลุ่มประเทศ 5 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น โดยในการส่งออกจากแขวงสะหวันนะเขต มูลค่าการส่งออกมากที่สุดจะอยู่ในกลุ่มประเทศที่ติดพรมแดนแขวงสะหวันนะเขต (ร้อยละ 54) โดยส่งออกสู่ประเทศเวียดนาม (ร้อยละ 43) มากกว่าส่งออกสู่ประเทศไทย (ร้อยละ 10) การส่งออกสู่ประเทศพรมแดนติดต่อกันนี้คือ การค้าข้ามแดน (ค้าข้ามพรมแดน) จากแดนของแขวงสะหวันนะเขตสู่ประเทศไทย หรือเวียดนาม

รองลงมาคือการส่งออกสู่ประเทศในเอเชีย และเอเชียแปซิฟิก จากข้อมูลระหว่างปี 2003-2004 พบว่า มูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 43 โดยส่งออกสู่ประเทศออสเตรเลียเกือบทั้งหมด ส่งออกไปประเทศอื่นเพียงเล็กน้อย (ไม่ถึงร้อยละ 1) ประเทศอื่นที่แขวงสะหวันนะเขตส่งออกสินค้าไป ได้แก่ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน มาเลเซีย และปากีสถาน สำหรับการส่งสินค้าออกของแขวงสะหวันนะเขตสู่ประเทศต่างๆในกลุ่มนี้จะพบว่า สินค้าที่ส่งไปประเทศออสเตรเลียนั้นคือ ทองคำแท่ง ซึ่งมีการส่งออกทางเครื่องบินผ่านด่านสนามบินวัดไตไปออสเตรเลีย ออสเตรเลียได้มาลงทุนทำเหมืองทองคำในแขวงสะหวันนะเขต ปัจจุบันผลิตทองคำแท่งส่งออกไปยังออสเตรเลีย ซึ่งมีผลให้ดุลการค้าของแขวงสะหวันนะเขตเกินดุล ก่อนหน้านั้นดุลการค้าของแขวงสะหวันนะเขตขาดดุลตลอด (จากคำสัมภาษณ์ท่านสมหวัง วงวัด หัวหน้าแผนกการค้าแขวง) ส่วนสินค้าที่ส่งไปประเทศอื่นไม่มีการระบุว่าส่งผ่านด่านสนามบิน จึงกล่าวได้ว่า สินค้าอื่นที่ส่งไปหากไม่รวมการส่งออกไปประเทศออสเตรเลีย การส่งออกของแขวงสะหวันนะเขตจะเป็นการส่งออกข้ามแดนและผ่านแดนมีมูลค่า 86.280 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 56.9 ของการส่งออกทั้งหมด

- การนำเข้าของแขวงสะหวันนะเขต (ตาราง 4)

เมื่อพิจารณาการนำเข้า พบว่า การนำเข้าแขวงสะหวันนะเขตมีการนำเข้าจากกลุ่มประเทศ 1) กลุ่มประเทศติดพรมแดน คือ ไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 2) ประเทศติดพรมแดนลาว ได้แก่ กัมพูชา และจีน 3) ประเทศอื่นในเอเชีย และเอเชียแปซิฟิก 4) ประเทศในยุโรป จากข้อมูลการนำเข้าระหว่าง ค.ศ.2003-2004 ของการค้าแขวง มูลค่าการนำเข้า 129.9 ล้านดอลลาร์ โดยนำเข้าจากประเทศติดพรมแดน คือ ไทย และ เวียดนาม สูงสุดร้อยละ 63 (82.3 ล้านดอลลาร์) รองลงมาคือ นำเข้าจากกลุ่มประเทศอื่นในเอเชีย ร้อยละ 33.2 (43.2 ล้านดอลลาร์) นำเข้าจากประเทศติดพรมแดนลาว ร้อยละ 2.5 (3.2 ล้านดอลลาร์) นำเข้าจากยุโรป ร้อยละ 1 (1.4 ล้านดอลลาร์) มูลค่าการนำเข้ารวม มีสินค้านำเข้าปลอดภาษีจากสิงคโปร์ อินเดีย ฝรั่งเศส (9.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สำหรับประเทศในเอเชียที่แขวงสะหวันนะเขตนำสินค้าเข้า ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ อินเดีย ตามลำดับ โดยนำเข้าจากสิงคโปร์มากที่สุด ส่วนประเทศในยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส

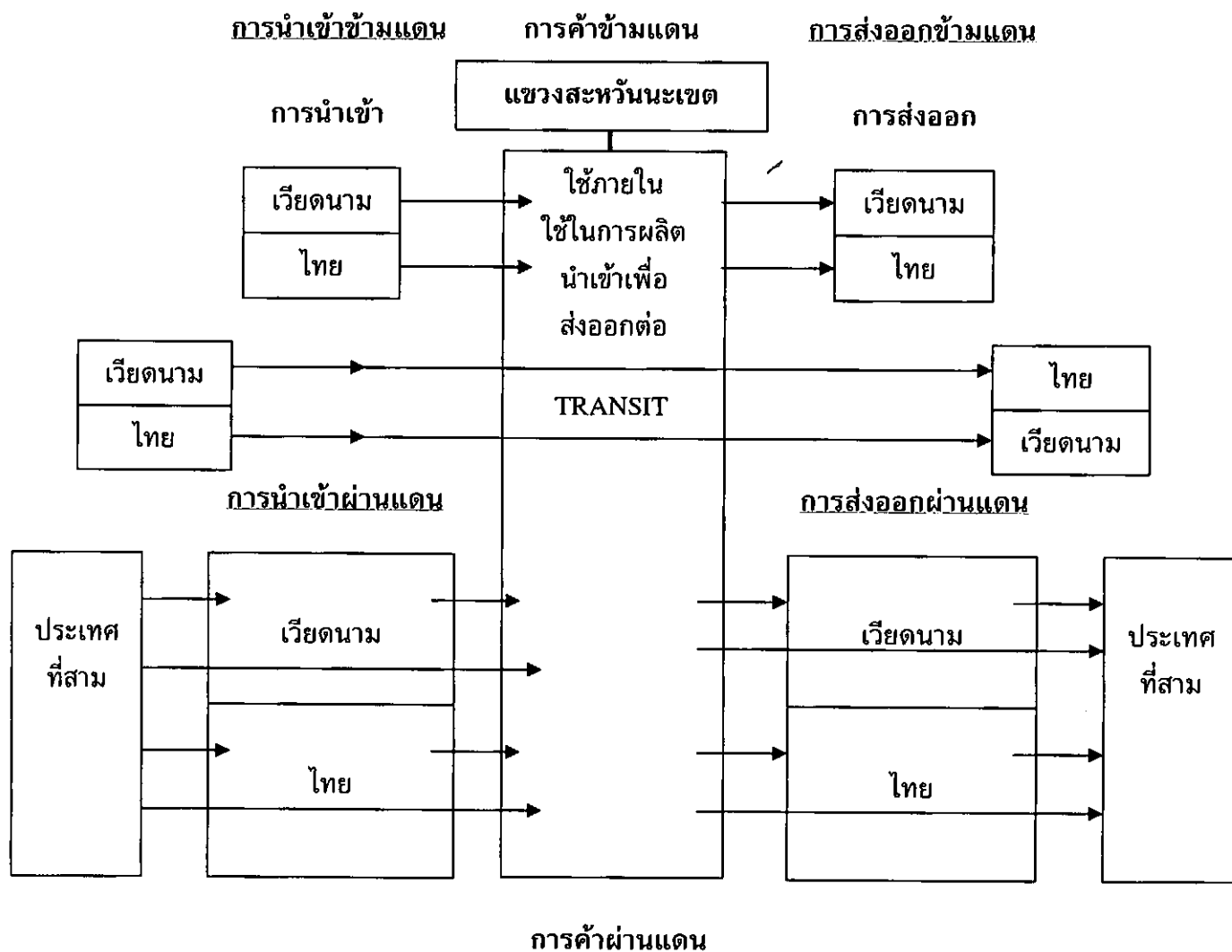
ตาราง 4 ประเทศที่ทำการค้ากับแขวงสะหวันนะเขตและมูลค่าการนำเข้า ส่งออก
ของแขวง ปี 2003-2004*

หน่วย : เหรียญสหรัฐ

กลุ่มประเทศ	มูลค่าส่งออก	ร้อยละ	มูลค่านำเข้า	ร้อยละ
1. ประเทศติดพรมแดน สะหวันนะเขต	81,473,411	54.0	82,325,228	63
1. ไทย	15,625,686	10.0	71,860,864	55
2. เวียดนาม	65,847,625	43.0	10,464,364	8
2. ประเทศติดพรมแดนลาว	27,250	0.2	3,203,939	2.5
กัมพูชา	27,250	0.2	49,000	2.5
จีน	-	-	3,153,939	-
3. ประเทศในเอเชียและ เอเชียแปซิฟิก	65,922,803	43.0	43,172,877	33.2
1. ออสเตรเลีย	65,495,085	43.0	-	-
2. ญี่ปุ่น	427,718	0.3	15,246	-
3. ฟิลิปปินส์			-	-
4. เกาหลีใต้			3,900,946	-
5. ไต้หวัน			-	-
6. มาเลเซีย			-	-
7. ปากีสถาน			-	-
8. สิงคโปร์	-	-	29,943,200	-
9. อินเดีย	-	-	3,108,485	-
10. อินโดนีเซีย	-	-	6,204,000	-
4. ประเทศในยุโรป	4,306,862	2.8	1,406,664	1.0
1. สเปน	123,363	-	-	-
2. อิตาลี	508	-	-	-
3. ฝรั่งเศส	-	-	1,406,664	-
4. ประเทศอื่นๆ	4,182,991	-	-	-
5. ประเทศในแอฟริกา	45,000	0.3	-	-
ไนจีเรีย	45,000	-	-	-
รวม	151,775,325		129,906,735	100

มูลค่าส่งออกรายการที่ (1-5) - มูลค่าส่งออกออสเตรเลีย 65.5 จะเหลือ 86.280 ล้านเหรียญ
คิดเป็นร้อยละ 56.9 ของมูลค่าส่งออกรวม

2. การค้าข้ามแดนและผ่านแดน

ภาพประกอบ 5 การค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแนวสะพานะเขต

2.1 การค้าข้ามแดน

- สภาพการค้าข้ามแดน

จากนิยาม “การค้าข้ามแดน” ของแขวงสะหวันนะเขตในการศึกษาครั้งนี้ซึ่งหมายถึง การนำสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออกระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทย และแขวงสะหวันนะเขตกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยผ่านจุดผ่านแดนบริเวณชายแดนแขวงสะหวันนะเขต เฉพาะส่วนที่มีพิธีการศุลกากรอย่างถูกต้อง เมื่อนำมาพิจารณากับข้อมูลการค้าของแขวงฯ ในระหว่าง ค.ศ. 2003-2004 (ตาราง 5) พบว่า

1) สภาพการค้าข้ามแดนมียอดรวม 163.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แบ่งเป็น การค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขต-ไทย 87.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 53.3 และการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขต-เวียดนาม 76.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 46.6 กล่าวได้ว่า แขวงสะหวันนะเขตมีการค้าข้ามแดนกับไทยมากกว่าค้าข้ามแดนกับเวียดนาม

ตัวเลขการค้าข้ามแดนนี้เป็นการค้าข้ามแดนที่รวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไว้ หากไม่นับรวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไทย-เวียดนาม, เวียดนาม-ไทย มูลค่ารวม 63.7 เหรียญสหรัฐ ยอดการค้าข้ามแดนแขวงสะหวันนะเขต-ไทย และแขวงสะหวันนะเขต-เวียดนาม จะลดลงเหลือ 100 ล้านดอลลาร์ นำเข้าข้ามแดนเหลือ 50.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 38.7 ของการนำเข้ารวมของแขวงฯ

2) การส่งสินค้าออกข้ามแดน เมื่อพิจารณาเฉพาะการส่งออก พบว่า ยอดรวมการส่งออกข้ามแดนมีมูลค่า 81.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 49.7 ของการค้าข้ามแดนรวม แบ่งเป็นส่งออกข้ามแดนแขวงสะหวันนะเขต-ไทย 15.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 19.2 ส่งออกข้ามแดนแขวงสะหวันนะเขต-เวียดนาม 65.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 80.8 กล่าวได้ว่า การส่งออกข้ามแดนแขวงสะหวันนะเขตสู่เวียดนามมีมากกว่าการส่งออกข้ามแดนจากแขวงสะหวันนะเขตสู่ไทย

3) การนำเข้าข้ามแดน พบว่า ยอดรวมการนำเข้าข้ามแดนเท่ากับ 82.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแบ่งเป็นนำเข้าจากไทย 71.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 87.3 และนำเข้าจากเวียดนาม 10.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 12.7 สรุปได้ว่า การนำเข้าข้ามแดนสู่แขวงสะหวันนะเขตเป็นการนำเข้าจากไทยมากกว่านำเข้าจากเวียดนาม

4) หากพิจารณาการค้าข้ามแดนแขวงสะหวันนะเขต-ไทย พบว่า มูลค่าการค้าส่งออกรวมนำเข้าเท่ากับ 87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแขวงสะหวันนะเขตส่งออกสู่ไทยเพียง 15.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่นำเข้าจากไทย 71.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือแขวงสะหวันนะเขตส่งออกสู่ไทยเพียงร้อยละ 17.9 ในขณะที่นำเข้าจากไทยมากถึงร้อยละ 82.2 สรุปได้ว่าแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากไทยมากกว่าส่งออก

5) การค้าข้ามแดนแขวงสะหวันนะเขต-เวียดนาม รวม 76.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นการส่งออกสู่เวียดนาม 65.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นำเข้าจากเวียดนาม 10.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

หรือส่งออกร้อยละ 86.2 และนำเข้าร้อยละ 13.6 แขวงสะหวันนะเขตส่งสินค้าออกสู่เวียดนามมากกว่านำเข้าสินค้าจากเวียดนาม

6) การค้าข้ามแดนนี้รวมการส่งออกนำเข้า สินค้าปลอดภาษี

ตาราง 5 เปรียบเทียบมูลค่า ร้อยละของการค้าข้ามแดน (2003-2004)
กรณีรวมและไม่รวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อเวียดนาม/ไทย

มูลค่า : เหรียญสหรัฐ								
การค้า	รวม	ร้อยละ ของ รวมค่า ข้าม แดน	มูลค่าการ ส่งออก ข้ามแดน	ร้อยละ ของมูลค่า การ ส่งออก โดยรวม	ร้อยละ ของ การค้า ข้ามแดน	มูลค่าการ นำเข้าข้ามแดน	ร้อยละ ของมูลค่า การ นำเข้า โดยรวม	ร้อยละ ของ การค้า ข้ามแดน
การค้าข้ามแดน สะหวันนะเขต- ไทย	87,286,550	53.3	15,625,686	10.3	17.9	71,660,864	55.2	82.2
การค้าข้ามแดน สะหวันนะเขต- เวียดนาม	76,311,989	46.6	65,847,725	43.3	86.2	10,464,364	8.1	13.6
รวมค้าข้ามแดน	163,598,539	100	81,473,411 ^{*1}	53.6	49.7	82,125,228	63.2	50.3
การนำเข้าจาก เวียดนาม/ไทย เพื่อส่งออกต่อ	63,671,960		31,835,980		-	31,835,980		-
การค้าข้ามแดน ไม่รวมการนำเข้า เพื่อส่งออกต่อ ไทย/เวียดนาม	99,926,579		49,638,431			50,289,248	38.7	38.2
การส่งออก/ นำเข้าโดยรวม	281,682,059		151,775,325			129,906,734		

*1 มูลค่าการส่งออกข้ามแดนเป็นการรวมการส่งออกทั้งหมด (ที่ส่งออกจากแขวงสะหวันนะเขตสู่ไทยและเวียดนาม) คือสินค้าภายในส่งออก, แร่ธาตุ สินค้านำเข้าเพื่อส่งออก รวมถึงสินค้าผลิตประกอบเพื่อส่งออก ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออก

2.2 การค้าผ่านแดน

จากนิยามของ “การค้าผ่านแดน” ในการศึกษาครั้งนี้ การค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขต แบ่งพิจารณาสภาพการค้าผ่านแดนเป็น 2 กรณีคือ

1) การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export) โดยแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งส่งต่อไปยังอีกประเทศหนึ่ง

2) การนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งผ่านไทยหรือเวียดนามเข้าแขวงสะหวันนะเขตหรือส่งสินค้าออกจากแขวงสะหวันนะเขตผ่านไทยหรือเวียดนามสู่ประเทศอื่น

- สภาพการค้าผ่านแดน : กรณีการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ

สภาพการค้าผ่านแดนกรณีการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อของแขวงสะหวันนะเขตในระหว่าง ค.ศ.2003-2004 ปรากฏดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 การค้าผ่านแดน : การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export 2003-2004)

หน่วย : เหรียญสหรัฐ

การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ จากประเทศ	สู่ประเทศ	มูลค่า	ร้อยละของ การนำเข้า เพื่อส่งออกต่อ	ร้อยละของยอด รวมการนำเข้า (129,906,735)
ไทย	เวียดนาม	24,948,846	39.6	19.2
เวียดนาม	ไทย	6,887,116	10.9	5.3
1. รวม		31,835,980	50.5	24.5
สิงคโปร์	เวียดนาม	24,026,798	38.0	18.5
อินโดนีเซีย	เวียดนาม	6,204,000	9.8	4.8
ฝรั่งเศส	เวียดนาม	794,256	1.3	0.6
จีน	ไทย	140,731	0.2	0.1
2. รวม		31,165,785	49.5	24.0
รวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ(1+2)		63,001,765	100.0	48.5
ยอดรวมการนำเข้าทั้งหมด		129,906,734.9	-	100.0

1) การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อมียอดรวมทั้งหมด 63 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 48.5 ของยอดรวมการนำเข้าทั้งหมด หรือเกือบครึ่งหนึ่งของการนำเข้าสินค้าเป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ หากไปเปรียบเทียบกับยอดรวมการนำเข้าข้ามแดน (82.1 ล้านเหรียญสหรัฐ) จะพบว่า การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อมีมูลค่าสูง คิดเป็นร้อยละ 76.7 ของการค้าข้ามแดนทั้งหมด

2) เมื่อแบ่งการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อออกเป็น 2 ส่วนคือ (2.1) การนำเข้าจากไทย/เวียดนาม เพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม/ไทย และ (2.2) การนำเข้าจากประเทศอื่นเพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม/ไทย พบว่าสภาพการค้าเป็นดังนี้คือ

2.1) การนำเข้าจากไทย/เวียดนาม เพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม/ไทย พบว่าในช่วงระหว่าง ค.ศ.2003-2004 มูลค่านำเข้าจากไทยและเวียดนาม รวม 31.8 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 50.5 ของยอดรวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ โดยแบ่งเป็น

- การนำเข้าจากไทย เพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม มีมูลค่า 24.9 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 39.6

- การนำเข้าจากเวียดนามเพื่อส่งออกต่อยังไทย มีมูลค่า 6.9 ล้าน
เหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 10.9

เห็นได้ว่าแขวงสะหวันนะเขตมีการนำเข้าจากไทยเพื่อส่งออกยังเวียดนามมากกว่านำเข้าจาก
เวียดนามเพื่อส่งออกต่อยังไทย

2.2) การนำเข้าจากประเทศอื่นเพื่อส่งออกต่อยังเวียดนามหรือไทย
พบว่าแขวงสะหวันนะเขตมีการนำเข้าจากประเทศอื่นคือ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฝรั่งเศส และจีน
โดยมียอดรวมการนำเข้าจากประเทศอื่นเพื่อส่งออกต่อรวม 31 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ
49.5 ของยอดรวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ซึ่งเป็นตัวเลขที่ใกล้เคียงกับการนำเข้าจากไทย/
เวียดนามเพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม/ไทย (ร้อยละ 50.5)

เมื่อเปรียบเทียบการนำเข้าจากประเทศอื่นเพื่อส่งออกต่อเวียดนาม/ไทย
พบว่า การนำเข้าจากสิงคโปร์เพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม มีมูลค่าสูงสุดคือ 24 ล้านเหรียญสหรัฐ
หรือร้อยละ 38 ของการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ รองลงมาคือนำเข้าจากอินโดนีเซียและฝรั่งเศส เพื่อ
ส่งออกสู่เวียดนาม คิดเป็นร้อยละ 9.8 และ 1.3 ตามลำดับ และสุดท้ายคือการนำเข้าจากจีนเพื่อ
ส่งออกต่อสู่ไทยมีเพียงร้อยละ 0.2 เท่านั้น

- สภาพการค้าผ่านแดน : กรณีนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งผ่านไทย/
เวียดนามเข้าแขวงสะหวันนะเขต และหรือส่งสินค้าออกจากแขวงสะหวันนะเขตผ่านไทยหรือ
เวียดนามสู่ประเทศอื่น (รายละเอียดดังตาราง 7)

ตาราง 7 การค้าผ่านแดน^{*(1)} แขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากประเทศที่สามผ่านไทย/
เวียดนาม หรือและส่งออกผ่านไทย/เวียดนามสู่ประเทศที่สาม

หน่วย : เหรียญสหรัฐ								
ข้อมูลการค้า ประเทศ	*(2) มูลค่า ส่งออก	ร้อยละ ของการ ส่งออก รวม	ร้อยละของ รวมการค้า ผ่านแดน ส่งออก	มูลค่านำเข้า	ร้อยละ ของการ นำเข้า รวม	ร้อยละ ของรวม การค้า ผ่านแดน นำเข้า	มูลค่า การค้ารวม	ร้อยละ
เอเชีย ^{*(3)}	427,718	0.3	9.0	46,325,816	35.7	97.1	46,753,534	89.0
ญี่ปุ่น	192,399			15,246				
ฟิลิปปินส์	134,100			-				
เกาหลีใต้	42,158			3,900,946		8.2		
ไต้หวัน	29,761			-				
มาเลเซีย	18,800			-				
ปากีสถาน	10,500			-				
สิงคโปร์	-			29,943,200		62.7		
อินเดีย	-			3,108,485				
อินโดนีเซีย	-			6,204,000		13.0		
จีน	-			3,153,966				
ยุโรป	4,306,862	2.8	90.0	1,406,664	1.1	2.9	5,713,526	10.9
สเปน	123,363			-	-			
อิตาลี	508			-	-			
ฝรั่งเศส	-			1,406,664	-			
อื่นๆ	4,182,991			-	-			
แอฟริกา	45,000	0.0	0.9	-	-	0.1	45,000	0.1
ไนจีเรีย	45,000			-	-			
รวมการค้า ผ่านแดน	4,779,580	3.1	100.0	47,732,480 ^{*(4)}	36.7	100.0	52,512,060	100.0
(3)								
การส่งออก	151,775,325	100.0	นำเข้ารวม	129,906,735				
รวมทั้งหมด			ทั้งหมด					

* (1) การนำเข้า/ส่งออกของแขวงสะหวันนะเขตถือเป็นการนำเข้า/ส่งออกทางพรมแดนทุกรายการ

* (2) มูลค่าการส่งออกไม่รวมการส่งออกผ่านแขวงอื่นของลาวเข้ากัมพูชามูลค่า 27,250 ล้านเหรียญสหรัฐ

* (3) ไม่รวมประเทศออสเตรเลียเพราะการส่งออกทองคำไปออสเตรเลีย 65,922,803 เหรียญสหรัฐ ส่งออกทางอากาศผ่านด่าน
สนามบินวัดไตของแขวงสะหวันนะเขต

* (4) ไม่รวมนำเข้าจากกัมพูชา 49,000 เหรียญสหรัฐ ถ้ารวมยอด = 47,781,507

- การนำเข้า

แขวงสะพานนะเขตนำเข้าสินค้าเข้าจากประเทศอื่นผ่านไทย/เวียดนาม ระหว่าง ค.ศ.2003-2004 มีมูลค่ารวม 47.7 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 36.7 ของการนำเข้ารวมทั้งหมด โดยแบ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศในกลุ่มเอเชีย คิดเป็นมูลค่า 46.3 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 35.7 ของการนำเข้าทั้งหมด การนำเข้าจากยุโรปมีมูลค่าเพียง 1.4 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 1.1 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับยอดรวมการค้าผ่านแดนนำเข้า พบว่า แขวงสะพานนะเขตนำเข้าสินค้าจากประเทศในกลุ่มเอเชียมากที่สุด โดยมีมูลค่าสูงถึงร้อยละ 97 ของยอดรวมการนำเข้าผ่านแดน กรณีนำเข้าจากประเทศหนึ่งผ่านไทย/เวียดนามเข้าแขวง ส่วนประเทศในกลุ่มยุโรปมีมูลค่าเพียงร้อยละ 2.9 เท่านั้น

การนำเข้าผ่านแดนจากประเทศในกลุ่มเอเชียที่มีการนำสินค้าเข้าผ่านแดนมากที่สุดคือ การนำเข้าจากประเทศสิงคโปร์ มีมูลค่าถึง 29.9 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 62.7 รองลงมาคือ อินโดนีเซีย ร้อยละ 13.0 เกาหลีใต้ จีน อินเดีย ตามลำดับ โดยมีการนำเข้าจากญี่ปุ่นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

การนำเข้าผ่านแดนจากประเทศในกลุ่มยุโรปที่มีการนำสินค้าเข้าแขวงสะพานนะเขตมีฝรั่งเศสเพียงประเทศเดียว มูลค่า 1.4 ล้านเหรียญ หรือร้อยละ 2.9

- การส่งออก

แขวงสะพานนะเขตส่งสินค้าออกผ่านแดนไทย/เวียดนาม ไปสู่ประเทศอื่น ๆ คิดเป็นมูลค่าเพียง 4.8 ล้านเหรียญสหรัฐเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 3.1 ของการส่งออกทั้งหมด โดยส่งออกไปยุโรปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.8 ของการส่งออกทั้งหมด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับยอดรวมการค้าผ่านแดน พบว่า มีการส่งออกไปกลุ่มยุโรปมากที่สุด คือ 4.3 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 90 ของการส่งออกผ่านแดนไทย/เวียดนาม ส่งออกไปกลุ่มเอเชีย 4.2 แสนเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 9.0 และแอฟริกา เพียง 4.5 หมื่นเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 0.9 เท่านั้น

การส่งออกผ่านแดนไทย/เวียดนามสู่ประเทศในกลุ่มยุโรป ประกอบด้วยประเทศ สเปน อิตาลี และประเทศอื่น ๆ

การส่งออกไปประเทศในกลุ่มเอเชียมากที่สุดคือส่งญี่ปุ่น รองลงมาคือ ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน มาเลเซีย และปากีสถาน ตามลำดับ

การส่งออกไปแอฟริกามีการส่งออกไปประเทศไนจีเรีย

ตาราง 8 สรุปการค้าของแขวงสะหวันนะเขต การค้าข้ามแดน และผ่านแดน (ค.ศ.2003-2004)

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

รายการค้า	ส่งออก		นำเข้า		รวมมูลค่า	ร้อยละ
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ		
รวมค้า	151.8		129.9		281.7	100
1. ข้ามแดนรวม	81.5	53.6	82.1	63.2	163.6	58.1
2. ไทย	15.6		71.7		87.3	
3. เวียดนาม	65.8		10.5		76.3	
4. ผ่านแดนนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ¹	31.8	20.9	31.8	24.5	63.6	22.5
5. จากไทย-เวียดนาม	24.9		24.9		49.8	17.6
6. จากเวียดนาม-ไทย	6.9		6.9		13.8	4.9
7. ข้ามแดน	49.7	32.7	50.3	38.7	100	35.4
(รายการ 1-4) ข้ามแดนเมื่อไม่รวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไทย/เวียดนาม						
8. ผ่านแดน	4.8	3.2	47.7	36.7	52.5	18.6
ผ่านแดนไทย/เวียดนามไปประเทศอื่น/มาจากประเทศอื่นผ่านแดนไทย/เวียดนาม						
9. ส่งออกทองคำไปออสเตรเลีย	65.5	43.1	-		65.5	23.3
10. สินค้าปลอดภาษี ²	0.07		9.6		9.70	

¹ ตัวเลขนี้ไม่รวมนำเข้าจากประเทศที่สามเพื่อส่งออกต่อไทย/เวียดนาม² รวมอยู่ในรายการค้าแล้ว

การค้าข้ามแดนและผ่านแดน (ตาราง 8) ในระหว่าง ค.ศ.2003-2004 ยอดรวมการค้าของแขวงสะหวันนะเขตมีมูลค่า 281.7 ล้านเหรียญสหรัฐ แบ่งเป็น (1) การค้าข้ามแดนมูลค่า 163.6 ล้านเหรียญ หรือร้อยละ 58 ซึ่งประกอบด้วยการค้าข้ามแดนเข้าออกสู่สะหวันนะเขต 100 ล้านเหรียญ หรือร้อยละ 35.4 การค้าผ่านแดนกรณีนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ 63.6 ล้านเหรียญ หรือ ร้อยละ 22.5 (2) การค้าผ่านแดนกรณีส่งออกผ่านแดนไทย/เวียดนามไปยังประเทศอื่น หรือมาจากประเทศอื่นผ่านแดนไทย/เวียดนามเข้าสู่แขวงสะหวันนะเขต 52.5 ล้านเหรียญ หรือร้อยละ 18.6 (3) การส่งออกทองคำนั้น (ไม่รวมอยู่ในการค้าข้ามแดนและผ่านแดนเนื่องจากการส่งออกทางอากาศ) มูลค่า 65.5 ล้านเหรียญ หรือร้อยละ 23.3 (ในการนำเข้าและส่งออกจะมียอดของสินค้าปลอดภาษีรวมอยู่ด้วย 9.7 ล้านเหรียญ)

สำหรับการค้าข้ามแดนนั้น พบว่ามูลค่าการนำเข้าและส่งออกมีมูลค่าใกล้เคียงกัน คือ 81.5 และ 82.1 ตามลำดับ โดยแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากประเทศไทยมากกว่าส่งออกไปยังประเทศไทย ในขณะที่แขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากเวียดนามน้อยกว่าการส่งออกไปยังเวียดนาม เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการค้าข้ามแดนด้านเวียดนามกับด้านไทย พบว่า มูลค่าการค้ากับด้านไทยสูงกว่าเล็กน้อย (ไทย 87.3 เวียดนาม 76.3)

การค้าข้ามแดนนี้ประกอบด้วย การค้าข้ามแดนสู่แขวงสะหวันนะเขตร้อยละ 35.4 และการค้าผ่านแดนกรณีการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศเวียดนามหรือประเทศไทย มูลค่าประมาณ 63.6 หรือประมาณร้อยละ 22.5 แบ่งเป็นแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากไทยเพื่อส่งออกต่อยังเวียดนาม มีมูลค่านำเข้าและส่งออกรวม 49.8 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 17.6 ของการค้ารวม และแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าจากเวียดนามส่งออกสู่ไทยมูลค่าเพียง 13.8 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 4.9 ของการค้ารวม

2.3 ประเภทสินค้าส่งออกและนำเข้าของแขวงสะหวันนะเขต

- ประเภทสินค้าส่งออก

แขวงสะหวันนะเขตจำแนกประเภทสินค้าส่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่คือ

- 1) สินค้าภายในส่งออก ได้แก่ (1) ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ (2) เครื่องนาของป่า (3) ผลิตภัณฑ์กิจกรรมสัตว์เลี้ยง (4) สินค้าอื่นๆ
- 2) ประเภทแร่ธาตุ ได้แก่ หินกาบ ทองคำ
- 3) สินค้าผลิตประกอบเพื่อส่งออก
- 4) ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออก
- 5) สินค้านำเข้าเพื่อส่งออก
- 6) สินค้าปลอดภาษี (ขายออก)

ในระหว่าง ค.ศ.2003-2004 แขวงสะหวันนะเขตมีสินค้าส่งออกคิดเป็นมูลค่ารวม 151.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยประเภทแร่ธาตุ เป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุดคือ 67.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 44.3 รองลงมาคือสินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อมูลค่า 63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 41.5 ในขณะที่สินค้าภายในส่งออกมีมูลค่าเพียง 16.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 10.8 ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออก สินค้าผลิตประกอบเพื่อการส่งออก และสินค้าปลอดภาษีส่งออกมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย ตามลำดับ

สำหรับสินค้าประเภทแร่ธาตุนั้น พบว่า เป็นการส่งทองคำแท่ง ออกไปออสเตรเลีย มีมูลค่าสูงถึง 65.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 43.2 ของมูลค่าการส่งออกรวม ในขณะที่หินกาบส่งไปเวียดนามมีมูลค่าเพียง 1.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 1.1 เท่านั้น

ตาราง 9 มูลค่าและร้อยละของสินค้าส่งออกประเภทต่าง ๆ ของแขวงสะหวันนะเขต
(ค.ศ.2003-2004)

หน่วย : เหรียญสหรัฐ

ประเภทสินค้าส่งออก	สู่ประเทศ	มูลค่าส่งออก	ร้อยละ
รวมทุกประเภท		151,775,325	100
1. สินค้าภายในส่งออก		16,430,423	10.8
2. ประเภทแร่ธาตุ		67,233,677	44.3
- หินกาบ	เวียดนาม	1,738,592	1.1
- ทองคำแท่ง	ออสเตรเลีย	65,495,085	43.2
3. สินค้าผลิตประกอบเพื่อการส่งออก		1,912,376	1.3
4. ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออก		3,157,099	2.1
5. สินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อ		63,001,765	41.5
	เวียดนาม	55,973,918	36.9
	ไทย	7,027,847	4.6
6. สินค้าปลอดภาษี		72,454	0.0

- ประเภทและชนิดของสินค้าส่งออกข้ามแดน

1) ประเภทของสินค้าส่งออกข้ามแดน

การส่งสินค้าออกข้ามแดน ประกอบด้วยสินค้าภายในส่งออก แร่ธาตุ สินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อ(สำหรับสินค้าผลิตประกอบเพื่อส่งออก และผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออกรวมทั้งสินค้าปลอดภาษี เนื่องจากข้อมูลไม่ชัดเจนว่าส่งไปที่ใดบ้าง และมีค่าเท่าใด ในการศึกษานี้จะนำเสนอเฉพาะสินค้าส่งออกข้ามแดนที่ชัดเจนว่าส่งออกไปไทย/เวียดนาม)

ตาราง 10 ประเภทสินค้าออกข้ามแดน (ค.ศ.2003-2004)

มูลค่า : เหรียญสหรัฐ

ประเภท	มูลค่า	ร้อยละ	ร้อยละ
1) สินค้าภายในส่งออก	16,337,286	20.0	90.6
ส่งออกไทย	8,532,695	10.5	47.1
ส่งออกเวียดนาม	7,804,591	9.6	43.1
2) แร่ธาตุ (หินกาบ)	1,738,592	2.1	9.4
ส่งออกเวียดนาม			
3) รวม (1)+(2)	18,075,878	22.2	100
4) สินค้านำเข้าเพื่อส่งออก	63,001,765	77.8	
ส่งไทย	7,027,847	8.6	
ส่งเวียดนาม	55,973,918	69.2	
5) รวม (3)+(4)	81,077,643	100.0	
6) สินค้าปลอดภาษีขายออก	72,454		

จากตาราง 10 พบว่า ค.ศ.2003-2004 สินค้าออกข้ามแดน ซึ่งประกอบด้วย สินค้าภายในส่งออก แร่ธาตุ สินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อ มีมูลค่ารวม 81 ล้านเหรียญสหรัฐ โดย สินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อ มีมูลค่าสูงสุด 63 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 77.8 สินค้าภายในส่งออกเพียงร้อยละ 20 และแร่ธาตุ ร้อยละ 2.1

หากพิจารณาเฉพาะสินค้าภายในส่งออกกับแร่ธาตุ มูลค่าสินค้าข้ามแดนมีเพียง 18 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นสินค้าภายในส่งออกร้อยละ 90.9 ที่เหลือคือแร่ธาตุ ซึ่งได้แก่ หินกาบที่ ส่งออกสู่เวียดนาม ร้อยละ 9.4

- ชนิดของสินค้าส่งออกข้ามแดน

สำหรับรายละเอียดของ “สินค้าภายในส่งออก” ข้ามแดนไปยังไทย และ เวียดนาม ประกอบด้วย สินค้าชนิดต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกสูงสุด
2. ผลิตภัณฑ์กสิกรรมสัตว์เลี้ยง
สัตว์เลี้ยง ได้แก่ ควาย วัว หมู
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ได้แก่ หนังควาย วัวดิบ
กสิกรรม มีหลายชนิด เช่น ข้าวสารจ้าว ข้าวสารเหนียว ถั่วดิน(ใบ, กาก)
น้ำมันจั่ว มันสำปะหลัง มะขามเปียก เป็นต้น
3. เครื่องนาของป่า ได้แก่ ขี้ชี หมากแฉง หมากจอง ขามแป เป็ลือกบง
4. สินค้าอื่นๆ

รายละเอียดของสินค้าแต่ละชนิดปรากฏในตาราง 11 โดยไม้และผลิตภัณฑ์ไม้เป็นสินค้าภายในส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 91.4 ของสินค้าภายในส่งออก ผลิตภัณฑ์กลุกรรมและสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 6.1 เครื่องนาของป่า ร้อยละ 0.6 และ สินค้าอื่นๆ ร้อยละ 0.7

สำหรับประเภทและชนิดของสินค้าผ่านแดนส่งออกนั้น ข้อมูลปรากฏน้อยมาก มีข้อมูลการส่งออกสินค้าประเภทสินค้าภายในส่งออกไปสู่เกาหลีใต้ ไต้หวัน ปากีสถาน

ตาราง 11 ชนิดของสินค้าภายในส่งออก (2003-2004)

มูลค่า : เหรียญสหรัฐ

ประเภทสินค้าส่งออก ข้ามแดน	มูลค่า	ร้อยละ	ส่งออกสู่ ประเทศ	หมายเหตุ
(1) สินค้าภายในส่งออกไทย เวียดนาม	16,337,286 ^{*(1)}	100.0		* (1) นำมูลค่าสินค้าภายในส่งออกไทยรวมกับของเวียดนาม * (2) คำนวณโดยนำ (1.2) (1.3) (1.4) มารวมกันแล้วหักออกจาก (1) เนื่องจากไม่มีข้อมูลชัดเจนว่าไม้ส่งไปไทยและเวียดนามจำนวนเท่าใด
1.1 ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	14,913,272 ^{*(2)}	91.4	ไทย เวียดนาม	
1.2 ผลิตภัณฑ์กลุกรรมและ สัตว์เลี้ยงรวม	986,033	6.1		
- สัตว์เลี้ยง ควาย วัว หมู หนังควาย วัวดิบ	746,180	4.3	ไทย	
- กลุกรรม ข้าวสารจ้าว กากถั่วดิน ใบถั่วดิน น้ำมันจ้าว, หน่อไม้ดิบ มะขามเปียก	239,853 95,195	1.2 0.6	ไทย	
ข้าวสารเหนียว ข้าวเปลือกเหนียว มันสำปะหลัง(ต้น) รำ, กากในจ้าว หมากกาแฟแห้ง ใบหมากเดือย เมล็ดข้าวโพด มะขามเปียก	144,658	0.6	เวียดนาม	
1.3 เครื่องนาของป่า ซี้ซี้ ซี้ซี้ หมากแงงปอก หมากแงงปอก	315,738 229,000 71,250 1,020 1,320	1.9	ไทย เวียดนาม ไทย เวียดนาม	

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเภทสินค้าส่งออก ข้ามแดน	มูลค่า	ร้อยละ	ส่งออกสู่ ประเทศ	หมายเหตุ
1.3 (ต่อ)				
หมากจอบ	910		เวียดนาม	
รากและเครื่องขามแป	5,288		ไทย	
เปลือกบง	4,550		ไทย	
เปลือกบง	2,400		เวียดนาม	
1.4 สินค้าอื่นๆ	122,243	0.7	เวียดนาม	

* ไม่รวม (1) สินค้าผลิตประกอบเพื่อส่งออก, ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออก เนื่องจากไม่มีข้อมูลว่าส่งไทย และเวียดนามเท่าใด
(2) ไม่รวมสินค้านำเข้าเพื่อส่งออก และสินค้าปลอดภาษี

- ประเภทและชนิดของสินค้านำเข้าข้ามแดน

1) ประเภทสินค้านำเข้าข้ามแดน

การนำสินค้าเข้าข้ามแดนสู่แขวงสะหวันนะเขต จัดแบ่งประเภทสินค้านำเข้า ตามจุดมุ่งหมายในการนำเข้า ดังนี้คือ

1. นำเข้าจำหน่ายภายใน
2. สาขาบริษัทต่างแขวงนำเข้าจำหน่ายภายใน
3. สินค้านำเข้าผลิต-ประกอบจำหน่ายภายใน
4. สินค้านำเข้าผลิต-ปรุงแต่งเพื่อส่งออก
5. นำเข้ารับใช้วิสาหกิจ
6. นำเข้าเพื่อส่งออกต่อ
7. สินค้าปลอดภาษี
8. นำเข้ารับใช้โครงการต่างๆ

สถานการณ์นำเข้าจำแนกตามประเภทสินค้านำเข้าดังกล่าวในระหว่าง ค.ศ. 2003-2004 ปรากฏดังตาราง 12 ซึ่งพบว่าการนำเข้าข้ามแดนเพื่อส่งออกต่อมากที่สุดร้อยละ 38.8 (เฉพาะนำเข้าข้ามแดนจากไทยและเวียดนามเท่านั้น) รองลงมาคือ นำเข้ารับใช้โครงการต่างๆ และนำเข้าจำหน่ายภายใน คิดเป็นร้อยละ 30.0, 17.3 ตามลำดับ สินค้าประเภทที่นำเข้าผลิต-ปรุงแต่งเพื่อส่งออกมีน้อยสุดคือร้อยละ 2.9 เท่านั้น หากไม่รวมการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อสินค้านำเข้าประเภทนำเข้ารับใช้โครงการต่างๆ จะมีมูลค่ามากที่สุด

สินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อ สินค้านำเข้าผลิตประกอบจำหน่ายภายใน สินค้านำเข้าผลิตปรุงแต่งเพื่อส่งออก และสินค้านำเข้าเพื่อรับใช้โครงการต่างๆ เป็นประเภทสินค้าเข้าข้ามแดนที่สะหวันนะเขตนำเข้าจากประเทศไทยมากกว่าเวียดนาม มีเพียงสินค้าที่นำเข้าเพื่อจำหน่ายภายในเท่านั้นที่สะหวันนะเขตนำเข้าจากเวียดนามมากกว่าจากไทย

การนำเข้ามากที่สุดคือ 8.9 ล้านเหรียญสหรัฐ รองลงมาคือกลุ่ม 3 วัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์ รวมทั้ง อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามูลค่านำเข้า 4.4 ล้านเหรียญสหรัฐ สำหรับสินค้ากลุ่ม 2 นำเข้าเพียง 1.1 ล้านเหรียญสหรัฐ และกลุ่ม 4 มูลค่านำเข้าเพียง 0.1 ล้านเหรียญสหรัฐ

2) สินค้านำเข้าผลิต-ประกอบจำหน่ายภายใน ประกอบด้วย วัสดุผลิตเครื่องเสียบ วัสดุก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ผลิตเครื่องสำอาง อุปกรณ์ผลิตเครื่องยางพลาสติก วัสดุอุปกรณ์ผลิตสมุดเขียน-กระต่ายเขียน เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ยังไม่ได้ประกอบ พาหนะอะไหล่ อุปกรณ์ขยายตาข่ายไฟฟ้า อุปกรณ์วัดอุณหภูมิยาสูบ อุปกรณ์ผลิตออกซิเจน อุปกรณ์ตัดเย็บถักทอเครื่องรับใช้โรงงานต่าง ๆ และเมล็ดพันธุ์พืช

3) สินค้านำเข้าผลิต-ปรุงแต่งเพื่อส่งออก ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ผ้าเป็นผืน(แผ่นแพร) อุปกรณ์ตัดเย็บ อุปกรณ์ผลิตเหล็กขัดเจียร วัสดุอุปกรณ์ผลิตเหล็กขัดเจียร

สินค้าประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 นั้น ยอดมูลค่านำเข้าของสินค้าแต่ละชนิดเป็นยอดรวมทั้งการนำเข้าข้ามแดนและผ่านแดน โดยสินค้าประเภทที่ 2 (คือการนำเข้าผลิต-ประกอบจำหน่ายภายใน) มีการนำเข้าผ่านแดนไทย/เวียดนาม โดยนำเข้าจากเกาหลีใต้ จีน และญี่ปุ่น รวมอยู่ด้วย 4.2 ล้านเหรียญสหรัฐ สินค้าประเภทที่ 3 (นำเข้าผลิต-ปรุงแต่งเพื่อส่งออก) นั้น มีการนำเข้าผ่านแดนจากประเทศจีน 1.3 ล้านเหรียญสหรัฐ (สำหรับรายละเอียดของมูลค่าดูในตาราง 13)

ตาราง 13 ชนิดสินค้านำเข้าข้ามแดน (เฉพาะที่มีการระบุชัดเจน)

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

รายการสินค้า	มูลค่า
1) สินค้านำเข้าจำหน่ายภายใน (รวมสาขาบริษัทต่างเขavnนำเข้าจำหน่ายภายใน)	14.5
- นำเข้าจากไทย	12.5
- นำเข้าจากเวียดนาม	2.0
- ชนิดสินค้า	
กลุ่ม 1	8.9
เสบียงอาหาร	6.8
เครื่องนุ่งห่มใช้สอย	1.7
ฝุ่นวิทยาศาสตร์, เครื่องรับใช้การผลิต	0.4
เครื่องใช้ห้องการ-วัฒนธรรม-กีฬา	0.05
กลุ่ม 2	1.1
พาหนะอะไหล่	1.0
เครื่องมือรับใช้การผลิต	0.2
กลุ่ม 3	4.4
วัสดุก่อสร้าง-อุปกรณ์	4.1
อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	0.3
กลุ่ม 4	0.1
ยารักษาโรคและอุปกรณ์การแพทย์	0.1
2) สินค้านำเข้าผลิต-ประกอบจำหน่ายภายใน	9.2 ⁽¹⁾
- จากไทย	5.0
- จากเวียดนาม	0.005
- ชนิดสินค้า	
1. พาหนะ อะไหล่	4.5
2. วัสดุก่อสร้าง	2.1
3. อุปกรณ์วัตถุดิบผลิตยาสูบ	0.6
4. อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ยังไม่ได้ประกอบ	0.5
5. เครื่องรับใช้โรงงานต่าง ๆ	0.4
6. วัสดุอุปกรณ์ผลิตสมุดเขียน-กระดาษเขียน	0.4
7. อุปกรณ์ผลิตเครื่องยางพลาสติก	0.3
8. วัสดุผลิตเครื่องเสียบ	0.2
9. อุปกรณ์ตัดเย็บ-ถักทอ	0.2
10. อุปกรณ์ขยายตาข่ายไฟฟ้า	0.06
11. อุปกรณ์ผลิตออกซิเจน	
12. เมล็ดพันธุ์พืช	
13. วัตถุดิบอุปกรณ์ผลิตเครื่องสำอาง	
รวม	9.2

ตาราง 13 (ต่อ)

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ	
รายการสินค้า	มูลค่า
3) นำเข้าผลิตปรุงแต่งเพื่อส่งออก	3.7 ^{*(2)}
- จากไทย	2.2
- จากเวียดนาม	0.2
- ชนิดสินค้า	
ผ้าเป็นผืน-อุปกรณ์ตัดเย็บ	2.1
วัตถุ อุปกรณ์ผลิตเหล็กขัดเจียร	1.5

*(1) ยอด 9.2 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นการนำเข้าข้ามแดนจากไทยและเวียดนามเพียง 5 ล้าน อีก 4.2 ล้าน เหรียญสหรัฐ เป็นการค้าผ่านแดน นำเข้าจากเกาหลีใต้ 3.9 ล้านเหรียญสหรัฐ จากจีน 0.4 ล้านเหรียญสหรัฐ และนำเข้าจากญี่ปุ่นเพียง 4 พันเหรียญสหรัฐ ในรายการชนิดสินค้าเป็นข้อมูลรวมไม่สามารถแยกได้ว่าชนิดใดนำเข้าข้ามแดนเท่าใด

*(2) ยอด 3.7 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็นนำเข้าข้ามแดนจากไทยและเวียดนามเพียง 2.4 ล้านเหรียญสหรัฐ ที่เหลือนำเข้าจากจีนมูลค่า 1.3 ล้านเหรียญสหรัฐ นำเข้าจากจีนเป็นส่วนของการนำเข้าผ่านแดน

ส่วนที่ 2 ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนจากการสัมภาษณ์

1. การค้าโดยรวม

- ดุลการค้า

ก่อน ค.ศ.2004 แขวงสะหวันนะเขตมีการขาดดุลการค้ามาตลอด แต่ในช่วงปี 2004 แขวงสะหวันนะเขตมีการส่งสินค้าออกมากกว่าการนำเข้า หรือมีการค้าเกินดุล สาเหตุสำคัญที่ทำให้การค้าเกินดุล ได้แก่ มีการส่งออกทองคำที่ผลิตได้ในแขวง และยังมีการส่งออกทองแดงได้อีกใน ค.ศ.2005 ขณะเดียวกันสินค้าที่เคยนำเข้าบางอย่างได้ลดปริมาณนำเข้าลง เนื่องจากมีการผลิตขึ้นในแขวง ได้แก่ เหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ ปุ๋ย คาดว่าต่อไปมูลค่าการส่งออกจะเพิ่มสูงขึ้นได้

- นโยบายการค้า

ลาวมีนโยบายให้มีการค้าตามชายแดนให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนอย่างถูกกฎหมายร่วมกัน แต่มีการพิจารณาว่าสินค้าที่จะนำเข้ามาคืออะไร โดยมีความพยายามรักษาความสมดุลระหว่างการนำเข้าและส่งออก นโยบายด้านภาษีอากร สำหรับสินค้าส่งออกจากแขวงสะหวันนะเขตไม่ต้องเสียภาษี แต่สินค้านำเข้าต้องเสียแม้ว่าจะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค แต่ถ้านำเข้าในปริมาณน้อยไม่ต้องเสียภาษี นอกจากนี้ลาวยังมีนโยบายจำกัดการนำเข้าสำหรับสินค้าที่ลาวผลิตได้เองโดยในแขวงสะหวันนะเขตมีสินค้าที่ผลิตได้เองหลายอย่าง เช่น ถูพลาสติก ตะปู เหล็กเส้น เหล็กก่อสร้าง ซีเมนต์ ปุ๋ย

2. การนำเข้า

สินค้านำเข้าที่สำคัญ คือ สินค้าอุปโภค บริโภค เช่น เสบียงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยา เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ และอุปกรณ์ก่อสร้าง ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากไทยและเวียดนาม สินค้าชั้นสูงนำเข้าจากสิงคโปร์ ในช่วง 3-4 ปี ที่ผ่านมามีการนำเข้าสินค้าจากจีนเพิ่มขึ้น แต่สินค้าจากจีนคุณภาพยังไม่สู้ดีนัก ราคาถูกและมีทุกชนิด นอกจากสินค้าเพื่อการอุปโภค บริโภคแล้ว แขวงสะหวันนะเขตยังมีการนำเข้าสินค้าประเภทอุปกรณ์การผลิต และวัตถุดิบในการผลิต สินค้าดังกล่าวหลายอย่างนำเข้าจากประเทศไทย เช่น โรงงานผลิตถุงพลาสติกนำเข้าเม็ดพลาสติก จากโรงงานเคมีที่จังหวัดระยองของไทย คลังเกอร์จากโรงงานปูนซีเมนต์เพื่อนำมาผลิตปูน เหล็กนำมาผลิตตะปู นำเข้ามาจากประเทศจีน เหล็กที่นำมาผลิตเหล็กเส้นและเหล็กก่อสร้างนำเข้าจากรัสเซีย นำมาหลอมรีดเป็นเหล็กเส้น และยังมีการนำสินค้าประเภทประมงและปศุสัตว์จากไทยและเวียดนาม เช่น สินค้าประมงทะเลจากเวียดนาม พันธุ์ปลาน้ำจืด เช่น ปลานิลจากไทย พันธุ์ลูกหมูจากไทยและเวียดนาม หัวอาหารสัตว์จากไทย

นอกจากนี้ยังมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่น เช่น เกาหลี ฟินแลนด์ ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย มูลค่าสินค้าเข้าจากมุกดาหารของไทย เข้าสู่แขวงสะหวันนะเขตเฉลี่ยเดือนละ 500 ล้านบาท (ประมาณ 12.5 ล้านเหรียญสหรัฐ)

สินค้าเข้าจากไทยถูกนำมาใช้บริโภคภายในแขวงสะหวันนะเขตไม่ถึงครึ่ง ที่เหลือส่งออกเวียดนามกับประเทศจีน เนื่องจากจำนวนประชากรของแขวงสะหวันนะเขตมีน้อย และมีกำลังซื้อน้อย เหตุผลที่แขวงสะหวันนะเขตนำสินค้าอุปโภค บริโภคต่าง ๆ เข้าจากไทยเนื่องจากสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตเองไม่ค่อยมี สินค้าบางชนิด เช่น ปูนซีเมนต์ของลาว แท้จริงวัตถุดิบหลักนำมาจากไทย 80-90% เอามาบด ใส่หินกาวยลงไป แล้วตีตราลาว

ในอดีตการนำเข้าสินค้าเข้าจากไทยมาทางแขวงสะหวันนะเขตมีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 1 แต่สถิติช่วงหลังเป็นเวียงจันทน์ เหตุผลเพราะการนำเข้าสินค้าเข้าแขวงสะหวันนะเขตส่วนมากมุ่งไปขายเวียดนาม โดยใช้วิธีหนีภาษีในการนำเข้าเวียดนาม ระยะหลังทางเวียดนามตั้งด่านจับ ทำให้สินค้าหนีภาษีเข้าเวียดนามทำได้ยากหรือทำไม่ได้ ส่งผลให้ยอดการนำเข้าจากไทยผ่านแขวงสะหวันนะเขตเพื่อเข้าสู่เวียดนามลดลง และทำให้การนำเข้าผ่านด่านทางจังหวัดหนองคายเข้าสู่เวียงจันทน์แล้วจึงลำเลียงในลักษณะภายในประเทศส่งผ่านทางหลวงพระบางขึ้นไปมีมากขึ้น

3. การส่งออก

สินค้าส่งออกข้ามแดนที่แขวงสะหวันนะเขตส่งออกข้ามแดนไปไทยหรือเวียดนาม

1) ไม้และไม้แปรรูป

เป็นผลผลิตที่มูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับ 1 ของแขวงสะหวันนะเขต มูลค่าส่งออกปี 2004 ประมาณ 14.9 ล้านเหรียญสหรัฐ ส่งเป็นไม้แปรรูป ทั้งส่งออกไปไทยและออกไปเวียดนาม ส่งในไทย 8.5 ล้านเหรียญ ไปเวียดนาม 7.8 ล้านเหรียญ ส่งออกไปไทยเป็นไม้แผ่น โดยรัฐบาลลาวมีนโยบายให้ส่งออกเป็นไม้สำเร็จรูป เช่น โครงประกอบเครื่องเรือน เฟอร์นิเจอร์

ทางไทยและเวียดนามมีความต้องการนำเข้าไม้มาก ไม้ที่ไทยต้องการส่วนใหญ่เป็นไม้แคน ไม้แดง ไม้ประดู่ เพื่อใช้ทำบ้าน ไม้แคนจะส่งไปทางภาคใต้ของไทย เพื่อนำไปใช้ทำเรือ อย่างไรก็ตามลาว ก็มีการจำกัดการส่งออกไม้ การตัดไม้ เพราะต้องการรักษาป่า จึงพบว่าการลักลอบตัดไม้ การซื้อ ไม้จากประเทศที่สามมีน้อย ส่วนมากส่งผ่านไทย/เวียดนาม โดยไทย/เวียดนามซื้อไปปรับแต่ง ที่มาติดต่อซื้อโดยตรงมีบ้างเล็กน้อย เช่น ญี่ปุ่น จีน อิตาลี ฝรั่งเศส ซึ่งมักต้องการไม้หายาก หรือ ไม้หวงห้าม เช่น ไม้เคียน (ไม้เนื้อแข็งมีสีดำ) เป็นไม้หวงห้ามของลาว ซึ่งจีนและฝรั่งเศสต้องการ มาก การขนส่งไม้ไปยังประเทศที่สามทางไทย จะส่งข้ามแพ เรือขนานยนต์ และด่านเข้าไทยเอาไป ปรับแต่งแล้วจึงส่งไปประเทศที่สาม

2) สินค้ากรรมและปศุสัตว์

- ข้าว แขวงสะหวันนะเขตผลิตข้าวได้ปีละประมาณสี่แสนตันทั้งนาปรังและนา ปี ผลผลิตข้าวเหลือกินประจำปีเฉลี่ยปีละแสนตัน จึงมีการส่งออกขายประมาณ 70% ส่งออกไป ขายทางเวียงจันทน์ ทางเหนือของแขวงเพราะทางเหนือมีพื้นที่นาไม่มาก รวมทั้งส่งออกขายไทย และเวียดนาม การส่งออกขายไทยมีแต่ขายแบบไม่เป็นทางการโดยส่งเป็นข้าวเปลือก ทาง เวียดนามส่งเป็นข้าวสาร โดยแบ่งเป็นข้าวเหนียว 70% ข้าวเจ้า 30% ที่ส่งไปไทยเพราะทางไทย นำไปใช้ทำเหล้าขาวและทางภาคอีสานก็บริโภคข้าวเหนียวส่วนหนึ่ง ส่วนทางเวียดนามเป็นการขาย ผ่านชายแดน ตัวแทนท้องถิ่นระหว่างจังหวัดใกล้เคียงตกลงกันเอง ขายให้เวียดนามมีปริมาณมาก ประมาณ 10 พันกว่าตันช่วงหกเดือนตอนต้นปี ขายให้เวียดนามต้องผ่านด่าน ส่วนข้าวเปลือก ขายให้ไทยประมาณ 1000 ตันต่อปี ลาวมีนโยบายส่งข้าวออก แต่ไทยไม่มีนโยบายนำเข้าข้าว

- วัว ควาย แต่ละปีส่งขายประมาณกว่าหมื่นตัวส่งไปทั้งไทยและเวียดนาม ส่งไปเวียดนามมากกว่าส่งไปไทย เวียดนามมีความต้องการมากเนื่องจากมุ่งผลิตสินค้า อุตสาหกรรมและประมง การผลิตกลีกรมลดลง ส่งไปไทยส่งแบบเป็นตัวแทนการค้า (ลงแพทีละ 5-10 ตัว) ส่งไปเวียดนามใช้วิธีส่งออก แต่ลาวไม่มีนโยบายส่งออกสัตว์ วัว-ควาย ทั้งส่งออกไปไทยและทั้งส่งออกไปเวียดนาม แต่ทางปฏิบัติมีการส่งออกไปตามด่านประเพณี เป็น การส่งออกแบบไม่เป็นทางการไม่ได้ผ่านด่านลาว แต่จะส่งไปตามจังหวัดหรือแขวงต่าง ๆ ของลาว ได้ เช่น ส่งไปเวียงจันทน์ ประมาณหมื่นกว่าตัว พวกเนื้อสัตว์ เนื้อวัว มีการส่งออกแต่ส่งปริมาณ น้อย ส่งไปตามชายแดนเวียดนามมาก ตามระเบียบส่งไม่ได้

- มะขามหวาน ส่งออกไปเวียดนามและมีส่งไปไทยแบบคัดเกรดอยู่บ้าง มะขามหวานพันธุ์สีทอง, ชันดี ซึ่งแขวงสะหวันนะเขตเป็นต้นกำเนิด แต่ไม่มีเทคโนโลยี ปลูกแบบ ธรรมชาติ เวียดนามต้องการมาก ส่งออกตามฤดูกาลขายเป็นสวน ส่วนหนึ่งได้ประมาณ 3 แสนบาท ขายภายในส่งไปเวียงจันทน์

การส่งออกสินค้าของแขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศไทย/เวียดนามนั้น โดย ปกติผู้ค้าไม่ต้องเสียภาษีส่งออกจากแขวงสะหวันนะเขต แต่เมื่อนำเข้าไทย/เวียดนามต้องเสียภาษี สำหรับสินค้าที่ส่งเข้าเวียดนามนั้น ผู้ค้าอาจต้องเสียภาษีให้เวียดนามในอัตราสูง เพราะเวียดนามก็ คุ่มครองสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ

สินค้าที่แขวงสะหวันนะเขตส่งออกไปยังไทยนั้น เนื่องจากนโยบายการนำเข้าของไทยจากลาว มีการปรับภาษีตามกรอบความช่วยเหลือ มีการลดภาษีให้กับสินค้า 182 รายการ โดยกรอบความช่วยเหลือนี้เริ่มประมาณ พ.ศ.2548-2552 มีสินค้า 7 รายการ ที่ทางลาวส่งออกมาไทยไม่เสียภาษี ได้แก่ ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเมล็ด ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดสะตอ ยูลิปตัส และลูกเดือย (สำหรับสินค้าออกจากแขวงสะหวันนะเขตเข้าไทย) ซึ่งรายการสินค้ามีการปรับตามกาลเวลา ว่าชนิดไหนที่จะอนุโลมได้

การค้าระหว่างไทยลาวในแขวงสะหวันนะเขตกับมุกดาหาร ปกติแขวงสะหวันนะเขตนำเข้าเฉลี่ยเดือนละ 500 ล้านบาท (12.5 ล้านเหรียญสหรัฐ) ส่งออกประมาณ 50-100 ล้านบาท (1.2-2.4 ล้านเหรียญสหรัฐ)

3) บริการส่งออกข้ามแดนจากแขวงสะหวันนะเขต

แขวงสะหวันนะเขตส่งไฟฟ้ามายังไทยที่จังหวัดมุกดาหารใช้ไฟฟ้าจากแขวงสะหวันนะเขต ตอนนี้ (2548) ไทยกำลังทำเรื่องขอใช้ไฟฟ้าจากฝั่งลาว โดยซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากเขื่อนน้ำเทิน

4. ระบบการชำระเงินของการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทย

สำหรับระบบการชำระเงินส่วนมากจะใช้เงินสด ในปัจจุบันการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทย สามารถทำโดยอาศัยระบบธนาคารในการโอนเงินเพื่อชำระค่าสินค้าหรือหักบัญชีกันได้ มีธนาคารที่สำคัญคือ ธนาคารส่งเสริมกสิกรรม ธนาคารลาวใหม่(เป็นธนาคารพาณิชย์ของรัฐ) ธนาคารการค้าต่างประเทศ (เป็นธนาคารเฉพาะกิจ) ซึ่งเป็นของรัฐ ซึ่งร่วมมือกับธนาคารของไทยตามชายแดน ได้แก่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

5. การขนส่งสินค้า การขนส่งสินค้าผ่านด่านของแต่ละประเทศ

- เส้นทางขนส่งสินค้าผ่านด่าน ผ่านผ่านสินค้าที่สำคัญ

1) ด่านบ้านไชยะพุม เมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต-ไทย - ด่านจังหวัดมุกดาหาร

2) ด่านบ้านสะบือไซ หนองบัวท่า เมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต - จังหวัดอุบลราชธานี เขมราฐ และจังหวัดอำนาจเจริญ

3) ด่านเมืองไทรบุรี แขวงสะหวันนะเขต - จังหวัดนครพนม อ.ธาตุพนม - แขวงสะหวันนะเขต - เวียดนาม

4) ด่านบ้านแดนสะหวัน เมืองเซโปนแขวงสะหวันนะเขต - บ้านลาวบาว เมืองเรืองรอง แขวงกวางจิ เป็นด่านสากลเข้าออกเวียดนาม และเป็นด่านใหญ่

- สภาพการขนส่งสินค้า

ปัจจุบันขนส่งจากไทยจะผ่านด่านท่าเรือที่จังหวัดมุกดาหาร เป็นด่านถาวรสากล หากสะพานข้ามจากมุกดาหารไปแขวงสะหวันนะเขตเสร็จจะมีการเจรจากันเปิดด่านถาวรสากล 24 ชั่วโมง จะทำให้มีด่าน 2 จุด ด่านท่าเรือที่มุกดาหาร เมื่อข้ามเรือไปทางฝั่งลาวจะเป็นด่านที่เมืองคันทะบูลี ของแขวงสะหวันนะเขต ถ้าข้ามมาฝั่งไทยจะสะดวก เพราะข้ามมาก็ถึงตลาดเลย แต่ถ้าข้ามสะพานคนไม่มี รถจะไม่สะดวกเพราะสะพานอยู่ห่างออกไปจากเมืองมุกดาหารประมาณ 6-7 กิโลเมตร

การขนส่งสินค้าจากไทยผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขตเพื่อไปยังเวียดนามนั้น รถที่ขนจากฝั่งไทยไปนั้นระบบพวงมาลัยไม่เหมือนกัน ทางฝั่งลาวใช้พวงมาลัยซ้ายของไทยขวา ต้องมีการเปลี่ยนรถ ระยะทางจากชายแดนแขวงสะหวันนะเขตไทยไปเวียดนามยาว 210 กิโลเมตร การขนส่งสินค้าจากกรุงเทพฯ มามุกดาหารใช้เวลา 1 วัน และเมื่อข้ามฝั่งโขงไปแล้ว รวมใช้เวลา 2 วัน จะถึงเมืองเว้ของเวียดนามได้เลย ตอนนี้เวียดนามทำอุโมงค์ลอดภูเขาเสร็จ ช่วยลดระยะทางไปอีกประมาณ 20 กิโลเมตร ทำให้การขนส่งสินค้า สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ถ้าไม่ขุดอุโมงค์ลอดภูเขาจะต้องวิ่งรถขึ้นเขา เมื่อสะพานเสร็จ การขนส่งก็เร็วขึ้น

เส้นทางการขนส่งจากชายแดนแขวงสะหวันนะเขตด้านไทยไปสู่ชายแดนด้านเวียดนามใช้เส้นทางหมายเลข 9 ยาวประมาณ 210 กิโลเมตร

การส่งสินค้าจากไทยเข้าแขวงสะหวันนะเขตประเภทของกินของใช้จะส่งลงเรือหางยาวข้ามโขง สินค้าของไทยส่งไปเป็นลำเรือ สินค้าที่ไม่ได้ส่งแบบถูกต้องจะมีประมาณครึ่งหนึ่ง การขนส่งขนาดใหญ่ใช้แพขนานยนต์

การขนส่งสินค้าผ่านแดนจากลาวไปประเทศที่สามทางไทยไปทางบกลงเรือที่ทำเรือคลองเตย หรือแหลมฉบัง เพื่อลงเรือไปประเทศที่สาม แขวงสะหวันนะเขตส่งสินค้าออกผ่านแดนเวียดนามไปประเทศที่สาม มักจะเป็นการส่งไปเกาหลี หรือญี่ปุ่น ไปลงเรือที่ทำเรือดานัง เพราะถ้าไปลงเรือที่ดานังระยะทางไปจะใกล้กว่า ค่าระวางจะถูกกว่า แต่ถ้าส่งออกไปยุโรปจะผ่านแดนไทย

หากทางหมายเลข 9 เสร็จ เป็นไปได้ว่านักลงทุนไทยจะส่งสินค้าไปญี่ปุ่น เกาหลี โดยผ่านทางหมายเลข 9 ไปลงเรือที่ดานัง

การค้าข้ามแดนในระบบกับนอกระบบตัวเลขอาจสูงถึงครึ่งต่อครึ่ง การค้านอกระบบทำกันตลอดลำน้ำโขง ส่วนใหญ่นอกระบบนั้นเป็นการที่ลาวนำไปขายหรือบริโภค แต่ถ้าส่งออกต่อไปเวียดนามค่อนข้างทำในระบบถูกต้อง เพราะต้องมีการเสียภาษี

6. การค้าผ่านแดน

1) ความหมาย ความหมายของการค้าผ่านแดนแท้ ๆ เป็นการค้าแบบทรานสิท (transit trade) เช่น การส่งสินค้าจากไทยไปเวียดนามโดยเอาสินค้าใส่ตู้คอนเทนเนอร์จากไทยผ่านแขวงสะหวันนะเขตไปเวียดนามโดยตรงเลย แต่การผ่านแดนแบบนี้ยังมีน้อย ในปัจจุบันหลายคนเรียกการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (re-export) เป็นการค้าผ่านแดน

ในกรณีของการค้าผ่านแดน(transit)แท้ เป็นกรณีที่บริษัทของไทย/เวียดนามเซ็นสัญญากับรัฐบาลขออนุญาตรัฐบาลขอผ่านแดนลาว โดยสินค้าใส่คอนเทนเนอร์เลยไปเลยไม่เกี่ยวข้องกับการค้าแขวง แต่เป็นเรื่องของกระทรวงพาณิชย์ที่จะอนุญาต ไม่มีสิทธิ์ตรวจตราสินค้าในคอนเทนเนอร์ จะมีตราประทับ/เครื่องหมาย ประทับตราไว้เรียบร้อยแล้ว เมื่อมาถึงลาวจะเปลี่ยนจากรถไทยใส่รถลาวขนส่งต่อไป สินค้าในคอนเทนเนอร์จะมีรายการระบุไว้ ถ้าแขวงการค้าไม่ได้เบาะแสว่ามีของต้องห้ามก็ไม่มีสิทธิ์ตรวจ ถ้ามีเบาะแสว่ามีอาวุธ ยาเสพติด ก็สามารถตรวจได้เป็นหลักสากล และผู้ค้าไม่ต้องเสียภาษีให้ลาว

2) ผู้ทำการค้าผ่านแดน ได้แก่ นักธุรกิจลาวค้าร่วมกับนักธุรกิจชายแดน บางทีคนลาวค้าเอง 100% ส่วนมากเป็นคนแขวงสะหวันนะเขตกับพ่อค้ามุกดาหารร่วมมือกันทำสินค้าผ่านแดน คนที่ทำการค้าผ่านแดนมักเป็นคนเก่า มีบริษัทเก่าที่ทำมานานแล้ว ผู้ที่ทำพูดภาษาเวียดนามได้บางคนเป็นคนเวียดนามมาอยู่ลาว และมีเครือข่ายในเวียดนาม โดยมีการนำสินค้าเข้าเวียดนามแบบหนีภาษี

3) สาเหตุของการเกิดการการค้าผ่านแดนแบบการนำเข้าเพื่อส่งออก

1) เนื่องจากพ่อค้าลาวมีความเชื่อถือทั้งกับพ่อค้าไทยและพ่อค้าเวียดนาม มีการให้เครดิตกัน เวลาส่งสินค้าเข้ามาและส่งออกต่อ พ่อค้าเวียดนามก็อาศัยพ่อค้าลาวที่รู้จักกับพ่อค้าไทย พ่อค้าไทยก็อาศัยพ่อค้าลาวที่รู้จักพ่อค้าเวียดนาม 2) สินค้าที่มีการส่งผ่านแดนมีปริมาณไม่มากนัก หากใช้ส่งไปทางทะเล ต้องมีสินค้าจำนวนมาก ถ้าสินค้าขึ้นจากเรือที่ประเทศไทยขนไปยังเวียดนามใช้เวลาเป็นเดือน แต่ถ้าไปทางรถผ่านแดนจะรวดเร็วทันกับความต้องการ เช่น ถ้าแขวงสะหวันนะเขตออกรายการส่งสินค้าไปไม่เกิน 3-4 วัน จะได้รับสินค้าแล้ว 3) การที่ไทยกับเวียดนามไม่ค้าโดยตรงทำสัญญาแบบ transit กัน เนื่องจากความเชื่อมั่นระหว่างพ่อค้าไทยกับพ่อค้าเวียดนามยังไม่มีเหมือนกับความเชื่อมั่นระหว่างพ่อค้าลาวกับเวียดนาม นอกจากนี้ คือ เรื่องธุรกิจของเวียดนามส่วนใหญ่เป็นของรัฐ แต่เมืองไทยเป็นของส่วนบุคคล ฉะนั้นจึงทำการค้าร่วมกันยาก จึงต้องอาศัยพ่อค้าลาวทำการค้าให้ การค้าของลาวมีทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน ลาวทำเป็นตัวกลาง และลาวกับเวียดนามมีสัญญากัน ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการค้ารัฐบาลของทั้ง 2 ฝ่ายจะคุ้มครอง

4) วิธีการค้าผ่านแดนแบบนำเข้าส่งออกต่อ บริษัทที่ทำการค้าของลาวเมื่อได้รับคำสั่งสินค้าจะต้องทำใบเสนอมาให้แผนกการค้า เพื่อขอนำสินค้าเข้ามา เช่น เสนอมาว่าต้องการนำแก้วเข้ามาจากประเทศไทยจำนวนเท่าไร ราคาเท่าไร จะเสียภาษีให้รัฐบาลเท่าไร ทางแผนกการค้าจะเซ็นเอกสารให้ผู้ค้าไปทำสัญญากับภาษีอากร (ไทยเรียกศุลกากร) ว่าสินค้านี้จะนำเข้าภายในกำหนดกี่วันแล้วเสร็จ ผู้ค้าต้องไปเสียเงินภาษีให้ที่แขวง เมื่อนำแก้วเข้ามาแล้ว เจ้าหน้าที่ภาษีจะตรวจดูว่าถูกต้องหรือไม่ถ้าถูกต้องแล้วจะให้ส่งแก้วไปไว้ที่ชายแดนเวียดนามเพื่อเตรียมส่งต่อไปให้เวียดนาม ทางเวียดนามจะมารับเอาไป พ่อค้าลาวไม่มีสิทธิ์นำแก้วมาจำหน่ายที่ลาว เพราะการเสียภาษีต่างกัน สินค้าผ่านแดนแบบนำเข้าส่งออกนี้รัฐบาลจะเก็บภาษีต่ำกว่าสินค้าที่นำมาขายภายในประเทศ โดยเก็บภาษีจากพ่อค้าลาว ส่วนใหญ่อัตราภาษี 2-4% ของมูลค่า แต่ถ้าเป็นสินค้าบางประเภท เช่น เหล้า ยาสูบ รัฐบาลกำหนดอัตราภาษีไว้แล้ว ถ้าเป็นสินค้า

transit หรือผ่านแดนแต่ไม่ต้องเสียภาษี เสียแต่ค่าบริการขนถ่ายสินค้า ค่าขนส่งสินค้า หรือเสียค่าประกันภัย ดังนั้นพ่อค้าไทยกับพ่อค้าเวียดนามค้ากันโดยตรงค่าใช้จ่ายจะถูกกว่าเพราะพ่อค้าไม่ต้องเสียภาษีให้ลาว แต่ค่าขนส่งจะสูงกว่า เพราะสินค้าจำนวนไม่มากและระยะเวลายาวนานเป็นเดือนสองเดือน

การค้าผ่านแดนแบบนำเข้าเพื่อส่งออกต่ออาจมีการหนีภาษี เช่น พ่อค้าซื้อสินค้าจากไทยเสียภาษีผ่านแดนแล้วนำไปลงชายแดนลาว จะมีพ่อค้าเวียดนามมาซื้อ ซื้อเสร็จนำเข้าเวียดนามโดยเสียภาษีให้ลาว แต่นำเข้าเวียดนามโดยหนีภาษี วิธีการคือนำสินค้าใส่เรือหางยาวไปตามลำน้ำจากลาวเข้าเวียดนามหรือใส่ล้อเข็นไปใส่รถเครื่องหรือแบกขึ้นเขา

5) การค้าผ่านแดนกรณี แขวงสะหวันนะเขตนำเข้า/ส่งออกสินค้า ผ่านไทย/เวียดนามเข้าสู่แขวงฯ หรือออกจากแขวงฯ ไปยังประเทศอื่น ๆ นั้น ลาวมีสัญญาอยู่ในกรอบของอาเซียน มีสินค้าเข้ามาจากประเทศที่สาม เช่น จีน ญี่ปุ่น บางครั้งมาทางทะเลเวียดนามให้ transit เข้ามา ทางพ่อค้าลาวเสียค่าใช้จ่ายให้เจ้าหน้าที่อนุญาตตามระเบียบการของเขา เพื่อนำเข้ามา สินค้าเข้าจากมาเลเซีย สิงคโปร์จะมาทางไทย ทางเมืองไทยก็เก็บ ส่วนมากการซื้อสินค้าลาวจะไม่ใช้เป็นผู้ซื้อเข้ามา เพราะพ่อค้าลาวส่วนมากมีทุนน้อย ความจริงแล้วประเทศเหล่านั้นเป็นผู้ส่งสินค้ามาให้ถึงแล้วจึงจ่ายเงิน เช่น สิงคโปร์ส่งสินค้าเข้ามาผ่านไทย สิงคโปร์จ่ายทั้งหมด ขาดตกเสียหายหรือมีปัญหาอะไรก็แล้วแต่นับจากท่าเรือของไทยจนถึงชายแดน เมื่อลาวได้รับสินค้าถูกต้องแล้วจึงโอนเงินให้สิงคโปร์

นอกจากนี้การนำเข้าผ่านแดนยังมีการนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบ/อุปกรณ์ในการผลิตสินค้าด้วย เช่น มีการนำเข้าเหล็กจากจีน มาเป็นวัตถุดิบในโรงงานผลิตตะปู นำเข้าเหล็กจากรัสเซียมาผลิตเหล็กเส้นเหล็กก่อสร้าง โดยส่งจากรัสเซียขึ้นท่าเรือไทยแล้วผ่านแดนไทยเข้าแขวงสะหวันนะเขต

การส่งออกผ่านแดนไทย/เวียดนามไปยังประเทศที่สามนั้น ลาวจะค้าโดยตรงกับประเทศที่สามยากที่สุด ต้องค้าผ่านไทยกับเวียดนาม เช่น การค้าไม้กับไทย พ่อค้าจากไต้หวันฮ่องกง จะมากับพ่อค้าไทย เข้ามาซื้อแล้วไทยก็ส่งต่อ แต่ลาวเขียนว่าสินค้าไปไทย

6) บทบาทของแผนกการค้าแขวงเกี่ยวกับการค้าผ่านแดน แผนกการค้า (ไทยเรียกพาณิชย์จังหวัด) มีหน้าที่ดูแลหรือคุ้มครองเกี่ยวกับงานค้าผ่านแดนในรูปบริษัทของลาว เช่น เวียดนามต้องการสินค้าประเภทใดสั่งมา บริษัทของลาวจะทำใบเสนอมายังแผนกการค้าเพื่อขออนุญาตนำสินค้าเข้ามา โดยการค้าแขวงจะตรวจดูรายการสินค้าที่เสนอมานี้ว่าเป็นสินค้าต้องห้ามหรือไม่ต้องห้าม ถ้าเป็นสินค้าต้องห้าม การค้าแขวงจะไม่อนุญาตสินค้าต้องห้าม เช่น ยาเสพติด น้ำยาแอร์ที่มีส่วนทำลายชั้นบรรยากาศของโลก เป็นต้น ถ้าไม่มีสินค้าต้องห้าม การค้าแขวงจะเซ็นอนุญาต แผนกการค้าต้องวิเคราะห์ว่าสินค้าแต่ละประเภท ปลอดภัยอันตรายหรือไม่ ถ้าอันตรายไม่ให้นำเข้า

สินค้าต้องห้ามบางประเภทมีการลักลอบนำเข้า เช่น น้ำยาแอร์ ที่ทางไทยต้องการมีการลักลอบนำเข้าจากเวียดนาม แล้วส่งไป และสินค้าบางประเภททางการค้าแขวงรู้ไม่เท่าทันว่าปลอดภัยอันตรายหรือไม่ ก็มีบ้าง

แผนการค้าแขวงยังดูแลการส่งออกทองคำและทองแดงโดยเป็นหน่วยงาน ออกใบอนุญาตส่งออก ซึ่งการส่งออกไม่ต้องเก็บภาษีส่งออก เพราะนโยบายส่งออกคือไม่เก็บภาษีทุกประเภทที่ส่งออก แต่จะเก็บในลักษณะของอากรรายได้ของบริษัท

7. การลงทุน

7.1 การแบ่งเขตเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการลงทุนและการค้าเสรี

แขวงสะหวันนะเขตถูกแบ่งเขตในมิติของเศรษฐกิจและการลงทุนออกเป็น 5 เขต คือ เขต 1 เขต 2 เขต 3 เป็นเขตการลงทุนทั่วไป เขต 3 จะอยู่ในเมือง เขต 2 นอกเมือง เขต 1 จะอยู่ไกลออกไป และมีเขตที่เรียกว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตการค้าเสรี คือ 1) เขตเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโน อยู่ใกล้เชิงสะพานนานาชาติแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 เชื่อมมุกดาหาร-แขวงสะหวันนะเขตที่เมืองคันทะบูลี และอีกส่วนอยู่ใกล้เมืองเซโน 2) เขตการค้าเสรีบ้านแดนสะหวัน ตรงชายแดนแขวงสะหวันนะเขตกับเวียดนามโดยทางเวียดนามมีเขตการค้าเสรีเช่นกัน เรียกว่าลาวบาว ซึ่งเขตการค้าเสรีทั้ง 2 เขตมีอาณาบริเวณถอยออกมาจากชายแดนแต่ละประเทศ 10 กิโลเมตร เขตการค้าเสรีดังกล่าว สปป.ลาวกับเวียดนามร่วมมือกันในการจัดตั้ง (สามารถเดินทางไปถึงได้โดยใช้เส้นทางหมายเลข 9) เขตการค้าเสรีจะรวมเอาสินค้าออกอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำเอาไปขายในเขตได้โดยไม่เสียภาษี

การลงทุนในแต่ละเขตจะมีสิทธิพิเศษทางภาษีแตกต่างกันขึ้นกับการลงทุน เช่น จำนวนเงินลงทุนจดทะเบียนจำนวนปีที่ได้ดำเนินการ มีการยกเว้นอากรกำไรสิ้นปี ถ้าอยู่เขต 1 อากรกำไรเพียงประมาณ 10% ถ้านอกเขต 1 อากรกำไรอาจเป็น 20% 15% หรือ 10% ขึ้นกับการลงทุน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตการค้าเสรี อากรกำไรปีละ 10% ในเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตการค้าเสรีสินค้าที่ผลิตได้นำมาค้าขายในเขตหรือนำมาส่งออกจะไม่เสียภาษี แต่ถ้านำออกมาขายในลาวจะต้องเสียภาษี

7.2 การลงทุนของบริษัทออสเตรเลีย

บริษัทของออสเตรเลียมาลงทุนทำเหมืองทองคำและทองแดงมีมูลค่าการลงทุน 80 ล้านและ 120 ล้านเหรียญสหรัฐ ตามลำดับ โดยมีการนำเข้าเครื่องจักรเครื่องมือจากออสเตรเลียตั้งแต่เมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ปีที่แล้ว (2004) สร้างโรงงานทองแดง และปีนี้ (2005) นำผลผลิตออกขายได้แล้ว ผลิตทองแดงได้เดือนหนึ่ง 2-3 พันตัน

การลงทุนดังกล่าวผลประโยชน์ที่รัฐบาลลาวจะได้คือ 1) ค่าสัมปทานประมาณปีละ 5 แสนเหรียญสหรัฐ 2) ได้อากรจากเงินเดือนคนงาน คนต่างประเทศมาทำงานต้องเสียอากรเงินเดือนให้แขวงสะหวันนะเขตจะได้ากรจากเงินเดือนและค่าทรัพยากรเรียก ภาษีทรัพยากร 3) ส่วนแบ่งผลประโยชน์แท้ ๆ ยังไม่ได้มีการแบ่ง เมื่อบริษัทได้เงินลงทุน 80 ล้านเหรียญสหรัฐ ดินแล้วจึงมีส่วนแบ่ง ซึ่งเป็นเรื่องของรัฐบาลลาว ในช่วงเวลาลงทุนคาดว่าราคาทองคำประมาณ 6-7 พันดอลลาร์ต่อ 1 กิโลกรัม เมื่อโรงงานสร้างเสร็จพบว่าราคาทองคำเพิ่ม

เป็น 8-9 พันและเปอร์เซ็นต์ของทองคำก็สูงขึ้น ที่ไทยหลอมแล้วได้ทองคำ 70-80% แต่ที่แขวงสะหวันนะเขตหล่อแล้วได้ 80-90% ทำให้ราคาทองสูงขึ้นอีก ทองแดงก็เช่นเดียวกัน ราคาขายสูงจาก 3,600 ดอลลาร์ต่อตัน เป็น 4,000 กว่า การผลิตส่งออกทองคำส่งผลให้ยอดมูลค่าส่งออกของแขวงสะหวันนะเขตเริ่มสูงขึ้นจนทำให้ดุลการค้าเกินดุล

7.3 แรงงาน

แรงงานที่ทำงานในโรงงานประกอบด้วย คนในแขวงสะหวันนะเขต เช่น จากเวียงจันทน์ ได้เงินเดือนประมาณ 200-300 เหรียญสหรัฐต่อเดือน ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนที่เฉลี่ยกิน มีอาหาร ที่อยู่ให้ฟรี การศึกษาจบระดับประถมก็สามารถทำงานได้แต่ต้องอายุ 18 ปีขึ้นไป คนงานจากต่างประเทศก็มีบ้างที่มาทำงานในแขวงสะหวันนะเขต เช่น มีชาวเวียดนามมาทำงานก่อสร้างจำนวนหนึ่ง ผู้รับเหมาทำโรงงานคือ บริษัท อิตาเลียนไทย มีคนงานไทย 300-400 คน และยังมีบริษัทรับฝ้ายามสำคัญ ๆ เป็นบริษัทของคนไทยมาคุ้มครองโรงงานทองแดงและโรงงานทองคำ พวกช่างเทคนิคก็มีมาจากประเทศต่าง ๆ ใครชำนาญด้านไหนก็มีการจ้างมาทั้งออสเตรเลีย พม่า ไทย เป็นต้น

ผลพลอยได้จากการตั้งโรงงานทองคำและทองแดงในแขวงสะหวันนะเขต คือ

- 1) ได้รับเงินช่วยเหลือจากทางโรงงานซึ่งช่วยในเรื่องของงานกีฬาแห่งชาติ กีฬาในร่ม 8 แสนเหรียญ
- 2) ทางโรงงานให้ทุนแก่เมืองอันเป็นที่ตั้งของโรงงานปีละ 2 แสนเหรียญ เพื่อพัฒนาเมือง
- 3) การซ่อมแซมถนน 40 กิโลเมตร รางยางถนนหมู่บ้านยาวประมาณ 15 กิโลเมตร และสุดท้ายประเทศลาวเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการมีโรงงานทองคำซึ่งขายหุ้นอยู่ในตลาดโลก

อย่างไรก็ตามการทำงานในโรงงานทองคำและทองแดงดังกล่าวต้องรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด เพราะมีคนทำงานมาก 4,000-5,000 คน เหมือนเป็นเมือง หากมีปัญหากับประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่รักษาวินัยจะถูกจับส่งกลับทันที

7.4 อุตสาหกรรมการเกษตรและแปรรูป

มีการเลี้ยงวัว ควาย ฟาร์มหมู ปลา กำลังเปิดส่งเสริมการเลี้ยงปลาน้ำจืด ปลานิล ปลาไน แต่ยังไม่ได้ออก มีโรงงานแปรรูปถั่วลิสง เป็นน้ำมันพืช โดยไทยมาลงทุน แต่วัตถุดิบยังไม่เพียงพอ ทางแขวงขาดพันธุ์พืชแต่ก็ส่งเสริมให้ประชาชนปลูก และนำวัตถุดิบจากทางใต้ของแขวง เช่น จำปาศักดิ์ สาละวัน เซกอง มาเสริม โรงงานในแขวงสะหวันนะเขตทำการผลิตเบียร์ตัน(บด) เท่านั้น ส่งไปกลั่นทางเมืองไทยแล้วภาพลัทธิแล้วกลับมาตีตราที่แขวงสะหวันนะเขต

มีการพัฒนาพืชกลีกรวม เช่น ข้าวปลอดสาร พืชปลอดสารเคมี ปลอดสารพิษ เพื่อขายต่างประเทศ โดยอาจจะส่งผ่านแดนไทย/เวียดนาม

ในปีหน้า (2006) จะมีโครงการลงทุนของไทยมาลงทุนปลูกอ้อย หลังจากนั้นจะสร้างโรงงานน้ำตาลและหรือส่งอ้อยไปทำน้ำตาลในเมืองไทย การปลูกยูคาลิปตัสซึ่งจะใช้เป็นวัตถุดิบส่งไปใช้ในการทำกระดาษของ Double A ซีเมนต์ไทยก็สนใจที่จะมาลงทุน

8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต

1) แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่มีลักษณะพิเศษทางเศรษฐกิจ คือ มี 5 เขตอยู่ในแขวงเดียวกัน เขต 1, 2, 3 เป็นเขตการลงทุนทั่วไป อีก 2 เขต คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตการค้าเสรี แขวงอื่นไม่เป็นอย่างนี้ แขวงสะหวันนะเขตจึงเป็นแขวงที่มีสิทธิพิเศษมากที่สุดในประเทศลาว ปัจจุบันเขตที่ให้สิทธิพิเศษมากที่สุดคือ เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน รองลงมาเป็นเขตการค้าเสรี ต่อมาด้วยเขต 1 ตามลำดับ

2) ปัญหาการส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนแบบนำเข้าเพื่อส่งออกต่อจากไทย-เวียดนาม หรือจากเวียดนามไปไทยนี้ มักมีปัญหาในเรื่องการปฏิบัติ รัฐต่อรัฐ ตกลงกันเกี่ยวกับการลดอัตราภาษี แต่พ่อค้านักธุรกิจบางคนไม่รู้เรื่องว่ามีการลดภาษีแล้ว การประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดยังคงมีปัญหาอยู่ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการใช้สิทธิ การลดภาษีตัวอย่างเช่น การลดภาษีตามกรอบอาเซียน เกิดปัญหาว่าไทยมีนโยบายช่วยลาวแต่บางครั้งนักธุรกิจลาวไม่รู้เรื่อง บางครั้งแม้ด่านรู้แต่ด่านก็ไม่ยอม เพราะด่านบอกว่าถูกรัฐตั้งวงเงินไว้ให้หาเงินเข้ารัฐด่านละเท่าไร ด่านจะไปแนะนำนักธุรกิจว่าต้องมีเอกสารอะไรประกอบ ปัญหาโดยตรงด่านชายแดน สำหรับสินค้าจากลาวไปไทย จะมีปัญหาที่ด่านศุลกากรตามชายแดนมากที่สุด

3) ปัญหาการค้าในด้านเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างนโยบายของรัฐกับการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยมีนโยบายลดภาษีสินค้าเกษตรที่นำเข้าจากลาว แต่ในทางปฏิบัติพบว่าสินค้าไปติดเรื่องมาตรฐานของกระทรวงเกษตร บางที่เป็นเรื่องของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งผู้ผลิตในสปป. ลาวไม่ทราบ เมื่อส่งสินค้าผ่านด่านถูกกักสินค้าไว้ที่ด่านชายแดน ทำให้สินค้าเน่าเสียหาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ทางหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วย เช่น กระทรวงเกษตร กระทรวงพาณิชย์ หรือกระทรวงสาธารณสุขที่เข้ามายุ่งเกี่ยว ซึ่งแต่ละหน่วยงานไม่ได้ทำงานไปในทางเดียวกัน และไม่แจ้งให้ผู้ผลิต ผู้ค้าทางลาวทราบอย่างครบถ้วน หรือไม่ได้มาสอนว่ามาตรฐานคืออะไร ต้องทำอย่างไรก็ทำให้เกิดปัญหาในการส่งสินค้าได้

4) การค้าข้ามแดนและผ่านแดน (นำเข้าส่งออกต่อ) ระหว่างไทย ลาว เวียดนาม ผลประโยชน์จะตกหนักอยู่ที่ไทยกับเวียดนาม เพราะไทยขายให้ลาวไม่มากแต่ขายให้เวียดนามมาก เวียดนามมีกำลังซื้อต้องการสินค้าบริโภคอุปโภคมาก เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ชื้อจากไทย ของจีนราคาถูกก็จริงแต่คุณภาพไม่ดี สินค้าอุปโภค เช่น มาม่า ขนมต่าง ๆ ก็ซื้อจากไทย

5) สัญญาหรือข้อตกลงเป็นเพียงการแสดงออกข้างนอก ทุกประเทศต่างต้องการส่งออกให้มากนำเข้าให้น้อยลง เป็นปัญหาที่ต้องสู้กัน การเจรจาเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย ไม่มีใครยอมใครง่าย ๆ

6) ปัญหาเกี่ยวกับการค้าผลผลิตทางกลีกรรรมและป่าไม้ มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายภาษีอากร การผ่านด่านการเก็บภาษีมีปัญหาทำให้ราคาสูง ค่าขนส่งสูง เพราะแขวงมีเส้นทางบกทางเดียว กะหล่ำปลีมีปัญหาตลอดราคาต่ำ

7) การค้าชายชายแดนมีผลดีต่อแขวงสะหวันนะเขต เนื่องจากมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาแลกเปลี่ยนทั้งเงินบาท เงินเวียดนามซึ่งราคาสูง ส่งผลให้กลีกรผลิตเพื่อขายเป็น

สินค้าทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น ยอดขายสินค้าชายแดนกระตุ้นให้มีการผลิตทางกลีกรมมากขึ้น ประชาชนได้รับประโยชน์ เช่น การปลูกใบยาให้ทางนครพนม ถั่วลิสงให้ชานุมาน วัฒนธรรมของ 3 ประเทศ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าเพราะคล้าย ๆ กัน แต่ในด้านวัฒนธรรมการทำงานของลาว ถ้าลดเรื่องการพักกลางวันจะดีขึ้น ส่วนเวียดนามทำงานหนักตลอด นึกกว่าไทยมาก

8) การค้าชายข้ามแดน ส่งผลต่อการเปลี่ยนวิถีชีวิตการกินอยู่ การแต่งกายโดยเลียนแบบไทย ระหว่างไทย-ลาว ภาษาพูดกันได้ แต่เวียดนามยังจำกัดเรื่องภาษาอยู่ ลาวอาศัยสื่อต่าง ๆ จากเวียดนามและไทย มีทั้งข่าวการเกษตร การปลูกพืชข้าวกรรมอุตุนิยมวิทยา การพยากรณ์อากาศ ลาวได้ประโยชน์ทางพวกนี้มาก

9) สภาพที่เป็นปัญหาในการดำเนินการค้าระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต และสะหวันนะเขต-กวางจี

- (1) ระบบขนส่งผู้โดยสารไปยังใช้เรือข้ามไปข้ามมา
- (2) บริการผ่านแดนยังชักช้า
- (3) ระบบขนส่งด้านสินค้าไม่ทัน ไม่เพียงพอตอบสนองกับปริมาณสินค้า
- (4) เส้นทางผ่านตัวเมือง ระบบสายไฟแรงสูงและทางยังผ่านไปผ่านมา ลำบากในการแล่นรถที่มีสินค้าและรถบรรทุกสูง
- (5) พนักงานชายแดนกับการบริการนอกชั่วโมงการทำงาน ทำงานไม่รวดเร็ว ทำให้มีการชักช้าเสียเวลา

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต สรุปว่า

1. แม้สะหวันนะเขตจะเป็นแขวงฯหนึ่งของลาว แต่มีการค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน คือไทยและเวียดนาม และประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคต่าง ๆ อย่างไรก็ดี ตามความสำคัญของการค้าอยู่ที่การค้ากับประเทศที่พรมแดนติดต่อกัน

2. เมื่อดูมูลค่าการค้าของสะหวันนะเขตที่ทำกับไทยและเวียดนาม จากตัวอย่างในระหว่างปี 2003-2004 พบว่า มูลค่าสูงถึง 163 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 6 พันล้านบาท (บาท : เหรียญ = 38) ซึ่งเป็นมูลค่าของการค้าข้ามแดน โดยมูลค่าการค้าข้ามแดนกับไทยมีมูลค่ามากกว่าการค้าข้ามแดนกับเวียดนามเล็กน้อย

3. ส่วนหนึ่งและเป็นส่วนสำคัญของการค้ากับไทยและเวียดนาม คือการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ซึ่งมีสัดส่วนสูงที่สุดของการนำเข้า แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสะหวันนะเขตในการเป็นศูนย์กลางการค้าชายระหว่างไทยกับเวียดนาม และกับประเทศอื่น ๆ จากข้อมูลในปีดังกล่าวข้างต้น พบว่า สะหวันนะเขตนำเข้าจากไทยเพื่อส่งออกไปเวียดนามในสัดส่วนสูงกว่านำเข้าจากเวียดนามเพื่อส่งออกไทย ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการสินค้าไทยของชาวเวียดนาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่าชาวเวียดนามนิยมสินค้าจากไทย เพราะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดีกว่าสินค้าของจีน ที่แม้ราคาถูกแต่คุณภาพยังไม่สู้ดีนัก ดังนั้นนักธุรกิจไทยควรพยายามรักษา

ความได้เปรียบด้านนี้ไว้ การนำเข้าเพื่อส่งออกตอนนี้ยังมีการนำเข้าจากประเทศอื่น เช่น จาก สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฝรั่งเศส เพื่อส่งออกสู่เวียดนาม และการนำเข้าจากจีนเพื่อส่งออกสู่ไทย ซึ่ง แสดงให้เห็นความต้องการสินค้าของประเทศเวียดนามและไทย จากการสัมภาษณ์พบว่าสินค้าจาก สิงคโปร์เป็นสินค้าคุณภาพสูง ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า สินค้านำเข้าจากสิงคโปร์ไม่ได้ถูก ส่งออกไปเวียดนามเสียทั้งหมด แสดงว่า มีสินค้าชั้นสูงจากสิงคโปร์จำนวนหนึ่งเป็นที่ต้องการของ ชาวสหวันนะเขตด้วย เป็นโอกาสที่นักธุรกิจ พ่อค้าชาวสหวันนะเขต ไทย และเวียดนามจะ ร่วมมือกันพัฒนาการค้าแบบนำเข้าเพื่อส่งออกต่อให้ขยายตัวต่อไปได้ ในด้านของแขวงสหวันนะ เขตและ สปป.ลาว การส่งเสริมการค้าผ่านแดนในลักษณะการนำเข้าเพื่อส่งออกตอนนี้มีความ เป็นไปได้มาก เนื่องจากการมีเส้นทางสายสำคัญเชื่อมโยงจากฝั่งไทยโดยมีสะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 ที่จังหวัดมุกดาหารข้ามสู่แขวงสหวันนะเขต เมืองคันทะบูลี ซึ่งเชื่อมโยงกับเส้นทาง หมายเลข 9 จากชายแดนไทยผ่านแขวงสหวันนะเขตถึงเมืองลาวบาว แขวงกวางจิของประเทศ เวียดนาม เป็นเส้นทางนำส่งสินค้านำเข้าระหว่างทิศตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาค นอกจาก เส้นทางเลขที่ 9 ของแขวงสหวันนะเขตที่ได้สร้างเสร็จแล้ว หากการสร้างสะพานข้ามโขงแห่งที่ 2 เสร็จ จะทำให้การขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เป็นโอกาสของแขวง สหวันนะเขตในการส่งเสริมให้การค้าข้ามแดนและผ่านแดนขยายตัวได้มากขึ้น รวมทั้งการลงทุน ต่างๆที่มีความเชื่อมโยงกับการค้า โดยเฉพาะตลอดเส้นทางเลขที่ 9 และยักรวมถึงการลงทุนและ การค้าในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตการค้าเสรีด้วย การส่งเสริมการค้าผ่านแดนในลักษณะของ การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อยังเป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้แขวงสหวันนะเขต และ สปป.ลาว จากภาษี อากรที่เก็บจากสินค้านำเข้าเพื่อส่งออกต่อเหล่านี้ นอกจากสหวันนะเขตจะได้ประโยชน์แล้ว ด้าน ไทยและเวียดนามก็มีผลประโยชน์ตามด้วยเช่นกัน

4. การค้าผ่านแดนกรณีนำเข้าจากประเทศที่สามผ่านไทย/เวียดนามสู่สหวันนะเขต หรือ จากสหวันนะเขตส่งออกผ่านไทย/เวียดนามไปยังประเทศที่สามนั้น มูลค่ายังมีไม่มากโดยมี การนำเข้ามากกว่าการส่งออก และการนำเข้าเหล่านี้บางส่วนก็ถูกส่งออกต่อไปประเทศอื่น ส่วน การส่งออกมีเพียงเล็กน้อยมาก จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่าการส่งออกผ่านแดนไทย/เวียดนาม ไปประเทศที่สามโดยตรงของแขวงสหวันนะเขตนั้นยากที่สุด ส่วนมากประเทศที่สามจะซื้อผ่าน ประเทศไทยหรือเวียดนาม นอกจากนี้เมื่อพิจารณาการผลิตและการลงทุนของแขวงแล้ว สินค้าที่ สหวันนะเขตผลิตส่วนมากเป็นไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ และพืชผลทางการเกษตร ปศุสัตว์ จำนวนไม่ มากนัก ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ อาจเป็นสินค้าที่ประเทศอื่นต้องการ แต่การซื้อขายโดยตรงกับ ประเทศที่สามยังทำได้ยาก ซึ่งเป็นประเด็นที่ท้าทายความสามารถของพ่อค้า นักธุรกิจของสหวัน นะเขตมาก

5. ประเภทสินค้าส่งออกที่สำคัญของแขวงสหวันนะเขตสำหรับการส่งออกข้ามแดน คือ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ แต่ยังมีสัดส่วนหรือมูลค่าน้อยกว่าการส่งออกสินค้าประเภทแร่ธาตุ คือ ทองคำ ซึ่งแม้จะส่งออกแต่ไม่ได้เป็นการส่งออกข้ามแดนสหวันนะเขต และยังมีทองแดงซึ่ง ส่งออกผ่านแขวงอื่นของลาว และส่งผ่านไทยสู่ประเทศออสเตรเลีย ส่วนสินค้าภายในแขวงฯ ประเภทอื่นที่ส่งออกก็มีมูลค่าเล็กน้อย

6. การค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขตมีการค้าแบบไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากรอยู่ด้วยจำนวนมาก แขวงจำเป็นต้องดูแลแก้ไขให้มีการค้าแบบถูกต้อง เพื่อแขวงและสปป.ลาว จะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น

7. การนำเข้าข้ามแดนถ้าไม่นับการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ การนำเข้าที่สำคัญคือการนำเข้ารับใช้โครงการต่าง ๆ และการนำเข้าจำหน่ายภายใน ขณะเดียวกันจากการที่สะหวันนะเขตมีการส่งเสริมการลงทุนจึงมีการนำเข้าสินค้าเพื่อมาผลิต ประกอบ หรือปรุ่ดแต่งทั้งเพื่อจำหน่ายภายใน และเพื่อส่งออก และยังมีการนำเข้าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อมาผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้า เช่น การผลิตตะปู ถังพลาสติก ปูนซีเมนต์ แขวงสะหวันนะเขตควรดำเนินการลงทุนผลิตวัตถุดิบบางอย่างขึ้นมาเองบ้างเพื่อลดการนำเข้า

8. แขวงสะหวันนะเขตได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้าในด้านลดหรือยกเว้นภาษีนำเข้าจากประเทศไทยและเวียดนาม ดังนั้น แขวงสะหวันนะเขตควรใช้สิทธิประโยชน์ในการขยายมูลค่าทางการค้าข้ามแดนให้มากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าที่แขวงผลิตขึ้นได้เอง ซึ่งได้แก่ สินค้าเกษตร และปศุสัตว์

9. สภาพที่เป็นปัญหาในการดำเนินการค้าระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต และสะหวันนะเขต-กวางจิ ที่สำคัญคือ ความล่าช้าในการให้บริการผ่านแดน ระบบขนส่ง(ปัจจุบัน) ยังใช้เรือไม่ว่าจะเป็นผู้โดยสารหรือสินค้า ระบบขนส่งสินค้าผ่านด่าน ณ ปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองสินค้าที่มีปริมาณมากได้เพียงพอ

10. การพัฒนาการค้าโดยตรงระหว่างไทย-เวียดนาม โดยไม่ผ่านพ่อค้าของสะหวันนะเขต อาจทำได้หากมีการเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรม และทำความเข้าใจกันระหว่างพ่อค้า นักธุรกิจประชาชนชาวไทย-เวียดนาม ซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง แม้ว่าแขวงสะหวันนะเขตจะไม่ได้ประโยชน์จากภาษีที่เก็บจากสินค้า แต่สะหวันนะเขตอาจได้ประโยชน์จากการขนส่งสินค้าผ่านแดน (transit) สะหวันนะเขต ซึ่งทำให้เกิดความต้องการด้านบริการประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

บทที่ 5

ศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรค

ในการทำการค้าข้ามแดน และผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการค้าของ สปป.ลาว ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยและ สปป.ลาว สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแขวงสะหวันนะเขต ตลอดจนสภาพการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นต่าง ๆ จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกพิธีกรรมและป่าไม้แขวง หัวหน้าแผนกการค้าแขวง ผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน หัวหน้าแผนกศึกษาแขวง หัวหน้าแผนกแรงงานแขวง หัวหน้าแผนกแผนการและการลงทุนแขวง กองสุลไทยประจำแขวงสะหวันนะเขต ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร และประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร จากข้อมูล 1) เอกสารรายงานการนำเข้าสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ประจำปีไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2547 2) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและโอกาสทางการค้าและการลงทุนในแขวงสะหวันนะเขต ของสถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต และ 3) เอกสารประกอบคำบรรยายของหน่วยงาน Department of Planning & Cooperation แขวงสะหวันนะเขต และจากผลการวิเคราะห์ในบทที่ 1 ถึง บทที่ 4 และสามารถสรุปศักยภาพ ปัญหา และอุปสรรค ในการทำการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต ได้ดังนี้

ศักยภาพ

การค้าในอดีตของแขวงสะหวันนะเขตส่วนใหญ่เป็นการค้าข้ามแดน เนื่องจากแขวงสะหวันนะเขตไม่มีพรมแดนที่ติดทะเล ปัจจุบันการค้าของแขวงสะหวันนะเขตมีมูลค่าสูงขึ้นทั้งในส่วนที่เป็นการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดน และมีศักยภาพที่จะมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

จากข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมการค้าของแขวงสะหวันนะเขตปี 2003-2004 พบว่าแขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพสูงในการทำการค้าข้ามแดนกับประเทศไทยและเวียดนามซึ่งมีพรมแดนติดแขวงสะหวันนะเขตมากกว่าการทำการค้าผ่านแดนเล็กน้อย โดยการค้าข้ามแดนมีมูลค่าส่งออก ร้อยละ 58.6 และการค้าผ่านแดนมีมูลค่าส่งออกร้อยละ 41.4 (ตาราง 14 และภาพประกอบ 5)

“ศักยภาพของการค้าข้ามแดน”

ในช่วงที่ผ่านมา แขวงสะหวันนะเขตมีสัดส่วนมูลค่าการค้าข้ามแดนกับไทยสูงกว่าการค้าข้ามแดนกับเวียดนาม โดยมีสัดส่วนการค้าเท่ากับร้อยละ 53.3 และร้อยละ 46.6 ตามลำดับ (ตาราง 15 และภาพประกอบ 6)

การค้าข้ามแดนของแขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพที่จะขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการบริโภคและอุปโภคของประชาชนใน สปป.ลาว และแขวงสะหวันนะเขตซึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากการมีนโยบายเปิดประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ สปป.ลาว และของประเทศสาธารณรัฐ

สังคมนิยมเวียดนาม แม้ว่าแขวงสะหวันนะเขตจะขาดดุลการค้าข้ามแดนกับประเทศไทย แต่เกินดุลการค้ากับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ดังข้อมูลในตาราง 15 และภาพประกอบ 7-11 แต่ภายใต้สถานการณ์ที่ สปป.ลาว และเวียดนามกำลังมีการขยายตัวของการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมาก ทำให้ประชาชนใน สปป.ลาว ยังคงมีความจำเป็นในการนำเข้าสินค้าต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสินค้าบริโภค อุปโภคและสินค้าเพื่อการลงทุนจากประเทศไทย ในขณะที่ประเทศเวียดนามซึ่งอยู่ในช่วงของการเปิดประเทศและมีกำลังซื้อสูง จึงมีความจำเป็นในการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยและ สปป.ลาว ทำให้แขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพสูงทั้งในการนำเข้าสินค้าข้ามแดนจากไทยเพื่อการบริโภค อุปโภคภายในแขวงสะหวันนะเขตและเพื่อส่งออกต่อข้ามแดนไปยังเวียดนาม ในขณะที่สินค้าส่งออกไปเวียดนามส่วนหนึ่ง เป็นสินค้าที่ผลิตภายในแขวงสะหวันนะเขตและแขวงอื่น ๆ ของ สปป.ลาว

นอกจากนี้ การที่แขวงสะหวันนะเขตไม่มีพรมแดนติดทะเล ในขณะที่การคมนาคมทางอากาศยังไม่มีความสะดวก สินค้าส่งออกข้ามแดนจากสะหวันนะเขตส่วนหนึ่งจึงเกิดจากการนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฝรั่งเศส และจีน เพื่อส่งออกข้ามแดนไปยังประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และมีศักยภาพที่จะมีมูลค่าขยายตัวเพิ่มขึ้น

สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่ผลิตภายในแขวงสะหวันนะเขตเพื่อส่งออก และมีศักยภาพที่จะส่งออกข้ามแดนได้เพิ่มขึ้น คือ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์กลึงกรรม สัตว์เลี้ยง ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลิตภัณฑ์เกษตร และบริการการท่องเที่ยวในแขวงสะหวันนะเขต

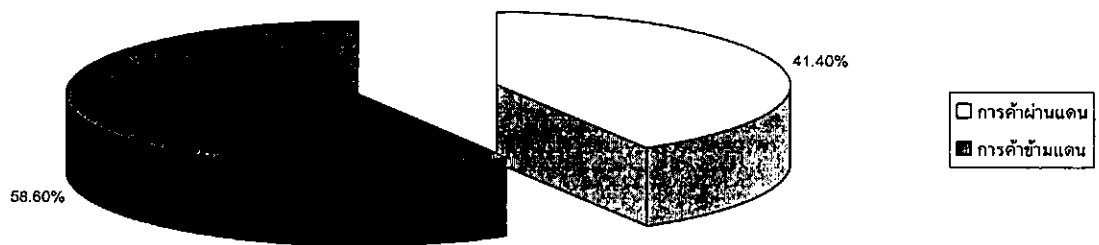
สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่มีแนวโน้มที่จะนำเข้าข้ามแดนสะหวันนะเขตเพิ่มขึ้นเพื่อจำหน่ายภายในแขวงสะหวันนะเขตประกอบด้วยผลิตภัณฑ์เพื่อการบริโภค อุปโภค อาทิ สินค้าประเภทอาหาร เครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้สอย อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯ และเพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิต อาทิ วัสดุก่อสร้าง พาหนะ อะไหล่ อุปกรณ์ตัดเย็บ อุปกรณ์ผลิตเหล็กขัดเจียร

ตาราง 14 มูลค่าและร้อยละของการค้าต่างประเทศของแขวงสะหวันนะเขต ปี 2003 – 2004

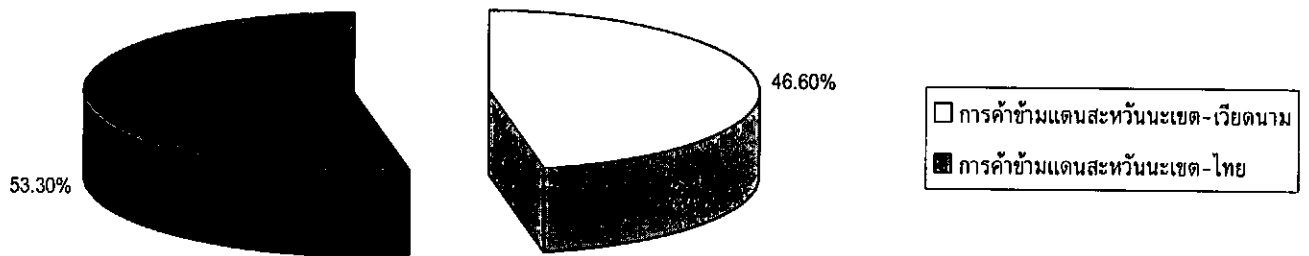
ลักษณะการค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ			
	ปี 2003		ปี 2004	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
การค้าข้ามแดน	163.6	100	163.6	58.6
• สะหวันนะเขต – ไทย	87.3	53.3		
• สะหวันนะเขต – เวียดนาม	76.3	46.6		
การค้าผ่านแดน	115.5	100	115.5	41.4
• การนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ (Reexport)	63	54.5		
• การค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ	52.5	45.5		
รวม			279.1	100

ตาราง 15 มูลค่าและร้อยละของการค้าข้ามแดนระหว่างประเทศ ปี 2003 – 2004

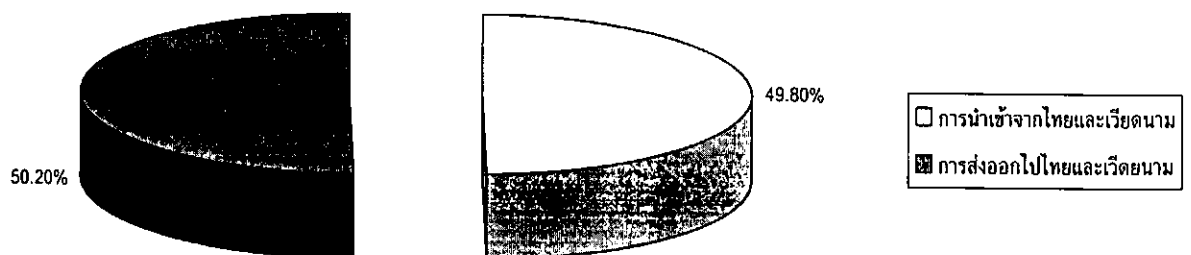
ลักษณะการค้าข้ามแดน	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ					
	การส่งออก		การนำเข้า		รวม	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
ระหว่างประเทศ – ไทย	15.6	19.2	71.7	87.3	87.3	53.3
ระหว่างประเทศ – เวียดนาม	65.8	80.2	10.5	12.7	76.3	46.6
	51.4	100	82.2	100	163.6	100

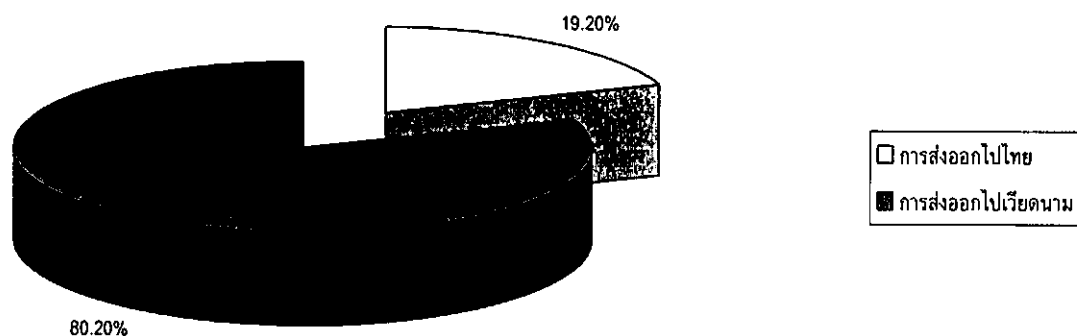
ภาพประกอบ 6 สัดส่วนของมูลค่าการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดนของแขวงระหว่างประเทศ ปี 2003 – 2004

ภาพประกอบ 7 สัดส่วนของมูลค่าการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทยและระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับเวียดนาม ในปี 2003 – 2004

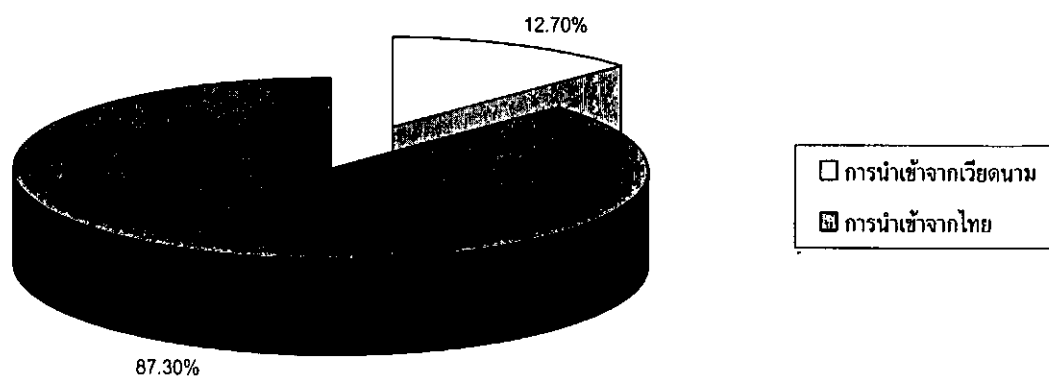

ภาพประกอบ 8 สัดส่วนของมูลค่าการส่งออก และการนำเข้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 2003 – 2004

ภาพประกอบ 9

สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 2003 – 2004

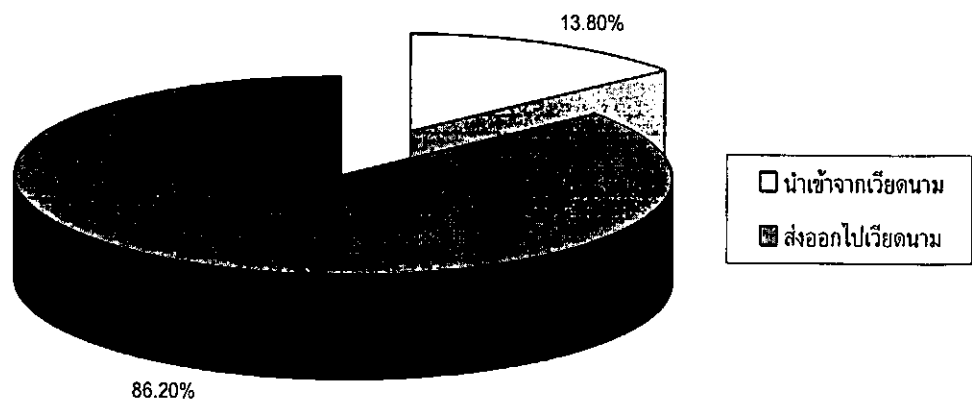

ภาพประกอบ 10

สัดส่วนของมูลค่าการนำเข้าข้ามแดนจากประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมายังแขวงสะหวันนะเขต ในปี 2003 – 2004

ภาพประกอบ 11 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของการค้าข้ามแดนระหว่าง
แขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศไทย ในปี 2003 – 2004

ภาพประกอบ 12 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของการค้าข้ามแดนระหว่าง
แขวงสะหวันนะเขตไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
ในปี 2003 – 2004

“ศักยภาพของการค้าผ่านแดน”

ในช่วงที่ผ่านมาการค้าข้ามแดนที่แท้จริงยังมีไม่มากนัก การค้าผ่านแดนของสหวันนะเขตส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเพื่อการส่งออก (Re export trade) มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 54.5 ในขณะที่การค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 45.5 ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.9 เป็นการนำเข้าจากประเทศไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฝรั่งเศส ผ่านแขวงสหวันนะเขตไปประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีมูลค่านำเข้าจากประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านแขวงสหวันนะเขตไปประเทศไทยเพียงร้อยละ 11.1 (ตาราง 16 และภาพประกอบ 12)

ในส่วนของการค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อส่วนใหญ่ร้อยละ 90.9 คือ การนำเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชีย เกาหลีใต้ สิงคโปร์ อินเดีย อินโดนีเซีย และจีน และประเทศในยุโรป ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส ผ่านประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามไปยังแขวงสหวันนะเขต (ตาราง 17 และภาพประกอบ 13)

การค้าผ่านแดนของแขวงสหวันนะเขตมีศักยภาพที่จะขยายตัวมากขึ้น ทั้งในส่วนของการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ และไม่ใช้การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ เนื่องจาก “ปัจจัยภายใน” และ “ปัจจัยภายนอก” ในปัจจุบันได้ส่งผลให้แขวงสหวันนะเขตมีความเหมาะสม และมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางทางการค้าและบริการที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะการเป็นศูนย์กลางการนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อไปยังประเทศอื่น ๆ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของเส้นทางท่องเที่ยวตามเส้นทางของถนนสายที่ 9 และแนวทางของโครงการ East west economic corridor

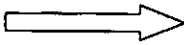
ปัจจุบันสินค้าเพื่อส่งออกของแขวงสหวันนะเขตที่มีมูลค่าสูงสุด คือ ทองคำ ซึ่งประเทศออสเตรเลียได้สัมปทานการทำเหมืองที่แขวงสหวันนะเขต และส่งออกไปยังประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีมูลค่าสูงถึง 65.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 43.1 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

แขวงสหวันนะเขตมีศักยภาพสูงในการส่งสินค้าออกไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศไทย และกลุ่มประเทศในยุโรป มีศักยภาพสูงในการนำเข้าเพื่อการส่งออกจากประเทศไทย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย โดยมีศักยภาพสูงในการส่งออกต่อไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศไทย และประเทศอื่น ๆ

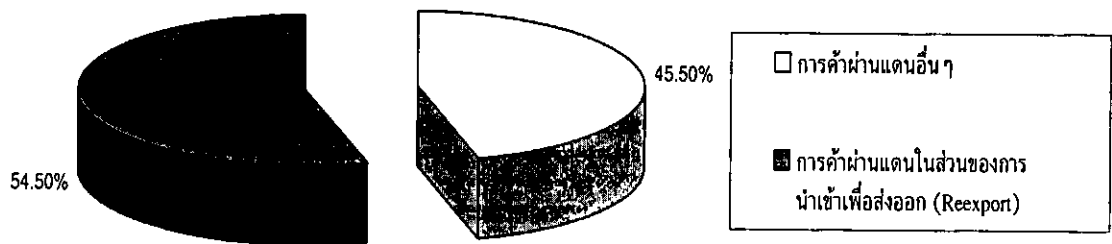
ตาราง 16 มูลค่าและร้อยละของการค้าผ่านแดนสะพานเซต ปี 2003 - 2004

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ		
ลักษณะของการค้าผ่านแดน	มูลค่า	ร้อยละ
การนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ (Re-export)	63	100
	(54.5%)	
• ประเทศอื่นผ่านสะพานเซตไปเวียดนาม		
ไทย	25.0	39.7
สิงคโปร์	24.0	38.1
อินโดนีเซีย	6.20	9.8
ฝรั่งเศส	0.80	1.3
		88.9
• ประเทศอื่นผ่านสะพานเซตไปไทย		
เวียดนาม	6.90	10.9
จีน	0.10	0.2
		11.1
การค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การค้าเพื่อส่งออกต่อ	52.5	100
	(45.5%)	
สะพานเซตผ่านไทย/เวียดนามไปประเทศอื่น	4.80	9.1
ประเทศอื่นผ่านไทย/เวียดนามไปสะพานเซต	47.7	90.9
รวมทั้งหมด	115.5	
	(100%)	

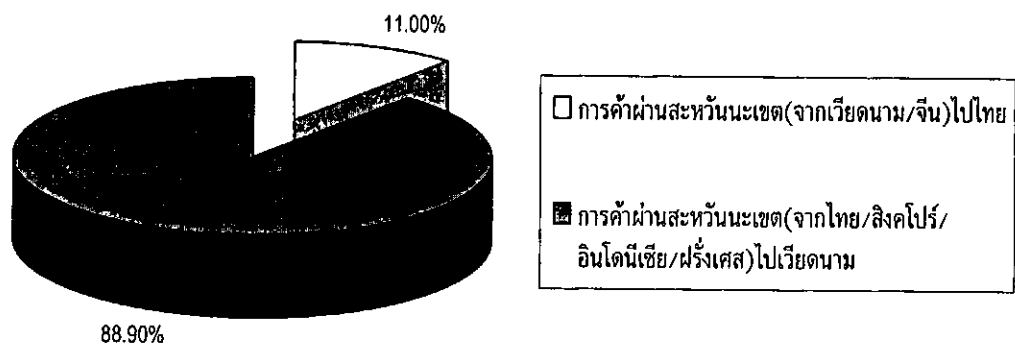
ตาราง 17 มูลค่าและร้อยละของการค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ*
ปี 2003 – 2004

		มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ	
ลักษณะของการค้าผ่านแดน		มูลค่า	ร้อยละ
สหวัณนะเขต	เอเชีย	0.4	8.3
	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
	ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้		
	ไต้หวัน มาเลเซีย		
	ไทย/เวียดนาม 		
	ปากีสถาน		
	ยุโรป	4.3	89.6
	สเปน อิตาลี อื่น ๆ		
	แอฟริกา	0.1	2.1
	ไนจีเรีย		
รวม		4.8	9.1
สหวัณนะเขต	เอเชีย	46.3	97.1
	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
	เกาหลีใต้ สิงคโปร์		
	อินเดีย อินโดนีเซีย จีน		
	ไทย/เวียดนาม 		
	ยุโรป	1.4	2.9
ฝรั่งเศส			
รวม		47.7	90.9
รวม		52.5	100

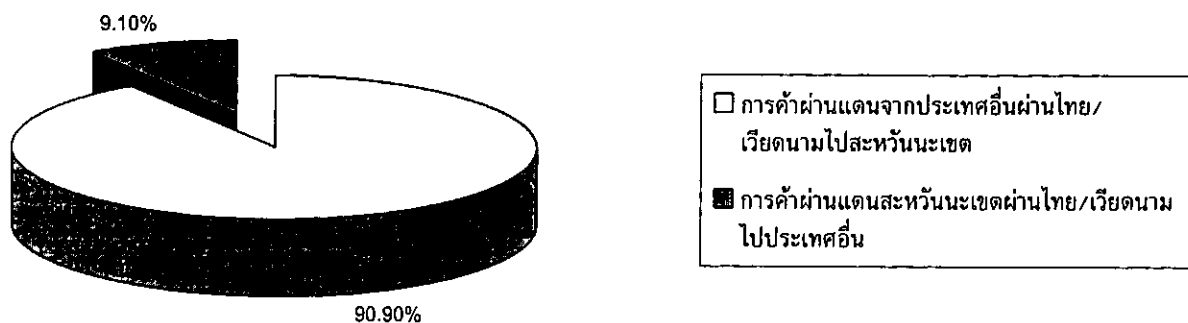
* หมายเหตุ ไม่รวมมูลค่าการส่งออกทองคำไปยังประเทศออสเตรเลีย

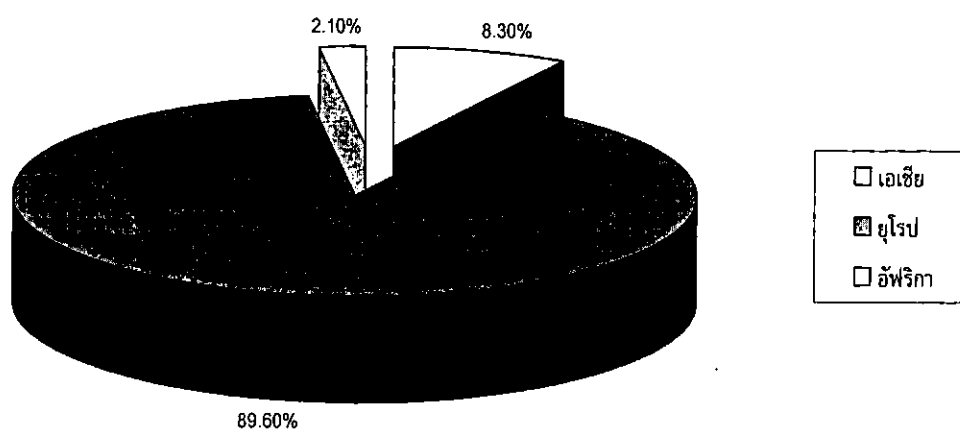
ภาพประกอบ 13 สัดส่วนมูลค่าผ่านแดนในส่วนของการนำเข้าเพื่อส่งออกและการค้าผ่านแดนในลักษณะอื่นแขวงสะหวันนะเขต ปี 2003 – 2004

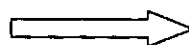
ภาพประกอบ 14 สัดส่วนมูลค่าการค้าผ่านแดนสะหวันนะเขตที่เป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Re-export) ไปยังประเทศไทยและประเทศเวียดนาม ในปี 2003 – 2004

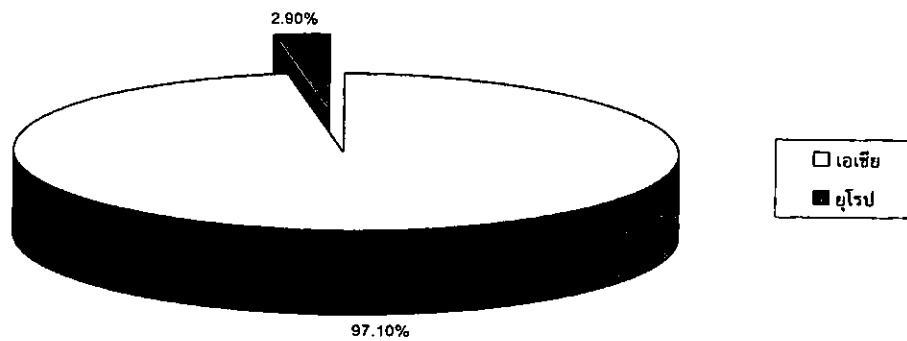

ภาพประกอบ 15 สัดส่วนมูลค่าการค้าผ่านแดนสะพานมิตรที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ
ในปี 2003 – 2004

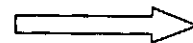

ภาพประกอบ 16 สัดส่วนมูลค่าของการค้าผ่านแดนสะพานมิตรที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ
ปี 2003 – 2004 : กรณีสะพานมิตร ไทย/เวียดนาม กลุ่มประเทศเอเชีย/
ยุโรป/แอฟริกา

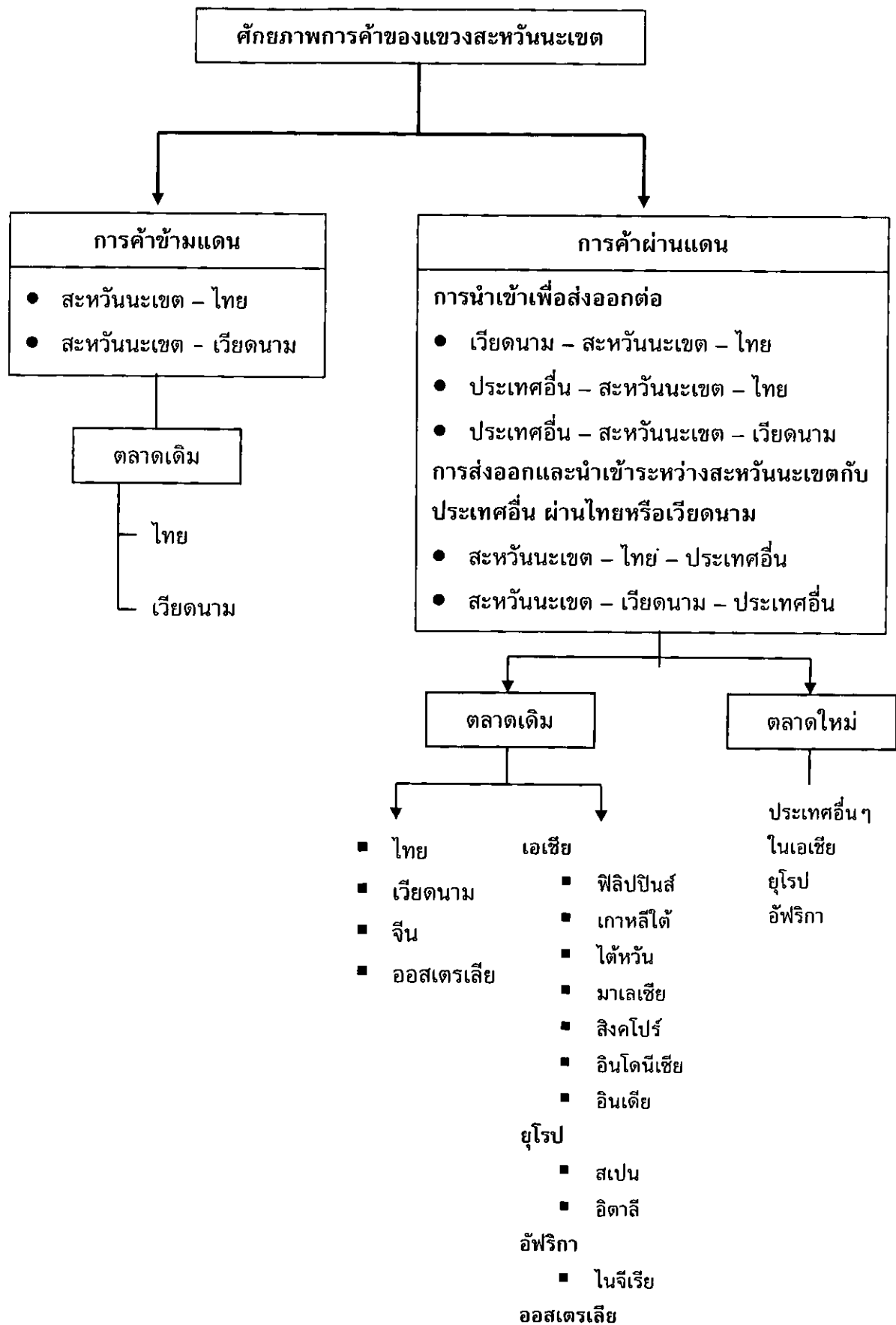
ภาพประกอบ 17 สัดส่วนมูลค่าของการค้าผ่านแดนสะพานนะเขตที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ
ปี 2003 - 2004 : กรณีกลุ่มประเทศเอเชีย/ยุโรป ไทย/เวียดนาม สะพานนะเขต

จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสะพานนะเขตมีศักยภาพในการทำการค้า 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 เพิ่มความแข็งแกร่งของศักยภาพในตลาดเดิมซึ่งสะพานนะเขตมีศักยภาพสูง โดยมีปริมาณและมูลค่าการค้ามากอยู่เดิม เนื่องจากเป็นประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีพรมแดนติดสะพานนะเขต และมีกำลังซื้อสูง ทั้งที่เป็นการค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดน ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศออสเตรเลีย และในตลาดเดิม ซึ่งสะพานนะเขตยังมีปริมาณการค้าน้อยทั้งในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และอินเดีย ในยุโรป ได้แก่ สเปน อิตาลี และในแอฟริกา ได้แก่ ไนจีเรีย

แนวทางที่ 2 แสวงหาตลาดใหม่ในประเทศในกลุ่มเอเชีย กลุ่มยุโรป กลุ่มแอฟริกา หรือกลุ่มอื่นๆ

ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

แขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพการค้าสูง เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุนที่เป็น “ปัจจัยภายใน” และ “ปัจจัยภายนอก” ที่สำคัญหลายประการ

“ปัจจัยภายใน”

ปัจจัยภายในแขวงสะหวันนะเขตที่สนับสนุนหรือส่งผลให้เกิดศักยภาพการค้า ประกอบด้วย “ปัจจัยพื้นฐาน” “นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุน” และ “นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการผลิต การลงทุน และบริการการท่องเที่ยวในแขวงสะหวันนะเขต ทำให้แขวงสะหวันนะเขตมีปริมาณและมูลค่าการค้าในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และทำให้มีศักยภาพการค้าโดยรวมเพิ่มขึ้น

1. ปัจจัยพื้นฐาน

1.1 ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง

1) แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ในทำเลที่เรียกว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการพัฒนาการค้าทั้งภายใน สปป.ลาว เนื่องจากพื้นที่ทิศเหนือติดกับแขวงคำม่วน และพื้นที่ทิศใต้ติดกับแขวงสาละวัน และเอื้อต่อการค้ากับประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะประเทศไทย และประเทศเวียดนาม เนื่องจากพื้นที่ทิศตะวันออกติดกับแขวงกวางจิและกวางอินของเวียดนาม และพื้นที่ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดมุกดาหาร นครพนม อำนาจเจริญ และอุบลราชธานีของไทย โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเขตแดน

2) แขวงสะหวันนะเขตเป็นจุดก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงระหว่างประเทศ (จังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต) ซึ่งเป็นจุดเชื่อมระหว่างไทยและ เวียดนามผ่านเส้นทางหมายเลข 9

3) แขวงสะหวันนะเขตเป็นเชื่อมต่อของถนนสายหลัก 2 สาย คือ ถนนหมายเลข 13 ซึ่งเชื่อมภาคเหนือกับภาคใต้ของ สปป.ลาว และถนนหมายเลข 9 ซึ่งเชื่อมต่อกับถนนหมายเลข 13 ออกไปทางชายแดนด้านตะวันออกเชื่อมต่อกับจังหวัดกวางจิ เวียดนาม และท่าเรือดานังของเวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่มีระยะสั้นและใช้เวลาน้อยในการเข้าถึงเวียดนามตอนกลาง

4) แขวงสะหวันนะเขตมีที่ตั้งที่เป็นศูนย์กลาง ที่เส้นผ่านศูนย์กลางของโลกจากเหนือ – ใต้ ตัดกับเส้นผ่าศูนย์กลางของโลกจากตะวันออก – ตะวันตก จึงมีโอกาสูงในการเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการของประเทศในภูมิภาคเอเชียและประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง

ทำเลที่ตั้งและเส้นทางคมนาคมของแขวงสะหวันนะเขตนับเป็นจุดแข็ง (strength) ที่ทำให้แขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพสูงในการทำการค้าชายแดนทั้งในส่วนของการค้าข้ามแดนระหว่างสะหวันนะเขตกับจังหวัดมุกดาหาร และการค้าผ่านแดนทั้งในกรณีของการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ (Reexport trade) ในกรณีของการค้าผ่านแดนแท้จริง และการค้าผ่านแดนรูปแบบอื่น

1.2 สภาพทางกายภาพ

1) แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่มีพื้นที่มากที่สุด (21,774 ตารางกิโลเมตร) ของ สปป.ลาว เป็นพื้นที่ราบร้อยละ 59 เนินเขาและภูเขาร้อยละ 49 มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีที่ดินและแหล่งน้ำขนาดใหญ่เหมาะสมในการทำการเกษตร จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แขวงสะหวันนะเขตมีความสามารถในการผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจ ประเภทข้าว ข้าวโพด ฝ้าย ไม้ยูคาลิปตัส ยาสูบ อ้อย ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ละหุ่ง มันสำปะหลัง กระเทียม อ้อย และวัว ซึ่งส่งผลให้แขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูป

2) แขวงสะหวันนะเขตมีแร่ธาตุที่อุดมสมบูรณ์หลากหลายและมีมูลค่า และมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ หินอ่อน หินแกรนิต แร่ลิกไนต์ ทองคำ ทองแดง และยิปซัม จึงมีความเหมาะสมในการทำอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

1.3 จำนวนประชากรและแรงงาน

แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดใน สปป.ลาว มีประชากรเกือบ 800,000 คน ซึ่งเป็นประชากรในวัยทำงานจำนวนมาก สามารถรองรับการขยายตัวของการผลิต การลงทุน และการประกอบการต่าง ๆ ทั้งในการผลิตภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ โดยผู้ประกอบการมีภาระด้านค่าใช้จ่ายเพื่อตอบแทนแรงงานในอัตราต่ำ และการมีประชากรจำนวนมากภายใต้นโยบายของการเปิดประเทศ ทำให้แขวงสะหวันนะเขตมีโอกาสสูงในการเป็นตลาดใหญ่ในการนำเข้าสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งเพื่อการบริโภค อุปโภค เพื่อการผลิตและเพื่อส่งออกไปยังแขวงอื่นๆ ใน สปป.ลาว และเพื่อส่งออกไปยังประเทศอื่น โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านที่มีอำนาจซื้อสูง เช่น ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.4 ความเป็นเอกลักษณ์

แขวงสะหวันนะเขตมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ มีโบราณสถาน วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนการมีความโดดเด่นในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีในวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งในด้านการแต่งกาย ภาษา บุคลิก อาหาร ฯ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ประกอบกับการเป็นส่วนหนึ่งตามเส้นทางของโครงการ East west economic corridor ซึ่งการมีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีระยะที่สั้นและใช้เวลาน้อย อาทิ มีสะพานเชื่อมโยงระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับจังหวัดมุกดาหารของประเทศไทย มีถนนสายหลัก 2 สาย คือ ถนนหมายเลข 13 ซึ่งเชื่อมภาคเหนือกับภาคใต้ของ สปป.ลาว และถนนหมายเลข 9 ซึ่งเชื่อมต่อกับถนนหมายเลข 13 ออกไปทางเขตชายแดนด้านตะวันออกเชื่อมต่อกับจังหวัดกว๋างจิ เวียดนาม และด่านของประเทศไทย ทำให้แขวงสะหวันนะเขตมีโอกาสสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวภายในแขวงสะหวันนะเขตและเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางท่องเที่ยวตามเส้นทางของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ

เส้นทาง “มุกดาหาร – สะหวันนะเขต – กวางจี – เว้ – ดานัง – แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ” ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพทางการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

2. นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

แขวงสะหวันนะเขตมีนโยบายและได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนา การผลิต การลงทุน การค้า และการบริการหลายโครงการ โครงการที่สำคัญที่ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ การสร้างสะพาน ระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับจังหวัดมุกดาหาร การสร้างถนนเส้นทางหมายเลข 13 ซึ่งเชื่อมโยงกับถนนเส้นทางหมายเลข 9 และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ตลอดจนการพัฒนาระบบ Logistic

โครงสร้างดังกล่าวนับเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในด้านการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการภายในแขวงสะหวันนะเขต

3. นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุน

ในช่วงที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันแขวงสะหวันนะเขตได้มีนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการลงทุนทั้งภายในและจากต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การให้อำนาจในการบริหารราชการ กฎหมายส่งเสริมการลงทุนและสิทธิพิเศษต่าง ๆ มาตรการภาษี และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

3.1 การบริหารของรัฐ

แขวงสะหวันนะเขตเป็น 1 ใน 4 แขวง (นครหลวงเวียงจันทน์ แขวงหลวงพระบาง แขวงจำปาสัก และแขวงสะหวันนะเขต) ที่เจ้าแขวงมีอำนาจอนุมัติโครงการลงทุนในแขวงที่มีค่าไม่เกิน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากส่วนกลาง (เฉพาะในโครงการที่รัฐบาล สปป.ลาว ส่งเสริม อาทิ การก่อสร้าง และการขุดค้นทรัพยากร ฯ) ส่วนแขวงอื่น ๆ เจ้าแขวงสามารถอนุมัติโครงการลงทุนได้เองไม่เกิน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การมอบอำนาจให้เจ้าแขวงมีอำนาจอนุมัติโครงการลงทุนในแขวงที่มีค่าไม่เกิน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้ก่อให้เกิดความคล่องตัวในการลงทุน และจูงใจให้มีการลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะโครงการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวและการพัฒนาการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมากในแขวงสะหวันนะเขต

3.2 กฎหมายส่งเสริมการลงทุนและสิทธิพิเศษ

กฎหมายและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่แขวงสะหวันนะเขตกำหนดเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศมีหลายประการ ได้แก่

- 1) มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุนแยกชัดเจนระหว่างการลงทุนโดยชาวต่างประเทศทั้งหมด (Foreign equity) กับการลงทุนในลักษณะร่วมทุน (Joint venture) ระหว่างประเทศ
- 2) มีกฎหมายอนุญาตให้มีสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทน

- 3) ให้ความมั่นใจในเรื่องการเวนคืนและการยึดกิจการเป็นของรัฐ
- 4) ไม่มีการจำกัดขอบเขตของการส่งคืนกำไรและเงินปันผลไปยังประเทศที่มาลงทุน
- 5) อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างประเทศมีสิทธิในการถือครองที่ดินจำนวนหนึ่งใน

ระยะเวลานาน

3.3 มาตรการภาษี

มาตรการการลดหย่อนภาษีที่แขวงสะหวันนะเขตใช้เพื่อจูงใจการลงทุนจากต่างประเทศหลายประการ ได้แก่

- 1) ยกเว้นภาษีในการนำเข้าปัจจัยการผลิตเพื่อการผลิตสินค้าส่งออก
- 2) ไม่เก็บภาษีจากสินค้าส่งออกทุกประเภท
- 3) เก็บภาษีนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์เพียง 1% และมีแผนจะปรับเป็น 0%
- 4) จัดเก็บภาษีกำไร โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 20%, 15% และ 10%
- 5) จัดเก็บภาษีรายได้ของลูกจ้างที่เป็นคนต่างชาติเพียง 10%
- 6) งดจัดเก็บภาษีชั่วคราว สำหรับโครงการขนาดใหญ่
- 7) ลดอัตราภาษีสำหรับโครงการที่จัดตั้งในพื้นที่ห่างไกล

ปัจจัยภายใน ทั้งในส่วนของปัจจัยพื้นฐาน นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุน ได้จูงใจให้มีการลงทุนทั้งทางตรงและจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ในช่วงปี 2548 รวมถึง 13 ประเทศ 40 โครงการ ดังนี้

ชื่อประเทศ	จำนวนโครงการ	ชื่อประเทศ	จำนวนโครงการ
ไทย	15	สหรัฐอเมริกา	1
จีน	8	อังกฤษ	1
เวียดนาม	5	สิงคโปร์	1
ไต้หวัน	2	ฝรั่งเศส	1
เกาหลีใต้	2	ฟินแลนด์	1
ออสเตรเลีย	1	มาเลเซีย	1
ญี่ปุ่น	1		

4. เขตเศรษฐกิจพิเศษ

แขวงสะหวันนะเขตเป็นแขวงที่รัฐบาล สปป.ลาว ได้ประกาศให้มีโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน-เซโน” เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนแห่งแรกใน สปป.ลาว ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2545 ตามดำรัสของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 148/นย มีเนื้อที่ประมาณ 305 เฮกเตอร์ (Site A กม.ที่ 5) ที่เมืองคันทะบูลี และประมาณ 20 เฮกเตอร์ (Site B กม.ที่ 28) ที่เมืองเซโน (1 เฮกเตอร์ เท่ากับ 6.25 ไร่) โดย

มีวัตถุประสงค์ การแบ่งเขตพื้นที่ (โซน) ประเภทของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม รูปแบบการลงทุน และ สิทธิประโยชน์ ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” คือ

- 1) เพื่อสร้างศักยภาพของพื้นที่ดังกล่าวให้สามารถดึงดูดและส่งเสริมการลงทุนจากนักลงทุนภายใน และต่างประเทศ รวมทั้งคนลาวที่อยู่ต่างประเทศให้มาลงทุนในสาขาการผลิต การค้า และการบริการ
- 2) เพื่อสร้างงานและเพื่อเพิ่มความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ เทคโนโลยี และทักษะของข้าราชการ และแรงงาน
- 3) เพื่อพัฒนาพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมและความทันสมัยของผู้ประกอบการลาว และ
- 4) เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจสะหวัน – เซโน ให้เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการของภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกและเอเชียตะวันตก

4.2 การแบ่งเขตพื้นที่

เขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” ได้มุ่งเน้นในการส่งเสริมการผลิต การลงทุน การค้า และบริการ โดยการแบ่งพื้นที่การพัฒนาเป็น 3 โซน คือ โซนการผลิตและการแปรรูป (Export processing zone) โซนการค้าเสรี (Free trade zone) และโซนการบริการและการจัดส่ง (Free service and logistic center) ทั้งนี้โดยสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสำนักงานผู้แทนและสาขา บริษัทภายในหรือต่างประเทศ

4.3 ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม

ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” จึงประกอบด้วย 4 กลุ่มธุรกิจ

กลุ่มที่ 1 : ธุรกิจการผลิตและการแปรรูป ประกอบด้วย การผลิตสินค้าแปรรูปเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะการแปรรูปจากไม้และแร่ เสื้อผ้า รองเท้า สิ่งทอ ฯ อุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตร (Agro – processing industry) การผลิตสินค้าหัตถกรรม การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า การประกอบชิ้นส่วนเป็นสินค้าสำเร็จรูป การแปรรูปสินค้านำเข้าเพื่อส่งขายต่อภายในประเทศและเพื่อส่งออกต่อไปต่างประเทศ และการบรรจุหีบห่อ

กลุ่มที่ 2 : ธุรกิจการค้า ประกอบด้วย การทำธุรกิจร้านค้าปลอดภาษี ธุรกิจขายส่งภายในประเทศ (อาทิ สินค้าหัตถกรรม ไม้หอม เครื่องประดับ อัญมณี ฯ) ศูนย์แสดงสินค้าหรือร้านแสดงสินค้า ห้างสรรพสินค้าและค้าปลีก ศูนย์การประชุมและสัมมนาเพื่อการส่งเสริมการส่งออก ตลอดจนการส่งออก การนำเข้าและการค้าขายส่งผ่านแดนปลอดภาษี

กลุ่มที่ 3 : ธุรกิจการบริการและการขนส่ง ประกอบด้วย ระบบจัดเก็บสินค้าทั่วไป และห้องเย็น การบริการจัดส่งสินค้า สถานีบริการขนถ่ายสินค้าหนัก บริษัทรับเหมาขนส่ง โรงแรม อาคารชุดให้เช่า และบ้านจัดสรร อาคารและสำนักงานให้เช่า การจัดทัวร์ท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยว สถานที่เล่นกีฬา สวนสนุก ธนาคารและสถาบันการเงิน บริษัทประกันภัย กองทุนสวัสดิการสังคม โรงเรียนอาชีวและเทคนิค โรงเรียนสามัญ มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล ร้านอาหาร และไปรษณีย์

กลุ่มที่ 4 : สำนักงานผู้แทนและสาขาบริษัท ประกอบด้วย สำนักงานผู้แทนการค้า (เพื่อส่งเสริมการส่งออก) สำนักงานผู้แทนด้านการท่องเที่ยว บริษัทที่ปรึกษา บริษัทการบิน บริษัทขนส่ง ทั้งที่เป็นตัวแทนและสาขาของบริษัทภายในและต่างประเทศ

4.4 รูปแบบการลงทุน

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะพาน – เซโน” อาจจะมีลักษณะเป็นธุรกิจเอกชน 100% ธุรกิจของรัฐ ธุรกิจร่วมทุน หรือธุรกิจร่วมทุนระหว่างประเทศ ซึ่งอาจจดทะเบียนเป็นธุรกิจส่วนบุคคลหรือบริษัทซึ่งมีหลายรูปแบบ คือ รูปแบบของบริษัทหุ้นส่วน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน ตามที่กำหนดในกฎหมายธุรกิจของ สปป.ลาว

4.5 สิทธิพิเศษ

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะพาน – เซโน” มีปัจจัยจูงใจที่สำคัญ 6 ประการ

ประการที่ 1 : มีสิทธิเช่าซื้อที่ดินนาน 30 – 75 ปี ค่าเช่าไม่เกิน 0.5 เหรียญสหรัฐต่อตารางเมตรต่อปี และจะได้รับสิทธิพิเศษในการยกเว้นค่าเช่า 12 ปี ซึ่งผู้เช่าสามารถเลือกยกเว้นในช่วงใดของการเช่าก็ได้

ประการที่ 2 : การกำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ มีความแตกต่างตามความเหมาะสมกับลักษณะของการลงทุน ซึ่งแยกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ลักษณะของการลงทุน	จำนวนทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ (US\$)
กลุ่มที่ 1	
โรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียน ระบบการขนส่งคมนาคม	100,000
โรงแรม โรงพยาบาล สาขาของบริษัท	
กลุ่มที่ 2	
การบริการจัดส่งสินค้า การท่องเที่ยว	50,000
การค้าส่ง การค้าปลีก บริการทั่วไป	
กลุ่มที่ 3	
สำนักงานตัวแทนสาขาบริษัท	10,000

ประกาศที่ 3 : การยกเว้นภาษีกำไร

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะพาน – เซโน” จะได้รับสิทธิพิเศษด้านการได้รับยกเว้นภาษีกำไรจากการลงทุน โดยเสียภาษีเพียง 8% หรือ 10% (อัตราปกติเสีย 10 – 20%) ซึ่งได้รับการยกเว้นแตกต่างกันในแต่ละสาขา

สาขา	จำนวนปีที่ได้รับการยกเว้นภาษีกำไร	อัตราภาษีที่ต้องเสีย
สาขาอุตสาหกรรม		
1. ส่งออกมากกว่า 70% และผลิตสินค้าเทคโนโลยี	10 ปี	8%
2. ส่งออกมากกว่า 30 – 69%	7 ปี	8%
3. ผลิตสินค้าทั่วไป	5 ปี	8%
สาขาบริการ		
1. มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 2,000,000 เหรียญสหรัฐ	10 ปี	8%
2. มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 500,000 – 1,999,999 เหรียญสหรัฐ	8 ปี	8%
3. มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 300,000 – 499,999 เหรียญสหรัฐ	6 ปี	10%
4. มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 150,000 – 299,999 เหรียญสหรัฐ	4 ปี	10%
5. มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 50,000 – 149,999 เหรียญสหรัฐ	2 ปี	10%
6. โรงเรียนสามัญ โรงเรียนอาชีวศึกษา	ทุกปี	0%
สาขาการค้า		
1. ส่งออกสินค้าที่ผลิตในประเทศเพื่อผลิตในเขตเศรษฐกิจ “สะพาน – เซโน”	5 ปี	10%
2. การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศที่สาม	3 ปี	10%
3. การค้าอื่น ๆ	2 ปี	10%

ประการที่ 4 : การลดหย่อนภาษีรายได้ส่วนบุคคลและภาษีเงินปันผล

- 1) เก็บภาษีรายได้ส่วนบุคคล 5% สำหรับผู้ลงทุนทั้งที่เป็นชาวลาว และชาวต่างประเทศ (อัตราปกติเท่ากับ 10%)
- 2) เก็บภาษีเงินปันผล 5% สำหรับธุรกิจที่มีผู้ถือหุ้นมากกว่า 1 คน (อัตราปกติเท่ากับ 10%)

ประการที่ 5 : การยกเว้นและการลดหย่อนภาษีนำเข้า

- 1) ยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าวัตถุดิบ ปัจจัย และอุปกรณ์เพื่อการก่อสร้าง สินค้าสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป เครื่องเขียนสำนักงาน เครื่องจักร พาหนะเพื่อการผลิต
- 2) ลดหย่อนภาษีสำหรับรถยนต์ที่นำเข้าเพื่อใช้ในการบริหารงาน โดยจัดเก็บภาษีเพียง 1% สำหรับรถยนต์เพื่อใช้งานประเภทรถเก๋ง รถปิคอัพ รถแวนและรถจี๊ป โดยกำหนดจำนวนที่นำเข้าตามทุนที่จดทะเบียน ดังนี้

ทุนจดทะเบียน	จำนวนรถยนต์ที่อนุญาตให้นำเข้า
100,000 – 499,999 เหรียญสหรัฐฯ	1 คัน
500,000 – 999,999 เหรียญสหรัฐฯ	2 คัน
มากกว่า 1,000,000 เหรียญสหรัฐฯ	3 คัน

ประการที่ 6 : การยกเว้นและการลดหย่อนภาษีนำเข้า

- 1) ผู้ลงทุนชาวต่างประเทศ (พร้อมด้วยครอบครัวและบุตรอายุไม่เกิน 21 ปี) ที่มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 100,000 เหรียญสหรัฐฯ จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในแขวงสะหวันนะเขต โดยได้รับอนุญาตให้พำนักติดต่อกันอย่างน้อย 1 ปี
- 2) ผู้ลงทุนชาวต่างประเทศที่มีทุนจดทะเบียน มากกว่า 10,000,000 เหรียญสหรัฐฯ จะได้รับสิทธิการอยู่อาศัยและได้รับอนุญาตให้พำนักติดต่อกันมากกว่า 1 ปี

“ปัจจัยภายใน” ทั้งในส่วนของปัจจัยพื้นฐาน นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนสิทธิพิเศษต่างๆ ของเขตเศรษฐกิจพิเศษ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างมากต่อการพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเพิ่มศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

“ปัจจัยภายนอก” ปัจจัยภายนอกแขวงสะหวันนะเขตที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการ ในแขวงสะหวันนะเขตมากขึ้น มีหลายประการ

1. การลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งในรูปของการลงทุนโดยตรง (Foreign direct Investment) และการร่วมลงทุน (Joint venture) ทั้งในกรณีที่เกิดจากการมีนโยบายขยายฐานการผลิตของประเทศ

ในภูมิภาคอื่นซึ่งมุ่งหาแหล่งผลิตที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีค่าแรงงานถูกและการที่แขวงสะหวันนะเขตมีท่าเลที่ตั้งที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ตลาดส่งออกต่างประเทศอื่นได้

2. ความช่วยเหลือจากต่างประเทศทั้งในด้านการเงินและด้านวิชาการ แขวงสะหวันนะเขตได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และสถาบันการเงินของต่างประเทศ เช่น การได้รับความช่วยเหลือด้านเงินกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) เพื่อสร้างและพัฒนาระบบไฟฟ้า และประปา, Japan Bank for International Cooperation : JBIC และธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออก (Export and Import Bank : Exim Bank) ของประเทศต่าง ๆ และได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาวสะหวันนะเขตจากประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ การได้รับทุนศึกษาต่อในประเทศไทย การได้รับการอบรมภาษาอังกฤษ และหลักการการบริหารจัดการ โดยมหาวิทยาลัยไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย

3. การมีนโยบายเปิดประเทศของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อันเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้มีความสามารถในการผลิตสูง ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีกำลังซื้อสูงจึงมีการนำเข้าสินค้าจากแขวงสะหวันนะเขตจากประเทศไทยและจากประเทศที่สามผ่านแขวงสะหวันนะเขต ในขณะเดียวกันก็มีความต้องการระบายสินค้าไปยังตลาดในประเทศแถบเอเชีย เนื่องจากสินค้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีคุณภาพเหมาะกับผู้ที่มียาได้น้อย

4. ภายใต้เงื่อนไขของยุคโลกไร้พรมแดนและการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้ประเทศที่พัฒนาแล้วในแถบเอเชีย เอเชียแปซิฟิก ยุโรป และภูมิภาคอื่น ๆ มีความได้เปรียบในการที่จะทำธุรกิจการค้าและบริการกับประเทศอื่น ๆ ประเทศดังกล่าวจึงมีความพร้อมในการที่จะทำธุรกิจการค้าและบริการกับประเทศที่ตนเองมีอำนาจต่อรองสูงกว่า ซึ่งรวมถึงประเทศ สปป.ลาว โดยเฉพาะในแขวงสะหวันนะเขตซึ่งมีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลางของการค้าและบริการกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอื่นได้ด้วย

5. การเป็นสมาชิกใหม่ในกลุ่มอาเซียน ทำให้ประเทศกัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม ได้สิทธิพิเศษทางศุลกากรภายใต้กรอบ AISP ซึ่งอนุญาตให้ประเทศเหล่านี้นำเข้าสินค้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนโดยได้รับการยกเว้นและการลดหย่อนภาษีศุลกากร ทำให้การค้าระหว่างประเทศในประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทย เวียดนาม จีน รายการที่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีศุลกากร คือ สินค้าหรือผลผลิตเกษตรกรรม ได้แก่ ถั่วลิสง ข้าวโพด ธัญพืชอื่น ๆ ยางธรรมชาติ ถั่วลิสง วัตถุดิบพืชใช้ทำไม้กวาดหรือแปรง และประตูหรือกรอบประตูทำด้วยไม้ รายการที่ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากร คือ สินค้าหรือผลผลิตเกษตรกรรม ได้แก่ กระหล่ำปลี และเมล็ดพืชและผลไม้อื่น ๆ ที่มีน้ำมัน

“ปัจจัยภายนอก” ดังกล่าวมีส่วนสำคัญอย่างมากในการกระตุ้น และพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการของแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งส่งผลให้เกิดการเพิ่มศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการของแขวงสะหวันนะเขต และส่งผลต่อศักยภาพทางการค้าโดยรวมของแขวงสะหวันนะเขตมีหลายด้านดังนี้

1. ด้านการศึกษาและคุณภาพของแรงงาน

1.1 หลักสูตรการศึกษาของแขวงสะหวันนะเขตยังไม่สามารถสนับสนุนศักยภาพของการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาถูกกำหนดจากส่วนกลาง เป็นหลักสูตรเก่า ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ประชากรส่วนใหญ่ในแขวงสะหวันนะเขตมีการศึกษาระดับประถมศึกษา เนื่องจากรัฐบาลกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับคือระดับประถมศึกษา (5 ปี) ถ้าเรียนต่อต้องมีค่าใช้จ่ายและขาดรายได้ในการทำงาน

1.2 การจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ทั้งที่เป็นการศึกษาวิชาชีพในระดับอาชีวศึกษา ทั้งในส่วนที่เป็นของรัฐและเอกชนยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาต่าง ๆ ยังคงเน้นในการจัดการศึกษาด้านการเกษตร ซึ่งแม้ว่าหลักสูตรการเกษตรในปัจจุบันจะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำมากขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายมุ่งส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่ประสงค์ที่จะเรียนในสาขาอาชีวศึกษาหรือวิชาชีพเพื่อทำงานในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการซึ่งมีแนวโน้มจะขยายตัวเพิ่มขึ้น โรงเรียนอาชีวศึกษาที่เปิดสอนในแขวงสะหวันนะเขตในปัจจุบันมีจำนวนเพียง 7 – 8 แห่ง ในขณะที่ผู้ประสงค์จะเรียนมีจำนวนมากกว่าความสามารถในการจัดการศึกษา ทำให้เกิดกระบวนการจ่ายเงินพิเศษให้แก่สถานศึกษาเพื่อให้บุตรหลานของตนได้มีที่เรียน เพื่อจะได้มีงานทำและมีรายได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา

1.3 ปัจจุบันแขวงสะหวันนะเขตยังไม่มีสถานศึกษาขั้นสูงที่ผลิตบุคคลสาขาครู แพทย์ และเทคนิคระดับสูง กำลังแรงงานในแขวงสะหวันนะเขตส่วนใหญ่จึงเป็นแรงงานไร้ฝีมือโดยเฉพาะแรงงานที่ทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุน้อย ความรู้ น้อย ขาดประสบการณ์ และทักษะในการทำงานภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเฉพาะทักษะในการใช้อุปกรณ์การพิมพ์สมัยใหม่ และการใช้เครื่องจักรในการผลิต

1.4 แม้ว่าการมีนโยบายด้านการจ้างแรงงานชาวต่างประเทศไม่เกิน 30% ของแรงงานทั้งหมดในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” ทำให้คนลาวมีโอกาสทำงานมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานระดับไม่มีฝีมือ ซึ่งเดิมมีการว่างงานจำนวนมาก แต่การที่ผู้สำเร็จการศึกษาในแขวงสะหวันนะเขตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ และด้านเทคโนโลยีขั้นสูงมีจำนวนน้อยทำให้ระบบการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ระบบจัดเก็บสถิติข้อมูล ระบบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน และการกำหนดแนวทางในการประกอบการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการ ตลอดจนการบริหารองค์กรทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนยังมีข้อจำกัด ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถขับเคลื่อนให้มีการพัฒนาการผลิตการลงทุน การค้าและการบริการอย่างรวดเร็วได้

2. ปัญหาด้านเงินทุน แหล่งเงินทุนและระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ

ประชาชนแขวงสะหวันนะเขตมีรายได้ส่วนใหญ่จากภาคเกษตร มีรายได้ต่อหัวในปี 2538, 2543, 2546 และ 2548 เท่ากับ 217, 319, 364 และ 409 เหรียญสหรัฐตามลำดับ ทั้งนี้โดยคาดว่ารายได้ต่อหัวในปี 2558 และปี 2563 จะมีค่าเท่ากับ 585 และ 830 เหรียญสหรัฐ ตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นระดับรายได้ที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ต่อหัวของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศไทย ซึ่งมีรายได้ต่อหัวต่อปีในปี 2546 เท่ากับ 2,241 เหรียญสหรัฐ ประชาชนชาวสะหวันนะเขตจึงมีการออมน้อย ไม่เพียงพอต่อการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ การลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ทุกโครงการจึงจำเป็นต้องกู้เงินจากแหล่งเงินทุนซึ่งเป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ADB, World Bank, JBIC, Exim bank ของไทย ฯ ในขณะที่เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในภาคการเงินในประเทศกลุ่มภูมิภาคเอเชียในปี 2540 ทำให้สถาบันการเงินระหว่างประเทศดังกล่าวได้มีความระมัดระวัง และมีความเข้มงวดในการให้กู้เงินมากขึ้น โดยเฉพาะการกู้เงินในโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งมีระยะเวลาคืนทุนที่ยาวนาน

ในกรณีของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” พบว่า แขวงสะหวันนะเขตประสบปัญหาการขาดเงินทุนในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดระบบสาธารณูปโภคและปัญหาการขาดเงินทุนในการจัดระบบสาธารณูปโภค เนื่องจากรัฐไม่ได้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ให้ ทำให้การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคล่าช้า ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” ล่าช้าไปด้วย เนื่องจากระบบสาธารณูปโภคเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเขตพื้นที่ดังกล่าว

ระบบธนาคารพาณิชย์ยังมีไม่แพร่หลายในแขวงสะหวันนะเขต และยังไม่มีศักยภาพมากพอในการระดมเงินฝากให้ลูกค้าเพื่อการพาณิชย์ และเพื่อการลงทุน ธนาคารพาณิชย์ในสะหวันนะเขตไม่ใช่แหล่งเงินออมที่ใหญ่ที่สุด การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าทั้งภายในและระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับประเทศไทย เวียดนาม จีน พม่า ฯ ยังคงอยู่ในรูปของการชำระด้วยเงินสด การชำระเงินระหว่างประเทศด้วยเงินสดทำให้การค้ามีขนาดเล็ก ตลาดทุน สถาบันการเงิน และตลาดเงินไม่มีบทบาทมากพอในการสนับสนุนการขยายตัวของการพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการภายในประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพทางการค้าระหว่างประเทศของแขวงสะหวันนะเขตซึ่งจำเป็นต้องอาศัยระบบธนาคาร

3. ปัญหาด้านการบริหาร

3.1 ปัญหาด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ในแขวงสะหวันนะเขตยังไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน – เซโน” ซึ่งเป็นโครงการที่แขวงสะหวันนะเขต คาดว่าจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน และต่างประเทศ แต่การขาด

ผู้รับผิดชอบหลักในงานสำคัญ ๆ ทำให้ขาดการผลักดันให้ดำเนินงานได้สำเร็จ และเนื่องจากขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายระหว่างรัฐในด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากการขาดการประสานงานระหว่างกระทรวงเกษตร กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงสาธารณสุขในการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร นอกจากนี้การขาดข้อมูลข่าวสารด้านมาตรฐานสินค้าทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้ให้ความสำคัญด้านมาตรฐานการผลิต ทำให้เกิดปัญหาด้านการส่งออก เนื่องจากสินค้าหรือผลผลิตมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศไม่ขยายตัวเท่าที่ควร

3.2 ปัญหาด้านพิธีการทางศุลกากร

1) ความไม่ชัดเจนของระบบภาษีศุลกากร การกำหนดกรอบภาษี AISP 182 รายการยังขาดความชัดเจน

2) ความไม่เท่าเทียมกันในการรับรู้ข่าวสารด้านภาษี เนื่องจากการรับรู้กันระหว่างรัฐและพ่อค้า/นักธุรกิจ ในขณะที่กลุ่มเกษตรกรหรือประชาชนบางกลุ่มไม่ทราบข้อมูลเนื่องจากการขาดการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

3) การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี อาทิ การจัดเก็บค่าวีซ่าธุรกิจจากผู้ประกอบการไทยและเก็บในอัตราสูงกว่าผู้ประกอบการเวียดนาม ซึ่งอาจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหาเงินให้รัฐหรือเนื่องด้วยเหตุผลอื่น ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและทำให้มีต้นทุนในการผลิตแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดความได้เปรียบและเสียเปรียบกันในการค้าระหว่างประเทศ

4) แขวงสะหวันนะเขตต้องเผชิญกับปัญหาการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร (Non tariff) โดยถูกระบุว่าสินค้าส่งออกมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานด้านสุขอนามัย และด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรกรรม เช่น ข้าวจากสะหวันนะเขตไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้า เนื่องจากไม่ได้จัดส่งผ่านระบบไซโล แสดงว่ามีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน และไม่รับซื้อจากฟาร์มในแขวงสะหวันนะเขตซึ่งมีกระบวนการผลิตที่น่าจะก่อให้เกิดน้ำเสีย การกีดกันดังกล่าวย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการค้าระหว่างประเทศของแขวงสะหวันนะเขต

3.3 ปัญหาด้านทักษะในการบริหารองค์กรภาคอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบการชาวสะหวันนะเขตขาดทักษะในการบริหารองค์กรสมัยใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรภาคอุตสาหกรรมและบริการ และมีวิธีการบริหารจัดการและการดำเนินงานแตกต่างจากการประกอบการภาคเกษตรกรรม ชาวสะหวันนะเขตซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ ขาดความรู้ความสามารถและขาดทักษะในการบริหารคน การหาแหล่งเงินทุน การบริหารเงิน การจัดหาแหล่งวัตถุดิบ การจัดการตลาด การจัดการระบบสินค้าคงคลัง ระบบ Logistic การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการทำงาน ตลอดจนการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ทำให้การประกอบธุรกิจของชาวสะหวันนะเขตส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งไม่มีอำนาจต่อรองมากพอในการประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ

3.4 ปัญหาด้านการขนส่ง

การทำการค้าขายระหว่างสหวันนะเขตกับมุกดาหารยังต้องขนส่งทางเรือ ทำให้มีความล่าช้าและไม่สะดวกในการลำเลียงสินค้า ปริมาณสินค้าที่ขนส่งในแต่ละครั้งมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากเรือที่ใช้ในการขนส่งสินค้ามีขนาดเล็กและเป็นเรือที่ใช้ทั้งเพื่อการขนส่งสินค้าและเพื่อการโดยสาร การขนส่งโดยบรรทุกสินค้าในปริมาณที่มากจนเกินไปอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุเรือล่ม ซึ่งทำให้สินค้าเสียหายได้ ซึ่งคาดว่าภายหลังที่สะพานเชื่อมระหว่างมุกดาหารและสหวันนะเขตสร้างเสร็จปัญหาดังกล่าวก็จะยังคงปรากฏ เนื่องจากการค้าดังกล่าวเป็นการค้าบริเวณชายแดนระหว่างประชาชนที่อยู่บริเวณชายแดนฝั่งสหวันนะเขตและฝั่งมุกดาหาร ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการค้านอกกรอบ

3.5 ปัญหาด้านระบบชลประทาน

ปัจจุบันแขวงสหวันนะเขตยังมีระบบชลประทานที่ยังไม่สามารถพัฒนาการเกษตรได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากเขื่อนและอ่างเก็บน้ำซึ่งมีรวม 10 กว่าแห่ง ยังไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการดำเนินการเกษตรในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเพียงพอ ในกรณีของการสูบน้ำจากแม่น้ำโขงและจัดทำคลองส่งน้ำในบางพื้นที่ พบว่า มีต้นทุนสูงไม่คุ้มกับรายได้ที่ได้รับ หากไม่มีการปรับปรุงแก้ไขและเตรียมการระบบชลประทานไว้เพื่อรองรับการขยายตัวของการผลิตภาคเกษตรกรรม เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสหวันนะเขตได้

3.6 ปัญหาด้านผลประโยชน์

พ่อค้า นักธุรกิจชาวสหวันนะเขตยังไม่สามารถบริหารจัดการระบบการค้าระหว่างประเทศให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ตกแก่ชาวสหวันนะเขตได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของแขวงสหวันนะเขตยังเป็นเพียงทางผ่านในการประกอบธุรกิจ และการเคลื่อนย้ายแรงงานของเวียดนาม และไทยไปยังประเทศต่าง ๆ พ่อค้า นักธุรกิจ และประชาชนชาวสหวันนะเขตจึงได้รับผลประโยชน์จากการค้าน้อยกว่านักธุรกิจ และประชาชนชาวเวียดนาม จีน และไทย ทำให้นักธุรกิจและประชาชนชาวสหวันนะเขตส่วนใหญ่ขาดความกระตือรือร้น และขาดแรงจูงใจในการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ

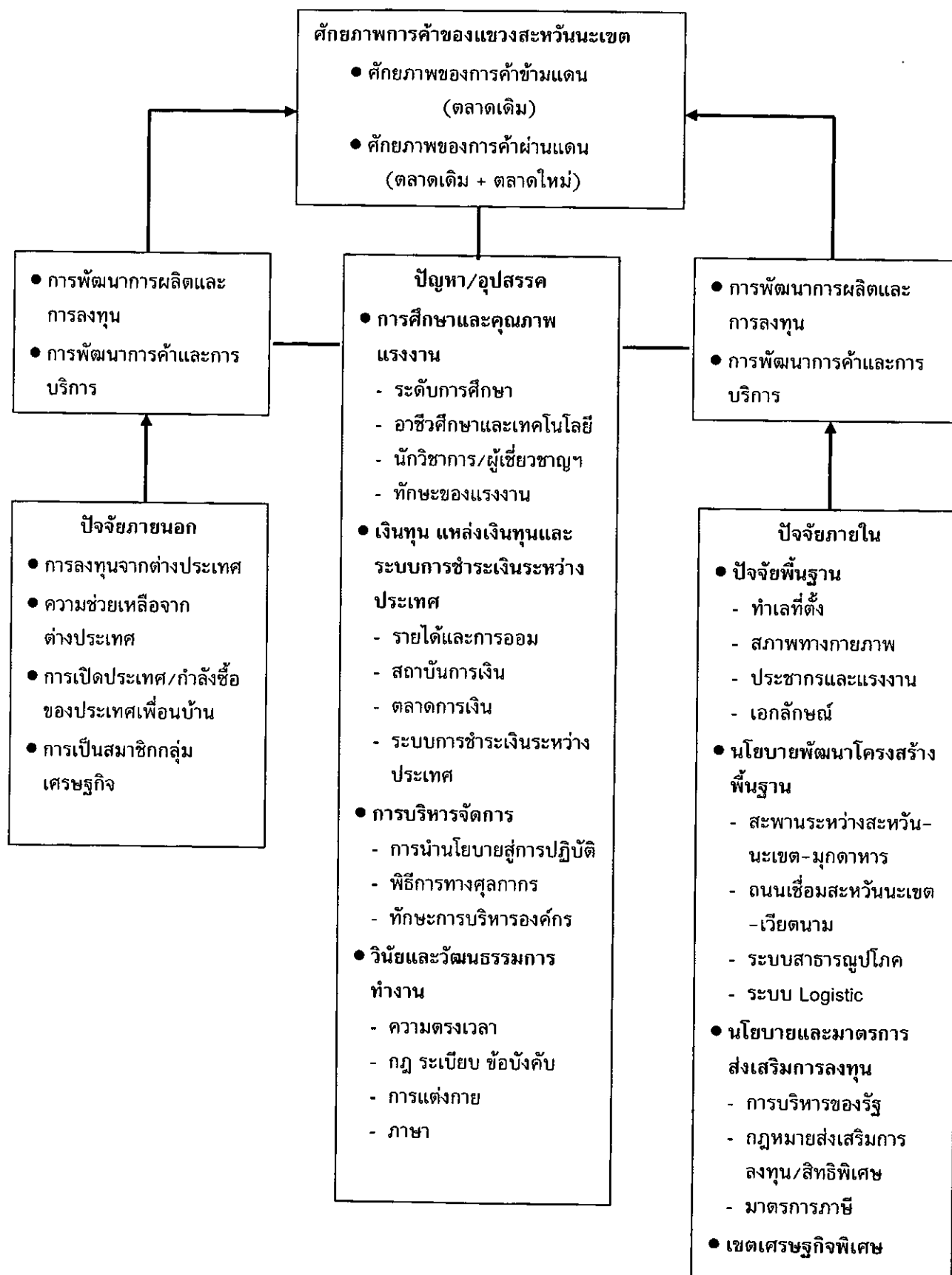
4. ปัญหาด้านวินัยและวัฒนธรรมในการทำงาน

แรงงานชาวสหวันนะเขตส่วนใหญ่เคยเป็นเกษตรกร จึงขาดความคุ้นเคยในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม เช่น การไม่คุ้นเคยกับการเริ่มทำงานและการเลิกทำงานในแต่ละวันตามที่โรงงานกำหนด ไม่คุ้นเคยกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และระเบียบที่โรงงานกำหนด และไม่สามารถปฏิบัติตามได้บ่อยครั้งทำให้เกิดปัญหาในการทำงาน นอกจากนี้แรงงานชาวสหวันนะเขตส่วนหนึ่งไม่คุ้นเคยกับการทำงานในลักษณะต่อเนื่องและพักตามกำหนดเวลา จึงมักจะขาดความอดทนในการทำงาน ไม่สู้งาน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการใช้ภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมในการสื่อสาร ทั้ง

ในด้านการพูด การอ่าน และการเขียน ในการทำงานในโรงงานและธุรกิจของชาวต่างประเทศ และ
ธุรกิจการท่องเที่ยว

5. ปัญหาด้านการเมืองการปกครอง

สปป.ลาว ยังคงมีระบบการปกครองที่รวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ
กับเจ้าแขวงมากกว่าผู้ว่าราชการ ซึ่งอาจมีความเข้าใจสภาพเศรษฐกิจและสังคมน้อยกว่าผู้ว่าราชการ และ
ไม่ได้มีการติดต่อโดยตรงกับผู้ประกอบธุรกิจ นักธุรกิจ/พ่อค้าบางกลุ่มจึงขาดความมั่นใจเกี่ยวกับ
ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการลงทุน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

ภาพประกอบ 19

ศักยภาพ ปัจจัยสนับสนุนและปัญหาอุปสรรคของการค้าของสะหวันนะเขต

บทที่ 6

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขต

จากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับศักยภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ของการค้าของแขวงสะหวันนะเขตสามารถสรุปได้ว่า แขวงสะหวันนะเขตควรเน้นการพัฒนาการค้าทั้งในกรณีของการค้าข้ามแดนระหว่างแขวงสะหวันนะเขตกับไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เนื่องจากเป็นแนวทางที่แขวงสะหวันนะเขตมีศักยภาพสูงในการพัฒนาการค้าในส่วนนี้ และเป็นการค้าที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อชาวสะหวันนะเขตทั้งในด้านการบริโภคอุปโภค และการเพิ่มรายได้ในชีวิตประจำวัน และเน้นการพัฒนาการค้าที่เป็นการค้าผ่านแดนของสะหวันนะเขตผ่านแดนประเทศไทย หรือผ่านแดนประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศในกลุ่มเอเชีย ทั้งนี้โดยมีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขตในภาพรวม คือ การเน้นในการพัฒนาทั้งในด้านการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรบุคคล ระบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐ และมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขตแต่ละตลาดโดยมุ่งขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศกลุ่มเอเชีย กลุ่มประเทศยุโรป และประเทศอัฟริกาให้เพิ่มขึ้นทั้งในส่วนในตลาดเดิมและตลาดใหม่

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสะหวันนะเขตโดยรวม

1. แนวทางการพัฒนาการผลิตและการลงทุน

1.1 เน้นการผลิตสินค้าส่งออกที่เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และเน้นการใช้แรงงานเพื่อเป็นการสร้างงานและสร้างรายได้ ได้แก่ ชาวสะหวันนะเขตส่วนใหญ่ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเกษตรกรเดิม และส่วนหนึ่งเป็นคนรุ่นใหม่แต่มีความรู้ความสามารถและทักษะในระดับที่ไม่เพียงพอในการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจสมัยใหม่ อาทิ การลงทุนในการทำโรงงานน้ำตาล และโรงงานผลิตน้ำมันพืช ฯ

1.2 เน้นการผลิตสินค้าส่งออกในลักษณะ Contract farming และการเป็นฐานร่วมผลิต (Joint venture product base) โดยการมีความร่วมมือกับประเทศไทย เวียดนาม และจีน ในการผลิตสินค้าที่ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ชาวสะหวันนะเขตได้มีส่วนในการเป็นเจ้าของ การทำเกษตรดังกล่าวมากกว่าการให้เช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตร หรือการเป็นแรงงานที่ทำงานเพื่อรับค่าจ้างในธุรกิจการผลิต อาทิ การปลูกไม้ยูคาลิปตัส การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า การพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์และอุตสาหกรรมสิ่งทอ ฯ

1.3 เน้นการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในลักษณะที่ผู้ประกอบการและแรงงานชาวสะหวันนะเขตได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology transfer) โดยเฉพาะในกรณีของการผลิตสินค้า Hi-tech

เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีของแรงงานชาวสะหวันนะเขตให้มีความสามารถในการประกอบการผลิตได้เองในภายหน้า

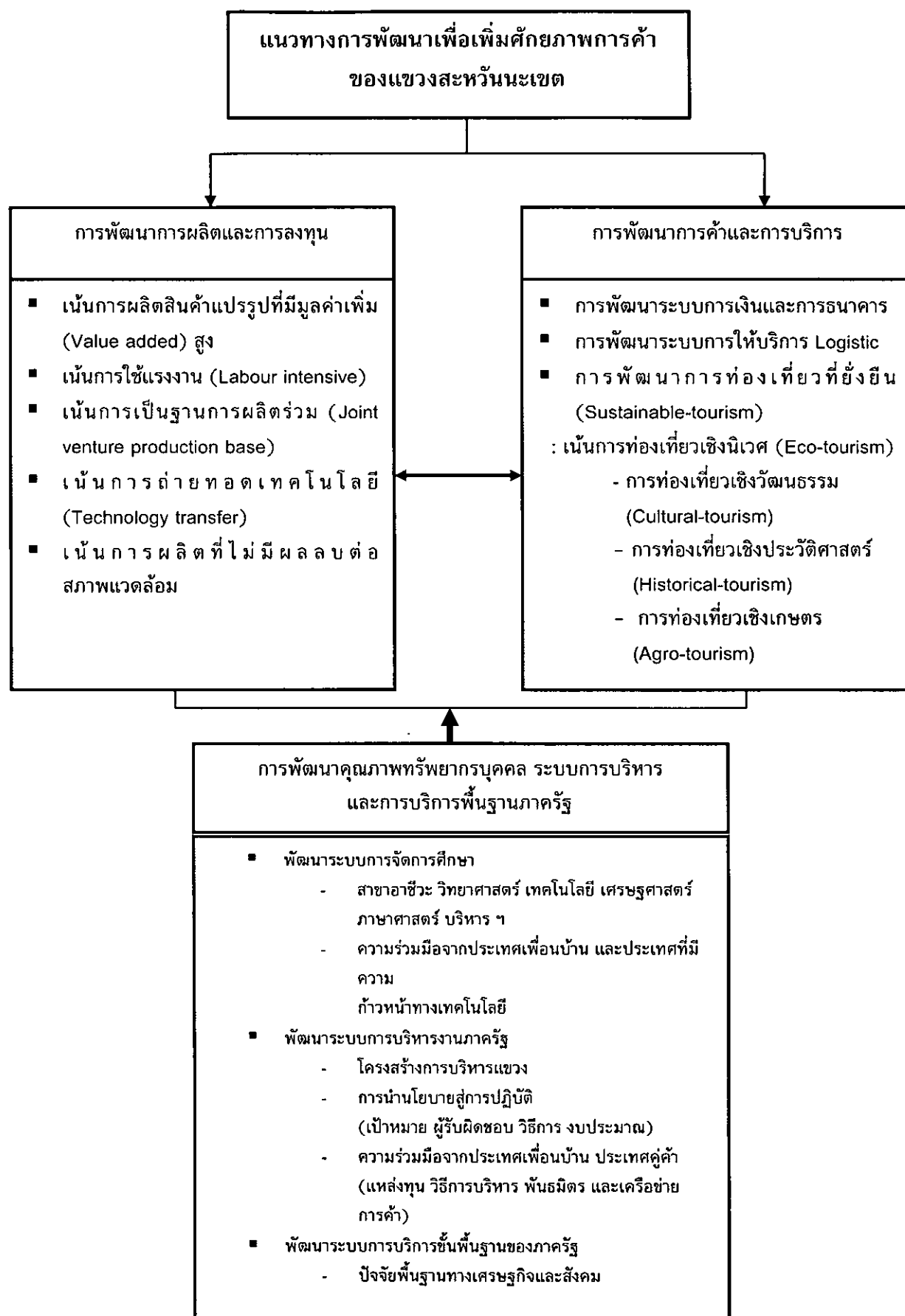
การพัฒนาการผลิตและการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ ทุกประเภทจะต้องไม่สร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดสารพิษ การเข้มงวดในการบำบัดของเสีย และน้ำเสียจากการผลิต ฯ

2. การพัฒนาการค้าและบริการ

2.1 พัฒนาระบบการเงินและการธนาคารได้แพร่หลายและมีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยการอนุญาตให้มีการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่นเพิ่มขึ้นในแขวงสะหวันนะเขตให้เพียงพอทั้งในและนอก เขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสนับสนุนและรองรับการขยายตัวของธุรกิจต่าง ๆ และการค้าระหว่างประเทศ เมื่อสะพานข้ามแม่น้ำโขงระหว่างแขวงสะหวันนะเขตและมุกดาหารสร้างเสร็จ และเมื่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สะหวัน-เซโน” ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์

2.2 ควรเน้นในการบริหารการให้บริการ Logistic ในลักษณะของการร่วมมือกับต่างประเทศ อาทิ ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เนื่องจากแขวงสะหวันนะเขตมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ ทั้งนี้โดยบริหารให้มีลักษณะของ Logistic ที่เป็น 2 ทาง (Bilateral) และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวสะหวันนะเขตได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในส่วนของการค้าระหว่างประเทศกับประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และในส่วนของການนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศที่สาม ซึ่งสปป.ลาว โดยเฉพาะแขวงสะหวันนะเขตเป็นเพียง “ตัวกลาง” ของการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น

2.3 เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable tourism) ในรูปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) ซึ่งอาจจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agro-tourism) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical-tourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural-tourism) เนื่องจากสะหวันนะเขตมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีวัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นศูนย์กลางของเส้นทางการท่องเที่ยวประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้โดยมุ่งอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต โบราณสถานและการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้หรือสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของนักท่องเที่ยว ชาวสะหวันนะเขตและประชาชนในประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะที่ทำให้ชาวสะหวันนะเขตที่อาศัยอยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา มีงานทำและได้รับรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่น่าจะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากคือ การท่องเที่ยวตามเส้นทางของโครงการระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East west economic corridor) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในมุกดาหาร-สะหวันนะเขต-กวางจิ-เว้-ดานัง-แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

แขวงสะพานนะเขตต้องแสวงหาตลาดใหม่เพิ่มขึ้นในประเทศในภูมิภาคยุโรปและแอฟริกา ตลอดจนมุ่งขยายตลาดเดิมในกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีกำลังซื้อสูงเนื่องจากอยู่ในช่วงของการเปิดประเทศ ได้แก่ จีนและเวียดนาม เพื่อรองรับการขยายตัวการค้าและบริการภายในของแขวงสะพานนะเขต

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรบุคคล ระบบการบริหารและการบริการภาครัฐ

3.1 แขวงสะพานนะเขตควรวางแผนและจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนสายอาชีพ/อาชีวะ และกำลังคนชั้นสูง ได้แก่ ครู แพทย์ นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักเศรษฐศาสตร์ มัคคุเทศก์ และนักบริหาร ฯ เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการประเภทอื่น โดยขอความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศกลุ่มอาเซียน และประเทศออสเตรเลีย อย่างจริงจังและต่อเนื่องมากขึ้น

ความร่วมมือของแขวงสะพานนะเขตกับประเทศเพื่อนบ้านอาจเป็นความร่วมมือทั้งกับภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบและนอกระบบ ทั้งในรูปของการฝึกอบรม การเรียนรู้ ทั้งในรูปของการเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และการวิจัย อาทิ การพัฒนาหลักสูตรอาชีวะ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีขั้นสูง หลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต และเทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรการบริหารจัดการภาครัฐและภาคเอกชน หลักสูตรการสร้างเสริมประสบการณ์ หลักสูตรการพัฒนาทักษะสำคัญ ๆ โดยเฉพาะทักษะด้านการใช้ภาษา โดยเฉพาะภาษาไทย ภาษาเวียดนาม ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการสื่อสารและเพื่อธุรกิจการค้าทั้งในด้านการอ่าน การเขียน และการพูด เพื่อติดต่อกับชายภายใน และระหว่างประเทศ อาทิ การจำหน่ายสินค้าและบริการให้แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ การอบรมเกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ และการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสะพานนะเขต ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเตรียมกำลังคนให้มีคุณภาพพร้อมที่จะรองรับการขยายตัวของการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้อย่างยั่งยืน

3.2 แขวงสะพานนะเขตควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารแขวงโดยการเพิ่มและการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยเฉพาะในส่วนของการกำหนดและการควบคุมการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เกี่ยวกับธุรกิจการค้าของผู้ประกอบการ การให้ความสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินนโยบาย ผู้รับผิดชอบโครงการ วิธีการดำเนินงานที่มีขั้นตอนชัดเจน มีการประสานงานและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการผลิต การค้า และการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ให้ภาคธุรกิจได้รับทราบอย่างทั่วถึง ตลอดจนความชัดเจนเกี่ยวกับเงินงบประมาณของแต่ละโครงการ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยทำการผลิตสินค้าตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแล้ว ยังทำให้มีความมั่นใจในการประกอบการค้าในแขวงสะพานนะเขต

แขวงสะพานนะเขตควรขอความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้า และประเทศอื่น ๆ ทั้งในส่วนของการขอความช่วยเหลือทางการเงิน วิธีการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับองค์กรภาคอุตสาหกรรมและการบริการสมัยใหม่ เช่น การบริหารงานบุคคล การบริการ

เทคโนโลยี และการบริหารเงินของภาครัฐในลักษณะของการเป็นพันธมิตรและเป็นเครือข่ายทางการค้า ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการค้า ตลอดจนเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของสหวัณนะเขต ทั้งในระยะเริ่มต้น และในระยะยาว

เนื่องจากในส่วนของการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือการนำเข้าสินค้าจากไทย หรือจากประเทศอื่นๆ เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม สปป.ลาวโดยเฉพาะแขวงสหวัณนะเขตเป็นเพียง “ตัวกลาง” ในการค้าเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้แขวงสหวัณนะเขต ได้รับประโยชน์จากการค้าดังกล่าวมากขึ้น สปป.ลาว ควรปรับกฎระเบียบเกี่ยวกับระบบภาษี พิธีการทางศุลกากร ระบบการจัดสรรผลประโยชน์จากการให้บริการ Logistic ตลอดจนนโยบายการค้าระหว่างประเทศเพื่อให้ สปป.ลาวได้มีบทบาท และได้รับผลประโยชน์มากกว่าการเป็น “ตัวกลาง” ในการค้าเท่านั้น

3.3 แขวงสหวัณนะเขตควรเร่งสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้บริการและรองรับการขยายตัวของการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการ และรองรับการเพิ่มขึ้นของความต้องการบริการสาธารณะ อันเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของธุรกิจสถานประกอบการและที่อยู่อาศัย บริการของรัฐที่สำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนคือ บริการด้านการชลประทาน ถนนเส้นทางย่อย ไฟฟ้า ประปา โรงพยาบาล และโรงเรียน ซึ่งบริการพื้นฐานเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการเพิ่มศักยภาพการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการ แนวทางที่ควรกระทำอย่างเร่งด่วนในขณะนี้ คือ การแสวงหาแหล่งเงินทุนทั้งจากส่วนกลางของ สปป.ลาว และจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการสำรวจที่ดินและเพื่อใช้เป็นค่าตอบแทนในการเวนคืนที่ดิน การระดมพันธมิตรในการเข้ามาลงทุน สร้างโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคในเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเร่งด่วน และการอาศัยเครือข่ายของประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน ออสเตรเลีย ตลอดจนประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจในเอเชีย คือ ประเทศญี่ปุ่นในการทำ Roadshow เกี่ยวกับประโยชน์จากการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สหวัณ-เซโน”

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการค้าของแขวงสหวัณนะเขตโดยแยกตลาด

แขวงสหวัณนะเขตต้องแสวงหาดตลาดใหม่เพิ่มขึ้นในประเทศในภูมิภาคยุโรปและแอฟริกา ตลอดจนมุ่งขยายตลาดเดิมในกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีกำลังซื้อสูงเนื่องจากอยู่ในช่วงของการเปิดประเทศ ได้แก่ จีนและเวียดนาม เพื่อรองรับการขยายตัวการค้าและบริการภายในประเทศ

เพื่อให้การเพิ่มศักยภาพของการค้าของแขวงสหวัณนะเขตสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ แขวงสหวัณนะเขตควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาการค้าโดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาตลาดเดิมและตลาดใหม่ให้ชัดเจน (พิจารณาภาพประกอบ 22)

1. กลยุทธ์การพัฒนาการค้าของตลาดเดิม

กลยุทธ์ในการพัฒนาการค้าของตลาดเดิม คือ การสร้างความเข้มแข็งของตลาดเดิม โดยการมุ่งเน้นในการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมทั้งในส่วนของการผลิต การลงทุน การค้าและการบริการภายในประเทศ การเจรจาต่อรอง วิธีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ การชำระเงินระหว่างประเทศ ตลอดจนความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ

1.1 กรณีการค้าข้ามแดน แขวงสะหวันนะเขตควรพัฒนาศักยภาพการค้าข้ามแดน โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร และสินค้าบริโภคและอุปโภคที่ส่งออกและนำเข้าที่ได้มาตรฐาน เพิ่มความหลากหลายของการผลิตสินค้าแปรรูปโดยเน้นการผลิตที่ใช้แรงงาน โดยเน้นการผลิตในรูปแบบของ Contract farming เนื่องจากประเทศคู่ค้าสำคัญคือ ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับชาวสะหวันนะเขต ทำให้ผู้ประกอบการชาวสะหวันนะเขตทราบถึงความต้องการบริโภค และความต้องการปัจจัยการผลิตของประเทศดังกล่าว สามารถทำงานการผลิตร่วมกัน โดยแบ่งผลประโยชน์ร่วมกันได้ ตลอดจนสามารถปรับปรุงคุณภาพการค้าโดยผ่านการพัฒนาระบบการเจรจาต่อรอง และระบบชำระเงินที่ได้มาตรฐานมากขึ้น เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคด้านภาษาไม่มากนัก

1.2 กรณีการค้าผ่านแดน แขวงสะหวันนะเขตควรพัฒนาศักยภาพการค้าผ่านแดน ทั้งในส่วนของการนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ และการค้าผ่านแดนที่ไม่ใช่การนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ โดยใช้กลยุทธ์ในการเพิ่มคุณภาพของสินค้าส่งออกและนำเข้า โดยการควบคุมผ่านกระบวนการผลิตและผ่านกระบวนการ Logistic เพิ่มความหลากหลายของสินค้านำเข้าและส่งออก โดยผ่านกระบวนการแปรรูปและการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศต่าง ๆ การร่วมผลิต ร่วมลงทุน จึงควรเน้นให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี (โดยเฉพาะการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากประเทศที่มีการลงทุนขนาดใหญ่ในแขวงสะหวันนะเขต เช่น ประเทศออสเตรเลีย) ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของแขวงสะหวันนะเขตในระยะยาว เน้นการพัฒนาระบบให้บริการ Logistic และการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะที่สร้างรายได้ให้ชาวสะหวันนะเขตมากขึ้น การเน้นพัฒนาคุณภาพเกี่ยวกับการเจรจาต่อรอง การพัฒนาคุณภาพของระบบสถาบันการเงินและการธนาคารให้มีความทันสมัย สามารถรองรับการพัฒนาของการค้าผ่านแดน ตลอดจนมุ่งพัฒนาแขวงสะหวันนะเขตให้เป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

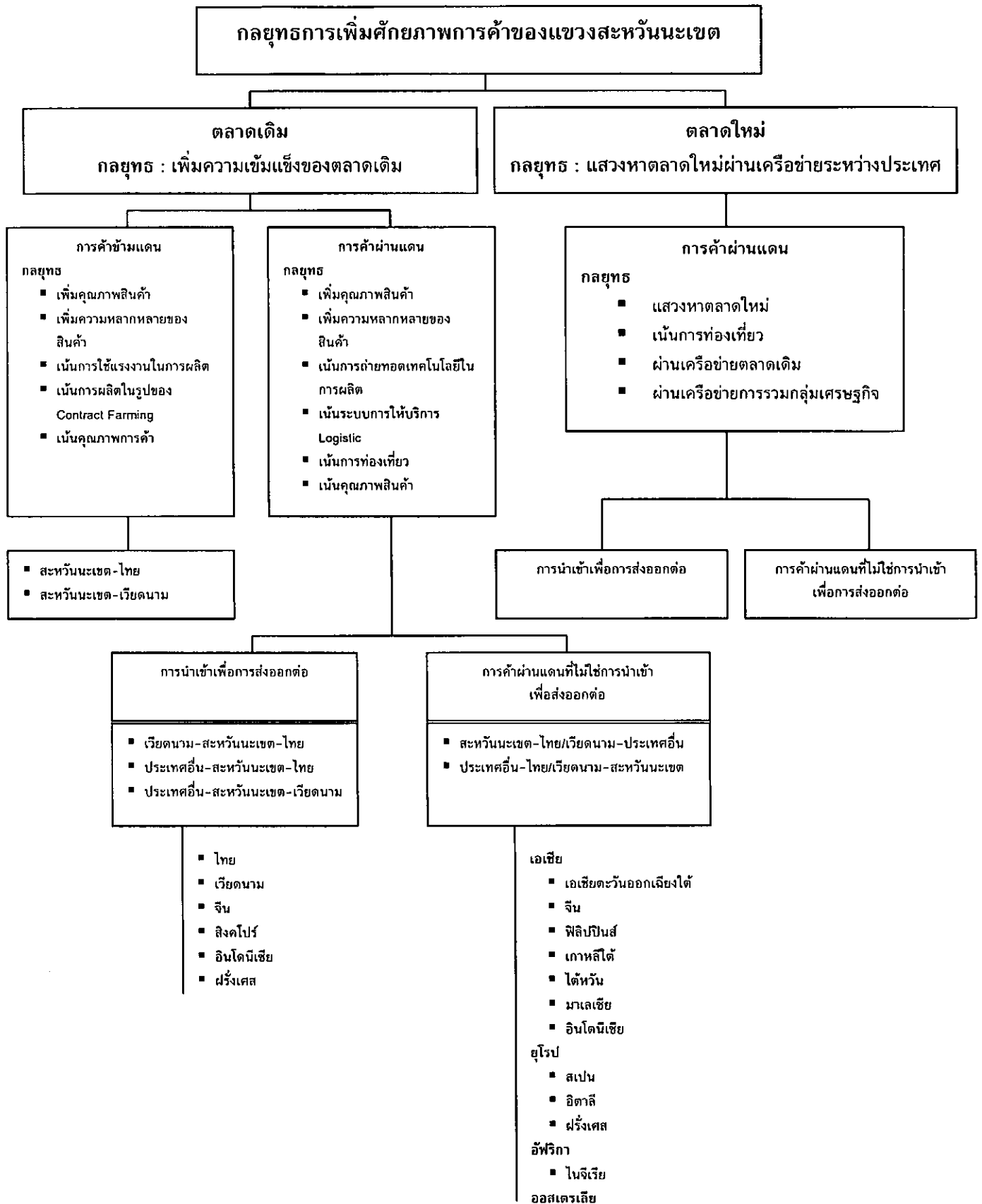
2. กลยุทธ์การพัฒนาการค้าของตลาดใหม่

กลยุทธ์ในการพัฒนาการค้าของตลาดใหม่ คือการมุ่งแสวงหาตลาดใหม่ผ่านเครือข่ายระหว่างประเทศทั้งที่เป็นประเทศในตลาดเดิม และประเทศในกลุ่มเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นในการให้บริการการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องอาศัยเงินลงทุนจำนวนมาก และแขวงสะหวันนะเขตมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการแห่งหนึ่งของโลก ทั้งนี้โดยอาศัยช่องทางในการแสวงหาตลาดโดยผ่าน

ประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศออสเตรเลีย และประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจในเอเชีย ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ตลอดจนช่องทางของการเป็นสมาชิกใหม่ของ สปป.ลาว ในการรวมกลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ ในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมักจะได้รับสิทธิพิเศษเป็นกรณีพิเศษในฐานะของกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Country : LDC) และการได้รับสิทธิประโยชน์จากการได้รับสถานะการค้าปกติ (Normal Trade Relations : NTR) จากประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพประกอบ 21 แนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวของแขวงสะหวันนะเขต

การพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้า และบริการของไทยในสหวัณนะเขต

ประเทศไทยในฐานะที่มีพื้นที่(มุกดาหาร)ติดกับแขวงสหวัณนะเขตย่อมสามารถพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้า และบริการได้ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาการค้าของสหวัณนะเขตดังนี้

1) การขยายตลาดสินค้าบริโภค อุปโภคไปยังแขวงสหวัณนะเขตและไปยังประเทศอื่นในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะเวียดนาม จีน และประเทศอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศใต้ของ สปป.ลาว

2) เนื่องจาก สปป.ลาว ได้รับสถานะการค้าปกติ (Normal Trade Relations : NTR) จากสหรัฐอเมริกา ไทยจึงควรส่งเสริมการส่งออกสินค้าและบริการไปยัง สปป.ลาว โดยการย้ายฐานการผลิตไปยังแขวงสหวัณนะเขต ในลักษณะของการร่วมทุน (Joint venture) หรือ Contract farming เพื่อใช้วัตถุดิบของสปป.ลาว มาสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อใช้และจำหน่ายในประเทศ หรือส่งออกไปยังประเทศที่สาม ทั้งนี้โดยสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชาวสหวัณนะเขต และการสร้างรายได้ให้แก่ชาวสหวัณนะเขตในสัดส่วนที่เหมาะสม

3) ไทยควรเน้นการผลิตการลงทุน และการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ใน สปป.ลาว โดยเฉพาะสาขาที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนา และในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร โดยเฉพาะการเกษตรแปรรูป ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ AISP/One way free trade อุตสาหกรรมสิ่งทอ การให้บริการ Logistic อุตสาหกรรมน้ำมัน (เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ในการสร้างให้ไทยเป็นศูนย์กลางพลังงานในภูมิภาค) การประกอบการให้บริการทางการแพทย์ เพื่อให้บริการแก่คนกลางและชาวสหวัณนะเขตที่มีฐานะดี และชาวต่างชาติที่ทำงานในประเทศลาว ทั้งนี้โดยการร่วมมือกับลาวในการจัดตั้งโรงพยาบาลในลาว การสร้างโรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้าง ปูนซีเมนต์ และอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานไฟฟ้ามาก ตลอดจนการท่องเที่ยวเป็น package รวมของไทย-ลาว-เวียดนาม และบริการด้านสุขภาพและความงาม

ธุรกิจที่เหมาะสมในการลงทุนในแขวงสหวัณนะเขตใน “บริเวณพื้นที่ทั่วไป” คือ การลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษ การผลิตเสื้อผ้าและสิ่งทอพอกย้อมธรรมชาติ การทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ การผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้และไม้ไผ่ และยาสมุนไพร การทำสวนป่าขนาดใหญ่ การผลิตและจัดจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง อาหารและขนม การให้บริการ Logistic ตลอดจนการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหาร การท่องเที่ยว โรงแรม สปา และยานพาหนะ ส่วนในบริเวณเขตเศรษฐกิจพิเศษ “สหวัณ-เซโน” นักลงทุนไทยรายย่อยตามชายแดนน่าจะสนใจลงทุนในการอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมประกอบชิ้นส่วน ซึ่งไทยมีความชำนาญ

การพัฒนาการผลิต การลงทุน การค้า และการบริการทุกประเภทในเขตสหวัณนะเขต ผู้ประกอบการไทยจะต้องดำเนินการภายใต้หลักการสำคัญ 2 ประการคือ “ต้องไม่ทำลายวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของแขวงสหวัณนะเขต” และ “ต้องช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้แก่ชาวสหวัณนะเขตในสัดส่วนที่เหมาะสม”

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คำเผย ผันตะจอน (หัวหน้าแผนการและความร่วมมือแขวงสะหวันนะเขต) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่แผนกแผนการและความร่วมมือแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 1 มิถุนายน 2005.
- บุญขวาง คำบุณเฮือง (หัวหน้าแผนกกิจกรรมและป่าไม้แขวงสะหวันนะเขต) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่แผนกกิจกรรมและป่าไม้แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 30 พฤษภาคม 2005.
- บุญเอื้อ (หัวหน้าห้องการแผนกแรงงานและแผนการแขวงสะหวันนะเขต) และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่แผนกแรงงานและแผนการแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 31 พฤษภาคม 2005.
- ประธานหอการค้าและรองประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอการค้าจังหวัดมุกดาหาร เมื่อ 2 มิถุนายน 2005.
- ประสิทธิ์ วิริยะยุพมา (ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของ พล. ประจําสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กงสุลใหญ่ประจำแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 30 พฤษภาคม 2005.
- แผนการการค้าและการลงทุนแขวงสะหวันนะเขต. (2003-2004). ข้อมูลการค้าแขวง. แขวงสะหวันนะเขต. ถ่ายเอกสาร.
- แผนกแผนการแขวง. (2002). บทสรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม ระยะ 5 ปี ปี 1996-2000 และ ทิศทางแผนการ 5 ปี ปี 2001-2005 ของแขวงสะหวันนะเขต. แขวงสะหวันนะเขต. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็งมา อินทิลาด (หัวหน้าแผนกศึกษาแขวงสะหวันนะเขต) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่แผนกศึกษาแขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 31 พฤษภาคม 2005.
- แพงตา (ผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 31 พฤษภาคม 2005.
- ไพรัตน์ สกลพันธุ์ (ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ราชการจังหวัดมุกดาหาร เมื่อ 1 มิถุนายน 2005.
- มาลินดา มนูญชัย (กงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กงสุลใหญ่ประจำแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 30 พฤษภาคม 2005.
- ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. รายงานผลการศึกษายุทธศาสตร์การค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สถานกงสุลไทยประจำแขวงสะหวันนะเขต. (2004). รายงานการนำเข้าสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทาง
ภาษีศุลกากร ประจำปี 2547. ถ่ายเอกสาร.
- สถานกงสุลไทยประจำแขวงสะหวันนะเขต. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและโอกาสทางการค้าและการลงทุนใน
แขวงสะหวันนะเขต. ถ่ายเอกสาร.
- สถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์. (2005). รายงานสถานะเศรษฐกิจลาว ปี 2547 และแนวโน้มปี
2548. เอกสารสถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง วงวัด (หัวหน้าแผนกการค้าแขวงสะหวันนะเขต) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, คณะผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่แผนกการค้าแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ 31
พฤษภาคม 2005.
- Lao People's Democratic Republic Peace Independence Democracy Unity Prosperity. (2004).
Promotion Policies For Foreign Direct Investment in Savannakhet, Lao PDR.
Savannakhet province, Lao PDR.
- Sithonh Nantharath. (2003). **Basic Statistics About the socio-economic development for
Savannakhet province.** Department of Planning and Cooperation in Savannakhet,
Lao PDR.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

**บทสัมภาษณ์บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ของแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัดมุกดาหาร**

สัมภาษณ์ท่านคำเผย

(หัวหน้าแผนกแผนการและการลงทุนแขวงฯ)

วันพุธที่ 1 มิถุนายน 2548 เวลา 09.00-12.00 น.

ถาม เกี่ยวกับการค้าและการลงทุน เกี่ยวกับนโยบายหรือช่องทางต่างๆที่จะทำให้เกิดการขยายตัวและพัฒนาในด้านนี้ รวมทั้งข้อมูลเบื้องต้นทางด้านสถิติ พวกแผนพัฒนาแขวงสะหวันนะเขตในทุกด้านๆ

ตอบ เอกสารบางอย่างที่เป็นปัจจุบันยังให้ไม่ได้เนื่องจากท่านเจ้าแขวงยังไม่ได้ลงนามคงให้ในปีที่ผ่านมา ถ้าอนุมัติแล้วคงจะเผยแพร่ได้

ถาม ระดับรายได้ของประชากร

ตอบ ประมาณ 402 ดอลลาร์ทุกปี

ถาม เรื่องเกี่ยวกับการลงทุนอย่างไรบ้าง

ตอบ ส่วนที่เรียกว่าการลงทุนจะเรียกว่าการจัดโครงการทางการลงทุนของรัฐ การลงทุนของภาคเอกชน และการลงทุนจากต่างประเทศ

ถาม การลงทุนของรัฐในสะหวันนะเขตเน้นหรือส่งเสริมทางด้านไหนบ้าง

ตอบ พวกเราใช้พัฒนาโครงข่ายทางด้านคมนาคม สินค้า สะพาน ชลประทาน เราจะเริ่มลงทุนทางการศึกษา เมื่อก่อนตัวเลขต่ำ ตอนนี้อยู่สูงขึ้น

ถาม ตัวเลขที่เพิ่มสูงเพิ่มทางด้านไหน

ตอบ การศึกษา ส่วนใหญ่ก่อสร้างโรงเรียน หลักสูตรก็ยังมีปัญหา ยังไม่ค่อยได้พัฒนา

ถาม หลักสูตรเมื่อปีอะไร

ตอบ เป็นหลักสูตรเก่าที่กระทรวงศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ตั้งแต่ต้นปี 90 กำลังจะปรับโครงสร้างหลักสูตรใหม่ แต่ว่าทางกระทรวงศึกษายังไม่มีงบประมาณเพียงพอก็ต้องใช้หลักสูตรเก่าแขวงก็ต้องใช้ตามส่วนกลาง

ถาม แขวงสะหวันนะเขตมีการวางแผนการศึกษาจะเน้นการศึกษาในด้านใด

ตอบ 1. รัฐบาลลาวได้กำหนดว่าเกณฑ์บังคับว่าภาคประถมบังคับ 5 ปี

2. แขวงอยากก่อสร้างทางด้านฝีมืออาชีพ แต่ว่าโรงเรียนอาชีพอยู่สะหวันนะเขตไม่ค่อยมาก มี 7-8 โรงเรียน นักเรียนล้นห้อง

ถาม ที่ว่าล้นห้องเป็นการเรียนเกี่ยวกับอาชีพอะไร

ตอบ ทุกอาชีพ แต่ละปีแขวงจะรับนักเรียนเรียนจบ ม.6 ประมาณเกือบ 1,500 คน แต่ว่าจะรับเอาเข้ามาเรียนได้เพียง 300-400 แต่ละปีสูงสุด 400 คน นอกนั้นก็ไม่ได้เรียน บางคนก็ข้ามไปที่เมืองไทย ไปเรียนที่เวียงจันทน์ก็มี ที่ปากเซก็มี ที่เหลือบางคนก็ทำการเกษตร ส่วนใหญ่ก็ข้ามโขงไปมุกดาหาร กรุงเทพฯ บางทีก็ไปถึงพญา

ถาม ถ้าขยายโรงเรียนพวกเขาเต็มใจไปเรียนหรือไม่

ตอบ เต็มใจ จะเอาเงินมาซื้อเพื่อขอเข้าเรียน แห้งคิวเข้าเรียน อย่างไม่เป็นทางการ เป็นเรื่องซับซ้อนสำหรับคนมีฐานะดีกว่า

ถาม โรงเรียนทั้ง 7-8 แห่ง เป็นของรัฐบาลทั้งหมดเลยใช่หรือไม่

ตอบ ของรัฐบาล แต่มีของเอกชน 2 แห่ง

ถาม นอกจากที่รัฐลงทุนสร้างโรงเรียน สร้างครู สร้างอาชีพ การลงทุนทางด้านคมนาคม เป็นการลงทุนทางด้านใด

ตอบ สร้างถนนข้ามสะพานไปหาแต่ละเมืองนอกเทศบาล ไปหาเมืองต่าง ๆ เชื่อมบ้านออกจากตัวเมือง และเชื่อมไปหาทางถนนหมายเลข 9 ลงทุนมาก แต่ละปีเกือบ 60% ของการลงทุนของรัฐเฉพาะการลงทุนของแขวงสะหวันนะเขต ส่วนใหญ่รัฐบาลรับผิดชอบ

ถาม ไม่ทราบว่าเป็นแผนจะต้องสร้างถนนอีกกี่สาย

ตอบ สายหลัก ๆ ไปหาจุดเพื่อเชื่อมเมืองที่อยู่นอกหมายเลข 9

ถาม พวกไฟฟ้า ประปา เป็นอย่างไร

ตอบ ไฟฟ้าเนื่องจากการลงทุนหนัก ส่วนใหญ่ไฟฟ้าจะเป็นการกู้ยืมจาก ADB มากกว่า การลงทุนของภาครัฐโดยตรงยังไม่มาก สร้างถนนเงินของรัฐ ประปากู้ยืม ADB ไทยยังไม่มีความช่วยเหลือ

ถาม เส้นทางคมนาคมที่ว่าจะลงทุนพัฒนาทำถนนจะทำอย่างไร

ตอบ ตอนนี้ถนนธรรมชาติ ดินแดง หน้าแล้งไปได้ แต่หน้าฝนไปไม่ได้ เราจะปรับสภาพให้ไปได้ ตอนนี้ยังไม่ได้ลาดยาง

ถาม รถขนส่งรับจ้างผู้โดยสาร รถประจำทางทางฝั่งลาวมีการลงทุนอย่างไร

ตอบ ให้เอกชนทำ

ถาม เวลาจะเดินทางไปแขวงอื่นจะเดินทางอย่างไร

ตอบ ก็ได้ แต่เดินทางไปด้วยรถเอกชน รัฐจะอำนวยความสะดวกให้เอกชนทำ รถไฟที่นี่ไม่มี

ถาม การขนส่งทางเรือเป็นของใคร

ตอบ ลาวไม่มีทะเล แต่ขนส่งทางแม่น้ำโขงมันแพง เราไม่ทำ

ถาม โทรศัพท์ใครเป็นผู้ดำเนินการ

ตอบ ของเอกชน รัฐจะเข้าหุ้นด้วย รวมถึงไปรษณีย์ด้วย คนไทยก็เข้ามาลงทุน ของคุณทักษิณ ส่วน TANGO ก็ของสวีเดนมาลงทุน จากจีนก็มีมาลงทุน

ถาม โทรคมนาคมที่คุณทักษิณมาลงทุน และของ TANGO ที่นี้เป็นอย่างไร

ตอบ ก็ใช้ได้ทั่วลาว ศูนย์อยู่ที่เวียงจันทน์

ถาม ระบบโทรศัพท์ของรัฐเพียงพอหรือไม่

ตอบ ไม่รู้ว่าเพียงพอหรือไม่ แต่ว่ามีมาก ใช้ได้บางจุดเท่านั้น บางเส้นทางใหญ่ ๆ ถนนหมายเลข 9 หมายเลข 3 พวกชุมชนที่หนาแน่น ก็ใช้ได้

ถาม ตู้โทรศัพท์สาธารณะเป็นของใคร

ตอบ ของทักษิณ

ถาม แล้ว TANGO ได้ทำตู้โทรศัพท์สาธารณะหรือไม่

ตอบ ยังไม่ทันได้ทำ มีแต่โทรศัพท์มือถือ

ถาม ระบบไฟฟ้าเป็นอย่างไร

ตอบ ของเราอยู่แขวงสะหวันนะเขตยังไม่มี เราใช้ไฟมาจากทางมุกดาหาร อาจจะเอามาจากเวียงจันทน์แล้วส่งกลับมาทางมุกดาหารเราก็ไม่แน่ใจ เพราะเราไม่มีสายส่งตรงมาจากเวียงจันทน์

ถาม มีโครงการปรับปรุงระบบไฟฟ้าหรือไม่

ตอบ ปัจจุบันนี้ตอนนี้เร่งใช้ก่อสร้างสะพาน พอสะพานเสร็จแล้วจะเอามาข้ามที่แขวงสะหวันนะเขต-มุกดาหารนี้ จะแบ่งส่วนหนึ่งให้สะหวันนะเขตใช้ แต่ตามแผนของรัฐบาลเราก็ไม่เข้าใจ เขาจะต่อสายส่งต่อเชื่อมมาจากเวียงจันทน์ อาจจะมีโครงการแต่ว่าทุนมหาศาล เราไม่มีทุนจะทำ

ถาม แล้วที่ไฟฟ้ากู้ยืมจาก ADB หมายถึงลาวหรือสหวันนะเขตที่กู้ยืม

ตอบ รัฐบาลเป็นผู้กู้ยืม แล้วรัฐบาลจะแบ่งให้แต่ละแขวงมาเพื่อขยายระบบไฟฟ้า

ถาม ขยายไปถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษหรือไม่

ตอบ ใช่ และขยายออกไปถึงชนบท

ถาม ระบบประปาตอนนี้ครอบคลุมถึงเขตไหน

ตอบ ที่เรียกว่าน้ำประปาทั่วๆจะมีแต่ตัวเมืองใหญ่ ออกไปนอกจะเรียกว่าระบบน้ำสะอาด ไม่เรียกประปา เพราะว่าจะเป็นน้ำบ่อที่ใช้ท่อเรียกน้ำสะอาด ชาวบ้านก็ทานน้ำแบบนั้น ประปาจะมีแต่ตัวเมือง เช่นในแขวงสหวันนะเขตจะมี 3 เมือง คือในสหวันนะเขต เซโน จันพร ที่ชุมชนหนาแน่นจะมี

ถาม น้ำประปาที่คุณภาพสามารถจะดื่มได้เลยหรือไม่

ตอบ หลายคนดื่มได้ บางส่วนก็ต้องได้ต้ม ใช้น้ำจากแม่น้ำโขง ใช้ระบบกลั่น แต่สะอาด อยู่แต่ไม่กล้า ต้องได้ผ่านเครื่องกรองหรือการต้ม

ถาม โรงกรองน้ำประปาในแขวงมีกี่แห่ง

ตอบ ในแขวงมีที่เดียว ได้ยินว่าจะมีแผนที่จะกู้ยืมรัฐบาลญี่ปุ่นแต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มเมื่อไหร่

ถาม ตอนนี้มีคนวัยแรงงานเท่าไร

ตอบ ประมาณ 4-5 แสนกว่า

ถาม ไฟฟ้า ประปา เอกชนผลิตเองหรือไม่

ตอบ ไฟฟ้ายังไม่มี ประปาก็มีบ้างแต่ไม่มาก เพราะว่าโรงงานอุตสาหกรรมยังขนาดเล็ก ไม่คุ้มค่าที่จะผลิตขึ้น

ถาม นอกจากเรื่องสาธารณสุขไปโคก รัฐบาลลงทุนทำทางด้านไหนอีก

ตอบ ชลประทาน ส่งเสริมการเกษตร โดยใช้เงินจากรัฐบาล

ถาม ชลประทานทำอย่างไร

ตอบ เมื่อก่อนทำเป็น 2-3 รูปแบบ คือ

1) ใช้ไดสุบน้ำจากแม่น้ำโขงขึ้นมา 2) สร้างเขื่อน 3) ขุดสระ อ่างเก็บน้ำ
สิ้นเปลืองมาก ยังไม่ทั่วถึง

ถาม เชื้อนี้มีกี่เชื้อ

ตอบ ที่ใหญ่ ๆ มีประมาณ 10 กว่าแห่ง เป็นฝายกั้นน้ำด้วย

ถาม น้ำพอในการทำเกษตรกรรมหรือไม่

ตอบ ไม่พอ น้ำโขงสูงขึ้นได้แต่จะใช้ไฟมาก ไม่คุ้มค่า ทำคลองส่งน้ำไม่คุ้ม คลองส่งน้ำอาจจะพอแต่เวลาชานาดูดน้ำขึ้นมา เวลาขายข้าวออกไปแล้ว พอไปชำระค่าไฟฟ้า ค่าปุ๋ยก็แพง เงินไม่พอ ทำให้กำไรได้น้อย

ถาม ค่าไฟฟ้าชานาเสียเอง

ตอบ ชานาเสียเอง ใครจะใช้เขาจะตั้งเป็นกลุ่มชานา เขาจะเก็บเงินชานามา รัฐจะช่วยเหลือส่วนหนึ่งเท่านั้น ปัจจุบันเป็นหนี้ไฟฟ้ามาราคาข้าวเปลือกกิโลละ 1,200 กีบ

ถาม ข้าวเปลือกเหนียวเยอะกว่าข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเหลือนหรือไม่

ตอบ ใช่ เหลือไม่มากเหมือนเมืองไทย

ถาม รายได้หลักของชาวบ้าน

ตอบ จากการเกษตร นอกจากเขาทำนาปลูกข้าวแล้ว เขาก็จะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

ถาม เขาเป็นเจ้าของที่ดินเองหรือไม่ รัฐควบคุมจำนวนพื้นที่หรือไม่

ตอบ ใช่ จะดูจำนวนครอบครัวแล้วจะมอบสิทธิ์ให้เลย ส่วนครอบครัวที่จะมาพัฒนาใหม่ก็ต้องพิจารณา

ถาม รัฐควบคุมปริมาณที่ดินที่แต่ละคนจะถือครองหรือไม่

ตอบ ยังไม่ทันสมัย ถ้าจะทำชานายังไม่มีความสามารถทำได้มากหรอก ส่วนมากพวกพ่อค้าจะไปซื้อดินไว้ จอ้งไว้ ที่ดินของลาวก็มีปัญหา

ถาม ถ้าสมมติว่าในแง่การลงทุนของภาคเอกชน ตอนนี้เอกชนลงทุนทางด้านไหนบ้าง

ตอบ 1) การค้า 2) โรงงานอุตสาหกรรม

ถาม การค้าส่วนใหญ่เอกชนเขาทำอะไร

ตอบ ตั้งแต่เบ็ดเตล็ดไปจนถึงการค้าใหญ่ ๆ เพราะว่ารัฐจะไม่ทำเองจะให้เอกชน รัฐจะค้ำนำเข้าส่งออกจำนวนหนึ่งนอกนั้นจะให้เอกชน รัฐจะค้ำนำเข้าส่งออกส่วนหนึ่งด้วย

ถาม การนำเข้าส่งออกของเอกชนคนลงทุนส่วนใหญ่เป็นคนลาวหรือว่าใครบ้าง

ตอบ คนลาวทำ อาจจะเป็นคนลาวเชื้อสายเวียดนาม หรือเชื้อสายจีน แต่ว่าเป็นคนสัญชาติลาว แต่ว่าไทยไม่ค่อยมี

ถาม สัดส่วนการลงทุนประเทศไหนมาลงทุนมากที่สุด

ตอบ ไทยจำนวนบริษัทก็คือไทย แต่ทุนไม่มาก

ถาม เงินลงทุนจากต่างประเทศประมาณเท่าใด

ตอบ ประมาณ 300 กว่าล้านเหรียญ ของไทยมี 15 บริษัท

ถาม ทางแขวงมีนโยบายจะส่งเสริมการลงทุนอย่างไรบ้าง

ตอบ พวกเราปัจจุบันกำลังส่งเสริมให้มีการลงทุนทำการเกษตร การกลั่นกรอง ส่งเสริมตัวนี้มากมันจะทำให้ชาวนามีงานทำ และทำให้จำนวนนักเรียนที่เรียนจบมีงานทำ จะได้ไม่ข้ามโขงไปอีก ปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตรและแปรรูปด้วยพวกอ้อย น้ำตาล โดยอาจจะร่วมทุนกับคนไทยที่จะมาสร้างโรงงานน้ำตาลที่นี่ ถ้าสะพานข้ามโขงเสร็จแล้วก็คิดว่าจะส่งเสริมให้มีการลงทุนเพิ่มมากขึ้น จีนกับอินเดียก็สนใจจะมาปลูกยูคาลิปตัสที่นี่แต่ไม่รู้ว่าทางรัฐบาลจะอนุญาตหรือเปล่า เพราะตอนนี้ก็มีการปลูกบ้างแต่ไม่มากก็มีส่งข้ามโขงไปไทยไปยังโรงงาน Double A ส่วนยูคาลิปตัสยังไม่แน่ว่าจะส่งเสริมหรือไม่ เพราะมีนักอนุรักษ์ของไทยมาประชุมที่แขวงสะหวันนะเขตบอกว่าปลูกป่าพลาสติก นกก็ไม่มาเกาะ

ถาม ปัญหาการติดต่อค้าขายกับอินเดียมีอุปสรรคอะไรบ้าง

ตอบ มันไกล ส่วนใหญ่ลงทุนกับไทยร่วมมือกันแล้วพากันเข้ามา ไม่ได้มาติดต่อกันโดยตรง เพราะมันไกล

ถาม ต่างชาติมาลงทุนทางแขวงให้สิทธิพิเศษอะไรบ้าง

ตอบ เราต้องตามรัฐบาล มีแต่รัฐบาลกำหนดให้ว่าถ้าว่าการลงทุนนั้นเงินต่ำกว่า 2 ล้านดอลลาร์ให้แขวงเซ็นอนุมัติเลย ถ้าเกี่ยวข้องกับที่ดินจะยากกว่านี้ ถ้าว่าที่ดินถ้ายึดตามกฎหมายให้แขวงอนุญาต ถ้าเกิน 100 เฮกตาร์ต้องผ่านรัฐบาลกลาง

ถาม การเก็บภาษีเป็นอย่างไร

ตอบ การเก็บภาษีเราก็เก็บตามนโยบายรัฐบาล นำเข้าวัตถุดิบที่ไม่มีในภายในเสียภาษี 6 % ถ้าเป็นวัตถุดิบที่ลาวมีอยู่แล้วจะไม่ให้เข้าเลย พอทำเสร็จแล้วก็เอาเงินออกไปได้รัฐบาลจะไม่ได้ควบคุม แต่ให้บริษัทที่มาลงทุนมีสิทธิให้เอากำไรออกนอกประเทศได้

ถาม ช่วงนี้มีการทำเขตการค้าเสรี

ตอบ มี ยังไม่ได้ลงทุน แต่ว่าเราก็มีการจัดตั้ง ควบคุม และได้ดำเนินการก่อสร้าง พื้นฐานโครงข่ายจำนวนหนึ่งแต่ยังไม่มียอะไรเป็นขั้นเป็นอัน ยังไม่มีใครไปลงทุน แขวงสะหวันนะเขตก็มีแผนโดยไปสร้างโครงข่ายของเขตการค้า เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำ ทางแขวงจะเป็นคนดูแล ตอนนี้การดำเนินงานจะเริ่มปีแรกโดยสร้างประตูทางเข้าด่าน ทำแผนที่ และจะต้องมีการเวนคืนที่ดินด้วย ตอนนี้ลำบากรัฐยังไม่มีเงินเวนคืนที่ดิน เหมือนตรงสะพานข้ามแม่น้ำโขงนี้เหมือนกัน ต้องเวนคืนที่ดินแต่รัฐยังไม่มีเงินเวนคืนที่ดินให้ชาวบ้านเลย แพงมาก

ถาม แล้วไม่มีวิธีการอื่นแทนการให้เงินชาวบ้าน เช่น หาที่ดินแปลงใหม่ให้ทดแทน

ตอบ จะมีส่วนหนึ่ง แต่ว่าชาวบ้านส่วนหนึ่งที่มีที่ดินที่อื่นด้วยก็ไม่ต้องการ เขาอยากจะได้เงิน มั่นยาก

ถาม ปกติการเวนคืนมีวิธีคิดอย่างไร

ตอบ แล้วแต่กรณีแบ่งตามนโยบายของรัฐบาลกลางออกมา แบ่งออก 3 เขตคือ

1) เขตเมือง เขตโครงข่าย

2) เขตขยายตัวได้รับนโยบายอีกแบบหนึ่ง ออกจากเขตเมืองไป

3) เขตข้าว เขตเกษตร ไม่ค่อยได้ แต่ก็จะมีสิทธิพิเศษให้ ให้สูงกว่าอีก

แต่ว่าค่าเวนคืนยังตอบไม่ได้ต้องรอกฎหมายที่ดินทางสภาออกมาก่อน

ถาม ทางสะหวันนะเขตมีระบบไซโลในการเก็บสินค้า

ตอบ ยังไม่ทันมี เก็บตามธรรมชาติ

ถาม คนต่างชาติเวลามาลงทุนในสะหวันนะเขตมีปัญหาเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับอะไรบ้างหรือไม่

ตอบ ไม่มี การลงทุนที่ผ่านมาค่าขนส่งออกไปแพงมาก ส่งผ่านไปไทยก็สิ้นเปลือง ส่งผ่านไปทางเวียดนามก็สิ้นเปลืองเหมือนกัน พวกเขาจะไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าไร สำหรับพวกเราให้สิทธิในการลงทุนหลายอัน ตัวอย่างเช่น ยิปซัม ญี่ปุ่นสนใจอยากมาปรับแต่งเป็นเครื่องใช้ เครื่องก่อสร้างต่าง ๆ พอเขาคิดค่าขนส่งออกทางทะเล ทางท่าเรือมันจะไม่มีกำไรเลย มันจะยากสำหรับการลงทุน

ถาม นักธุรกิจของไทยที่มาลงทุน คุณประสิทธิ์ ลงทุนทำอะไรบ้าง

ตอบ ลงทุนเกี่ยวกับการบีบน้ำมันพืชจากถั่วดินและถั่วเหลือง ที่ผ่านมามาลงทุนสร้างโรงงานแต่ไม่ได้ลงทุนส่งเสริมให้ปลูก รับผิดชอบอย่างเดียวก็ไม่พอ จำเป็นต้องไปซื้อไกล ซื้อที่สาละวัน จำปาศักดิ์ ทางเหนือ ส่วนหนึ่งก็นำเข้าจากเวียดนาม รู้สึกว่าธุรกิจนี้ก็ไม่ราบรื่นเท่าไร เราเสนอให้มีการส่งเสริมการผลิตนี้ เพื่อป้องกันการยุ่งยาก แต่ว่าจะมีพ่อค้าคนกลางของไทย

ข้ามโขงมาซื้อแล้วข้ามไปเลย ไม่ได้ผ่านการผลิตที่นี่ ก็ยุ่งยาก ราคาซื้อสูงกว่าของท่านประสิทธิ์ ชาวบ้านก็จะขายให้ทางพ่อค้าคนกลาง

ถาม พวกถั่วต่าง ๆ ที่คุณประสิทธิ์ไปซื้อมาจากสาละวัน และจากที่ต่าง ๆ มีการขนส่งอย่างไร

ตอบ ขนส่งเอง แต่ก็ไม่รู้ว่ามีสัญญาณระหว่างคุณประสิทธิ์กับพวกพ่อค้าคนกลางของลาว

ถาม ในเรื่องของสัมปทานตัดไม้ทางลาวมีการควบคุมอย่างไรบ้าง

/*อบ รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดโควต้าออก รัฐบาลจะแบ่งว่าปีนี้จะให้แขวงสะหวันนะเขตตัดไม้ได้เท่าไร ตามแต่ละจุดที่ได้สำรวจไว้แล้ว เขาจะตัดตามบริเวณนั้น ก็ไม่มีปัญหาอะไร จะมีปัญหาที่เรื่องการขนส่ง โดยเฉพาะเรื่องน้ำหนักมันมาก

ถาม มีกฎหมายควบคุมหรือไม่ บังคับได้กี่ตัน

ตอบ ที่ประชุมสภาของรัฐบาลก็ได้พูดกันอยู่ ปกติ 12 ตัน แต่ใส่ 30 ตัน ถนนพังหมด น้ำหนักเกิน ลาวก็เจอปัญหานี้ รัฐบาลก็ตั้งสถานีตรวจ แต่ว่าพวกพ่อค้าก็เอาเงินให้พวกยาม พวกเจ้าหน้าที่แล้วก็ไปเลย

ถาม ที่นี้มีหน้าที่เกี่ยวกับวางแผน พัฒนาแขวงสะหวันนะเขตใช่หรือไม่

ตอบ ตรวจตรา ปฏิบัติด้วย เวลาวางแผนก็จะมีแผนกต่าง ๆ มารวมกัน

ถาม ในแขวงสะหวันนะเขตเวลาแบ่งแผนกตอนนี้มีอะไรบ้าง

ตอบ ตอนนี้มีหลายแผนก สายเศรษฐกิจมีแผนกเศรษฐกิจสังคม กลไกกรรมอุตสาหกรรม ชุมชน การค้า การเงิน แผนกการ ในสายวัฒนธรรมสังคม มีแผนกการศึกษา สาธารณสุข แผนกข่าววัฒนธรรม สวัสดิการแรงงาน ท่านเจ้าแขวงเป็นประธาน

ถาม เวลาวางแผนตอนนี้ฟังดูเหมือนว่าทางเศรษฐกิจจะเน้นการเกษตร แล้วทางการศึกษาที่เน้นได้ระบุหรือไม่ว่าจะเน้นผลิตกำลังคนสาขาไหน

ตอบ ตอนนี้พวกเรากำลังทำโครงการสร้างโรงเรียนอาชีวะให้มากขึ้น มุ่งสายอาชีวะอาชีวศึกษา แต่ว่าของเราจะพัฒนาฝีมือของแรงงาน กำลังคนส่วนอื่นไม่ขาด ขาดเฉพาะสายอาชีวะ แต่ว่าอยากให้ทุกคนมีอาชีวะ ประกอบอาชีวะด้วยตนเองได้ ในด้านการศึกษาชั้นสูง เช่น แพทย์ อาจารย์ จะไม่มีในสะหวันนะเขตจะไปเรียนที่เวียงจันทน์ พวกสาธารณสุขจะส่งไปเรียนแต่ว่าไม่มาก ทางแขวงจะทุ่มให้การเกษตรมากกว่า

ถาม พวกสาธารณสุขเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ เรื่องสุขอนามัยของชาวบ้านก็มีปัญหาอยู่ ห้องน้ำตามชนบทก็อาศัยตามป่า

สัมภาษณ์ท่านบุญขวาง คำบุนเฮือง
(หัวหน้าแผนกกิจกรรมและป่าไม้แขวงฯ)

วันจันทร์ที่ 30 พฤษภาคม 2548 เวลา 11.00-12.00 น.

ถาม : พืชเศรษฐกิจของทางสะพานนะเขตมีอะไรบ้าง
ข้าว แดงโม ข้าวโพด ใบยาสูบ ถั่วดิน ถั่วฝักยาว ฝ้าย

ถาม : ผลผลิตทางด้านป่าไม้ ปศุสัตว์มีการส่งข้ามแดนหรือผ่านแดนไปด้วยหรือไม่ อยากจะทราบว่าเป็นอย่างไร และทางลาวมีนโยบายหรือแนวคิดอย่างไรในการที่จะสนับสนุนให้มีการส่งสินค้าประเภทกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ของป่าไม้

ตอบ : ด้านกิจกรรม

1. ข้าวเป็นหลัก ข้าวเหนียวมีมาก ประมาณ 80-90% ข้าวได้ส่งออกไปขายขึ้นเวียงจันทน์ ทางเหนือของแขวง เพราะทางเหนือเนื้อที่นาไม่มาก ทางแขวงสะพานนะเขตข้าวเหลือกินประจำปีโดยเฉลี่ยประมาณแสนตัน ทางเราผลิตได้ประมาณสี่แสนกว่าตัน รวมทั้งนาปรัง และนาปีด้วย รวมแล้วเหลือประมาณแสนตันแจกบริโภค ขายประมาณ 70% และ 30% ก็ตกอยู่ตามบ้านต่าง ๆ ข้าวเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรส่งออกไปขายต่างจังหวัด ส่งไปไทยมีแต่ไม่เป็นการโดยเป็นข้าวเปลือก แต่ทางเวียดนามส่งเป็นข้าวสารส่งไปประมาณ 10 พันตัน (หมื่นตัน) เป็นข้าวเหนียว 70-80% และข้าวเจ้า 30% เฉลี่ยข้าวเหลือกิน บางอำเภอยังขาดข้าวกิน ผลผลิตรวมต่อหัวคนของเราเหลือกินแต่เป็นข้าวเหนียว ตลาดไม่กว้าง ที่ส่งไปไทยเพราะทางไทยมีนโยบายทำเหล้าขาว และทางภาคอีสานของไทยก็บริโภคข้าวเหนียวส่วนหนึ่ง ขายดีแต่ไม่เป็นการ ก็ขายระหว่างอำเภอเอาเอง แต่ว่าตัวเมืองเวียดนามขายผ่านชายแดนไปเลย แต่นโยบายเวียดนามไม่มีนโยบาย ตัวแทนท้องถิ่นระหว่างจังหวัดใกล้เคียงก็ตกลงกันเอง มากพอสมควร ประมาณ 10 พันกว่าตัน/6 เดือนต้นปี ขายกับเวียดนามต้องผ่านด่าน ส่วนนำเข้าไปไทยเป็นข้าวเปลือกประมาณ 1,000 ตัน/ปี
2. สัตว์พวกวัว ควาย ในแต่ละปีประมาณ 10,000 กว่าตัว ส่งไปทั้งไทยและเวียดนาม ส่งไปเป็นตัวแทนด้านมุกดาหาร แต่น้อยกว่าเวียดนาม ส่งไปเวียดนามเยอะ ไปไทยไปทางด่านน้อย เป็นแพทีละ 10 - 5 ตัว แต่นโยบายของลาวไม่มีนโยบายส่งออก แต่ออกไปตามด่านประเพณี เวียดนามด้วยไม่ได้ผ่าน ไม่ได้เป็นการเหมือนกัน แต่ส่งออกไปตามจังหวัดได้ เช่นไปทางนครหลวงเวียงจันทน์ประมาณหมื่นกว่าตัว ในนี้อยู่เทศบาลก็ส่งไปทางเรือน้อยชำแหละเป็นเนื้อ แต่ก็ไม่ต้อง เพราะนโยบายของลาวไม่ให้ส่งออก แต่ข้าวของลาวมีนโยบายส่งออก แต่ไทยไม่มีนโยบายนำเข้ากฎหมายไทยห้ามเพราะเราเคยไปเจรจากับอำนาจเจริญแล้ว ทางส่วนราชการยังไม่ตกลง พวกเนื้อสัตว์เนื้อวัวยังมีปริมาณน้อย แต่ว่าอาจจะที่เมืองหลวงมีคนบริโภคเยอะ

ไปตามชายแดน เวียดนามเยอะมาก แต่ถ้าสังเกตก็จะมีควาย วัว แพะด้วย ในระเบียบไม่ได้ แต่ส่วนน้อยก็ไม่ได้อะไรมากมาย

3. แดงโม จะขายภายในประเทศ เนื้อที่ปลูกประมาณ 2 พันเฮกตาร์ ไม่ได้ส่งออกปไทย เพราะตลาดไทยไม่ต้องการ แดงโมของไทยมีมาก
4. มะขามหวาน ส่งออกไปเวียดนาม ส่งไปเวียงจันทน์ ทางนี้ผลิตมะขามหวานพวกสีทอง ชันตี ที่นี้เป็นต้นกำเนิด แต่ส่งเสริมไม่ได้มาก ไม่มีเทคโนโลยี อาศัยปลูกแบบธรรมชาติ เวียดนามต้องการมาก ส่งออกไปตามฤดูกาลมีไม่มาก การส่งเสริมมีน้อย ยังไม่มีข้อมูลการส่งออก ขายตามฤดูกาล ขายเป็นสวน ได้สวนหนึ่งประมาณ 3 แสน บาท ถ้าขายภายในขายไปเวียงจันทน์ และทางใต้ แถวไทรบุรี
5. ฝ้าย ส่งเป็นเส้นฝ้าย ผลิตอยู่ภายในตัวเอง มี order ส่งมา พวกนี้ย้อมสีธรรมชาติ มี order ไปญี่ปุ่นด้วย ออกเป็นผืนไปขาย แต่ว่าฝ้ายปลูกจากภูเขา ส่งเป็นเส้นมาให้แขวงทำเป็นผืน ทางญตอยก็มีส่งเสริมทำฝ้ายส่งไปขายนครหลวงเวียงจันทน์

ด้านประมง/ปศุสัตว์

มีฟาร์มหมูลักษณะเหมือนฟาร์มหมูเมืองไทย มี 39 ฟาร์ม 17 พันตัว บางฟาร์มผลิตลูกหมูด้วย บางฟาร์มก็เอาหมูน้อยมาขุน และส่งออกเวียงจันทน์ พันธุ์ส่วนใหญ่มาจากเมืองไทย มีการเพาะพันธุ์ CP เคยส่งมา หัวอาหารก็มาจากเมืองไทยแล้วมาผสมรำ ผสมข้าวโพด บางฟาร์มก็ซื้อมาโดยตรงจากไทยมาขุนหมูแล้วส่งไปขายนครเวียงจันทน์ ตัวเมืองใหญ่ๆ แต่เวียดนามส่งหมูตัวเล็กผ่านมาไทยเหมือนกัน

ถาม : เวียดนามส่งอะไรมาไทยบ้าง

ตอบ : หมู ถั่วลิสง กระเทียม

ถาม : กระเทียมปลูกที่แขวงหรือไม่

ตอบ : กระเทียมผ่านมาจากเวียดนาม ที่นี่ก็พยายามส่งเสริมให้ปลูกเหมือนกันแต่ไม่ค่อยมี

ถาม : พวกพืชสิกรรอะไรดีที่สุดที่จะพัฒนา

ตอบ : คือถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ตอนนี้ถั่วเหลืองก็ทดลองหลายปี สมรรถภาพต่ำอาจจะเป็นปัญหาการปรับปรุงดินของเราไม่ถูก แต่ตลาดก็ต้องการ บางที่เวียดนามก็ต้องการ ไทยต้องการก็มี มาเจรจาให้ผลิตถั่วเหลืองให้แต่เราก็เห็นว่าสมรรถภาพมันไม่สูง ชาวกรสิกรยังปลูกข้าวนาปรังอยู่ เรามาทดลอง 2-3 ปี พยายามจะลองหลายที่ ตอนนี้ถั่วลิสงกำลังบูมขึ้นแล้ว ทดลองหลายเมืองแล้ว แต่ว่าบางที่น้ำไม่เพียงพอ ต้องได้เปลี่ยนจากปลูกข้าวเป็นถั่ว นอกจากตลาดไทยแล้วถั่วเหลืองเวียดนามต้องการ

ถาม : ระบบชลประทานเป็นอย่างไร

ตอบ : พวกชลประทานมันมีแต่สนองน้ำให้ได้การปลูกข้าวนาปรัง ปลูกข้าวโพด ปลูกถั่ว โดยสร้างฝาย อ่างเก็บน้ำ ส่วนใหญ่ก็ตูดบึ้งจากสายน้ำ แม่น้ำโขง เป็นฝายน้ำล้น แล้วปล่อยไปตามคลอง และกันเป็นอ่างแล้วส่งไปตามคลอง มี 2-3 แห่ง ไม่มาก รัฐบาลสหวัณนะเขตก็มี 3 โครงการใหญ่แต่ไม่สำเร็จ ราคามันแพง 20 ล้านเหรียญ เนื่องด้วยทุนจำกัด มีแค่ 2-3 อ่าง

ถาม : จำนวนเขื่อน ฝาย มีจำนวนเท่าใด

ตอบ : ประมาณ 170 แห่ง การปลูกพืชฤดูแล้งกับข้าว 30 พันตัน สามารถสนองน้ำได้ แบ่งพื้นที่ให้ ก็ส่งเสริมโดยมีหน่วยคุ้มครองน้ำ เกษตรจังหวัด แนะนำการปลูกพืชให้

ถาม : มีพันธุ์ไปแจกหรือไม่

ตอบ : มีแต่พันธุ์ข้าวของแขวง เรามีสถานทดลองพันธุ์ข้าวอย่างเดียว ส่งเสริมให้ชาวบ้านโดยมาติดต่อมาซื้อเอง แต่พันธุ์อื่น ๆ ก็ยาก เช่นพวกข้าวโพด ถั่วลิสง ก็ซื้อจากไทยทั้งนั้น มีปัญหาเรื่องพันธุ์พืชที่จะให้ประชาชนเพื่อเปิดกว้างทางการเกษตร อยู่ใกล้ไทยก็ซื้อของไทย อยู่ใกล้เวียดนามก็ซื้อที่เวียดนาม

ถาม : อเมริกาและญี่ปุ่นช่วยเหลือด้านพันธุ์พืชบ้างหรือไม่

ตอบ : ช่วยแต่อยู่ทางนครหลวงเวียงจันทน์ ทางแขวงจะเอาแต่ข้าว

ถาม : ถ้าดูมูลค่าของผลผลิต ผลผลิตใดที่มีมูลค่าสูงสุด

ตอบ : รายได้จากข้าวมากที่สุด สัตว์รองลงมา

ถาม : ทางแขวงมีป่าไม้และพวกไม้แปรรูปส่งออกบ้างหรือไม่

ตอบ : ถือว่าส่งออกอันดับ 1 แขวงส่งออกประมาณ 5-6 ล้านเหรียญต่อปี ส่งไปทางเวียดนาม และไทยเป็นไม้แปรรูป เพราะเรามีป่าดงดิบมากประมาณล้านเฮกตาร์ รายได้สินค้าออกไม้เป็นอันดับสองรองจากข้าว ส่งไปไทยเป็นแผ่น ๆ แต่ตอนนี้รัฐบาลจะให้ส่งไปเป็นไม้สำเร็จรูปแล้วเป็นโครงประกอบเครื่องเรือน เฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ ส่งประมาณ 3-4 หมื่นคิว/ปี

ถาม : โรงแปรรูป โรงเลื่อยมีจำนวนเท่าใด

ตอบ : โรงแปรรูป โรงเลื่อยมี 27 โรง จัดทะเบียนขึ้นกับกระทรวงกลาโหม

ถาม : โรงฆ่าสัตว์เป็นแบบใด

ตอบ : โรงฆ่าสัตว์แบบไม่ทันสมัยแบบชำแหละส่งเลย ไม่มีระบบเย็นแบบเป็นระบบทันสมัยแยกชิ้นส่วนไม่มี ใช้แรงงานคน

ถาม : ไม้ที่มีเป็นไม้ประเภทใด

ตอบ : ไม้ที่มีเป็นพวกไม้ป่า ไม้ประดู่ ไม้แคน ไม้ยาง ไม้แดง มีมาก ของไทยส่วนใหญ่ต้องการไม้ยาง ไม้แคน ไม้แดง ประดู่ เอาไปทำบ้าน อีสานใช้ไม้มาก และส่งไปทางภาคใต้ของไทยพวกไม้แคนเอาไปทำเรือ ตลาดทางไทยมากหลายปีแล้วที่เราค้าไม้ด้วยกัน เวียดนามก็ต้องการมาก แต่ของเรามีจำกัดเพื่อรักษาป่า ตอนนี้ก็มีปัญหา ถ้าตลาดต้องการมากก็ยังมีลักลอบตัดไม้ แต่ละปีต้องได้แก้ไขระเบียบกฎหมายก็ยังสับสนอยู่ มันเกินโควตา เพราะต้องการมากทั้งไทยและเวียดนาม

ถาม : ทางไหนได้ราคาดีกว่ากัน

ตอบ : ราคาก็ได้เท่ากัน ๆ ทางไทยก็สำคัญ ทางเวียดนามก็สำคัญ รัฐบาลได้น้อย พ่อค้าไปขายแพงเอง เอกชนทำเอง

ถาม : พวกไม้แปรรูปพวกญี่ปุ่นสั่งมาบ้างไหม

ตอบ : มีน้อย เพราะญี่ปุ่นเขาต้องมีมาตรฐาน ส่วนมากเอาไปปรุงแต่งที่ไทยกับเวียดนาม ญี่ปุ่นก็มาติดต่อบ้างแต่น้อย อิตาลีก็มีบ้าง ปริมาณน้อย ส่งไปไทยก็มีส่งไม้ประดู่ ไม้คะยูน ซึ่งไม้คะยูนเป็นพวกไม้หายาก มีสีดำ ไม้เนื้อแข็ง เป็นไม้หวงห้ามของลาว ตลาดจีนต้องการไปทำเฟอร์นิเจอร์ ดีกว่าไม้สักอีก ปลายดำ ฝรั่งเศสต้องการมาก ไม้ประดู่นี้เกิดซ้ำ หายาก

ถาม : เวลาส่งผ่านไปทางไหน

ตอบ : ส่งผ่านทางประเทศเวียดนามและไทย ข้ามแพและด่านไป จากไทยก็ส่งต่อไปประเทศที่สามจำนวนหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องเอาไปปรับก่อน ไปปรุงแต่ง และไปมาเลเซีย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ส่งจากลาวโดยตรงมีน้อย มีบางบริษัทเท่านั้น ส่วนใหญ่จะสั่งมาทางไทยกับเวียดนาม

ถาม : ด้านปศุสัตว์/ประมงทางลาวส่งเสริมอะไรมากที่สุด

ตอบ : ประมงส่งเสริมการเพาะปลาน้ำจืด ประเภทปลานิล ปลาไน ปลาเลี้ยงก็มีแต่ยังไม่นิยม แต่ยังไม่ได้ส่งออก เพราะปลานิลยังนำเข้าจากไทย แต่ว่าปลาทะเลก็เอามาจากเวียดนามมาก เพราะตลาดเวียดนามสินค้าเข้าง่าย

ถาม : สินค้าประมงจากเวียดนามมาทางเส้นทางใด

ตอบ : สินค้าประมงจากเวียดนามมาทางเส้นทางหมายเลข 9 รถวิ่งประมาณ 2 ชั่วโมงกว่า ๆ 240 กิโลเมตร ตอนนี้เวียดนามกำลังทำถนนเป็น 4 เลน เวียดนามเริ่มปรับปรุงชายแดนแถวเว้ ดานัง ปี 2006-2007 สะพานก็สำเร็จ เปิดสะพานมุกดาหาร-สะพานนะเซต เวียดนามก็ปรับปรุงเป็น 4 เลน ของลาวได้ 2 เลน ทุนจำกัด เราเยี่ยมชมคารโลกด้วย ญี่ปุ่นไม่ได้ให้หมดให้บแค่ระยะทาง 100 กว่ากิโลเมตรเท่านั้นเอง

ตอนนี้เรามีด้านตรงลาวขาวของเวียดนามมี 2 ด้านเป็นเขตการค้าเสรี การค้าขายสะดวก กำลังปรับปรุง ฝั่งเวียดนามสำเร็จมากแล้ว มีตลาด สถานบริการเยอะมาก ลาวยัง เงินลงทุนมีไม่มาก กำลังเปิดกว้างให้นักลงทุน ทั้งทางWebsite จีนก็สนใจ แต่ประเทศอื่นยังไม่สนใจมาลงทุน เหนือที่ยังมีอีกเยอะ

ถาม : การคมนาคมสะดวกขึ้นแล้วแนวโน้มการค้าจะเป็นอย่างไร

ตอบ : จะดีขึ้น การคมนาคมนอกจากเส้นทางหลวง เลข 13 กับเลข 9 การค้าดีขึ้นแล้ว ตอนนี้อำเภอต่าง ๆ ไฟฟ้าถึงหมดแล้ว 15 อำเภอ ในแขวงสะหวันนะเขต เส้นทางแต่ละอำเภอก็ปรับปรุงแล้ว ให้สินค้าเคลื่อนที่ได้ มีถนนใหญ่ผ่าน 4-5 อำเภอ

ถาม : เตรียมตัวพัฒนาพวกพืชกลีกรมอย่างไรบ้าง

ตอบ :

1) แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการเกษตร มีบ่อทองซึ่งมีกรรมกร 4,000 คน มีฟาร์มหมู ปลา กำลังเปิด เป็นแขวงที่อุตสาหกรรมกำลังจะเกิดขึ้นในแขวงที่จะให้มีการผลิตทั้งถั่วเหลืองและถั่วฝัก

2) เตรียมสินค้าเกษตร ต้องการ จะส่งเสริมตัวนี้จะทำเป็นข้าวปลอดสาร ใส่ปุ๋ยน้อย สำหรับพืชผักใส่ไม่มาก พืชปลอดสารเคมี เรายังมีดินที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ จะเน้นพืชปลอดสารพิษเพื่อขายต่างประเทศ อาจจะส่งผ่านเมืองไทยและเวียดนาม อาจจะแข่งขันได้ พื้นที่แขวงยังมีอีกมากที่เตรียมปลูกหลายอย่าง เช่น ยางพารา ยูคาลิปตัส

ถาม : มีการพัฒนาเพื่อเน้นอุตสาหกรรมอะไรบ้าง

ตอบ : เราจะแปรรูปถั่วลิสง น้ำมันพืชส่ง ตอนนี้เรามีโรงงานแล้ว ไทยที่แหละมาลงทุน แต่วัตถุดิบยังไม่พอสอดปลูกเพิ่มอีก ทางสะหวันนะเขตก็ส่งเสริมให้ประชาชนปลูก แต่ยังขาดพันธุ์พืช เป็นปัญหาทางการเกษตรของแขวง เพราะทางไทยต้องการมาก

ถาม : นำเข้าวัตถุดิบจากไหน

ตอบ : นำเข้ามาจากทางใต้ของแขวง ทางจำปาศักดิ์ สาละวัน เซกอง เอามาเสริม โดยมีโรงงานอยู่สะหวันนะเขต ลาวทำการผลิตเบืองตัน(บด) แล้วส่งไปกลั่นเป็นน้ำมันที่ไทย แขวงไม่ได้ผลิตเป็นน้ำมันพืชสำเร็จรูป เอาไปกลั่นแถวภาพสินธุ์ แล้วเอากลับมาตีตราเองที่แขวงสะหวันนะเขต

ถาม : พวกผัก ผลไม้มีอะไรมาก

ตอบ : มะม่วง มะขาม กล้วย ลิ้นจี่ ลำไย ซึ่งลำไยมีแต่ในฤดู ไม่เหมือนไทยปลูกนอกฤดูได้ เราขายสดอย่างเดียวไม่ได้แปรรูป ไม่ได้ส่งออก บางทีมะขามหวานก็ส่งไปขายแบบคัตเกรดที่ไทย เพราะของเราปลอดสาร

ถาม : ปัญหาเกี่ยวกับการค้ามีอะไรบ้าง

ตอบ : เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายภาษีอากร บางเมืองผ่านด้านการเก็บภาษีก็ยังมีปัญหาทำให้ราคามันสูง และค่าขนส่งสูง เพราะแขวงมีทางบกทางเดียว ถ้าเทียบกับไทยได้หลายทาง และอาจจะมีความเสี่ยงเรื่องค่าแรง อย่างกระหล่ำปลีมีปัญหาตลอด ราคาต่ำ

ถาม : สะหวันนะเขตมีกี่อำเภอ กี่หมู่บ้าน

ตอบ : มี 1,500 หมู่บ้าน ตำบลยกเลิกไปเป็นเขตแทน ส่วนใหญ่ทำอาชีพกสิกรรมเป็นหลัก ผสมผสาน ทำพืชไร่ ส่วนใหญ่พื้นที่เป็นที่ราบ น้ำท่วมฤดูแล้งพื้นที่ราบขาดแคลน เขตฤดูอดอยไม่ขาด ปริมาณน้ำฝน 1400 มม./ปี แล้งฤดูประมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1800 มม./ปี ยามแล้งขาดน้ำ มีการทำนาปีมากกว่านาปรัง ที่ไหนมีชลประทานก็ระดมให้ชาวกสิกรทำนาปรัง ส่งเสริมให้ทำแต่ต้องจ่ายค่าไฟ ค่าน้ำเอง แต่ราคาข้าวถูกทำให้ชาวบ้านเปลี่ยนไปปลูกพืชเกษตรแทน เพราะใช้น้ำน้อยกว่า

ถาม : มีปัญหาน้ำในแม่น้ำโขงท่วมฝั่งที่ทำการปลูกพืชผลทางการเกษตรบ้างหรือไม่

ตอบ : ช่วงเดือน 8 เดือน 9 แถวเมืองไทรบุรี ท่วมประมาณ 15,000 เฮกตาร์ เวลานั้นท่วมมีผู้ประสบความเดือดร้อน เขตน้ำท่วมนี้แหละจะให้เป็นเขตเกษตรปลอดสาร

ถาม : ทิศนะที่มีต่อการค้าชายแดนของท่านคิดว่ามีผลดีหรือไม่

ตอบ : ดี มีเงินต่างๆเข้ามาแลกเปลี่ยน เดิมมีแต่เงินก๊ีบ เงินบาท/เวียดนามราคาสูง มาแลกเปลี่ยนทำให้ชาวกสิกรผลิตเพื่อขายเป็นสินค้า ความเป็นอยู่ดีขึ้น ยอดขายสินค้าชายแดนทำให้มีการผลิต มีการกระตุ้นให้มีการผลิต ประชาชนตามชายแดนได้ประโยชน์จากการค้าแถวชายแดน ปลูกใบยาให้ทางนครพนม ถั่วลิสงส่งให้ชานุมาน ทำให้การค้าขายดี โดยเฉพาะการข้ามแดนดี รายได้จากผ่านแดนไปที่อื่นไม่มาก แต่รายได้หลักของลาวได้จากการผ่านแดน พวกสินค้าจากจีน เวียดนามมาผ่านลาวไปไทย พอปี 2008 เรื่องกำแพงภาษีคงหมด ทางแขวงก็จะเตรียมผลิตเอง

ถาม : พวกสังคม วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงบ้างหรือไม่

ตอบ : มีผลกระทบแต่เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ คนคิดแบบโบราณ มีแต่พวกวัยรุ่นไม่ตามสมัย มาฝั่งไทยเรียนแบบไทย เปลี่ยนเรื่องวิถีชีวิต การกินอยู่ แต่งตัวก็เปลี่ยน พูดภาษากันได้ แต่เวียดนามก็ยังจำกัดเรื่องภาษาอยู่ ลาวค่อยพัฒนา อาศัยสื่อจากเวียดนาม จากไทย มาจากสื่อต่างๆ ที่ผ่านมา อีกทั้งข่าวการเกษตร การปลูกพืชต่างๆ บางทีการฟังข่าวทางไทยก็มีพวกข่าวกรรม อุตุพยากรณ์อากาศเพราะทางไทยเก่ง ได้ประโยชน์ทางพวกนี้มาก

สัมภาษณ์ท่านแพงตา /และผู้ที่เกี่ยวข้อง
(ผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน)

วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2548 เวลา 11.00-12.00 น.

สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เป็นโครงการของรัฐบาลลาวได้ก่อตั้งขึ้นปี ค.ศ. 2002 โดยดำรงชื่อนายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งขึ้น สร้างขึ้นเพื่อต้อนรับสำหรับคนเข้าออกตามสายทางเลข 9 ที่เรียกว่าเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างตะวันออกตะวันตก (East-West Corridor) จุดประสงค์ตั้งขึ้นเพื่อให้เขตดังกล่าวได้รับผลประโยชน์จากการนำใช้เส้นทางดังกล่าวให้สูงสุด แต่มาจนถึงปัจจุบันนี้เขตของพวกข้าพเจ้ายังไม่ได้พัฒนาเนื่องจากว่างบประมาณยังขาดแคลนมาก ผ่าน 2-3 ปีมานี้พวกข้าพเจ้าดำเนินการด้านนิติกรรมหมายความว่าออกระเบียบ หลักการ ออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม ดึงดูดการลงทุนของต่างประเทศให้มากขึ้น ในด้านนโยบายดังกล่าว นั้นได้เน้นใช้เกี่ยวกับการส่งเสริมอยู่ในเขตดังกล่าว ในนโยบายดังกล่าวนี้ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการลงทุนในเขตเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนนี้ ลงทุนได้ 3 แผนการ คือ การค้า การผลิต และการบริการ

เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโนมีพื้นที่ 3 ไร่ 5 เฮกตาร์ อยู่จุด A และ 20 เฮกตาร์ อยู่จุด B คืออยู่เซโน ในระยะผ่านมาพวกข้าพเจ้าก็ได้โฆษณาไปมากแห่งในโลก และมีหลายบริษัทที่เข้ามาพบข้าพเจ้าแต่บรรดาบริษัทดังกล่าวนี้เขาก็ยินดีจะเข้ามาร่วมบนพื้นฐานพวกข้าพเจ้าต้องได้เคลียร์พื้นที่ให้เรียบร้อยเป็นส่วนใหญ่ แต่มาถึงปัจจุบันนี้ในการเคลียร์พื้นที่ดังกล่าวนั้นก็ยังไม่ทันได้สำเร็จเนื่องจากไม่มีงบประมาณ ไม่มีเงินเพื่อจะเวนคืนที่ดินให้กับประชาชนผู้ที่ทำมาหากินในพื้นที่ดังกล่าว แต่ความต้องการการเวนคืนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของพวกเขานั้นถ้าเป็นเงินลาวก็มหาศาลถึง 7-8 ล้านดอลลาร์ ในเมื่อเป็นเช่นนี้พวกข้าพเจ้ามีนโยบายดึงดูดการลงทุน ใครลงมาก่อนก็ยินดียินดีรับบนพื้นฐานให้เขาจ่ายเงินค่าเวนคืนที่ดินก่อนแล้วหลังจากนั้นพวกข้าพเจ้าจะหักค่าเช่าพื้นที่ให้คืน จากปัญหาดังกล่าวพวกข้าพเจ้าก็มี 2 บริษัทที่ได้ลงมือไปแล้วปัจจุบัน โดยเฉพาะบริษัท S.T.กรุ๊ป (S = Singapore, T = Tiger) กับบริษัท Global Logistic เขาเช่าพื้นที่ไปทำเกี่ยวกับร้านค้าปลอดภาษีและระบบการค้าผ่านแดน พวกข้าพเจ้าได้อนุญาตไปแล้ว 2 บริษัท และในใกล้ๆนี้ก็มีพวกของไต้หวันจะเข้ามาทำระบบธนาคาร ส่วน S.T. กรุ๊ปจะอยู่โซน A. เป็น Duty Free (เป็นบริษัทภายในของคนลาวเอง) ส่วน Global Logistic จะอยู่โซน B ทำการค้าผ่านแดน โดยรับจ้างขนสินค้าจากเมืองไทยถึงเวียดนาม หรือจากเวียดนามถึงลาว (ของคนลาวเอง) และอีกบริษัทหนึ่งจะมาสร้างโรงงานตัดเย็บส่งออกเป็นของบริษัททูโบ ไต้หวันจะมาตั้งธนาคาร ที่นี้สามารถตั้งธนาคารของเอกชนได้อยู่ในสะหวัน-เซโน ที่อยู่ในดาร์ส 177 เราเสนอไปว่าให้มี (ออฟชอร์) ก็ได้ ซึ่งจะเป็นระบบเรื่องการ Free Transferring Money ก็รับเงินฝากด้วย นี่ก็เป็นเรื่องใหม่อยู่ แต่ส่งเสริมให้ลงทุนเกี่ยวกับแผนการธนาคาร ยังบอกไม่ได้ว่าธนาคารอะไรเพราะว่ากำลังอยู่ในช่วงเจรจากับนักลงทุนอยู่ว่าจะมาจะเอาอย่างไร แต่ยังไม่ได้อนุมัติการลงทุนไป ที่โรงงานตัดเย็บก็เหมือนกันที่กำลังเจรจากันอยู่เพราะว่าเขาจะย้ายฐานผลิตจากตูโบมาสู่เมืองลาวเพราะว่าส่งออกตลาดอเมริกา เป็นของนักลงทุนไทยที่ไปทำอยู่ตูโบ ประมาณ 20 กว่าปี

แต่อยากย้ายการผลิตมาลาว เขาอยู่โน้น 20 ปี แต่อยากย้ายมานี้เพราะมีประสิทธิภาพในการแข่งขันสูง และลาวเพิ่งได้รับ NTR เพราะว่าแรงงานถูก น้ำถูก ไฟถูก แล้วก็มีเส้นทางออกสู่ทะเล และเขาก็อยากมา เราเพิ่งได้รับ NTR วันที่ 4 เมษายน 2005 ที่ผ่านมาจากอเมริกา คือ Normal Trade Relation ซึ่งจะฟรีการค้ากับอเมริกาแบบไม่มีโควตาการนำเข้าประมาณนั้น ผมก็ยังไม่ได้เอกสารชุดนี้โดยละเอียด หมายถึงว่าถ้ามาตั้งที่สะหวัน-เซโน หรือที่เมืองลาวก็จะได้รับสิทธิพิเศษตัวนี้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นสะหวัน-เซโน คล้ายกับ GSP ของยุโรป แต่นี่ระบบของอเมริกา

ถาม ที่ท่านพูดถึงกรอบ 177 คืออะไร

ตอบ เป็นนโยบายรัฐของเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เป็นนโยบายส่งเสริมและกฎระเบียบเกี่ยวกับการลงทุนที่จะบรรจุไว้ข้างในว่าลงทุนในสะหวัน-เซโนจะได้รับสิทธิพิเศษอะไร เสียภาษีเท่าไร ยกเว้นอะไร นั่นก็คือ 177 ที่กำหนดไว้ว่าสามารถจ้างแรงงานจากต่างประเทศได้เท่าใด หรือว่าเอาอะไรเข้ามา เอาที่ดินเท่าใด ยกเว้นค่าเช่าเท่าใด โดยต้องตั้งอยู่ใน 300 เฮกตาร์นี้ถึงจะได้รับสิทธิพิเศษ ถ้าตั้งอยู่ที่อื่นก็ไม่ได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าว ซึ่งจะทำให้เป็น Tran Service มีศุลกากร มีอะไรเพิ่มขึ้นมา

ถาม ศุลกากรไม่ต้องมี เพราะไม่ต้องเสียภาษี

ตอบ บางอย่างก็มี เพราะว่าบางทีก็มีนักลงทุนที่อยากเอามาขายเข้าภายในบ้าง มันก็ต้องมีบางทีเรื่องการผ่านแดนบางรายการมันก็ต้องได้เก็บ อยู่ที่นี่ถ้าจำหน่ายอยู่ในขอบเขต 300 เฮกตาร์จะฟรีหมดทุกอย่าง ถ้าออกขายอยู่ภายในลาวต้องเสียตามระเบียบการ แต่ถ้าขายออกต่างประเทศก็ฟรี ส่งออกฟรี นำเข้าฟรี

ถาม สมมติว่าเรามาตั้งฐานการผลิตที่นี่ และวัตถุดิบมาจากไทย

ตอบ ได้ นำเข้าฟรี ฟรีวัตถุดิบ ส่งออกกลับไปไทยฟรี เพราะว่าจุดประสงค์คือเราอยากสร้างงานทำให้คนลาวด้วย

ถาม ประเภทไหนที่ต้องเสียภาษี

ตอบ ถ้าขายในพื้นที่ไม่ต้องเสีย ถ้าออกมาขายในลาวนอกพื้นที่ต้องเสีย แต่ถ้าส่งออกไปประเทศอื่นไม่ต้องเสีย ถ้าเอาจากเขตเราส่งออกต่างประเทศไม่ต้องเสีย

ถาม ใครเป็นคน Set ระบบตรงนี้

ตอบ มีบุคลากรประมาณ 25 ท่าน มาจากส่วนกลางบ้าง มาจากเวียงจันทน์ และมาจากตรงนี้ ส่วนมากพนักงานมีน้อย พวกกฎระเบียบต่างๆ ส่วนใหญ่เรียบร้อยแล้ว มีบางตัวยังต้องทำให้ละเอียดลูกของตัวระเบียบใหญ่ก็ต้องได้ร่างออกมาอย่างเกี่ยวกับการรักษาสິงแวดล้อม การรักษาความปลอดภัย เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง การอนุมัติต่างๆมันเป็นระเบียบของ 177 อีก

ถาม ตอนนี้ค่าใช้จ่ายสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บริหารที่นี่เป็นงบจากไหน

ตอบ จากเวียงจันทน์ งบประมาณ เราขึ้นอยู่กับส่วนกลางสำนักงานนายก ไม่ได้ขึ้นกับกระทรวงอุตสาหกรรม เพราะส่วนมากการนิคมก็ขึ้นกับกระทรวงอุตสาหกรรมหรือขึ้นอยู่กับกระทรวงการค้า แต่ที่นี่เป็นองค์กรอิสระขึ้นอยู่กับสำนักงานนายก

ถาม อย่าง NTR เขาให้อะไรบ้าง

ตอบ มันรวมกันเป็นสมุดเล่มใหญ่ ๆ เลย ผมก็ยังไม่ได้อู แต่เขาบอกว่ามีรายการสินค้ามากมีเยอะรายการ เป็นประเภทรายการกิจกรรมอะไร ๆ ก็มีซึ่งอเมริกาจะรับซื้อหรือว่าให้สิทธิพิเศษในการนำเข้าเฉพาะทั่วประเทศลาว นำเข้า-ส่งออกจากลาวสู่ตลาดอเมริกา เรื่องระยะเวลา ผมว่าระบบของ NTR ผมก็ไม่มีความรู้มาก แต่เขาบอกว่าประมาณ 2 ปี ต้องต่อได้ผมก็ไม่รู้ละเอียด เงื่อนไขที่ให้ NTR พุดไปก็กลัวผิด ซึ่งขอเอกสารได้ที่ส่วนกลางกระทรวงการค้า

ถาม ไม่ทราบว่ที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง

ตอบ เยอะ ปัญหามาก ปัญหาต้นตอคือขาดทุน ขาดงบประมาณ ธรรมดาในการพัฒนาเขตดังกล่าวนี้รัฐต้องลงทุนในการก่อสร้างพื้นที่ให้เรียบร้อย เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน ศูนย์บำบัดน้ำเสียต่าง ๆ แต่ตอนนี้ขาด ตอนนี้มีความต้องการจะต้องใช้ถึง 100 ล้านดอลลาร์US ตอนนี้ไม่มีใครดูแลจัดเงิน ผมบอกว่างบประมาณส่วนกลางไม่มีเงิน จำเป็นต้องได้ใช้คิดหาที่อื่นมาเงินจำนวนที่ต้องการก็ให้ผู้ลงทุนออกไปก่อน หลังจากนั้นถึงจะทดแทนคืนด้วยค่าเช่าที่ดินเพราะค่าเช่าที่ดินผู้ลงทุนจะต้องได้จ่ายอยู่แล้ว

ถาม ตอนนี้สภาพพื้นที่ยังไม่ได้ปรับอะไรเลยหรือ

ตอบ พื้นที่ไม่ได้ปรับอะไรยัง ตอนนี้ก็สำรวจปักหลักหมายเขตไว้

ถาม แล้วกฎหมายระเบียบเวนคืนเรียบร้อยแล้วหรือ

ตอบ เรียบร้อยแล้ว แต่ไม่มีเงินไปให้เขา ชาวบ้านก็ยินดีจะออกให้บนพื้นฐานเอาเงินให้ เขาก็เตรียมพร้อมไปอยู่แล้ว

ถาม พื้นที่บริเวณนั้นขณะนี้ทำอะไรส่วนใหญ่

ตอบ ทำไร่ ทำนา ทำสวน

ถาม แล้วรัฐบาลอีกประเทศหนึ่งเขาไม่ช่วยหรือ

ตอบ ไม่มีใครช่วย ไม่มีหรอกเงินของใครของมัน เขาร่วมรับรู้ด้วย แต่รัฐบาลนี้แหละสร้างเขตนี้ขึ้นมา รัฐบาลเวียดนามไม่ได้ช่วย ช่วยแต่สร้างบุคลากรส่วนมาก

ถาม พื้นที่ในเขตลาวทั้งหมดเลยหรือครอบคลุมพื้นที่ทางนั้นด้วย

ตอบ พื้นที่ในเขตลาวหมดเลย ติดกับสะพานสะพานห้วยน้ำเซต-มุกดาหารนี่คือโซน A โซน B คือเซโน จากโซน A ไปหาโซน B 28 กิโลเมตร ไปตามทางหมายเลข 9 อยู่ริมทาง หมายเลข 9 ที่เมืองเซโน

ถาม ย้อนกลับมาปัญหาแรกคืองบประมาณ ปัญหาที่สองคือ

ตอบ เรื่องทุนเรื่องใหญ่ ปัญหาบุคลากรก็มี ยังใหม่อายุ ส่วนใหญ่ยังเป็นคนที่อายุน้อย ไม่ค่อยมีความรู้ ไม่มีประสบการณ์มาก ทำให้ต้องส่งไปเรียนบ้าง

ถาม บุคลากรที่ทำอยู่มีพื้นฐานการศึกษาในด้านใด

ตอบ ส่วนใหญ่ด้านเศรษฐกิจ การบริหารระดับปริญญาตรีในประเทศลาว และต่างประเทศ เช่น มีมาจากรัสเซีย มาจากเวียดนาม มาจากฝรั่งเศส ตอนนี้อยู่มีปริญญาโทจาก ฝรั่งเศส ส่วนข้าพเจ้านี้ ดร. จบมาจากรัสเซีย

ถาม มี 2 บริษัทที่ติดตั้งแล้ว (S.T. Group/Global Logistic) ทำให้การค้าชายแดนหรือการค้าผ่านแดนพัฒนาดีขึ้นหรือไม่

ตอบ เราเพิ่งอนุมัติไม่ถึงเดือน เขากำลังดำเนินการอยู่ กำลังเจรจากับทางไทย ก็มีหนังสือเสนอนำเข้ามาอยู่ว่าจะเอาอะไรมาบ้าง เช่น ยางพารา เหล็กเย็น ฯลฯ เพื่อส่งข้าม เวียดนาม-ไทย ไทย-เวียดนาม ก็ไม่รู้เพราะว่าต้องอยู่ที่แผนดำเนินการธุรกิจว่าจะเอาอะไรบ้าง ก็กำลังเสนอ เพราะว่าเขาเป็นโควต้ารวม กระทรวงการค้าจะได้รู้ว่าเอาอะไรเท่าไร

ถาม ก็คือบริษัทเหล่านี้ต้องกำหนดมาว่าต้องการอะไร มากน้อยแค่ไหน เท่าไร

ตอบ ก็ต้องมาผ่านเรา เราจะเป็นผู้จัดผ่านให้ ไม่ต้องไปเอง ในอนาคตอันใกล้ๆนี้เราจะรวมเอาการค้า เอาภาษี เอาศุลกากร เอาอะไรทุกอย่างมาอยู่กับเราเป็นองค์กรเดียวกัน ซึ่งจะทำตัวนี้เสร็จมี Office ตัวเดียว แล้วก็ไปได้เลยประมาณนั้น ก็กำลังจะแต่งตั้งคณะกรรมการที่จะรับผิดชอบในส่วนนี้ขึ้นมา ทุกอย่างมันยังใหม่ เราก็คง Step by Step

ถาม เป้าหมายที่เต็มรูปจริง ๆ คาดว่าเมื่อไหร่จะเรียบร้อย

ตอบ คาดไม่ถึง มันต้องขึ้นอยู่กับงบประมาณว่าเรามีเท่าไร ถ้าเรามีเราสามารถกำหนดได้ ทำไปเรื่อย ๆ ไม่มีกำหนดเสร็จ ขึ้นอยู่กับผู้ที่จะมาลงทุน เรามีการโฆษณาอยู่ 2 อย่าง วิธีที่หนึ่งก็คือต้องการ Partner ที่จะทำร่วม ก็คือตีเป็นหุ้นว่าคุณจะเอาเท่าไร คุณจะกลจักรเอาทุนมาพัฒนา เรามีดิน แล้วก็แชร์กัน แล้วก็ร่วมกันเก็บค่าเช่าในระยะยาว การระดมการลงทุนของเรา แต่วิธีที่สองเราก็ระดมการลงทุนจากเอกชนซึ่งเป็นรายย่อยที่จะมาลงทุน อย่างท่านผู้ว่าการได้เรียนไปว่าผู้ลงทุนที่อยากจะลงทุนในระยะเวลาอันใกล้ วันนี้ พรุ่งนี้ ก็สามารถที่จะจ่ายค่าเวนคืนให้ประชาชนหรือว่าพัฒนาไปก่อน แล้วมาหักลบกันในระยะยาวของค่าเช่าที่จะเช่า

สำหรับผู้จะลงทุนหลาย ๆ ภาคส่วนก็อยากทำแบบลักษณะให้เขาลงทุนหมด แล้วเราเป็นหนี้เขา อย่างจีนก็จะมาลงทุน บางประเทศเขาจะมาลงทุนให้หมด ภายหลังเสร็จจะมอบบุญแก่เขา ลาวต้องใช้หนี้เขา เรายังไม่เอา เมืองไทยก็มี มีเสนอมายเยอะ แต่มันเป็นไปไม่ได้ เราอยากให้ร่วมกันทำ

ถาม ถ้าสภาพโดยรวม ๆ มันเป็นไปได้แค่ไหนที่จะพัฒนาตรงนี้

ตอบ ก็ทำไปเรื่อย ๆ พวกเราไม่สามารถจะตอบได้ มีแต่วันเวลาจะตอบได้ นักลงทุนอยากได้เราก็ให้ก็ต้องมาศึกษาด้วยกัน

ถาม ตอนนี้พวกสาธารณูปโภคพื้นฐานในเขตเศรษฐกิจนี้มีกี่%

ตอบ ตัวนี้พวกเรายังไม่ทันได้เอาเข้า ยังไม่ทันได้สร้าง มีแต่น้ำ ไฟ ที่ประชาชนอยู่นั้นที่เขาใช้มาแล้ว แต่ก็ไม่ใช่พอถ้าเข้าในระบบการผลิต ที่ที่เราจะเอาเข้ามามันอยู่ใกล้ ๆ มันไม่ไกลถนนไม่มีเลย ต้องได้สร้างใหม่ รัฐบาลไม่ใช่ไม่ให้ มีเท่าไรเขาก็ให้ ให้ปีละ 100-200 ล้านก็บ แต่รัฐบาลรับประกันเรื่องเงินเดือน เป็นหน่วยงานที่ตั้งใหม่เลย ไม่มีอะไรเลย อาคารสำนักงานก็ต้องเช่าจากเอกชน

ถาม อย่างประเทศที่เขาขาย ๆ อย่างญี่ปุ่นที่เค้าเข้ามาค้าขายกับลาวเยอะ อย่างออสเตรเลียเขาไม่ช่วยบ้างหรือ

ตอบ เป็นแผนของญี่ปุ่นจะสร้าง แต่ว่าปีไหนจะช่วยยัง 모르 การลงทุนขึ้นอยู่กับเขาว่าลงทุนอยู่ไหนเขาจะได้อะไรตอบแทน

ถาม ในความเข้าใจส่วนตัว โดยปกติการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษหรือทำอุตสาหกรรมประเทศที่เป็นเจ้าภาพอย่างของทางลาวคือต้องการให้คนที่มาลงทุนถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ไหมครับ อยากทราบว่าทางเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จัดตั้งมีการวางแผนหรือมีการกำหนดสิทธิพิเศษอะไรหรือเปล่าที่เอื้อประโยชน์การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศลาว

ตอบ พวกเราไม่ได้กำหนดมีแต่ว่าคุณจะลงทุนอะไร เขามีความสามารถมีผลประโยชน์อะไรให้กับเขา เขามาเอง

ถาม คือที่ไทยประสบปัญหาเยอะมากคือว่ามาลงทุนแล้วได้แต่สิทธิประโยชน์ไป แต่ประเทศไทยไม่ได้อะไรเลย ไม่ได้แม้กระทั่งเทคโนโลยีที่มามีถ่ายทอด อยากทราบว่าตรงนี้มีแผนป้องกันอะไรหรือเปล่าที่กลัวจะเกิดปัญหาดังนี้

ตอบ ยังไม่ได้พูดอะไร เพราะว่าอยากให้คนมาลงทุนก็ยากอยู่แล้ว เราจะคัดเอาเทคโนโลยีที่ดีเข้ามาให้เรา มาก ยังไม่มีคนมา ดังนั้นขอแต่มาให้มา มาแล้วเราค่อยปรับเอา ค่อยพูดกันทีหลัง แต่ว่าทั้งนี้ทั้งนั้นเราก็ส่งเสริมก็คือสามารถสร้างเป็น Representative Office อยู่ในสะพานเซโนได้ ซึ่งอยากให้ส่งเสริมมีการให้ประชาชนทำการผลิตหรือว่าอาจจะนำเมล็ดพืช หรือว่ากลจักรการผลิตเกี่ยวกับการไถนา หรือว่าเอาพืชต่าง ๆ มาให้เป็นแนวพันธุ์ที่ดี แล้วก็ให้ประชาชน

ปลูกและสามารถเก็บซื้อและส่งออกต่างประเทศได้ แบบไม่มีอัตราภาษีต่าง ๆ นี่เราก็ส่งเสริมเหมือนกัน เพราะว่าเรามีพื้นที่ ที่ดินมาก เหมาะกับการเลี้ยงสัตว์และก็ปลูกผัก อยากส่งเสริมอยู่ แต่ก็ไม่มีโครมา ก็มียูก็มียาแต่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเรา มาปลูกป่า 40-50 เฮกตาร์

ถาม ทางของลาวไปหาตลาดต่างประเทศ

ตอบ ยังไม่มีเครือข่าย เพราะว่าเดี๋ยวเขาก็ถามมาอีกว่าพื้นฐานโครงสร้างคุณพร้อมหรือยัง เราก็ตอบไม่ได้อีก แต่ก็ก็มีโฆษณาไปเรื่อย ๆ ก็ผ่าน Internet ก็ผ่านเครือข่ายของเราก็มี Link Website กัน มีแต่ข้อมูลพื้นฐานแต่ข้อมูลเกี่ยวกับ Facility นี่ยังไม่มี

ถาม ถ้าสมมติมีผู้ลงทุนมาลงทุนจำเป็นไหมว่าจะต้องจ้างแรงงานในสะหวันนะเขต

ตอบ ก็มีนโยบายอยู่ให้จ้างแรงงานต่างประเทศเข้ามาไม่เกิน 30% ของแรงงานทั้งหมด แต่จ้างแรงงานลาวถูกถ้าเป็นแรงงานที่ไม่ใช้มันสมองมาก แรงงานลาวเงินเดือนพื้นฐานขั้นต่ำประมาณ 25 ดอลลาร์สหรัฐ/คน/เดือน ระดับการศึกษาระดับประถม, มัธยม อ่านได้เขียนเป็น

ถาม ทำแบบนี้ต้องใช้แรงงานมากเหมือนกัน ทางลาวมีการเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

ตอบ พุดยาค ระบบการศึกษาอยู่ลาวก็ด้อยอยู่แล้ว ในการเตรียมแรงงานฝีมือเพราะว่าเราไม่มีสถาบัน อยู่สะหวันนะเขตมีแต่แผนกการช่างแห่งเดียว ระบบชั้นกลาง ปวส. แต่ละปีก็จบเยอะเหมือนกันแต่ก็ไม่มีการทำ

ถาม เราเอาแรงงานมีฝีมือมาจากภูมิภาคอื่นไม่ได้หรือ อย่างไทยเข้ามา หรือว่าจากเวียดนาม หรือว่าจากเวียงจันทน์เข้ามาเอง

ตอบ ทำไม่ได้หรอก ไม่มีใครเอาเข้ามาหรอก แบบรับค่าใช้จ่ายสูง อย่างเอาจากเมืองไทยมาไม่ถึง 6-7 พัน เขาก็ไม่เอา ก็มียูเอาแต่พวกมีฝีมือ พวกผู้เชี่ยวชาญมาฝึกสอนคนลาว ก็หลายบริษัทที่ทำโดยเฉพาะพวกตัดเย็บส่งออก เรื่องแรงงานไม่ค่อยมีปัญหาหรอกขอให้มีการก่อน ที่ไหนก็ได้ มีเยอะอยู่ คนลาวว่างงานเยอะ

ถาม จำนวนแรงงานสะหวันนะเขตที่ไปทำงานที่ไทย

ตอบ ประมาณ 18,000-20,000 คนที่ไปทำงานเมืองไทยแต่ละปี

ถาม แรงงานเวลาถูกส่งกลับจากไทยเอาไปไหน

ตอบ ทำไร ทำนา อีก 2-3 วันแล้วก็กลับไปอีก ปรับเงินก็ไม่มีจะจ่าย ส่วนซึ่งรัฐบาลไทยชี้แจงเลี้ยงก็ส่งมา ถ้ามีโรงงานที่นี้เขาก็ไม่ไป มีเงื่อนไขหลายอย่างที่ทำให้เขาไป มีการจ้างงานถูกเกินไป ค่าจ้างแรงงานเมืองไทย 150 บาท/วัน ส่วนที่นี้ค่าจ้างแรงงาน 30บาท/วัน ถ้าค่าจ้างแรงงาน 50-100 บาท/วัน เขาก็ยังอยู่ได้ ถ้าคนทำงานขยันเขาก็ไปหาเงินที่ไทย กฎหมายของลาวแรงงานขั้นต่ำประมาณ 1000 บาท/เดือน ส่วนทหารได้ 30 ดอลลาร์/เดือน

สัมภาษณ์ท่านบุญเอื้อ และคณะ

(หัวหน้าห้องการแผนกแรงงานและแผนการแขวงฯ)

- ท่านบุญเอื้อ พรหมเขต	หัวหน้าห้องการ
- ท่านจันสมร	รับผิดชอบแรงงาน
- ท่านบุญคง	รับผิดชอบจัดหางาน

วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2548 เวลา 15.00-17.00 น.

ถาม ตอนนี้รัฐบาลลาวมีนโยบายทางด้านประชากรส่งเสริมให้มีบุตรมากหรืออย่างไร

ตอบ ประชากรอยู่ลาวต้องการมาก แต่ให้ลดลง แต่ไม่ได้กำหนด มีโครงการแม่และเด็ก เพราะครอบครัวยังยากจนอยู่ เรื่องรายรับในครอบครัวยังต่ำ รัฐบาลก็ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมี 2-3 คน แต่มีโครงการแม่และเด็กของสาธารณสุขที่ต้องการลดประชากรลง รายรับยังต่ำในครอบครัว

ถาม อยากจะทราบเรื่องแรงงาน คนวัยทำงานในแขวงสะหวันนะเขตมีจำนวนเท่าไร มากน้อยอย่างไร

ตอบ กำลังแรงงานประมาณ 428,776 คน อายุแรงงาน 10-55 ปีขึ้นไป แรงงานหญิง 211,756 คน พลเมืองแขวง 8แสนกว่า

ถาม มีแยกระดับการศึกษาในแรงงานหรือไม่

ตอบ ส่วนใหญ่จบมัธยมต้น ประมาณ 80-90% ในวัยกำลังแรงงาน

ถาม อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแรงงานที่นี่ประมาณเท่าไร

ตอบ ทำงาน 26 วัน/เดือน ค่าจ้างขั้นต่ำ 290,000 กีบ ประมาณ 11,000 กีบ/วัน

ถาม ค่าจ้างระดับนี้พอใช้หรือไม่

ตอบ ไม่พอหรอก ค่าจ้างรัฐบาลได้กำหนดเท่านี้ แต่ตัวจริงในวิสาหกิจมากกว่านี้ ตัวนี้เป็นพื้นฐานไม่ให้ต่ำกว่านี้ ค่าจ้างแล้วแต่ธุรกิจ ตัวอย่างแรงงานในบริษัทกาเมนต์รายได้เดือนหนึ่งต่ำสุดประมาณ 5-6 แสนกีบ มากกว่านี้ก็มี

ถาม ความต้องการแรงงานกับแรงงานที่เรามีเพียงพอหรือไม่ ถ้าเพียงพอแรงงานระดับไหนที่เพียงพอหรือขาดแคลน

ตอบ เราขาดแรงงานฝีมือ เพราะเราต้องการแรงงานฝีมือ เพราะเราไม่ใช้โรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ บางคนเอาไปฝึกฝีมือเอาที่โรงงานก็ได้ แต่มีฝีมือแต่ๆเรายังไม่เกิด เพราะเรายังไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แรงงานก็พยายามฝึกเอา พวกนักวิชาการจะนำเอามาจากต่างประเทศสำหรับโรงงานของต่างประเทศ พวกขับรถจะเป็นแรงงานท้องถิ่นทั้งหมด แรงงานที่ไปไทยประมาณ 27,000-30,000 คน

ถาม แรงงานที่มีตอนนี้ส่วนใหญ่ทำงานเป็นเกษตรกรหรือว่าเป็นแรงงานทำงานโรงงาน
ด้านไหนอย่างไรบ้าง

ตอบ เฉพาะในแขวงสะหวันนะเขต มีแรงงานเขตกลีกรรม 329,000 คน อุตสาหกรรม
กับค้าขาย 16,000 คน

ถาม พวกที่ทำกลีกรรมจบการศึกษาระดับไหน

ตอบ ส่วนใหญ่อยู่ในกลีกรรมมาก แล้วแต่พ่อแม่ปู่ย่าตายายจะทำมา จบหรือไม่จบก็มี

ถาม ถ้าเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน ขึ้นมาแล้วมีผู้ที่มาลงทุนเพิ่มจำนวนมากขึ้น
ก็ต้องการแรงงาน ไม่ทราบพวกที่ทำกลีกรรมอยู่แล้ว เป็นกลุ่มที่เขาพร้อมจะไปทำงานใน
ภาคอุตสาหกรรมหรือไม่ โดยปกติทั่วไปเขาอยากไปทำงานนอกเหนืองานกลีกรรมหรือไม่

ตอบ ถ้าโรงงานที่ตั้งขึ้นมีความต้องการแรงงาน แรงงานในสะหวันนะเขตก็สามารถ
ตอบสนองได้

ถาม ทางลาวก็อยากให้มีการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เพิ่มขึ้นใช่หรือไม่

ตอบ มีอยู่แล้วแต่น้อยอยู่ และต้องการให้เพิ่มขึ้น มีงานมากที่นี่ พวกงานสหกรณ์ ถ้า
เป็นงานที่เอาจริงเอาจังยังไม่

ถาม ถ้าเกิดอุตสาหกรรมขึ้นมาจริง ๆ แรงงานภายในสะหวันนะเขตพอจะป้อนให้
อุตสาหกรรมได้หรือไม่ จะมีปัญหาและปรับตัวได้หรือไม่

ตอบ คิดว่าได้ คงไม่มีปัญหา จากการสัมภาษณ์พวกที่ลักลอบไปทำงานที่เมืองไทย
จริง ๆ แล้วเขาอยากทำงานที่นี่ ไม่ได้อยากไป ไปเพราะความจำเป็น ถ้ามีโรงงานอยู่ลาวเองที่อยู่กับ
ที่เขาอาจจะย้ายมาทำงานที่นี่ ที่ไปเพราะมันไม่มีทางเลือก ทำมาแล้วทำไรเสร็จแล้วจะทำอะไรยาม
ฤดูแล้ง ต้องหารายได้เพิ่ม ไปนั้นบางอันก็มีเสี่ยงภัย ข้ามเรือข้ามแพก็ยุ่งยากไม่ธรรมดา บรรดา
คนไทยส่งมากลับบ้านสัมภาษณ์เขาเขาก็มีความจำเป็น ต้องหางานเพิ่ม บางส่วนจะกลับในช่วงที่
ทำไรทำนา

ถาม พวกแรงงานที่ไปไทยส่วนใหญ่ไปอยู่ไหน

ตอบ มันหลายจุด ตั้งแต่กรุงเทพฯ ส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด มีทั้งถูกกฎหมายและผิด
กฎหมาย ช่วงหลังย้ายออกกันไปทำงานที่ไทย ล่าสุด 17-18 ปี อายุ 12 ปีก็มี ที่ถูกหลอกลงไป รู้
ไม่เท่าถึงการณ์ การศึกษาก็ยังต่ำ

ถาม ที่แขวงมีแรงงานด้านบริการเพราะตอนนี้คนมาท่องเที่ยวมากอยู่ แรงงานที่อยู่ในการ
ท่องเที่ยว ทำงานร้านอาหาร บริการขายอาหาร หรือว่าที่พักอาศัย มีมากขึ้นสักเท่าไร

ตอบ จัดเป็นระบบโดยมีการจัดอบรมแรงงานด้านท่องเที่ยวทุกปีให้เกือบทุกโรงแรม
ที่นี่มีห้องการท่องเที่ยว ททท. จัดเอง บางที่องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติก็ร่วมกันจัด

ถาม ตอนนี้ทางด้านจัดหางานจัดหางานให้ทางฝ่ายบริการท่องเที่ยวได้เยอะหรือไม่ คนที่ต้องการทำงานในกิจการเกี่ยวกับแผนกท่องเที่ยวพอเพียงหรือไม่

ตอบ อยู่นี้เป็นสาขาของเวียงจันทน์ บริษัทจัดหางานจริง ๆ อยู่ที่เวียงจันทน์ แรงงานบริการขึ้นกับบริษัทท่องเที่ยว เวลาจะหางานต้องไปหาที่บริษัทเอง บางทีบริษัทท่องเที่ยวรับคนไม่มาก รับสูงสุดบริษัทละ 5 คน บางทีก็ไม่ขึ้น ฝึกกันเองรับกันเองเป็นกันเองที่นั่นเลย

ถาม คนที่จบอาชีวศึกษา การสร้างวิชาชีพต่าง ๆ หางานได้เองหรือไม่

ตอบ มีส่วนที่จบวิชาชีพ บางครั้งก็ต้องผ่านที่นี่ ถ้าต้องการกรรมกร ไฟฟ้า ฝีมือต่าง ๆ ต้องผ่านที่นี่ ส่วนหนึ่งก็ต้องไปหาเองตามความต้องการของบริษัท ที่ไหนก็ช่างต้องขึ้นบัญชีที่นี่

ถาม ถ้าสมมติว่าเป็นงานของรัฐบาล รับราชการ ถ้าเราจบการศึกษา ปวช. ปวส. แล้วอยากจะทำงานรับราชการต้องทำอะไรบ้าง

ตอบ ต้องขึ้นกับรัฐบาล เขาจะตรวจตราว่าขึ้นไหน ความสามารถ เลือกเฟ้นเอาสอบแข่งขันเอา ที่นี่เป็นโควตาของรัฐบาลว่าจะให้แรงงานจำนวนเท่าไร อาจจะ 2-3 คน จะส่งจำนวนโควตามาให้ ที่นี่จะคัดเลือกเอา

ถาม ค่าจ้างที่รัฐบาลให้ สมมติว่าเราจบปริญญาตรีจะให้อย่างไร

ตอบ ขึ้นกับรัฐบาล ประมาณ 5-6 แสนกีบ แต่ว่าเงินเดือน 2 ปีขึ้น ปริญญาตรีประมาณ 4 แสนกีบ น้อยกว่าแรงงานทั่วไป แต่ว่าให้สวัสดิการมาก บุตรเวลาเข้าโรงเรียนรัฐบาลไม่ได้เสีย แต่ถ้าเอกชนต้องเสีย ปริญญาโท ประมาณ 450,000 กีบ ป.เอก 500,000 กีบ บางอุตสาหกรรม 4-5 แสน บางอุตสาหกรรมเดือนละ 2-3 ล้านก็มี

ถาม อย่างท่านเจ้าแขวง ท่านมีรายได้จากรัฐหรือไม่

ตอบ ได้เงินเดือนจากรัฐ มีเงินประจำตำแหน่ง มีเงินอายุการ ทำหลายปีก็ได้มาก ที่ไทยก็มี สวัสดิการทั้งหมดรัฐบาลเป็นผู้ปกป้อง

ถาม ถ้าแรงงานจากแขวงอื่นเข้ามาทำงานในแขวงสะหวันนะเขตจะต้องทำอะไร

ตอบ ไม่มีปัญหาอะไรเข้ามาทำได้ มาอยู่ซื้อที่ก็ได้ เหมือนกันกับคนไทย ยกเว้นแต่คนต่างประเทศ

สัมภาษณ์ท่านบุญเฮื้อ และคณะ

(หัวหน้าห้องการแผนกแรงงานและแผนการแขวงฯ)

- ท่านบุญเฮื้อ พรหมเขต	หัวหน้าห้องการ
- ท่านจันสมร	รับผิดชอบแรงงาน
- ท่านบุญคง	รับผิดชอบจัดหางาน

วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2548 เวลา 15.00-17.00 น.

ถาม ตอนนี้รัฐบาลลาวมีนโยบายทางด้านประชากรส่งเสริมให้มีบุตรมากหรืออย่างไร

ตอบ ประชากรอยู่ลาวต้องการมาก แต่ให้ลดลง แต่ไม่ได้กำหนด มีโครงการแม่และเด็ก เพราะครอบครัวยังยากจนอยู่ เรื่องรายรับในครอบครัวยังต่ำ รัฐบาลก็ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมี 2-3 คน แต่มีโครงการแม่และเด็กของสาธารณสุขที่ต้องการลดประชากรลง รายรับยังต่ำในครอบครัว

ถาม อยากจะทราบเรื่องแรงงาน คนวัยทำงานในแขวงสะหวันนะเขตมีจำนวนเท่าไร มากน้อยอย่างไร

ตอบ กำลังแรงงานประมาณ 428,776 คน อายุแรงงาน 10-55 ปีขึ้นไป แรงงานหญิง 211,756 คน พลเมืองแขวง 8แสนกว่า

ถาม มีแยกระดับการศึกษาในแรงงานหรือไม่

ตอบ ส่วนใหญ่จบมัธยมต้น ประมาณ 80-90% ในวัยกำลังแรงงาน

ถาม อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแรงงานที่นี่ประมาณเท่าไร

ตอบ ทำงาน 26 วัน/เดือน ค่าจ้างขั้นต่ำ 290,000 กีบ ประมาณ 11,000 กีบ/วัน

ถาม ค่าจ้างระดับนี้พอใช้หรือไม่

ตอบ ไม่พอหรอก ค่าจ้างรัฐบาลได้กำหนดเท่านี้ แต่ตัวจริงในวิสาหกิจมากกว่านี้ ตัวนี้เป็นพื้นฐานไม่ให้ต่ำกว่านี้ ค่าจ้างแล้วแต่ธุรกิจ ตัวอย่างแรงงานในบริษัทกาเมนต์รายได้เดือนหนึ่งต่ำสุดประมาณ 5-6 แสนกีบ มากกว่านี้ก็มี

ถาม ความต้องการแรงงานกับแรงงานที่เรามีเพียงพอหรือไม่ ถ้าเพียงพอแรงงานระดับไหนที่เพียงพอหรือขาดแคลน

ตอบ เราขาดแรงงานฝีมือ เพราะเราต้องการแรงงานฝีมือ เพราะเราไม่ใช่โรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ บางคนเอาไปฝึกฝีมือเอาที่โรงงานก็ได้ แต่มีฝีมือแต่ๆเรายังไม่เกิด เพราะเรายังไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แรงงานก็พยายามฝึกเอา พวกนักวิชาการจะนำเอามาจากต่างประเทศสำหรับโรงงานของต่างประเทศ พวกขับรถจะเป็นแรงงานท้องถิ่นทั้งหมด แรงงานที่ไปไทยประมาณ 27,000-30,000 คน

ถาม แรงงานที่มีตอนนี้ส่วนใหญ่ทำงานเป็นเกษตรกรหรือว่าเป็นแรงงานทำงานโรงงาน
ด้านไหนอย่างไรบ้าง

ตอบ เฉพาะในแขวงสะหวันนะเขต มีแรงงานเขตกลีกรม 329,000 คน อุตสาหกรรม
กับค้าขาย 16,000 คน

ถาม พวกที่ทำกิจกรรมจบการศึกษาระดับไหน

ตอบ ส่วนใหญ่อยู่ในกลีกรมมาก แล้วแต่พ่อแม่ปู่ย่าตายายจะทำมา จบหรือไม่จบก็มี

ถาม ถ้าเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน ขึ้นมาแล้วมีผู้ที่มาลงทุนเพิ่มจำนวนมากขึ้น
ก็ต้องการแรงงาน ไม่ทราบว่าพวกที่ทำกิจกรรมอยู่แล้ว เป็นกลุ่มที่เขาพร้อมจะไปทำงานใน
ภาคอุตสาหกรรมหรือไม่ โดยปกติทั่วไปเขาอยากไปทำงานนอกเหนืองานกลีกรมหรือไม่

ตอบ ถ้าโรงงานที่ตั้งขึ้นมีความต้องการแรงงาน แรงงานในสะหวันนะเขตก็สามารถ
ตอบสนองได้

ถาม ทางลาวก็อยากให้มีการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เพิ่มขึ้นใช่หรือไม่

ตอบ มีอยู่แล้วแต่น้อยอยู่ และต้องการให้เพิ่มขึ้น มีงานมากที่นี่ พวกงานสหกรณ์ ถ้า
เป็นงานที่เอาจริงเอาจังยังไม่มี

ถาม ถ้าเกิดอุตสาหกรรมขึ้นมาจริง ๆ แรงงานภายในสะหวันนะเขตพอจะป้อนให้
อุตสาหกรรมได้หรือไม่ จะมีปัญหาและปรับตัวได้หรือไม่

ตอบ คิดว่าได้ คงไม่มีปัญหา จากการสัมภาษณ์พวกที่ลักลอบไปทำงานที่เมืองไทย
จริง ๆ แล้วเขาอยากทำงานที่นี่ ไม่ได้อยากไป ไปเพราะความจำเป็น ถ้ามีโรงงานอยู่ลาวเองที่อยู่กับ
ที่เขาอาจจะย้ายมาทำงานที่นี่ ที่ไปเพราะมันไม่มีทางเลือก ทำมาแล้วทำไรเสร็จแล้วจะทำอะไรยาม
ฤดูแล้ง ต้องหารายได้เพิ่ม ไปนั้นบางอันก็มีเสี่ยงภัย ข้ามเรือข้ามแพก็ยุ่งยากไม่ธรรมดา บรรดา
คนไทยส่งมากลับบ้านสัมภาษณ์เขาเขาก็มีความจำเป็น ต้องหางานเพิ่ม บางส่วนจะกลับในช่วงที่
ทำไรทำนา

ถาม พวกแรงงานที่ไปไทยส่วนใหญ่ไปอยู่ไหน

ตอบ มันหลายจุด ตั้งแต่กรุงเทพฯ ส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด มีทั้งถูกกฎหมายและผิด
กฎหมาย ช่วงหลังย้ายออกกันไปทำงานที่ไทย ล่าสุด 17-18 ปี อายุ 12 ปีก็มี ที่ถูกหลอกลวงไป รู้
ไม่เท่าถึงการณ์ การศึกษาก็ยังต่ำ

ถาม ที่แขวงมีแรงงานด้านบริการเพราะตอนนี้คนมาท่องเที่ยวมากอยู่ แรงงานที่อยู่ในการ
ท่องเที่ยว ทำงานร้านอาหาร บริการขายอาหาร หรือว่าที่พักอาศัย มีมากขึ้นสักเท่าไร

ตอบ จัดเป็นระบบโดยมีการจัดอบรมแรงงานด้านท่องเที่ยวทุกปีให้เกือบทุกโรงแรม
ที่นี่มีห้องการท่องเที่ยว ททท. จัดเอง บางท้องถิ่นการท่องเที่ยวแห่งชาติก็ร่วมกันจัด

ถาม ตอนนี้ทางด้านการจัดหางานจัดหางานให้ทางฝ่ายบริการท่องเที่ยวได้เยอะหรือไม่ คนที่ต้องการทำงานในกิจการเกี่ยวกับแผนกท่องเที่ยวพอเพียงหรือไม่

ตอบ อยู่นี้เป็นสาขาของเวียงจันทน์ บริษัทจัดหางานจริง ๆ อยู่ที่เวียงจันทน์ แรงงานบริการขึ้นกับบริษัทท่องเที่ยว เวลาจะหางานต้องไปหา กับบริษัทเอง บางทีบริษัทท่องเที่ยวรับคนไม่มาก รับสูงสุดบริษัทละ 5 คน บางทีก็ไม่ขึ้น ฝึกกันเองรับกันเองเป็นกันเองที่นั่นเลย

ถาม คนที่จบอาชีวศึกษา การสร้างวิชาชีพต่าง ๆ หางานได้เองหรือไม่

ตอบ มีส่วนที่จบวิชาชีพ บางครั้งก็ต้องผ่านที่นี่ ถ้าต้องการกรรมกร ไฟฟ้า ฝีมือต่าง ๆ ต้องผ่านที่นี่ ส่วนหนึ่งก็ต้องไปหาเองตามความต้องการของบริษัท ที่ไหนก็ช่างต้องขึ้นบัญชีที่นี่

ถาม ถ้าสมมติว่าเป็นงานของรัฐบาล รับราชการ ถ้าเราจบการศึกษา ปวช. ปวส. แล้วอยากจะทำงานรับราชการต้องทำอะไรบ้าง

ตอบ ต้องขึ้นกับรัฐบาล เขาจะตรวจตราว่าขึ้นไหน ความสามารถ เลือกเฟ้นเอา สอบแข่งขันเอา ที่นี้เป็นโควตาของรัฐบาลว่าจะให้แรงงานจำนวนเท่าไร อาจจะ 2-3 คน จะส่งจำนวนโควตามาให้ ที่นี้จะคัดเลือกเอา

ถาม ค่าจ้างที่รัฐบาลให้ สมมติว่าเราจบปริญญาตรีจะให้อย่างไร

ตอบ ขึ้นกับรัฐบาล ประมาณ 5-6 แสนกีบ แต่ว่าเงินเดือน 2 ปีขึ้น ปริญญาตรีประมาณ 4 แสนกีบ น้อยกว่าแรงงานทั่วไป แต่ว่าให้สวัสดิการมาก บุตรเวลาเข้าโรงเรียนรัฐบาลไม่ได้เสีย แต่ถ้าเอกชนต้องเสีย ปริญญาโท ประมาณ 450,000 กีบ ป.เอก 500,000 กีบ บางอุตสาหกรรม 4-5 แสน บางอุตสาหกรรมเดือนละ 2-3 ล้านก็มี

ถาม อย่างท่านเจ้าแขวง ท่านมีรายได้จากรัฐหรือไม่

ตอบ ได้เงินเดือนจากรัฐ มีเงินประจำตำแหน่ง มีเงินอายุการ ทำหลายปีก็ได้มาก ที่ไทยก็มี สวัสดิการทั้งหมดรัฐบาลเป็นผู้ปกป้อง

ถาม ถ้าแรงงานจากแขวงอื่นเข้ามาทำงานในแขวงสะหวันนะเขตจะต้องทำอย่างไร

ตอบ ไม่มีปัญหาอะไรเข้ามาทำได้ มาอยู่ซื้อที่ก็ได้ เหมือนกันกับคนไทย ยกเว้นแต่คนต่างประเทศ

สัมภาษณ์ท่านเพ็งมา อินทิลาด
(หัวหน้าแผนกศึกษาแขวงฯ)

วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2548 เวลา 14.00-15.00 น.

ถาม นโยบายการศึกษา

ตอบ เกี่ยวกับนโยบายการศึกษาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม งานการศึกษาอยู่ในระดับแขวงเป็นองค์การบริหารจากสายตั้งขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับแขวงเป็นสายขวางสายตั้งขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ สายขวางแขวงปกครอง

ถาม หน่วยงานนี้มีคนทำงานกี่คน

ตอบ 30-35 คน มี 6 แขวง ได้แก่ แขวงห้องการออฟฟิศ(สำนักงาน) แขวงสามัญ
แขวงนอกระบบ แขวงจัดตั้ง แขวงพัฒนาครู แขวงสถิติแผนการ

ถาม คนส่วนใหญ่จบการศึกษาจากลาวทั้งหมดใช่หรือไม่

ตอบ ใช่ มีจบปริญญาโทจากขอนแก่น 1 คน

วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2548 เวลา 09.00-11.00 น.

ถาม เรื่องการค้าผ่านแดนของลาว ก็ได้ทราบวาปกติเราก็มีการค้าผ่านแดนกันระหว่างไทยลาว หรือว่าลาวกับเวียดนาม เราก็เลยอยากจะขอความรู้จากท่าน ขอความชัดเจนจากท่านในเรื่องนี้ โดยเฉพาะความหมายของการค้าผ่านแดน ในความคิดของท่านความหมายของการค้าผ่านแดนเป็นอย่างไร และเกี่ยวกับท่านสมหวังได้มีหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับการค้าผ่านแดนอย่างไรบ้าง ครอบคลุมอะไรบ้าง และในเรื่องการค้าผ่านแดนท่านคิดว่ามีอะไรเป็นปัญหาและอุปสรรคในการที่เราจะทำมาค้าขายกัน ไม่ว่าจะเป็นแดนไทย แดนเวียดนาม อะไรเป็นปัญหา อุปสรรคสำคัญที่ทำให้เราไม่สามารถจะพัฒนาการค้ากันได้ และอยากทราบความคิดเห็นของท่านว่าเราจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไรดี และรัฐบาลประเทศของท่านได้พยายามที่จะส่งเสริมหรือมีนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการค้าอย่างไรบ้าง ก็เป็นคำถามสำคัญ ๆ อีกประเด็นก็คือเราสนใจว่าเรื่องการค้าผ่านแดนเกี่ยวกับวัฒนธรรมระหว่างประเทศจะมีปัญหาหรือไม่

ตอบ การค้าอยู่สะพานะเขตเป็นดินแดนที่เรียกว่าเชื่อมต่อในอนุภาคพื้น หมายความว่าตะวันออกก็มีเวียดนาม ตะวันตกก็มีไทย ฉะนั้นขบวนการค้าขายผ่านแดนเกิดขึ้นได้หลายปีแล้ว แต่ว่ารูปการค้าที่เป็นผ่านแดนแท้ ๆ ยังไม่มี มันเป็นการค้าแบบ transit หมายความว่าเอาสินค้าใส่ตู้คอนเทนเนอร์จากไทยส่งโดยตรงไปเวียดนาม เวียดนามส่งโดยตรงไปไทย มันยังมีน้อย อันนั้นเป็นสินค้าผ่านแดนแท้ แต่รูปการปัจจุบันเรื่องการค้าคนเรียกแบบง่าย ๆ ว่าผ่านแดน แต่ความจริงมันไม่ใช่ มันเป็นการค้าแบบนำเข้าแล้วส่งออกต่อ เราเคยพูดว่าเป็น re-export นำเข้าแล้วส่งออกต่อลักษณะนี้ แต่ว่าคนทั้งหลายเรียกว่าการค้าผ่านแดน จริง ๆ มันไม่ใช่ ถ้าการค้าผ่านแดนแท้มันเป็นสินค้า transit หมายความว่าไปโดยตรงมาโดยตรงเลย ที่นี้เล่าสู่กันฟังว่าเหตุผลมันทำไมมันจะเกิดมีการค้าแบบ re-export นี้ เนื่องจากพ่อค้าลาวมีความเชื่อถือได้ทั้งสองฝ่ายกับพ่อค้าไทยและเชื่อถือได้ทั้งพ่อค้าเวียดนาม เขาจะให้เครดิตกันเวลาส่งสินค้าเข้ามาและส่งออกต่อ ส่วนใหญ่สินค้า re-export มันเป็นสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าอุตสาหกรรมจากไทยจะไปเวียดนามมีมาก แต่ส่วนสินค้าของเวียดนามจะเข้าไปไทยมีน้อยเป็นประเภทสินค้าการกรรรม ฉะนั้นพ่อค้าเวียดนามก็อาศัยพ่อค้าลาวที่รู้จักกับพ่อค้าไทยเขาค้าขายด้วยกัน พ่อค้าไทยอาศัยพ่อค้าลาวที่รู้จักกับพ่อค้าเวียดนามซื้อมาจากไทยแล้วขายต่อไปเวียดนาม เวียดนามกับไทยมีเรือเดินทะเล แต่ว่าทำไมการค้าไม่ใส่เรือเดินทะเลเดินทางไปส่งให้กันเลย เนื่องจากสินค้าดังกล่าวมันไม่มาก สินค้าอุปโภคบริโภคจำเป็นช่วงระยะสั้น ถ้าค้าไปทางรถผ่านแดนมันมีแต่ใช้เวลา สมมติว่าออกรายการส่งสินค้า ทำ order ไป ก็ไม่เกิน 3-4 วัน สินค้าออกไปได้รับแล้ว ถ้าหากไปทางทะเล 1.สินค้าจำนวนมาก 2. ช้า นาน กว่าเครื่องจะเต็มลำเรือแล้วขนไป ถ้าขึ้นจากเรืออยู่ไทยขนมาเวียดนามใช้เวลาเป็นเดือน ฉะนั้นพวกการค้าเดี๋ยวนี้อาจเกิดเนื่องจากได้เร็ว ทันกับความต้องการ ส่วนที่ทำไมไทยกับเวียดนามถึงไม่ทำการค้ากันโดยตรงทำสัญญาเป็นสินค้า transit เลย อันนี้ยังทำไม่ได้หรอก ความเชื่อมั่นระหว่างการค้า มี 2 เหตุผล 1) เครดิต บ้างก็ว่าความเชื่อกันระหว่างไทยกับเวียดนามยังไม่มีเหมือนกันกับระหว่างพ่อค้าลาวกับเวียดนาม พ่อค้าลาวตั้งอยู่ใจกลาง ไทยมาง่าย เวียดนามก็มาง่าย ฉะนั้นอันนี้เป็นความเชื่ออันหนึ่ง ความเชื่ออันที่ 2) เวียดนามส่วนใหญ่ธุรกิจเป็นของรัฐ รัฐวิสาหกิจการค้า แต่เมืองไทยเป็นของส่วนบุคคล ฉะนั้นระหว่างรัฐวิสาหกิจกับส่วนบุคคลเขาร่วมกันยาก มันจะไม่เหมือนกัน ฉะนั้นอาศัยพ่อค้าลาวทำการค้าให้การค้าของลาวบางทีก็ของรัฐบางทีก็พ่อค้าเอกชน ทำได้เพราะว่าเป็นตัวกลาง ลาวกับเวียดนามก็มีสัญญากันถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับลาวเกี่ยวกับการค้า รัฐบาลทั้งสองฝ่ายจะคุ้มครองช่วยเหลือ

ส่วนเรื่องบทบาทของแผนกการค้า (ที่ไทยเรียกพาณิชย์จังหวัด) มีหน้าที่ดูแลหรือคุ้มครองเกี่ยวกับงานค้าผ่านแดนในรูปบริษัทของลาว เช่น เวียดนามต้องการสินค้าประเภทใดให้เขาส่งมา แล้วบริษัทจะทำใบเสนอมาให้ทางแผนกการค้าเพื่อขอทำสินค้าในแต่ละครั้ง เช่น คุณจะนำแก้วมาจากประเทศไทยจำนวนเท่าไร ราคาเท่าไร จะ

เสียภาษีให้รัฐบาลเท่าไร ทางนี้ก็ตกลงเซ็นให้ให้คุณไปทำสัญญากับภาษี (ไทยเรียกว่าศุลกากร) ไปทำสัญญาภาษีอากรและคุณก็ไปเสียเงินภาษีให้ที่แขวงนี้แหละ ไปทำสัญญากับภาษีอากรว่าสินค้าดังกล่าวจะนำเข้าภายในกำหนดกี่วันสำเร็จ แล้วนำแก้วเข้ามาภาษีเขาตรวจตราว่าถูกต้องแล้วส่งต่อไปเลย ส่งไปไว้ที่ชายแดนเวียดนาม เพื่อจะเตรียมส่งต่อไปเวียดนาม แล้วเวียดนามมารับเอาตามรูปการนั้น สินค้าไม่มีสิทธิ์จำหน่ายที่ลาว เหมือนกับไทยนั่นแหละ สินค้า transit ต่าง ๆ ที่มาจากต่างประเทศ ถ้าสินค้านำเข้ามาจำหน่ายที่นี่มันต่างกัน ถ้าสินค้าผ่านภาษีถูกกว่ารัฐบาลเก็บน้อยกว่า ถ้านำมาขายภายในภาษีแพงขึ้น ก็มีตามเลขของภาษี นี่ก็ไม่ว่าพอถึงปี 2008 มันจะลงเท่าไร ถ้าเป็น transit เลยไม่ต้องเก็บ มีแต่เก็บค่าบริการขนถ่าย ค่าขนส่ง หรือว่าเสียค่าประกันภัย ถ้าเป็น re-export เก็บจากภาษีพ่อค้าลาว ไม่ได้เก็บจากไทยจากเวียดนาม พ่อค้าลาวเป็นผู้ค้า แต่ราคาจะแพงกว่า แต่ถ้าพ่อค้าไทยกับเวียดนามค้ากันโดยตรงมันจะถูกกว่าเพราะว่าไม่ได้เสียภาษี แต่ว่าค่าขนส่งจะแพงกว่า มันยาวนานเป็นเดือนสองเดือน เพราะว่าสินค้าจำนวนไม่มาก มันจำกัดมันเป็นแต่ละระยะ สมมติว่าระยะนี้จะไรชาดแคลนเขาจะสั่งด่วนเลยนำเข้ามาส่งต่อไปเลย เวลาเก็บภาษีส่วนใหญ่จะเก็บประมาณ 2-4% ของมูลค่า ไม่ได้เก็บเป็น unit cost แต่ว่ามีบางประเภทสินค้าเป็นหลัก ยาสูบ จะมีอัตราภาษีไว้แล้ว รัฐบาลกำหนดไว้แล้ว อันนี้ละเอียด

ด้านภาษีไม่มีปัญหา ทางการค้าตรวจดูเสนอรายการสินค้า สินค้านี้ต้องห้ามหรือไม่ต้องห้าม ถ้าเป็นสินค้าต้องห้ามทางนี้ไม่อนุญาต มันก็เคยมีอยู่บางปี แต่ว่าส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยมีสินค้าต้องห้ามเพราะไม่มีคนไหนทำหรือก เช่น ยาเสพติด มันจะมีบางประเภท สมมติว่าน้ำยาแอร์ที่ว่ามีส่วนทำลายชั้นโอโซนต่าง ๆ อันนี้ก็ต้องได้จำกัด มันก็มีตามกระบวนการของการค้า น้ำยาแอร์ที่ผลิตในประเทศอินเดียทางไทยก็ต้องการมีบางที่ก็ลักลอบนำเข้าทางเวียดนามแล้วส่งไป แต่ว่าทางนี้เห็นว่ามันทำลายชั้นบรรยากาศรวมของโลกก็ไม่อนุญาต มีบางประเภทสินค้าที่เราไม่รู้ไม่ทัน พวกที่ทำการค้าบ่อยๆเขาจะรู้ รู้จักความต้องการ ทางแผนกการค้าก็ต้องวิเคราะห์ว่าสินค้าแต่ละประเภทรู้ว่าปลอดอันตรายหรือไม่ ถ้าอันตรายไม่ให้นำเข้า

ถาม มีสินค้าประเภทไหนที่คิดว่าต้องค้าระหว่างรัฐต่อรัฐ

ตอบ สำหรับลาวรัฐวิสาหกิจหมดแล้ว นอกนั้นก็เป็นส่วนบุคคลหมด เหมือนเมืองไทย ยังมีไฟฟ้า น้ำประปาที่เป็นของรัฐวิสาหกิจ ที่ค้าขายเอกชนทำเองเลย พ่อค้าของรัฐจะมีแต่บริษัทที่ทำเกี่ยวกับเสบียงอาหาร เช่น เก็บซื้อข้าว ผลผลิตข้าวเพื่อรักษาอัตราการค่าไว้ สินค้าจำเป็นเพราะว่าลาวถ้าพูดเรื่องมีข้าวกินถือว่ามีพื้นฐาน ถ้าไม่มีข้าวกินถือว่าอยู่ไม่ได้ ฉะนั้นรัฐต้องพยุงราคาไว้ ต้องเก็บซื้อข้าวเอาไว้ เวลายุ่งยากเอามาแก้ไขประชาชน

ถาม การค้าข้ามแดนทางลาวเป็นอย่างไร

ตอบ ลาวมีสัญญาอยู่ในกรอบของอาเซียน การผ่านแดนกับเวียดนามนี้มีลักษณะพิเศษอยู่หนึ่งตอนนี้ 2 รัฐบาลตกลงกันอยู่ ส่วนใหญ่สินค้าเข้ามาจากประเทศที่สาม เช่น จีน ญี่ปุ่น บางทีมาทางทะเลเวียดนามทางเวียดนามอนุญาตให้ transit เข้ามา ทางนี้ก็เสียค่าใช้จ่ายให้ เจ้าหน้าที่ตามระเบียบการของเขาเพื่อนำเข้ามา เมืองไทยเหมือนกันมีสินค้ามาจากมาเลเซีย สิงคโปร์ ทางเมืองไทยก็ต้องเก็บแต่ไม่รู้เก็บเท่าไร เพราะว่าพ่อค้าลาวส่วนมากเป็นผู้มีทุนน้อย ฉะนั้นจะไม่ใช่ว่าเป็นผู้ซื้อสินค้าเข้ามา ความจริงประเทศเหล่านั้นเป็นผู้ส่งสินค้ามาให้ถึงแล้วถึงจ่ายเงิน ระยะตามทาง เช่น สิงคโปร์ส่งสินค้าเข้ามาผ่านไทย สิงคโปร์จ่ายทั้งหมด ขาด ตก เสียหาย หรือมีปัญหาอะไรก็แล้วแต่อยู่ประเทศไทยนับจากท่าเรือจนถึงชายแดน สินค้ามันตกถึงลาวเมื่อไหร่ เมื่อสินค้าได้รับถูกต้องแล้ว ทางนี้ถึงจะโอนเงินไปให้สิงคโปร์

ถาม ที่บอกว่าการค้าผ่านแดนก็คือเหมือนกับว่า transit ผ่านไป แล้วถ้าเป็น re-export นับเป็นการค้าผ่านแดนหรือไม่

ตอบ เป็นนำเข้าเพื่อส่งออก

ถาม แล้วเวลาลงเป็นรายการ หรือเป็นเอกสาร ลงอย่างไร

ตอบ รายการสินค้าผ่านแดนแท้ก็อีกเรื่องหนึ่งไม่รวม re-export ส่วน transit ไม่นับ อันนั้นเป็นสินค้าที่รัฐบาลหรือบริษัทของเวียดนามของไทยได้เซ็นสัญญากัน เขาขอผ่านแดนลาวเฉยๆ เขาจะขออนุญาตรัฐบาล ใส่คอนเทนเนอร์เลยไปเลยไม่ได้เกี่ยวข้องกับการค้า มันจะเกี่ยวกับกระทรวงพาณิชย์ที่จะอนุญาต และสินค้านั้นไม่มีสิทธิ์ตรวจตรา เพราะมันจะบรรจุใส่ตู้คอนเทนเนอร์เลย เขามีตราประจำเครื่องหมายเรียบร้อยแล้ว มาแล้วเปลี่ยนจากรถไทยใส่รถลาวขนส่งไปต่อเลย

ถาม เขาได้แจ้งรายการไว้หรือไม่

ตอบ รายการเขาจะมีอยู่ ถ้าเราไม่ได้เบาะแสว่ามันมีของต้องห้ามเราก็ไม่มีสิทธิ์ตรวจ ถ้ามีอาวุธ มียาเสพติด เรื่องนั้นมันจะตรวจได้ อันนี้มันหลักการสากลก็เลยตกลงกันเป็นสินค้า transit ก็ไม่ได้ตรวจ เสียแต่ค่าบริการยกถ่าย ค่าผ่านทาง เป็นต้น

ถาม ในลักษณะของ transit ยังไม่ค่อยเกิดขึ้นที่นี่

ตอบ เรามีอยู่แต่มันน้อยมาก

ถาม ในลักษณะที่ทำก็เป็น re-export

ตอบ re-export

ถาม ความคุ้มครองระหว่างการที่ขนทางเรือข้ามไปเวียดนามกับทางสะพานนะเขตไปดานัง

ตอบ อันนี้ก็ไม่เข้าใจว่าเวียดนามค้ากับไทยก็มากอยู่ แต่ว่าที่ผมพูดสินค้าจำนวนหนึ่งที่มันไม่สามารถไปทางเรือได้ ความต้องการมันด่วน ต้องการภายในห้าวันสิบวัน ถ้าเส้นทางนี้ได้ด่วน ได้เร็ว

ถาม พวกสินค้าข้ามแดนระหว่างไทยกับลาว

ตอบ อันนี้การค้าตามชายแดน เดียวนี้รัฐบาลลาวมีนโยบายให้มีการค้าตามชายแดนให้มากขึ้น ทำให้ประชาชนสองฟากฝั่งชายแดนได้มีการแลกเปลี่ยนซื้อขายถูกกฎหมายร่วมกัน แต่ว่าการจัดตั้งคุ้มครองต้องดีในระดับหนึ่ง ว่าสินค้าจะเอาเข้ามาคืออะไร และทางนั้นต้องซื้อสินค้าจากนี้ไปคืออะไร ให้มันสมดุลระหว่างการค้าออกการค้าเข้า รักษาดุลการค้ากัน

ถาม ทำตลอดแนวหรือไม่

ตอบ ทำตลอดแนว

ถาม ช่วงสะพานนะเขตกับมุกดาหารเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ เดียวนี้ความจริงมันไม่มีการจัดตั้งการค้าแบบนั้น มันจะมีจุดที่เรียกว่าจุดผ่อนปรนหรือด่านประเพณี มีหลายจุดอยู่สะพานนะเขต

1. ปากเซบั้งไฟ ธาตุพนม นครพนม อยู่ในเขตของสะพานนะเขต

2. แก่งกระเบา

3. ด่านคันธารบุรี สะพานนะเขต ที่ข้ามไปข้ามมานี้แหละ มุกดาหาร

4. เมืองสองคอน กับอำเภอเขมราฐ อุบลราชธานี

และกำลังประชุมอยู่เรื่องจะเปิดด่านอีกจุดหนึ่งระหว่างเมืองไพรภูทอง ของลาว กับอำเภอขามเฒ่าของอำนาจเจริญ

ถาม เวลาส่งเข้าระบบเก็บภาษีเป็นอย่างไร

ตอบ เก็บปกติอัตราเหมือนกัน แต่ว่าสินค้าอุปโภคบริโภค หรือว่าเครื่องใช้สอยธรรมดา เขาจะมีการแก้ไข เช่น ทางนี้เอาออกนับแต่อาหารการกิน ผักต่าง ๆ ทางนั้นถ้าจะนำเข้ามาเป็นปุ๋ย น้ำปลา อาหารการกิน ไม่ใช่สินค้าใหญ่ หรือว่าเครื่องอุปโภคบริโภคธรรมดา ต้องเสียภาษี ถ้าน้อยก็ไม่เสีย ลาวมีนโยบายเรื่องขาออก ไม่เสียอยู่แล้ว ของไทยก็มีบางประเภทที่ยกเว้นภาษีให้ลาว แต่ว่าวิธีการค้าก็บอกกันยาก ลงนามกันแบบนี้แต่สิ่งปฏิบัติแบบนี้ยังทำไม่ได้ ไม่เฉพาะลาวกับไทยเท่านั้นลาวกับเวียดนามก็เหมือนกัน หลายประเทศเหมือนกัน เรา รู้วิธีปกป้องทางการค้ามีหลายวิธีที่เราไม่สามารถจะรู้ได้หมด ลาวกับเวียดนามตกลงกันว่าสินค้าที่ผลิตอยู่ลาวกับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดอยู่เวียดนามนำเข้าของสองประเทศนี้ ให้ลดอัตราภาษี 50% สมมติว่าเสียภาษี 10 ก็ลดลงมา 5 แต่สุดท้ายวันที่จะปฏิบัติก็เป็นเรื่องใหม่ อันนี้เป็นผลประโยชน์ของแต่ละชาติ เวียดนามก็อยากได้ผลประโยชน์ของเราเหมือนกัน เราก็อยากได้ผลประโยชน์เหมือนกัน อันนี้มันก็ยาก การค้าอยู่ในโลกเรา เช่น สหรัฐอเมริกาเขาก็อ้างเหตุผล สหภาพยุโรปเขาก็อ้าง เช่น ปัญหาของเวียดนามที่ยังไม่ได้มาตรฐาน อันนี้เป็นวิธีกีดกันทางการค้า ตั้ง ISO เพื่อกีดกันทางการค้า ถึงเราจะทำดีเขาก็ว่าไม่ดี เช่น ทำลายสิ่งแวดล้อม

ถาม มีบ้างไหมว่าทางลาวผลิตสินค้าวัตถุดิบแล้วก็ถูกส่งเข้าไปแปรรูปในไทยบางส่วนบางกระบวนการ แล้วอาจจะกลับมามีลาว

ตอบ ยังไม่มี จะมีอยู่อันหนึ่งอยู่สะพานนะเขตมีโรงงานน้ำมันพืชของคุณประสิทธิ์ ท่านเป็นคนกาฬสินธุ์มาเข้าโรงงานอยู่ที่นี่ โรงงานของรัฐวิสาหกิจเก่าที่รับผลิตน้ำมันพืช เขาจะบีบน้ำมันถั่วลิสง เมล็ดจั่ว เมล็ดฝ้ายมาบีบน้ำมันออก แล้วส่งเข้าไปปรุงแต่งที่ไทยอีก เพราะว่าได้น้ำมันแล้วยังไม่สำเร็จรูป ยังบริโภคไม่ได้ แล้วจะเอาไปต้มกลั่นที่ไทยเพื่อผสมน้ำมันปาล์มเพิ่มอีกที่กาฬสินธุ์แล้วจะนำเข้ามาอีก คุณประสิทธิ์ก็ส่งเสริมปลูกถั่วลิสง ทำหลายอย่าง ลูกเดียว รับซื้อสินค้าทั่วประเทศมาผลิต มาแปรรูป ส่วนหนึ่งส่งออก ถั่วลิสงที่มีเมล็ดที่ดีก็เอามาไปกิน เมล็ดลีบเล็กก็เอามาบีบน้ำมัน ถั่วลิสงที่ปลูกก็ปลูกทั่วทั้งประเทศ ที่สะพานนะเขตก็มีมาก ก็ไม่พอกับความต้องการ ต้องสั่งซื้อแถวเมืองสาละวัน เขกอง แขวงโกลีเคียง

ถาม พ่อค้า คนค้าขาย เขานับเรื่องอัตราภาษี เรื่องพวกกฎระเบียบหรือไม่

ตอบ เหมือนกัน มีบางอันลาวยังด้อยพัฒนาที่ต้องได้จำกัดการนำเข้าส่วนหนึ่ง สินค้าไหนที่สามารถผลิตใช้ได้ก็จะปกป้องผลผลิตของโรงงานไว้ ตอนนี้อยู่สะพานนะเขตก็มีหลายสิ่งที่สามารถผลิตได้แล้ว เช่น โรงงานผลิตตะปู โรงงานถุงพลาสติกโดยนำเม็ดยางมาจากไทยซื้อมาจากโรงงานเคมีที่อยู่ระยะที่เขากลับน้ำมัน ตะปูเอาแร่จากเหล็กที่นำเข้าจากจีน สิ่งที่สำคัญที่เราเห็นมูลค่านำเข้าลดลง 2 ปีมานี้ เรามีโรงงานผลิตเหล็กเส้น เหล็กก่อสร้าง และที่ซีเมนต์ ซีเมนต์ส่วนหนึ่งผลิตอยู่เวียงจันทน์ส่งมาความจริงก็ไม่เพียงพอ ก็มาตั้งโรงงานผลิตอยู่โดยซื้อคลิงเกอร์เข้ามาจากปูนซีเมนต์ไทยมาผสมเอง ก็ช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายลงได้บ้าง ทำให้โรงงานให้สามารถเพียงพอกับความต้องการ แต่ว่ายังซื้อคลิงเกอร์เข้ามา ที่นี้ผลิตได้ประมาณ 7 หมื่นตัน เหลือแล้วยังขายแขวงโกลีเคียงแถวสาละวัน แต่ว่ายังซื้อคลิงเกอร์จากไทยอยู่

พวกเหล็กเส้นมีหลายประเภท ประเภทหนึ่งก็หลอมจากเหล็กเศษ ประเภทที่สองจะซื้อเหล็กมาจากต่างประเทศคือรัสเซีย มันมีโครงการ KR ของรัฐบาลญี่ปุ่นที่ช่วยแต่ละปี ๆ ช่วยเป็นเหล็กเส้น เหล็กท่อน ซื้อจากรัสเซียส่งผ่านท่าเรือไทยเข้ามา เอามาหลอมเอามาตีเป็นเหล็กเส้น เวียดนามก็ถลุงเหล็กกล้า แต่ไม่พอกับความต้องการ เวียดนามกำลังก่อสร้างมาก เหล็กไม่พอ เหล็กเส้นรีดที่สะพานนะเขต โรงงานเลยจากนี้ไปประมาณ 50 กิโลเมตร โรงงานซีเมนต์ผลิตอยู่ที่แขวงสะพานนะเขต ห่างจากนี้ 60 กิโลเมตร

ปัจจุบันกำลังเริ่มให้ยุติการนำเข้าปุ๋ยแล้ว ปุ๋ยมีโรงงานของแมกนัม เป็นคนไทยคือ ดร.อภิชาติ เข้ามาร่วมทุนกับมาเลเซีย แมกนัมเข้ามา 2-3 โครงการ มีทั้งปุ๋ยเคมี ก๊าซ ออกซิเจนเป็นต้น ปุ๋ยเพียงพอกับความต้องการในแขวง ปัจจุบันจะไม่ได้นำเข้า แต่ว่าประชาชนยากอยู่ เพื่อให้สินค้ามีเครื่องหมายใหม่ให้ประชาชนสนใจ อยากใช้สินค้าใหม่

ยาก เพราะความเคยชินของประชาชน พุดถึงปุ๋ยต้องพุดถึงตราหัววัวคันไถ พวกก๊าซหุงต้มเขาเอามาบรรจุ หรือผลิตไม่
แน่ใจ ขวางต้องปกป้องให้บริการภายใน กำลังปกป้องโรงงานผลิตท่อพีวีซี ท่อน้ำ ท่อยางพลาสติก เป็นบริษัทหุ้นลาว
กับไทย ฉะนั้นมูลค่าการนำเข้า เพราะเราลดผ่านสินค้าอุตสาหกรรม มูลค่าการนำเข้าลดลงมาก ปี 2002-2003 มูลค่า
นำเข้า 140 ล้าน 9 แสนกว่าดอลลาร์ ปีที่แล้ว 2004 มูลค่านำเข้า 120 ล้าน มูลค่าลดลง ที่ลาวอะไรนำเข้าเป็นดอลลาร์
หมด รวมถึงการส่งออกด้วย

ถาม ของแขวงเกินดุลการค้าเงินหรือไม่

ตอบ ปีที่แล้วนำเข้า 320 ล้าน 275 พันกว่าเหรียญ ส่งออก 151 ล้าน ภาพรวมเกินดุลอยู่ 30%
สาเหตุเกินดุลเนื่องจากส่งออกทองคำจากออสเตรเลียมาลงทุน สมัยก่อนขาดดุลตลอด รวมถึงการนำเข้าลดลง
เรามีเหล็ก ไม่ได้นำเข้าวัตถุดิบฐานเหล่านี้ก็ลดลง แต่ก่อนไม่มีนำเข้ามาก ตอนนี้ก็ยังมีการนำเข้าอยู่

ถาม เวลาทำทองต้องมีเครื่องมือเครื่องมือจากออสเตรเลียมา มูลค่านำเข้าเครื่องจักรเครื่องมือที่สูง
เหมือนกัน

ตอบ นำเข้าก็เลยมาแล้ว ผลิตตั้ง 2-3 ปีแล้ว และปีที่แล้วมีโรงงานทองแดงกำลังสร้าง ปีนี้ได้ขาย
แล้ว คาดว่ามูลค่าปี 2005 ส่งออกจะสูงกว่า บังเอิญราคาทองแดงมันจะได้อยู่เดือนนึง 2-3 พันตัน ทองแดง
พวกออสเตรเลียมาลงทุนรวมกันกับบริษัทโรงงานทองคำ ภายหลังได้ทองแล้วมาลงทุนทำโรงงานทองแดง
ฉะนั้นโรงงานผลิตทองคำ มีมูลค่าการลงทุน 80 ล้าน โรงงานผลิตทองแดง 120 ล้าน

ถาม คนลาวได้ร่วมลงทุนหรือไม่

ตอบ มีแต่แบ่งส่วนผลประโยชน์ไม่ชัดเจน มันปีละปีไป อย่างปัจจุบันนี้ยังไม่ทันได้ คือโรงงาน
ทองภายในจำนวน 2 ปีจะยกเว้น 2 ปีแล้วคาดว่าจะได้ทอง 8 ตัน มันจะคุ้มค่ากับการลงทุน ให้มันพอกับ 80 ล้าน
เหรียญ และแรงงานรัฐบาลไม่ได้เอาอะไร มีแต่เสียค่าสัมปทาน ยังไม่ได้แบ่งส่วนผลประโยชน์กัน แต่ว่ารัฐบาลลาว
จะได้ค่าสัมปทานได้มานานแล้ว คาดว่าปีละ 5 แสนเหรียญ และได้อากรเงินเดือนจากคนงาน คนต่างประเทศมา
ทำงานจะเสียอากรเงินเดือนให้ แต่ส่วนแบ่งเท่าๆ ยังไม่ได้แบ่ง ภายหลังครบ 80 ล้านเหรียญแล้วถึงจะมีส่วนแบ่ง
เป็นเรื่องของรัฐบาล แขวงจะได้อากรเงินเดือน เก็บค่าทรัพยากร เรียกว่าเสียภาษีทรัพยากร แต่มันก็ดีโรงงานนี้
เวลาลงทุนเขาคาดว่าราคาทองคำมันจะอยู่ในกิโลหนึ่งประมาณ 6-7 พันดอลลาร์ ภายหลังโรงงานเสร็จขึ้นเป็น 8-9
พัน และเปอร์เซ็นต์ของทองที่สูง ที่ไทยหล่อแล้วจะได้ทองคำ 70-80% แต่ว่าอยู่นี้ได้ถึง 80-90% ราคามันจะ
สูงขึ้น ทองแดงก็เหมือนกัน ขายแล้ว 3,600 ดอลลาร์/ตัน ภายหลังผลิตมันขึ้นเป็น 4 พันกว่า บริษัทก็เฮไป

ถาม เขาให้เงินเดือนมากหรือไม่

ตอบ เงินเดือนเหลือกิน พอใช้พอจ่าย ดีกว่าที่อื่น แต่การทำงานแบบเขาจะหนัก วิธีทำงานของ
เขาดี เขาไม่ต้องพักวันเสาร์อาทิตย์ ทำตลอด 4 อาทิตย์ แล้วพัก 1 อาทิตย์ เทคนิคนี้ดีคนลาวใช้เวลา 1 อาทิตย์
ได้ไปเที่ยว คนอยู่ไกลก็ไปได้ มีรถรับส่งอีก อยู่สัปดาห์ละหนึ่งวัน เวียงจันทน์ก็มี ที่ไหนก็มี คนสัปดาห์ละหนึ่งวัน
เยอะเพราะให้สิทธิคนท้องถิ่นก่อน เด็กผู้หญิงที่นี่ก็ไปขับรถพวกนั้นก็ได้เงินเดือนประมาณ 200-300 เหรียญ/
เดือน ที่นั่นอาหารการกินดีที่นั่นเลย กินฟรีอยู่ฟรี มีมาก

ถาม คนงานเขาเอาอะไรถึงจะทำได้

ตอบ คนอยู่ในท้องถิ่นเอาระดับพูดว่าผู้ที่ไม่สนใจจะเรียน อันนี้ก็เสียเรื่องเรียน จบประถมก็
สามารถเข้างานได้เลย มีข้อดีข้อเสียเหมือนกัน คนท้องถิ่นไม่รับไม่ได้ต้องรับ ถ้าอายุเกินกว่า 17-18 ปี ก็รับ

ส่วนใหญ่จะรับ 18 ปีขึ้นไปเพื่ออยากให้เด็กได้เรียน แต่ขนาดนั้นเด็กก็ไม่อยากเรียน โกหกเอาบอกว่าอายุถึงแล้วเพื่อจะได้เข้าทำงาน

ถาม คนจากเวียตนามมาทำหรือไม่

ตอบ ไม่มี แต่ไม่ใช่คนลาวทั้งหมด พวกเวียดจะมีงานก่อสร้างจำนวนหนึ่ง ผู้รับเหมาทั่วๆก็อิตาเลียนไทยมาทำโรงงาน คนไทยมี 300-400 คน บริษัทเฝ้ายามสำคัญ าก็เป็นของคนไทยยังมีอยู่ เขาก็เลือกเอามาจากพิจิตรพวกคุ้มครองโรงงานทองแดงและทองคำจำนวนหนึ่ง โรงงานเข้มงวดมาก

ถาม พวกออสเตรเลียมาบ้างหรือไม่

ตอบ เขาก็ประจำอยู่ที่นั่น จะมีหลายฝ่าย

ถาม พวกช่างเทคนิคเอาจากไหน

ตอบ ก็มี คนไทยก็มาก แต่ไม่ใช่คนออสเตรเลียทั้งหมด พม่าก็มี เขาจ้างมาของบริษัทเขาระดับโลกเลย ใครชำนาญด้านไหนเขาก็จ้างมา ทำสัมปทานประมาณ 20 ปี แต่ว่าสามารถต่อไป รัฐบาลพยายามเจรจาต่อขึ้นทุกปี เช่น แขวงสะหวันนะเขตจะเป็นเจ้าภาพงานกีฬาแห่งชาติปลายปีนี้ก็เลยขอเขาช่วยเรื่องกีฬา เขาก็ช่วยเรื่องกีฬาในร่ม 8 แสนกว่าเหรียญ โดยเฉพาะเมืองที่ตั้งของโรงงานเขาให้ทุนปีละ 2 แสนเหรียญ จะพัฒนาอะไรเอาเงินไปพัฒนาเลย เอาไปส่งเสริม ทุนของโรงงานให้โดยตรง เขาเสนอให้เอง ถนนเป็นผลพลอยได้ และถนนรับซ่อมแซมหมด 40 กิโลเมตร เข้าไปตั้งแต่ทางหมายเลข 9 เดียวนี้ลาดยางถนนหมู่บ้านหมดแล้ว ยาวประมาณ 15 กิโลเมตร ปีหน้าจะปูหมดเลย เรียกว่าผลพลอยได้ อีกอันหนึ่งคือเวลาทำนายกะ บรรดารัฐมนตรีต่างประเทศไปต่างประเทศปัจจุบันนี้เขารู้ว่าประเทศลาว เพราะมีโรงงานทองคำ เพราะโรงงานขายหุ้นอยู่ในตลาดโลก ก็มีหน้ามีตาดีกว่าไม่มี

ถาม รัฐบาลลาวซื้อหุ้นด้วยหรือไม่

ตอบ เป็นหุ้นที่เขาแบ่งให้ตอนก่อตั้ง รายละเอียดก็ไม่เข้าใจเป็นเรื่องของรัฐบาล แต่ว่าต้องมาทำเอกสารอยู่ที่ไหนเวลาจะส่งออกทำที่แผนกการค้า จะส่งออกทองคำทองแดงก็ก็โลกก็ต้องมาทำใบอนุญาตส่งออกที่นี่ พวกเราเป็นคนทำเอกสาร เวลาส่งออกทางแขวงก็ไม่เก็บภาษีส่งออกเพราะเป็นนโยบายการส่งออกไม่ได้เก็บภาษี สินค้าทุกประเภทที่ส่งออกไม่ได้เก็บภาษี แต่ว่าการค้าจะเก็บอากรรายได้ของบริษัท ถ้าส่งออกมากได้กำไรมากก็ต้องมาแบ่งกำไรให้รัฐบาล

ถาม เวลาทำงานกันกับต่างชาติวัฒนธรรมมีปัญหากันหรือไม่

ตอบ มี แต่ว่าเขาปรับตัวเข้าหากัน ไม่เพียงแต่ระหว่างชาติมันเป็นระหว่างชาวนากับกรรมกร เพราะคนท้องถิ่นเป็นคนชาวไร่ชาวนา แต่ว่าหากเป็นกรรมกรก็ไม่ง่าย สมมติว่ามันตรงกับเวลาอันนี้ก็ยากแล้ว แต่ว่าเดี๋ยวนี้ค่อยๆดีขึ้นแล้ว

ถาม เรื่องอื่นมีหรือไม่พวกวัฒนธรรมที่ต่างกัน

ตอบ พวกต่างประเทศที่เข้ามาทำงานที่นี่เขาต้องเคารพวินัยของโรงงาน เครื่องครัดที่สุด โลเลไม่ได้มีคนไทยจำนวนหนึ่งมารับจ้างทำงาน เป็นช่าง ถ้าไม่ถูกวินัย ก็ส่งกลับไม่เอา ถ้ามีปัญหาอะไร มีปัญหากับประชาชน ส่งกลับเลย เขาไม่เอาเลยนะ ฉะนั้นผู้บังคับบัญชาต้องเคร่งครัดกับประชาชน ต้องเรียนประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้ดีที่สุด ไม่ถูกกับระเบียบการจับส่งเลย จะมีเจ้าหน้าที่หลายประเภทอยู่ที่นั่นคอยติดตามคน 4,000-5,000 คนทั้งหมด รถวิ่งเข้าออกมากมาย เหมือนเป็นเมืองหนึ่งเลย มีโอกาสก็ไปดู

ถาม คนต่างชาติมาสมัครครัวที่นี่หรือไม่

ตอบ เป็นไปไม่ได้ ไม่มี ถ้าต้องการอยากได้ต้องไปร้องขอกับกระทรวงการต่างประเทศ รัฐบาลตกลงมาจึงจะได้ มันก็มีระเบียบอยู่ แต่ว่าต้องทำหนังสือทำขึ้นตอนของมันให้ถูกต้อง พวกฝรั่งเขาก็กลัวที่สุดถ้าพูดเรื่องประเพณี นับถือที่สุด

ถาม พวกเขาทำอะไรที่ขัดใจเราหรือไม่ ที่คนต่างชาติทำอะไรแล้วไม่ถูกใจฝ่ายลาว

ตอบ มันก็มีเป็นต้นว่าเรื่องเคร่งครัด คนลาวบางทีก็เด็กน้อยความแข็งแรงในการทำงานมันก็ไม่เท่าฝรั่ง บางทีเขาก็ดำก็ไม่ค่อยพอใจ นิสัยก็มีอยู่บางทีแต่ว่ามันก็จำเป็น เขาก็ปรับตัวเขาได้อยู่ หายที่สุดอย่างว่าถ้าใครมีปัญหาเกี่ยวกับคนลาวก็ส่งกลับไม่เอาเลย

ถาม เวลาเขาค้าขายกันระหว่างชายแดน

ตอบ ไม่เกี่ยวกับโรงงานหรือเป็นเรื่องของประชาชน คือตามน้ำโขงลาวไทยสองฟากน้ำโขงเป็นพี่น้องเขาหมด คนเชื้อสายตระกูลเดียวกันมี เป็นเลี้ยวกัน เป็นเขยกัน บางทีก็ข้ามไปเอาเมียอยู่นั่น ข้ามมาเอาตัวที่นี่ เช่น ใต้เมืองสะหวันนะเขตบ้านใหญ่เรียกว่าบ้านส้มป่อย ทางนี้เรียกไปก็เรียกว่าบ้านส้มป่อยฟากโขง ทางนั้นก็เรียกมานี้ว่าบ้านส้มป่อยฟากโขง คนตระกูลเดียวเขาอยู่ด้วยกันมาแต่ไหนแต่ไรมา ฉะนั้นการแลกเปลี่ยนซื้อขายช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว

ถาม ชาวบ้านชอบไหมในการซื้อขายระหว่างชายแดน

ตอบ ชอบ เขาก็ทำปกติอยู่แล้วแลกเปลี่ยนกันถึงฤดูกาลที่มีสินค้าประเภทไหนเขาก็ส่งให้กัน

ถาม เมื่อช่วงแรก ๆ ท่านพูดถึงเรื่องของที่ว่าเวลาเราตกลงทำสัญญาการค้ากับประเทศเวียดนามหรือประเทศไทย แต่พอในด้านปฏิบัติแล้วมักจะมีปัญหา เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้าต่าง ๆ ในความคิดเห็นของท่านที่ท่านทำงานในด้านนี้ ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอะไรให้สามารถพัฒนาการค้าได้ดีขึ้น ท่านคิดว่าจะแก้ไขอย่างไรดี

ตอบ ความจริงระดับท้องถิ่นยากมากที่จะพูดถึงการค้าระหว่างชาติ แต่ว่าในจริง ๆ แล้วรูปการที่ทำสัญญากันหรือว่าทำข้อตกลงกันมันเพียงแต่ว่าแสดงออกข้างนอกเฉย ๆ ให้เห็นว่าเราจริงใจกับคุณ ไม่ต่างจากผู้หญิงผู้ชายเวลาชอบกันว่าเราจริงใจ อันนี้พูดเรื่องผลประโยชน์ของประเทศคู่ค้า ประเทศไหนก็ต้องอยากเอาเปรียบ ถามกระทรวงพาณิชย์ไทยดูก็ได้ว่าต้องการอะไร ต้องการจะส่งออกให้มาก นำเข้าให้น้อยลง หลักการมันเป็นอย่างนั้น กระทรวงพาณิชย์ลาวก็เป็นแบบนั้น กระทรวงพาณิชย์เวียดนามก็เป็นแบบนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้นใครก็จะผลักดันการส่งออกให้มากขึ้นแต่ว่านำเข้าให้น้อยลง อันนี้แหละปัญหาที่ต้องสู้กันไป ฉะนั้นพวกท่านก็ดูว่าไม่ว่าจะเป็นข้อตกลงของ GATT หรือ WTO มันมีอะไรบ้าง พวกไหนดี มีแต่ไปเถียงกันเฉย ๆ ผลที่จะตกลงกันเป็นเอกภาพไม่มีหรอก เป็นเรื่องที่ไปถกเถียงกันเฉย ๆ เอาเรื่องเอาเปรียบกัน พอได้พูดกันมีที่ให้ประชุมกันได้เท่านั้น แต่ว่าผลที่จะมีประโยชน์ให้คนใดคนหนึ่งใครก็ไม่ยอมง่าย ๆ อันนี้ก็เป็นหลักการโดยทั่วไปไม่สามารถจะพูดได้ ก็แล้วแต่ แต่ว่ามันเป็นการผ่อนผันพิเศษ มันก็เป็นแต่กรณี อาจจะเป็นไปได้ มันยังมีข้อแม้หลายอันอยู่ ตัวอย่างเช่น ญี่ปุ่นมาส่งเสริมการผลิตข้าวญี่ปุ่นอยู่ลาวอยู่ทุ่งราบทางเวียงจันทน์ เพราะว่าโครงการนี้ญี่ปุ่นมาช่วยเหลือจัดสูบน้ำและอีกหลายอย่าง ทุ่งราบทางเวียงจันทน์ก็งาม มีประมาณ 8 พันกว่าเฮกตาร์ แล้วมาส่งเสริมให้เขาปลูกอยู่นั่น ปลูกแล้วก็ได้ดีขายไปส่งออกญี่ปุ่น ต่อมาก็เลยเปลี่ยนไปว่าการผลิตข้าวแบบนี้ไม่ได้จะต้องปฏิบัติตามเทคนิคของเขา เช่น เกี่ยข้าวแล้วคุณจะสามารถเอาทั้งไว้ที่นั่นคุณจะต้องเอาไปโซลเลย ไปอบแห้งเลย ธรรมดาชาวบ้านเกี่ยวข้าวต้องตากแดดกลางไร่นา เมืองนอกไม่ได้เชื้อราจะกินขึ้นมาทำให้ข้าวเสียหาย จริง ๆ แล้วไม่มีหรอก แต่เขาบอกว่าคุณต้องตั้งโรงงานโซลขึ้น มันเป็นเทคนิคอย่างว่า สมมติเช่นเราผลิตกุ้ง กุ้งได้มาตรฐานของคุณ แต่คุณทำลายสิ่งแวดล้อม เราไม่ซื้อคุณ มันเกี่ยวอะไรมันคนละเรื่อง มันเป็นเทคนิคทางการค้าที่เราเห็น ๆ กันอยู่ว่าถ้าน้อยเราก็ก่อนุญาตให้คุณ ถ้าสินค้า

คุณเข้ามามากเราก็หาวิธีอัด ระบบโซโลอยู่แขวงสะพานนะเขตก็มี มี 2-3 ที่ เอาไว้อบข้าวอบพิชรักษาไว้ที่นี่ อยู่แขวงสะพานนะเขตข้าวเหลือกินประมาณปีละ 2 แสนตันเฉพาะแขวงสะพานนะเขต วิธีอันนี้คือไทย 200 กว่าชนิดที่อนุญาตให้สินค้าของลาวเข้าไปได้แต่ว่ายากที่จะส่งเข้าไปจริง ๆ ถ้าพูดเรื่องคุณภาพ พูดเรื่องการปลอดเชื้อโรค มันจะมีหลายอัน วิธีก็ต่างกันมันหลายอัน เรายินดีให้สินค้าคุณเข้าไป แต่เวลาจะเข้าไปต้องตรวจนั้นตรวจนี้ มันเป็นเรื่องของแต่ละประเทศไม่สามารถพูดได้

ถาม สินค้าจากแขวงสะพานนะเขตส่งออกประเทศไหนบ้าง

ตอบ ลาวยังไม่ทันมีอะไรมากสำหรับส่งออก สินค้าที่ผลิตจากสะพานนะเขตส่งออกต่างประเทศหลัก ๆ ไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้ ปีที่แล้วส่งออก 14 ล้าน 9 แสนเหรียญ มีทั้งไปไทยและเวียดนาม ไปไทย 8 ล้าน 5 แสนดอลลาร์ ไปเวียดนาม 7 ล้าน 8 แสนดอลลาร์ คือลาวจะค้าโดยตรงกับประเทศที่สามยากที่สุด จะต้องค้าผ่านไทยกับเวียดนาม บางทีไทยก็ขายต่อให้ฮ่องกง ขายต่อให้สิงคโปร์หรือประเทศอื่น ๆ แต่ว่าลาวจะค้าโดยตรงกับสิงคโปร์กับฮ่องกงยาก ไม่ง่าย ฉะนั้นต้องผ่านพ่อค้าไทย

ถาม มีบ้างหรือไม่ที่ต่างประเทศเขาจะระบุเลยว่าต้องซื้อไม้จากลาวโดยส่งผ่านไทย

ตอบ ไม่มี พวกไต้หวัน ฮ่องกง เขาจะมาเอาพ่อค้าไทยเข้ามาซื้อ ซื้อแล้วไทยก็ส่งต่อ แต่ว่าลาวต้องเขียนว่าสินค้าไปไทย

ส่วนไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ สัตว์เลี้ยงใหญ่ พวก วัว ควาย อันนี้จะขายได้ดี เวียดนามก็ต้องการ ไทยก็ต้องการ แต่ว่าเวียดนามจะซื้อสูงหลาย เพราะเวียดนามเดี๋ยวนี้เขาหันไปการอุตสาหกรรม การกลีกรรรมจะลดลง เขาเอาอุตสาหกรรมกับการประมง ฉะนั้นประเภทกลีกรรรมเนื้อที่ดินของเขา มันน้อยโดยเฉพาะสถานที่เลี้ยงสัตว์ วัว ควาย เขาซื้อแพงมาก ราคาดี ซื้อไปเป็นตัว จูงออกไป เวียดนามเขากำลังหันเป็นอุตสาหกรรม การกลีกรรรมจะลดลง เนื้อที่กลีกรรรมลดลง ไม่ต้องเสียภาษี มีแต่เสียอากรรายได้การเสียต้องถามเจ้าหน้าที่ภาคส่วนเก็บเงิน ภาคการค้ามีแต่รักษาวัวจะให้เอาออกได้ก็ตัวว่า จะบริโภคไว้ได้เท่าไร

ถาม จากสะพานนะเขตไปเวียดนามได้เลยใช้หรือไม่ ขนส่งไปอย่างไร

ตอบ ใส่รถไปเส้นทางหมายเลข 9 ขนขึ้นรถไปเลย

ถาม อย่างแขวงสะพานนะเขตท่านมีแผนพัฒนาแขวงเป็นอย่างไร

ตอบ แขวงสะพานนะเขตเป็นแขวงพิเศษที่รัฐบาลกำหนดเอาเป็นแขวงหนึ่งแห่งการพัฒนา รัฐบาลออกข้อตกลงสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน อยู่ระหว่างมุกดาหาร-สะพานนะเขต

ส่วนเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเขตหนึ่งเพื่อให้ภายในและต่างประเทศมาลงทุน เป็นเขตปลอดภาษี เริ่มผลิตเพื่อส่งออก หรือว่าบริการอยู่กับที่ และเบื้องชายแดนลาวเวียดนามก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้เป็นเขตการค้าชายแดนลาวเวียดนาม บ้านแดนสะพาน เขตนั้นจะมีการอนุญาต มีการลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อผลิตเป็นสินค้าส่งออก ฉะนั้นการค้ามีแต่ว่าจะได้พัฒนาไปตามทิศเท่านั้น จะทำอะไรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในฐานะที่เราเป็นประเทศอยู่ระหว่างกลางอนุภาคพื้นนี้ การเชื่อมโยงระหว่างตะวันตกสุดตะวันออกจะต้องผ่านลาวนี้ ฉะนั้นลาวจะทำให้อย่างไรให้มีผลประโยชน์สูงสุด คอยดูว่าอันไหนมันเหมาะสม มีปัญหาการปรับปรุงให้ดีขึ้น เรื่องทั้งหมดอยู่ลาวส่วนใหญ่ค่อยเป็นค่อยไป ส่วนใหญ่ค้ากับไทยกับเวียดนามอย่างเดียว ส่วนหนึ่งจะค้าได้มีแต่สินค้าชั้นสูงที่นำเข้าจากสิงคโปร์ อะไรต่าง ๆ สินค้าทั่วไปยาก แต่ว่า 2-3 ปี มานี้ปรากฏว่าสินค้าจีนมาก แต่ว่าจีนพอพูดเรื่องคุณภาพยังไม่ดี สินค้าราคาถูก มีทุกชนิดแต่ว่าคุณภาพไม่สูง ก็ยังอิงสินค้าไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสินค้าใช้สอยประจำวัน ดูทีวีก็ของไทย แพชั่นไทย

ถาม การค้าขายที่ผ่านมาทำให้การแต่งกายของคนลาวเปลี่ยนไปมากหรือไม่

ตอบ เปลี่ยนไป ต้องบังคับก็มี เป็นต้นว่าพวกอยู่โรงงานผู้หญิงก็ต้องนุ่งกางเกง ขับริดผ้าถุงผ้าถุง มันยาก นุ่งกางเกงมันง่าย ต้องได้เปลี่ยน

สัมภาษณ์กงสุลใหญ่ประจำแขวงสะหวันนะเขต (นางสาวมาลินดา มนูญชัย)
และ คุณประสิทธิ์ วิริยะยุทธมา ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ พณฯ ประจำ สปป.ลาว

วันจันทร์ที่ 30 พฤษภาคม 2548 เวลา 14.00-16.00 น.

คุณประสิทธิ์

ถ้า 2 ล้านจะได้แขวงใหญ่ นอกนั้นจะล้านหมด ถ้าแขวงอื่นๆจะได้ ล้านเดียว ที่ใหญ่ๆ ในลาวมี 4 แขวง เวียงจันทน์ สะหวันนะเขต หลวงพระบาง จำปาศักดิ์ จะได้ 2 ล้าน แล้วมันจะแบ่งออกเป็นเขต 1 เขต 2 เขต 3 เขตแต่การลงทุนจะแตกต่างจากไทย ไทยเขต 1 กรุงเทพฯ ไล่มาเขต 3 ก็คือรอบนอก ทางลาวเขต 3 จะอยู่ใน กลีบกัน แล้วที่สะหวันนะเขตนี้มันจะมีเรียกว่าเขต 1 เขต 2 เขต 3 ในแขวงเดียว และจะมีเขตเศรษฐกิจพิเศษ กับเขตการค้าเสรีเพิ่มเข้าไปอีก กลายเป็นที่นี้แขวงเดียวมีทั้งหมด 5 เขตอยู่ในแขวงเดียว กลายเป็น 5 อย่างอยู่ในแขวงเดียว ซึ่งแขวงอื่นไม่มี เลยกลายเป็นว่าที่นี่มีสิทธิพิเศษมากที่สุดในประเทศลาวในปัจจุบัน ไม่มีแขวงไหนมีเยอะเท่านี้แล้ว มี 1 คือเขตการลงทุนทั่วไป มี 3 เขต เขต 1 เขต 2 เขต 3 เขต 3 มันจะอยู่ในเมืองเขต 2 นอกเมืองหน่อย เขต 1 จะอยู่ห่างไกลออกไป สิทธิพิเศษทางภาษีจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการลงทุน เช่นว่าทุนจดทะเบียนของเราเท่าไร จะมีให้ตามทุนจดทะเบียน สิทธิพิเศษให้ตามทุนจดทะเบียน ยกเว้นอากรกำไรอากรกำไรสิ้นปีถ้าอยู่เขต 1 จะเหลือเพียงประมาณ 10% ถ้าทั่วไปนอกเขต ก็คือ 20 15 10 มันจะขึ้นอยู่กับการลงทุนในแต่ละเขต ถ้าอยู่ในเขตเดียวกับการค้าเสรีกับเขตเศรษฐกิจพิเศษอากรกำไรจะเหลือปีละ 10% แต่จะมีการยกเว้นจำนวนปีขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียนด้วย และก็สิทธิในการเช่าที่ดินแตกต่างกัน อายุแตกต่างกัน

ท่านกงสุลใหญ่

แล้วแต่ว่าเงินทุนที่เราจะมาลงทุนว่าเท่าไร แล้วก็ประเภทกิจการที่เราจะมาลงทุนถ้าทางแขวงเขาส่งเสริมเขาก็ให้สิทธิพิเศษเยอะ อย่างเช่น ภาษีรายได้ สิทธิการเช่าที่ดิน ก็แตกต่างกันไปตามเงินทุนและประเภทของกิจการที่จะมาลงทุน

คุณประสิทธิ์

ตอนนี้เขตที่ให้มากที่สุดคือเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวันเซโน แล้วรองลงมาเป็นเขตการค้าเสรี ต่อมาด้วยเขต 1 แถมยังขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียนเรา ถ้าทุนจดทะเบียนเรามาก ก็ได้ยกเว้นตัวนั้นมาก ขึ้นอยู่กับทุน

ท่านกงสุลใหญ่

รวมทั้งอุปกรณ์นำเข้า รถยนต์ พวกเครื่องมือเครื่องจักร ก็จะลดหย่อนตามกันไป ถ้าลงทุนมากก็ได้ลดมาก

คุณประสิทธิ์

ในด้านเขตการค้าเสรี ด้านแดนสะหวัน ตรงชายแดนระหว่างลาวเวียดนามติดกัน ทางเวียดนามก็มีเขตการค้าเสรีเหมือนกันชื่อลาวบาว อยู่เส้นเวียดนาม ของลาวเป็นแดนสะหวัน รวม 2 อันเป็นเขตการค้าเสรี ตอนนี้ด้านแต่ละด้านถอยหลังออกมา 10 กิโลเมตร มันจะเป็นวงเข้าไปอยู่ตรงระหว่างลาวกับเวียดนามเหมือนเป็นเมืองเดียวกัน

ท่านกงสุลใหญ่

ลาวกับเวียดนามเขาร่วมมือกันเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างลาวกับเวียดนาม

อ.ณัฐกา : ในส่วนเขตการค้าเสรีไทยไม่มีเกี่ยวข้องกับอะไรใช่ไหมคะ
ท่านกงสุลใหญ่

ของไทยทางด้านแดนสะหวันยังไม่มี แต่ว่าที่ลาวบาวเรามีลงทุน 2-3 บริษัท มีลงทุนทำยางรถจักรยานยนต์ กับน้ำดื่มเครื่องดื่มชูกำลังยี่ห้อ Super Horse

คุณประสิทธิ์

ผลิตตรงนั้นได้สิทธิพิเศษมาก คือทางลาวก็ตรงลาวบาวได้สิทธิพิเศษมากที่สุดของประเทศ ของลาวก็ตรงสะหวันนะเขตแดนสะหวันได้มากที่สุด คือ 2 ประเทศก็เอาจุดตรงชายแดนติดกันได้สิทธิพิเศษมากที่สุด เขาก็หวังเส้นทางเลข 9

อ.พิศมัย : ระบบการจัดสรรงบประมาณของประเทศลาวทำอย่างไร

คุณประสิทธิ์ และท่านกงสุลใหญ่

เรื่องงบประมาณของแต่ละแขวง คือรัฐจะวางโครงสร้างมาแล้วก็แบ่งปันให้แต่ละแขวง แล้วแขวงก็ไปจัดงบประมาณในการเก็บภาษี แล้วส่วนที่เหลือเขาจะยกให้ทางแขวง สมมติถ้าเก็บเงินเป้าหมายที่เขาตั้งไว้ ส่วนแขวงสามารถเอาเงินก้อนส่วนที่เหลือไปลงทุนอะไรก็ได้ แขวงถ้ามีรายได้เอาไปเลี้ยงแขวงก่อน เหลือถึงจะส่งขึ้นส่วนกลาง ตอนนี้บางแขวงก็เลี้ยงตัวเองไม่ได้ อย่างแขวงใหญ่ ๆ ซึ่งมีการค้าผ่านแดนจะเลี้ยงตัวเองได้ ส่วนแขวงเล็ก ๆ เข้าไปข้างในถ้าโคตาไม่ไหว ก็เรียบริ้อย ก็คือไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตอนนี้ สรุปแล้วก็ต้องงบประมาณแขวงขึ้นอยู่กับรายได้จากแขวง ทางนี้แขวงนี้เป็นแขวงที่ใหญ่ที่สุดในลาว GDP ต่อหัวมีค่าสูงสุดประมาณ 400 เหรียญต่อคน ซึ่งเฉลี่ยทั่วไปของลาวประมาณ 200-300 เหรียญ เพราะฉะนั้นรายได้ที่นี้จะมาก เพราะมีทองคำ คิดว่าปีหน้ารายได้ต่อหัวมากขึ้นเพราะว่าเริ่มจะส่งออกทองแดง มี project ใหญ่ ๆ ของไทยเข้ามา มีมิตรผลจะมาลงทุน โรงงานน้ำตาลที่บ้านโป่งที่มาลงทุนปลูกอ้อย หลังจากนั้นแล้วก็จะสร้างโรงงานน้ำตาล อีกอันเรื่องยูคาลิปตัสที่จะส่งไปทำกระดาษของ Double A ซีเมนต์ไทยก็กำลังเข้ามา ตอนนี้ 2 บริษัทคือซีเมนต์ไทยกับไซโยตอนนี้มีเอกชนจะเข้ามาในเรื่องของทำยูคาลิปตัส เห็นมียางพาราเข้ามา แม้กระทั่งอ้อยก็ได้ทราบจากทางมุกดาหารว่าบริษัทน้ำตาลมุกดาหารตอนนี้อ้อยผลิตไม่พออยากจะมีมาผลิตอ้อยที่นี่เพื่อจะส่งไปทำน้ำตาล หรือว่าก็จะมาสร้างโรงงานน้ำตาล จริง ๆ แล้วแขวงสะหวันนะเขตก็เหมาะสำหรับการทำการเกษตรเพื่อจะส่งออกไปแปรรูปที่ไทยปลูกอ้อยก็ต้องสร้างโรงงานน้ำตาล ถ้าสร้างโรงงานน้ำตาลแล้วมีกำลังผลิตดี ๆ แล้วส่งออก ก็จะได้สิทธิพิเศษที่จะส่งออกไปยัง EU ในอนาคต โอกาสของสะหวันนะเขตที่จะเจริญเติบโตมีโอกาสเยอะเพราะว่าเป็นจุด WEC เชื่อมระหว่างตะวันตกไปตะวันออก ตั้งแต่พม่ามาไทย มาลาวแล้วไปเวียดนาม แล้วตอนนี้สิ่งที่จะทำให้เส้นทางนี้สมบูรณ์คือสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่กำลังสร้างอยู่ เสร็จปลายปีหน้า แล้วตอนนี้เส้นทางหมายเลข 9 ที่เชื่อมไปกวางจีก็เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพราะฉะนั้นพอปีหน้าทุกอย่างเสร็จทางแขวงก็จัดทำเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวันเซโน คือถ้าทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้วก็มีความเป็นไปได้ทางการค้าก็จะมากขึ้น

อ.ณัฐกา : เขตเศรษฐกิจพิเศษกับเขตการค้าเสรีความแตกต่างอยู่ที่เรื่องของอะไร

คุณประสิทธิ์

แตกต่างกันตรงสิทธิพิเศษ แต่เขตการค้าเสรีหมายถึงว่าสินค้านอกจากอุตสาหกรรม เรื่องการเอาสินค้าเข้าไปในเขตไม่ได้เสียภาษี เข้าไปขายในเขตจะไม่ได้เสียเลย แต่ถ้าเอาออกไปจะต้องเสียในเรื่องของการค้าเสรี อย่างของไทยจะวิ่งลงไปแล้ว ตอนนี้เขายังไม่เรียบริ้อย ถ้าลงไปวางขายก็ได้ ขายก็ไม่ต้องเสียภาษี แต่ถ้าเอาออกจากด่านพอยท์จากด่านเวียดนามหรือลาวเข้ามาเขาจะตั้งด่านเก็บ เขาก็มีด่านภาษี แต่ถ้ายังอยู่ในรัศมี 20 กิโลเมตรเสีย รัศมี 20 กิโลเมตรลาว 10 เวียดนาม 10 แต่ถ้าเอาออกจากนั้นจะต้องเสียแต่ถึงตอนนั้นกรอบ

อาเซียนก็มีผลแล้ว มันก็ไม่มีประโยชน์ แต่ช่วงนี้เขาจะเป็นอย่างนั้น แต่ถ้า 2008 มันก็หมดแล้ว ตอนนี้ไทยกับเวียดนาม 2005 แต่เรื่องว่าการปฏิบัติยังไม่ได้หมด เพิ่งได้บางตัวแค่นั้นเอง ก็ยังไม่รู้จะ late ยังไง

อ.ณัฐกา : ปัจจุบันมีสินค้าที่ส่งจากเวียดนามผ่านสะพานนะเขตเข้ามาไทยหรือส่งจากไทยผ่านสะพานนะเขตเข้าไปเวียดนามมากหรือไม่

คุณประสิทธิ์

ส่วนมากของไทยไปจะเป็นพวกเครื่องไฟฟ้าอันดับหนึ่งและน้ำตาลที่ส่งออก ส่วนของเวียดนามที่ไปไทยแต่ก่อนจะเป็นพวกสินค้าเกษตร เช่น ถั่วลิสง แต่ตอนนี้มันไปทางท่าเรือแล้ว ไม่ได้ผ่านเส้นทางนี้เท่าไร เพราะว่าสะพานยังไม่เสร็จ ค่าใช้จ่ายมันสูงกว่า ในเรื่องรถยนต์มันสูงกว่าทางเรือ ช่วงนี้สินค้าเวียดนามที่ไปไทยจะเป็นเบ็ดเตล็ด แต่ของไทยไปจะเยอะกว่าช่วงนี้ แต่ในกรอบของภาษีมันยังไม่เรียบร้อย พุดง่าย ๆ ส่วนหนึ่งที่เขาไปคือหนี ไม่ได้ถูกต้อง คือเขาแบกข้ามเขาไป ลงเรือกันบ้าง จริง ๆ ในกรอบมีหลายตัวพอตีผมกำลังขอทางกระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าต่างประเทศอยู่ มันมีลด แต่นี่บ้านเราพอลดนายรู้ แต่ผู้ประกอบการไม่รู้เรื่องปัญหามันเกิด คือระหว่างรัฐกับรัฐ แต่พ่อค้าที่เขาทำธุรกิจบางคนไม่รู้เรื่องว่าลดไปแล้ว แล้วจะอย่างไรกันบ้าง อันนี้คือปัญหาทั้งลาวทั้งเวียดนาม คือรัฐบาลรู้อย่างเดียวแต่พ่อค้าไม่รู้เรื่อง คือการประชาสัมพันธ์ การถ่ายทอดยังมีปัญหาอยู่ในเรื่องของการใช้สิทธิ การลดภาษีสิทธิพิเศษในกรอบอาเซียนอย่าง AISP ทางไทยช่วยลาว บางทีมันก็เกิดปัญหาว่า ไทยช่วยแต่บางทีนักธุรกิจฝั่งนี้ไม่รู้เรื่อง บางครั้งด่านรู้ ด่านก็จะเอาเยอะไว้ก่อน คือด่านก็ไม่ยอม เพราะว่าด่านก็บอกว่าถูกรัฐบาลตั้งวงเงินไว้ว่าจะต้องหาเงินเข้ารัฐด่านละเท่าไร ๆ กลายเป็นว่าด่านก็ไม่แนะนำนักธุรกิจว่าต้องมีเอกสารอะไรประกอบ หน่วยงานบางหน่วยงานก็ขาดการประชาสัมพันธ์ มันก็เลยกลายเป็นปัญหาว่าบางครั้งคือปฏิบัติมา 2 ปี แต่ก็มีปัญหาทุกปี จะมีปัญหาตรงด่านชายแดน ปัญหาตัวหลักส่วนมากถ้าสินค้าลาวไปไทยก็จะมีปัญหาที่ด่านศุลกากรตามชายแดน มีปัญหาเยอะที่สุด

อ.พิศมัย : รัฐมีนโยบายที่จะช่วยอย่างไร

คุณประสิทธิ์

คือระหว่างรัฐมีนโยบาย แต่ในทางปฏิบัติกันด้านมีปัญหา อย่างสินค้าเกษตรในกรอบมันลดได้ บางทีไปติดเรื่องมาตรฐานของเกษตร บางทีก็มีปัญหาเรื่องเมล็ดพันธุ์ไม่ถูก เมื่อมีปัญหา ก็บอกกันจริง ๆ ถ้าจะช่วยกันจริง ๆ ในเมื่อฝ่ายเราต้องการมาตรฐานยังงี้ ก็ควรกระโดดเข้ามาแล้วก็มาสอน ถ้าเราต้องการพันธุ์ยังงี้ ก็เอาพันธุ์มาขายให้เขา แล้วเขาก็ซื้อกลับ ในเมื่อเปิดกันแล้ว บางทีบางอันมันติดในกรอบของเรื่องกระทรวงเกษตร ตอนนี้บ้านเราต้องยอมรับว่ากระทรวงเกษตรกับกระทรวงพาณิชย์ หรือกระทรวงสาธารณสุขเข้ามาวุ่นอีก มันกลายเป็นว่าทำงานมันไม่ได้ไปทาง มันเป็น 3 แยก พอเอาเข้าไปตามกรอบศุลกากรไม่มีปัญหา ไปตรวจเรื่องของมาตรฐานอาหารบ้างที่ซึ่งมาเกี่ยวกับตัวนั้น ประเทศอื่นในโลกพอลดภาษีมาตรฐานขึ้น การยกมาตรฐานขึ้นมากับประเทศที่ไม่รู้เรื่องหรือยากจนก็มีปัญหา ถ้าคุณไม่มาสอนให้เขาว่ามาตรฐานมันคืออะไร ต้องทำอย่างไร มันก็ลำบาก

อ.พิศมัย : เวลากำหนดกรอบใครเป็นคนกำหนด

คุณประสิทธิ์

กระทรวง ทบวง กรม มีการกำหนดกรอบการนำเข้าสินค้าเกษตร ผมว่าถ้าการกำหนดกรอบมันกำหนดได้แต่ควรมาถ่ายทอดว่ากรอบของเรามันจะเป็นยังงี้ มาตรฐานเป็นยังงี้ สินค้าจะต้องเป็นยังงี้ spec ยังงี้ คือข้ามมาบอกให้ผู้ประกอบการ หรือไม่ผู้ประกอบการทำสินค้าตัวนั้นบ้านเราก็ยอมขึ้นทะเบียนให้ เช่น เอากระทรวงเกษตรมารับรอง หรือมาสอนให้เขาเป็น เพื่อจะให้บ้านเราได้บริโภคของดี แต่เรามาตั้งด่านกักกันไว้

ตรงชายแดนกันตรงนี้ ไม่บอกไม่รู้ แต่มาบอกผิด ผิดยังไง ตอนนี้ก็มีปัญหา ทางลาวก็บอกว่าเซ็นแล้วว่าช่วย แต่ในทางปฏิบัติจริง ๆ มันไปเจอ อย่างปีที่แล้วจะหล่าปลี มันฝรั่ง เอาไปเทถึง 3 คันรถ โวยวายกัน ที่เข้าทางช่องเม็กจากลาวมาไทย ไปเจอไอ้ตัวนี้ตั้งมาตรฐานแต่นี้ก็ไม่ได้บอก เขาก็ว่าได้ รุ่งขอในรับรองมาพอดีเน่าทั้งตรงนั้น มันเกิดเหตุการณ์ในลักษณะอย่างนี้ ผมว่าถ้าจะช่วยกันจริง ๆ ก็ต้องข้ามมาสอนวิธีว่าต้องการอย่างนี้ ในเมื่อคุณอยากบริโภคของคุณก็ต้องมาสอนให้เขาทำดี ๆ รู้แต่ว่าผิด ผิดยังไงตอบไม่ได้ ผิดยังไงไม่รู้

อ.พิศมัย : กรณีที่ลาวนำมามีปัญหาหรือไม่
คุณประสิทธิ์

กรณีที่ลาวนำมาปัญหามันก็เกิด มันก็มีเหมือนกัน เหตุผลตัวหนึ่งคือการขาดดุลการค้า คือรัฐบาลทุกประเทศก็ต้องพยายามจะรักษาการขาดดุล แต่ระหว่างไทยกับลาว ลาวขาดทุนไทยมหาศาล ขาดทุนมาก เพราะสินค้าลาวไปไทย เพราะประชากร 4 ล้านกว่าเอง หนีข้ามไปทำงานเมืองไทยก็ร่วม 4-5 แสนคน ที่อยู่จะผลิตอะไรไปขายไทย เพราะว่าสินค้าที่นำเข้าจากไทยส่วนมากเป็นสินค้าสำเร็จรูป แต่บ้านเรานำเข้าในลักษณะวัตถุดิบ ส่วนหนึ่งเท่าที่ผมสัมผัสการนำเข้าสินค้าไทย ผมว่าเขาบริโภคภายในไม่ถึงครึ่ง ที่เหลือออกเวียดนามกับจีน ถ้าเรามองกันตรงนั้น เพราะว่าคนเขาน้อย กำลังซื้อเขาน้อย เพราะว่าแต่ก่อนอดีตผลิตสินค้าขึ้นมาต้องหนีข้ามโขงไปขายไทย โดนจับบ้างขาดทุนก็ทิ้งไป ตอนนี้กรอบมันเปิดก็ยังมีปัญหาอยู่นิดหน่อย เรื่องสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตเองโดยลาวไม่ค่อยมี นอกจากว่าเอาวัตถุดิบมาจากเมืองไทย แล้วก็เอามาปรุงผสมกันแล้วตีตราลาว แต่วัตถุดิบคือ 80-90% มาจากไทย อย่างปูนซีเมนต์ตอนนี้ที่เห็นถุงปูนลาวจริง ๆ ไม่ใช่หรอก หัวเชื้อมาจากบ้านเราหมดแล้วเขามาดใส่หินกรวดอีกหน่อยแล้วตีตราเป็นของลาว

อ.พิศมัย : มูลค่าที่นำเข้าจากสินค้าไทยมาลาวผ่านแขวงสะหวันนะเขตมีสัดส่วนที่สูงหรือไม่
คุณประสิทธิ์

แต่ก่อนนี้นำเข้าสะหวันนะเขตอันดับ 1 แต่สถิติตอนหลังเป็นเวียงจันทน์ เหตุผลเพราะว่าสินค้าที่เข้าสะหวันนะเขตส่วนมากจะไปขายเวียดนาม แล้วระยะหลังนี้มีปัญหาทางด้านเวียดนามก็คือภาษีตั้งด่านจับ พอจับของก็หนีไม่ได้บ้างทำให้ยอดขาย มันก็เลยกลายเป็นว่าสินค้าตอนนี้ด่านที่นำเข้าเยอะจะเป็นด่านหนองคาย ซึ่งเอาไปขายในเมืองหลวงคือเวียงจันทน์แล้วส่งไปทางหลวงพระบางขึ้นไปทางนูน ไปลักษณะภายในประเทศ แต่ของสะหวันนะเขตตัวหลักที่เขาถูกต้องจะเป็นของผ่านแดนมากกว่า แต่ส่วนของกินของใช้ก็มีเรือหางยาวข้ามโขงของไทยมาเป็นลำๆเลย ไม่ได้มาเป็นเอกสารครึ่งหนึ่งได้กับยอดขายที่เห็นในสถิติ

อ.พิศมัย : การผ่านแดนหมายถึงออกจากไทยมาลาวใช่หรือไม่
คุณประสิทธิ์

นักธุรกิจลาวที่ผ่านแดนไม่ใช่ไทยผ่านไปเวียดนามเลยนะ ปัจจุบันการผ่านแดนหมายถึงว่านักธุรกิจลาวเป็นคนค้าร่วมกับนักธุรกิจคือด่านชายแดน บางทีก็ค้าร่วมกัน บางทีก็คนลาว 100% ค่าเอง จะซื้อสินค้าไทยเสร็จเสียภาษีผ่านแดนไปแล้วไปลงที่ชายแดนลาวเสร็จแล้วจะมีพ่อค้าเวียดนามมาซื้อ มาซื้อเสร็จแล้วเขาก็จะหนีภาษีเข้าเวียดนาม ก็คือใส่เรือหางยาวไป มันจะมีลำน้ำจากลาวเข้าเวียดนาม แล้วบางทีก็ใส่ล้อขึ้นไป ใส่รถเครื่อง ถ้าเป็นหลักขาาก็จะแบกขึ้นเขา จะเสียภาษีผ่านแดนให้กับลาว แต่ไปเวียดนามจะหนีส่วนมาก

อ.ณัฐกา : เพราะว่าเวียดนามคิดภาษีแพงหรือยัง
คุณประสิทธิ์

คือเวียดนามบางตัวภาษีมันแพง บางสินค้าทุกประเทศเขาออกกระเบียบคือคุ้มครองการผลิตภายใน เขาก็จะกีดกันตัวนั้น แต่ค่านิยมของเวียดนามคือนิยมของไทยมากกว่าไม่แพ้ของญี่ปุ่น พอเห็นตราไทยราคาแพงก็

ซื้อ เหมือนรถเครื่อง HONDA DREAM ผลิตภัณฑ์เวียดนามกับไทย แต่ถ้าติดภาษาไทยราคาแพงกว่าที่ซื้อในนั้นอีก เครื่องเป็นแสนยังขึ้นเลย คือคำนิยม ตอนนี้ภาษีมันเริ่มลด ผมว่ายุทธศาสตร์หมายเลข 9 ที่จะทำให้เรื่องส่งออก หรือทำเรื่องส่งออกร่วมกันก็ดี ถ้าตราใบภาครัฐเซ็นรับรู้แล้วก็เก็บแล้วก็ภาคธุรกิจไม่รู้เรื่อง ผมว่าถ้าการอบรมในเรื่องนักธุรกิจไทย Intertrader ทั้งหลาย Intertrade ก็เยอะ ผมให้คนไทยบุกไปเวียดนามถ้าไม่มุ่งทางเก่งในกลับมาให้มันรู้ไป เพราะว่าชนบทรูแบบต่างกัน และวิธีการของพ่อค้าเวียดนามผมว่าเชี่ยวชาญพอสมควร ผมว่าทำไมไม่เอาความสัมพันธ์ของนักธุรกิจลาวที่มีต่อเวียดนาม ซึ่งเขาทำกันมาตั้งแต่ไหนแต่ไร ผมว่าทำไมไม่เอานี้เป็นหน่วยรบ เอาไปอบรม อาจจะปล่อยเครดิตผ่านใครคุณก็ปล่อยตรงนั้นเลย อบรมให้ความรู้แล้วให้เขาไปขายสินค้าให้เรา ผมว่าทำไมไม่ทำกันอย่างนี้ แล้วก็การลดภาษีเท่าไร ก็ควรให้ทางนี้รู้เรื่องด้วย ในเมื่อให้เขาเอาของเราไปขาย เราไม่สอนให้เขารู้ คนขายจะไปขายถูกได้อย่างไร แล้วนักธุรกิจไทยที่วิ่งตรงเข้าไปขายมันไม่เหมือนอย่างที่คิดหรอก ไม่ใช่จะขายได้ง่าย ภาษาก็ไม่เข้าใจกัน แล้วก็ชนบทรูแบบอะไรหลายอย่าง เพราะผมเคยเข้าไป ผมรู้ดี เพราะผมโดนต้มมาก็เคยโดนมาเหมือนกัน พอเห็นไทยมาก็โอ้หุมาแล้ว จ้องแล้ว แต่นักธุรกิจลาวเขาพูดภาษาเวียดนามได้ แล้วเขาทำมากันตั้งกี่สิบปีแล้ว ผมว่าทำไมไม่เอาความสัมพันธ์ตรงนี้เข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ น่าจะเอาตรงนี้เอามาเป็นยุทธศาสตร์ในการทำส่งออกหรืออะไรได้ ไปอิงแต่นักธุรกิจไทย ผมว่าเป็นไปไม่ได้หรอก

อ.พิศมัย : ที่ท่านกล่าวถึงการปรับภาษีคือการปรับภาษีระหว่างไทยกับลาวใช่หรือไม่
คุณประสิทธิ์

การปรับภาษีตอนนี้ก็คือไทยกับลาวมันมีกรอบของ AISP ตอนนี้รัฐก็จะ 182 รายการ ที่ลดให้ มันจะเพิ่มขึ้นทุกปี มันมีปัญหาคือใน 1 ปี จะต้องพิจารณาทุกปี แต่การพิจารณาทุกปีพิจารณาเดือนธันวาคม กว่าจะประกาศกระทรวงการคลังออกมาประมาณมีนาคม มกราคมถึงมีนาคมไม่ต้องค้างกันเลย ใครค้างก็ต้องเอาเงินไปวางมัดจำภาษีไว้ก่อน ถ้าเกิดไม่ได้ลดมาคุณก็โดนยึดเงินไป ผมว่าทำไมไม่พิจารณาเร็วกว่านั้น ก็พิจารณาตุลาคม หรือพฤศจิกายน แล้วให้ประกาศต้นมกราคม แต่ที่ทำมาประชุมระหว่างสองชาติธันวาคม แต่ประกาศมีนาคม

อ.พิศมัย : ทำไมต้องทำทุกปีคะ
คุณประสิทธิ์

ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทำไมต้องพิจารณาทุกปี แล้วกรอบความช่วยเหลือที่เซ็นไว้ รู้สึกว่าถึงปี 2552 หลังจากนั้นว่ากันใหม่

อ.ณัฐกา : กรอบความช่วยเหลือเริ่มตั้งแต่เมื่อไหร่
คุณประสิทธิ์

ตั้งแต่ปี 2548-2552 ถ้าจำไม่ผิด ช่วยเหลือ 5 ปี ช่วยเหลือฝ่ายเดียว รัฐบาลให้โดยไม่มีสิ่งตอบแทน ตอนนี้ 182 รายการ

ท่านกงสุลใหญ่

สินค้า AISP ที่เราให้ภาษีสวนๆกับลาวมีทั้งหมด 7 ตัว ก็มีข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเมล็ด ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดละหุ่ง ยูคาลิปตัส และลูกเดือย ที่เราให้ภาษีสวนๆภายใต้ AISP

คุณประสิทธิ์

อันนี้เป็นข้อตกลงระหว่างรัฐมนตรีที่เขาให้ 8 รายการ แต่รายละเอียดทั้งหมด 182 รายการ คือ 8 ตัวที่ท่านกงสุลบอกคืออยู่ในตัวนั้น 182 รายการ คือพืชผัก มันฝรั่ง กระหล่ำปลี ถั่วฝักยาว ชিং ก็ศูนย์ พวกนี้สินค้าเกษตรส่วนมากไปออกทางช่องเม็ก ทางอุบลราชธานีมากกว่า ยิ่งตอนนี้อุบลราชธานีกับกะหล่ำปลีของลาวทั้งนั้น ออกวันหนึ่งผมว่าวันละเป็น 10 ล้อ

ท่านกงสุลใหญ่

คิดว่าสินค้ายังคงปรับตามกาลเวลา ว่าอันไหนที่เราจะอนุโลมให้เขาได้ ก็เรียนอาจารย์ถึงสถิติการค้าระหว่างไทยลาวในแขวงสะหวันนะเขต-มุกดาหาร ปกติสินค้าที่เราส่งเข้ามาประมาณ 500 ล้านบาท เฉลี่ยเดือนละ 500 ล้านบาท นำเข้าประมาณ 50-100 ล้านบาท ที่ไทยนำเข้าจากลาว หมายถึงลาวส่งออกไปไทย สินค้าผ่านแดนเท่าที่ดูในสถิติเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ประมาณ 300 กว่าล้านบาท ผ่านแดนที่อาจารย์ถามว่าไปเวียดนาม เวียดนามนี้ทางลาวเขาไม่ได้ผ่านแดน เพราะเขาส่งได้โดยตรง สินค้าผ่านแดนที่ทางประเทศที่สามส่งมาลาวจะมีตั้งแต่เกาหลี ฟินแลนด์ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อเมริกา อินเดียเซีย ไต้หวัน ฯลฯ จากประเทศลาวไปประเทศที่สามจะมี เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน อังกฤษ ฟินแลนด์ พวกนี้ประมาณ 300 ล้านบาท

อ.ณัฐกา : สมมติลาวส่งผ่านแดนไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ท่านว่ามา เขาไปทางใด

คุณประสิทธิ์

ไปทางบก ไปขึ้นท่าเรือคลองเตย ไม่ก็ไปแหลมฉบัง อันนี้ก็ถือว่าเป็นสินค้าผ่านแดน

อ.ณัฐกา : เขาผ่านแดนไทยไปประเทศที่สาม แล้วถ้าเขาผ่านเวียดนาม?

ท่านกงสุล และคุณประสิทธิ์

ถ้าเวียดนามเขาจะไม่เกี่ยวกับเรา ถ้าเวียดนามเขาจะเป็นอีกด้านหนึ่ง มีส่วนหนึ่งตอนนี้ที่ผ่านเวียดนามคือเขาจะส่งไปเกาหลี หรือญี่ปุ่น ไปขึ้นที่ท่าเรือดานัง แต่ว่าในส่วนที่เกี่ยวกับไทย ลาวก็จะมีประเทศเหล่านี้ที่ผ่านตอนนี้จะแยกกัน ถ้าไปทางญี่ปุ่น เกาหลี ก็จะเป็นดานัง ถ้าไปยุโรปก็ต้องไปไทย มันจะแยกกัน อย่างตอนนี้ทองแดงถ้าส่งไปชายญี่ปุ่น เกาหลี เขาไปดานังเลย แต่ถ้าไปออสเตรเลียตอนนี้เขาไปออกตรงช่องเม็ก ไปใส่ตู้รถไฟ เอาตู้รถไฟที่อุบลราชธานีลากไปแหลมฉบัง ตอนนี้ก็คือว่าเขาเลือกทางออก เพราะถ้าไปญี่ปุ่น เกาหลี ตรงนั้นมันจะใกล้กว่า ระวังเรื่องจะถูกกว่า ถ้าถนนหมายเลข 9 เสร็จผมก็ว่านักลงทุนไทยต่อไปใครส่งเกาหลี ญี่ปุ่นมันก็ต้องวิ่งดานังนี่แหละ มันไม่ต้องอ้อม เรือมันวิ่งอ้อม ค่าระวางเรือนี้ต่างกันเลยนะ มันจะเป็น 2 ทางเลือก ของนักลงทุนในตอนนี้นะ

อ.พิศมัย : มูลค่าที่นำเข้าข้ามแดนในระบบกับนอกกระบวนอันไหนมากกว่ากัน

คุณประสิทธิ์ และท่านกงสุล

อันนี้จำตัวเลขไม่ได้ มหาศาล อาจจะ 50 50 นอกกระบวนมันตลอดสาย และทุกแขวง มันเป็น 100 กิโลเมตร คือตามจับไม่ไหว ส่วนใหญ่เอามาขาย บริโภค แต่ไม่ค่อยได้ไปเวียดนาม แต่ถ้าไปเวียดนามส่วนมากค่อนข้างจะถูกต้อนน้อย เพราะต้องตีภาษีวาร์กิ้งผ่าน ตอนนี้เรื่องกระเทียมกับจีน ไม่รู้ได้ศูนย์หรือยัง ถ้าเรามี FTA กับจีนแล้วก็จะอาจจะหมดปัญหาเรื่องกระเทียม โดยปกติกระเทียมเป็นสินค้าอันดับแรกในการทำนอกกระบวน อาจจะมั่ว คว้า

อ.พิศมัย : การค้าทำให้วิถีชีวิตของคนลาวในแขวงสะหวันนะเขตเปลี่ยนแปลงไปบ้างหรือไม่

คุณประสิทธิ์

มันอยู่ที่ค่าเงิน แต่ก่อนอดีตใครทำธุรกิจผ่านแดนรวย ตั้งแต่ตอนที่ไม่มีปัญหาเรื่องค่าเงิน พอมีปัญหาเรื่องค่าเงินขึ้นมาเนี่ย ของบ้านเรามันก็ลดลงเหมือนกัน แล้วก็วิถีชีวิตเขาก็เปลี่ยน เพราะว่าเขาก็เสียหายจากอัตราแลกเปลี่ยนเยอะ แต่ก่อนเกิดวิกฤต 28 กีบ/1บาท ปัจจุบันค่าเงินทรวงตัวอยู่ที่ 266/1บาท แต่ตอนที่เกิดใหม่ๆ 350 กีบ/บาท สูงสุด ช่วงที่บ้านเราบินไปถึง 54 บาท จาก 128 เป็น 350 ไม่เหลือกันหรอก นักธุรกิจไม่เหลือทำพันธุ์เลย หมดไปตามๆกันเลย เพราะว่าค่าเงิน แต่เงินเวียดนามเขาเปลี่ยนรู้สึกประมาณ 15% เขาปล่อย 3 ครั้ง ทุละ 5% แต่บ้านเรามันตัดลูกโป่งเลย มันก็เลยไปเลย มันก็มีข้อดีข้อเสีย ข้อดีก็คือว่าตอนนี้เงินเวียดนามกับเงินไทยตัวสินค้าใกล้เคียงกัน ตอนนี้เล่นกันเรื่องคุณภาพ ถ้าเล่นคุณภาพบ้านเรากินขาด อย่างของทะเลใกล้เคียงมันถึงหนึ่มาไทยไม่ได้ แต่ก่อนผมไปของทะเลราคากิโลละ 40 บาท ปลาหมึก พวกปลา ไม่เกินนี้หรอก เพราะตอนนั้นเงินดองอ่อนกว่าเงินกีบ คนเวียดนามก็มาหาเงินกีบเอากลับประเทศ เพราะเงินเวียดนามมันอ่อนกว่าเงินกีบ พอเงินมีปัญหาเงินดองแข็งกว่าเงินกีบ เลยกลายเป็นว่าสินค้าของจีนหรือเวียดนามที่จะทะลักแรงๆมันก็เลยเพลาล เพราะตัวราคาสินค้ามันใกล้เคียงกัน แต่คุณภาพมันต่างกัน บ้านเราได้เปรียบในเรื่องของคุณภาพของตัวสินค้า เข้าไปไม่ถูกกว่าเขาใกล้เคียงกัน ต้องเล่นมาตรฐานใส่กัน

อ.พิศมัย : คนที่ทำการค้าขายกับไทยส่วนใหญ่เป็นคนสะหวันนะเขตเดิมหรือมาจากแขวงอื่น

คุณประสิทธิ์

ตอนนี้ที่ค้าขายกันอยู่ส่วนมากก็คนสะหวันนะเขตกับพ่อค้ามุกร่วมกันจับมือกันทำสินค้าผ่านแดน มันจะเป็นคนเก่า ที่ใหม่ยังไม่เห็น มีเห็นนักธุรกิจที่สะหวันนะเขตก็เป็นคนเก่าทั้งนั้น คนเก่าคนแก่ทำมานานแล้ว ใหม่ยังไม่เห็นเป็นรูปเป็นร่าง เห็นมีบริษัทเดียว คือพวกนี้เขาพูดภาษาเวียดนามได้ บางคนก็เป็นคนเวียดนามมาอยู่ลาว เขามาทำตัวนี้แล้วเขามีโครงข่ายในเวียดนามอยู่แล้ว เหตุที่โครงข่ายเขาได้ก็คือเขาเล่นหนีภาษี เรียกว่าเล่นแบบยังไม่ถูกต้อง ยังไม่สากล ถ้าเล่นยังไม่สากลนักธุรกิจไทยมาเล่นเต็มตัวก็เล่นไม่ได้หรอก แต่ถ้าในเมื่อกรอบภาษีมันลดมันเล่นสากลได้ ผมว่าในอนาคตตอนนี้พ่อค้ามุกก็หลายคนจ้องจะยิงตรง รอในเรื่องของกรอบภาษีของ AFTA มันมีผลบังคับใช้ ผมว่าแหกกันไปเยอะ เพราะว่าคนเขา 80กว่าล้าน กำลังซื้อเขาสูง เวียดนามตอนนี้ไม่ใช่เล่นๆ น่ากลัว ผมว่าตามไทยทันด้วยอีกไม่กี่ปี ไปดูในแต่ละปี ตอนผมเข้าไป ผิดกฎหมายเจริญมาก ไร่ แต่ก่อนนี้ไม่มีอะไรเลย ตอนผมมาใหม่ๆ เมื่อ 7-8 ปี เข้าเวียดนามถนนเล็ก ๆ คนกำลังซื้อไม่เท่าไหร่ ขอบานเต็มเมือง เดี่ยวนี้บ้านเมืองเขาเจริญ คนเวียดนามในมุกดาหารก็มีเยอะ เชื้อสายเวียดนามก็มีเยอะ ร้านอาหารเวียดนาม ร้านอาหารจีนมากกว่าร้านอาหารไทยทุกแขวง หากร้านอาหารไทยกินทำยากแทบจะไม่ค่อยเจอเลย แขวงหนึ่งอย่างเก่งมีที่สองที่ แต่เวียดนามทุกออกเลย จีนก็มีเยอะ ปัญหาอันหนึ่งที่จะเจาะลึกแล้วในเรื่องของความสัมพันธ์ของกลุ่มของเขาแล้ว ในเรื่องของการขอวีซ่านักธุรกิจ ผมต้องฝากท่านด้วยว่าน่าจะเสนอทางกระทรวงแรงงานบ้านเรา ในเมื่อบ้านเรารับแรงงานลาวเข้าไปทำงานในประเทศแล้ว แต่หันมาดูคนไทยที่เข้ามาทำงานในลาวเขาเก็บค่าวีซ่าธุรกิจ วีซ่าทำงานสูงกว่าเวียดนามกับจีน คือเขาเก็บกับเวียดนามกับจีน 150 เหรียญ แต่เก็บกับไทย 300 เหรียญ ผมต้องฝากท่านเสนอทางรัฐบาลน่าจะต้องตรองตัวนี้ มันเป็นตัวหนึ่งที่ทำให้ให้นักธุรกิจไทยหรืออะไรเข้ามามันทำให้ต้นทุนของเรามันสูงกว่า

อ.พิศมัย : ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุผลอะไร

คุณประสิทธิ์

อันนี้เหตุผลผมไม่ทราบ ไม่รู้ว่ามันเหตุผลไหน จริงๆตอนนี้เป็นอย่างนี้ คือเก็บวีซ่าคนไทยสูงกว่าของจีนกับของเวียดนาม ของไทยเก็บ 300 เหรียญ แต่ของจีน 150 เหรียญ มันแถมต่อ ถามว่าคนลาวไปทำงานเวียดนามกับจีนมีย ไม่มีใครทำชักคน กล้าที่ไหน มีแต่หนีไปไทย แต่หนีไปไทยบ้านเราไม่ได้เก็บอะไรกับเขา ใน

กรอบของรัฐบาลน่าจะเจรจาเรื่องการลดหย่อนของนักธุรกิจที่มาลงทุนควรจะลดต่ำลง ถ้าไม่ลดตัวนี้นักธุรกิจไทยก็ไม่เข้ามา เหตุที่มันน้อยก็ตัวนี้มันสูงกว่าเขา ตอนแรกผมก็คิดว่ามันเท่าเทียมกัน เพราะว่าลูกน้องผมส่งให้ไปถามเวียดนามกับจีนว่าเก็บเท่าไร พอรู้ว่าเก็บ 150 เขาบอกว่ารัฐบาลไทยยังไม่ได้เสนอต่อตนเอง อย่างเวียดนามกับจีนเขาต่อเอง เขาก็ลดให้ ใครต่อก็ให้ใครไม่ต่อก็ไม่ให้ ผมว่ามันต้องคุยกัน ไม่นั่นมันไม่มีคนบ้านเรา และผมบอกเลยว่ากรอบการค้าเสรีในอนาคต ผมว่าคอยดูคนจีนกับคนเวียดนามจะเข้าไปเต็มเมืองไทยเต็มกระจุกอยู่ชายแดน เพราะตอนนี้มองดูว่าคนจีนหรือคนเวียดนามเข้ามาในลาว ผมมองดูแล้วค้าขายไม่มีกำไรหรอก จีนไปเช่าห้องแถวอยู่ที่เวียงจันทร์ ผมถามเพื่อนผมให้เช่าห้องละ 1 หมื่นบาท ปีหนึ่งแสนสอง เขาจ่ายเงิน 5 ปีล่วงหน้าเลย เอาเงินมาจากไหนจ่ายล่วงหน้า แต่ขายของกับเดินหัวไป กับเปิดร้านขาย ผมว่ามือหนึ่งจะได้กำไรเท่าไร อันนี้น่าคิด อันที่สองพวกนี้ไปดู Dictionary ภาษาจีนกับภาษาลาวเล่มหนาๆ พิมพ์แจก หาซื้อตามท้องตลาดไม่ได้ หาซื้อได้เฉพาะคนจีน ผมไปขอซื้อไม่ยอมให้ แต่ผมเห็นเขาอ่านเล่มหนาๆ อย่างนี้ อันนี้สิ่งที่ต้องคิด แล้วผมรู้ว่า ที่คุยกันพวกนี้มาฝึกภาษาลาวรอที่จะข้ามไทยในอนาคต ก็เหมือนกับฝายน้ำวิ่งมา ฝายน้ำล้นพอล้นเมื่อไหร่ ก็ข้ามไปตรงนี้แล้ว ผมบอก 5 ปีเมื่อไหร่ เปิดเมื่อไหร่ เชื้อผมเถอะ คนลาวกับคนเวียดนามหาธุรกิจกินในเมืองไทยเต็มไปหมด เพราะเขามาฝึกภาษาอยู่ 5 ปี เขาส่งคนมาเรียนรู้ภาษาแล้ว รอที่จะเข้าเราแล้ว ขณะที่เราไม่ได้ฝึกอะไรเลย แล้วเราจะเข้าเขาได้ยังไง มันไม่ง่าย นี่คือการรอบ มานั่งดูเพราะผมเกือบทั่วประเทศวิ่งไปเรื่อย ไปรู้อะไร เห็นอะไรแปลกๆ ทะแม่งๆ ดูว่า เดือนละ 1 หมื่น 1 ปี จ่ายแสนสอง จ่ายล่วงหน้า 5 ปี เอาเงินมาจากไหน แล้วพวกนี้มี Dictionary หาซื้อท้องตลาดไม่ได้ เล่มขาวๆ หนาๆ ผมไปดูตลาดจีน มันแจกกัน ร้านจีนขายไปขอซื้อไม่ขาย บอกคนไทยไม่ขายให้ ผมไปเปิดดูเป็นภาษาจีน ภาษาลาว พวกนี้มาฝึกให้รู้จัก เพราะชนบทรอบล้อมลาวกับไทยมันใกล้เคียงกัน ภาษาใกล้เคียงกัน มาเรียนเสร็จเรียบร้อย 5 ปี มันแข็งแล้วเข้าไปเลย คอยดูก็แล้วกัน ผมทำนายเลยตรงที่บ้านเราไม่ได้มองตรงจุดนี้ บ้านเราบริบทมากกว่ารุกในยุทธศาสตร์เพื่อนบ้านตั้งรับมากกว่าเชิงรุก บ้านเราไปมองแต่ยุโรป แต่ไต่บ้านติดกันไม่ได้มอง ว่าไต่บ้านไม่ติดกันว่าหลังมันซึมเหมือนปลวกมันจะไปกินไม่หมด ว่ามันมีหลายอย่าง ผมเคยบอกผู้ใหญ่ที่ผมทำรายงานตรงนี้น่าคิด ไม่เชื่อไปดู ห้องหมื่นบาทไปขายอะไรได้ ไม่มีทาง แล้วของที่ถือขายต่อเท่าไรมันก็ขาย เครื่องคิดเลข 20 บาทก็ขาย 30 บาทก็ขาย เครื่องคิดเลขเครื่องหนึ่ง มันก็ขายหมดทุกอย่าง ขายกิน แต่สิ่งที่ได้คือการเรียนรู้ภาษา แต่บ้านเราตรงชายแดนไม่มีสถาบันที่จะมาสอนอบรมเรื่องสอนภาษาจีน ภาษาเวียดนาม จริงๆ รัฐบาลน่าจะให้เปิดสอนภาษาตามตะเข็บชายแดนที่ติดกับประเทศนั้น ให้นักธุรกิจเรียนรู้ภาษาเขาเพื่อที่จะค้าขายได้ บ้านเรากับไม่มีแต่เขาหัวการค้าในมือของเขาไม่มีเขามาเรียนรู้ประสบการณ์เลย เขาหาเงินเลย พูดยื่นขายของไม่เป็น แต่กดเครื่องคิดเลขขายเขาก็ยังทำกัน ปัจจุบันขายของกดเครื่องคิดเลขต่อรองกัน พุดไม่ได้ชักอย่าง แต่เขามาอยู่ภาษาเริ่มแข็งขึ้นๆ ไปดูคนเวียดนามในตลาดพุดเริ่มเก่งขึ้นแล้วแต่ก่อนพุดไม่รู้เรื่อง ฟังกันไม่รู้เรื่อง เขามาอยู่ 1 ปี ผมว่าอีก 5 ปีคสอง พอดคล้องพวกนี้จะเข้าไปขายอยู่ข้างใน แล้วขณะเดียวกันบ้านเราเข้าไปขายไม่ได้ ภาษาไม่เป็น จะไปพุดกันได้ยังไง จะขายกันยังไง พุดไม่เป็น มีแต่ซื้อลูกเดียว อนาคตคือการซื้อ ไม่ได้ขายหรอก

อ.พิศมัย : แสดงว่า เป้าหมายของคนเวียดนามก็คือไปทำธุรกิจในไทย

คุณประสิทธิ์

แน่นอน เวียดนามกับจีนตอนนี้ที่เข้ามาไม่ได้มีเป้าหมายขายในลาว คืออนาคต 5 ปีข้างหน้าเป้าหมายขายในเมืองไทยทั้งหมด

อ.พิศมัย : ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจประเภทอะไร

คุณประสิทธิ์

เริ่มเข้ามาตั้งแต่ย่อย เล็กๆ ขายของตามตลาดนี้แหละ เข้ามาขายส่งก็ฝึกกันอยู่ตรงนั้น เหมือนโรงเรียนแต่เล่นขายของจริงกัน และพวกนี้ผมบอกเลยผมคุยมาหลายคนแล้ว ในเมื่อคนในตลาดแค่นี้ขายของ

คัมหมะ มันทบอไม่คัม แต่อนาคตคือข้ามโขงนุ่น นั้นอนาคต อนาคตมันไม่ได้อยู่ตรงนี้ อนาคตเขาไปอยู่ตรงนุ่น ผังนุ่นแล้ว แล้วเดี๋ยวไอ้คนหลังมามันก็จะเข้ามารอต่อ ด้านหน้าก็เข้าไปแล้ว รุ่นสองฝึกเสร็จก็เข้าไป มันก็จะมี รุ่น 2 รุ่น 3 รุ่น 4 รุ่น 5 มันก็จะไล่กันไป มันก็จะไปดันเหมือนคลื่น

อ.พิศมัย : เท่าที่ฟังก็จะมีส่วนหนึ่งที่เกี่ยวกับของทางกงสุลในเรื่องของวีซ่าและมีอะไรอีก

คุณประสิทธิ์

ผมว่าในกรอบตรงนั้นวีซาก็ต้องยกเลิกเหมือนในปัจจุบันนี้ ให้วีซ่าท่องเที่ยว 1 เดือน มันก็ออกมา stamp 1 เดือน เดินเข้าเดินออกมันจะผิดอะไร อย่างลาวจริง ๆ ตำรวจตอนนี้ไปไล่จับก็ได้ ผิดหมดแหละ เวียดนามกับจีนมันเข้ามาที่เดียว มันไม่กลับเลย จับมันไปเดี๋ยวมันก็มาอีก เวลาจับก็มีคนมาเคลียร์ จับจนไม่อยากจะจับแล้ว

อ.ณัฐภา : หมายความว่าตอนนี้ในสะพานนะเขตแรงงานจากจีนและเวียดนามก็เข้ามาเยอะพอสมควร

คุณประสิทธิ์

มาก ผมว่ามันใกล้เคียงเกือบเท่าคนลาวที่อยู่ข้างในแล้ว บางแขวงไปดูทางใต้ คนลาวมีน้อยเตียว ร้านค้าที่ขายเป็นร้านค้าของเวียดนามกับคนจีน ตอนนี้เข้าไปคุมหมดเลย คุมหมดเกือบทุกรักจ เข้าไปหมดแล้ว แพร่ไปหมดแล้ว ในเมื่อคนของเขาเข้ามาแล้วเขาเอาสินค้าเข้ามาด้วยนะ อย่างคนเวียดนามเปิดร้านอาหารถ้าลองเข้าไปกินไม่ใช่ข้าวไทย ไม่ใช่ข้าวลาวนะ ข้าวเวียดนามนะครับ เขารักชาติถึงขนาดนี้ ร้านอาหารร้านเวียดนามร้านไหนถามว่าข้าวลาวมีไหม ไม่มีหรอก ข้าวเวียดนาม เครื่องปรุงก็เวียดนามทั้งนั้นแหละ เพราะใส่รถเมล์มา

อ.พิศมัย : สินค้าที่เราส่งผ่านแดนจากไทยผ่านลาวแล้วไปเวียดนามส่วนใหญ่เขานิยมอะไร

คุณประสิทธิ์

1. เครื่องไฟฟ้า 2. น้ำตาลทราย ตอนนี้ น้ำตาลลักลอบชะเยอะ 100 ตันก็หมดเกลี้ยง พวกอุตสาหกรรม พวกผลิตภัณฑ์ก็มีพวกของใช้ประจำวันที่เขาไปเห็นส่งกัน ที่ตัวหลักคือพวกเครื่องไฟฟ้า พวกยานยนต์เตียวนี้ไม่ไปแล้ว แต่ก่อนเยอะ เตียวนี้ไม่ส่งเพราะราคาแพง พวกรถจักรยาน รถมอเตอร์ไซด์ของจีนจะเยอะ ถูกกว่าคุณภาพไม่ดี รถเครื่องจีนหมิ่นกว่าบาทเอง หมิ่น 7 หมิ่น 8 ซี่ได้แล้ว ของไทยตอนนี้เข้ามาขาย 3 หมิ่นกว่า แต่ว่าเวลาถ้าเกิดของเขาเสียเขาจะเอาเครื่องเอาอะไหล่ไทยมันใส่กันได้ เปลี่ยนกันได้หมดเลย

อ.พิศมัย : ถ้ามองในแง่ของตัวสินค้าศักยภาพของจีนจะราคาต่ำ

คุณประสิทธิ์

จีนมันมีหลายเกรด เกรดสูงราคาเท่ากับไทย แต่เกรดต่ำมันถูกกว่า ผมว่ามันดีมากกว่า ไม่มีทางต้นทุนแค่นี้ ในเมื่ออุตสาหกรรมเขาเป็นรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจเขาขายยังไ้ก็ได้ ตอนนี้เขาขายมันถูก แต่รุ่นดีก็มีมันก็แพงมันเท่าเทียมกัน แต่ส่วนมากที่ดันเข้ามามันของถูก เขาส่งมาทางเหนือของลาวที่ติดกับจีน เพราะถนนมันดี ตอนนี้มันไร้พรมแดน พวกโทรศัพท์ ถนนหนทางตอนนี้ลาดยางพัฒนาขึ้นเยอะ โทรศัพท์เรียกว่าเส้น 13 วิ่งไปขาดแค่บางช่วงเท่านั้นเอง ไฟฟ้าตอนนี้เขาขยายเขตลงชนบทเยอะ พวกประปามีปัญหา ประปาเขาจะมีเฉพาะในแขวง ตอนนี้เขาขยายเขตเรื่องไฟฟ้ามาก แต่เขาก็มีปัญหาขยายไปแล้วชาวบ้านบางหมู่บ้านไม่มีเงิน เขายากจน ที่นี้ปัญหาก็คือว่าคนลาวคนยากจนเยอะ คนด้อยโอกาสมันสูงกว่า ถนนถ้าเข้าหมู่บ้านลูกครึ่งทั้งนั้นเลย มีอยู่แค่ไม่กี่เส้นเท่านั้นที่ลาดยาง โดยเฉพาะเส้นหลัก เส้น 13 ลาดยางหมด ถนนสะพานนะเขตดีกว่าเดิม แต่ก่อนแยกว่านี้

คุณประสิทธิ์ (ต่อ)

ลาวเป็นทางผ่าน ก็ต้องดูว่าคนที่ไปทางผ่านเขาจะได้อะไรกับเราด้วย แล้วในพ่อค้าท้องถิ่นเขาจะได้ส่วนไหน ตรงนั้น ต้องมาแบ่งมาจัดสรรกันว่าควรจะลงตัวกัน แต่ถ้าบ้านเรามองว่าจะขายอย่างเดียว ถ้าทางนี้มองว่าจะเก็บอย่างเดียว มันก็ไปไม่ได้ ถนนก็คือถนนควายเดินแค่นั้นแหละ ถ้าบ้านเราบอกว่าไม่ได้ รถเราจะผ่านอย่างเดียว ตอนนี้คนก็ไม่มียาก จะทำอะไร ผมว่าถ้าพ่อค้านักธุรกิจตรงระหว่างสายอย่างนี้ อย่างสะพานนะ เขตมุกดาหารถ้าจับมือกันได้ ผมก็ว่าการค้าก็จะดีขึ้น ถ้าเรามองอยู่ฝ่ายเดียวทางนี้ไม่ได้ เขาก็ไม่ยอมเหมือนกัน วังผ่านหน้าบ้านได้แต่มองน้ำสายไหลไม่ได้อะไรขึ้นมาตรงนั้น มันจะต้องให้เขาได้ส่วนหนึ่ง ถ้าเขาได้ส่วนหนึ่ง แล้วเราก็ได้ด้วย มันก็ไปกันได้

ท่านกงสุล

จริง ๆ แล้วมันก็เป็นนโยบายของรัฐบาลไทย ว่าเราจะช่วยสร้างลาวให้มีความแข็งแกร่งมั่นคง อย่างถ้าเราเจริญหรือพัฒนาไปแล้ว ประเทศเพื่อนบ้านเรายังยากจนอยู่ ปัญหามันก็เยอะ ปัญหาเรื่องแรงงาน ปัญหาเรื่องอาชญากรรม ปัญหาเรื่องยาเสพติดก็จะมีเยอะ เกิดความไม่เท่าเทียมกัน ทางนโยบายของไทยก็มีอยู่แล้วว่าเราพยายามจะช่วยให้เขามีความมั่นคงแข็งแรงขึ้น ให้เขาอย่างน้อยขึ้นมาเท่าเทียมเรา แล้วก็นโยบายตอนนี้ก็อยากจะช่วยให้การร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ เราก็ส่งเสริมให้นักธุรกิจของเรามาลงทุน อุตสาหกรรมแปรรูป อุตสาหกรรมการเกษตร เพราะว่าเขามีความได้เปรียบทางเรื่องพื้นที่ เราก็ใช้พื้นที่เค้าในการปลูกพืชทำการเกษตร ทำอุตสาหกรรมแปรรูปให้เขา หรือกลับมาทำบ้านเราก็ได้ เป็นลักษณะคล้าย ๆ อย่างที่คุณประสิทธิ์ว่าเราไม่ได้มาเอาเปรียบเขา จะเป็นลักษณะต่างคนต่างได้ ได้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน การท่องเที่ยว ก็มันนโยบายที่เราจะมาร่วมมือกับเขา อย่างมาไทยทางอีสานแล้ว นอกจากไทยแล้วเขามาเที่ยวที่ลาวได้ ไปเวียดนามได้อีก จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน ทางนี้มีธรรมชาติที่ยังสวยงามอีกเยอะ ด้านประวัติศาสตร์เราจะมีเส้นทางตอนสมัยสงคราม อันนี้ก็เป็นเส้นทางประวัติศาสตร์ ทางด้านศาสนาก็มีเยอะแยะ อันนี้ก็เป็นตัวหลัก ๆ ที่เราจะส่งเสริม เรื่องอุตสาหกรรมทางลาวเขาก็อยากให้เราทำอุตสาหกรรมที่เป็น Hi-tech คือมาช่วยสอนเขาด้านวิชาการด้วย เรื่องการบริการ การท่องเที่ยว บริการเขาก็ต้องการ เรื่องโรงแรม เรื่องร้านอาหารพวกนี้ ก็จะเป็นประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย

อ.พิศมัย : ถ้าพวกเกษตรกรตัวไหนศักยภาพสูง

คุณประสิทธิ์

คือในลาวพื้นที่มันเยอะคนน้อย บ้านเราคนมากแต่น้อย คือในลาวเหมาะในเรื่องของการทำเกษตรแปลงใหญ่ ที่ต้องการพื้นที่เยอะ ๆ ที่นี้เหมาะ และตอนนี้บริษัทหลาย ๆ บริษัทของไทยก็มาเล็งเห็นตัวนี้ เข้ามาเยอะ เฉพาะที่สะพานนะเขตมุกดาหารประมาณ 3 แสนไร่ที่จะเกิดขึ้น ประมาณปีหน้าถ้า 3 แสนไร่ถ้าทำเสร็จเมื่อไหร่ ผมก็ว่าภาพของการลงทุนหรือความร่วมมือมันจะชัดเจน เพราะตอนนี้ก็คือมันก็กลายเป็นว่าที่ตรงนั้นปล่อยรกร้างแล้วไม่มีอะไรกัน

อ.อัศวพล : มันจะสามารถพัฒนาไปถึงขนาดอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรได้หรือไม่

คุณประสิทธิ์

ผมว่ามันอาจจะพัฒนาไปได้ แต่ดูลักษณะแล้วผมดูนักธุรกิจหลายอันว่าที่มันมีปัญหาเรื่องคน คือคนน้อย ถ้าอุตสาหกรรมที่ใช้คนมาก จะมีปัญหานิดหน่อย แต่ถ้าเป็นอุตสาหกรรมซึ่งไม่ได้ใช้คนวิชาการมากมาย เช่น อุตสาหกรรมพวกอาหาร ใช้แต่แรงงานอย่างเดียว ก็คงจะต้องมาใช้ทางนี้ แต่ถ้าที่ใช้นักวิชาการเยอะ ๆ มาทางนี้ เขาขาด ขาดความรู้เรื่องตรงนี้มันก็จะกลายเป็นเรื่องของการเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบแล้วก็ไปป้อนบ้านเรา ตรงนี้เป็นวัตถุดิบ บ้านเราเป็นอุตสาหกรรม จับมือกันทำกันตรงนั้น ที่นี้ทำได้หลายตัว แหล่งน้ำเขาสมบูรณ์กว่า

แต่เขาขาดในเรื่องของความรู้ เขาขาดในเรื่องแหล่งลงทุน คือรัฐไม่มีเงินลงทุนที่จะปล่อยกู้ให้ชาวบ้านไปปลูก แต่ก่อนบ้านเราเพิ่งให้ในกรอบ AISP เพิ่งให้ 2 ปี พอเพิ่งให้ 2 ปี ชาวบ้านเพิ่งเริ่มรู้ เริ่มจะทยอยปลูก ช่วงก่อน เขาไม่มั่นใจ เพราะปลูกมันต้องหนีไปไทย พอหนีไปไทยโดนจับก็ขาดทุน ตอนนี้มีรัฐบาลไทยเปิดกว้าง สินค้า เริ่มจะมีหลากหลายขึ้น สินค้าเกษตรที่เข้าไทยจะทยอยเพิ่มขึ้นทุกปี จากนั้นไป เพราะว่าประชาชนเขาเริ่มมั่นใจแล้วว่ารัฐบาลไทยช่วยเหลือจริง เอาเข้าได้ เขาก็เริ่มผลิตกันเยอะ ทางใต้เดี๋ยวนี้ปลูกผัก เริ่มปลูกกันเยอะ

อ.พิศมัย : เมื่อได้ฟังจากท่าน ดร.บุญชวาง ท่านพูดเหมือนกับว่าจะมียุทธศาสตร์ ในการปลูกพืชกลีกรรรมที่ปลอดภัย พึ่งดูเหมือนเป็นยุทธศาสตร์เลย

คุณประสิทธิ์

ใช่ ที่นี้เขาไม่ได้ใส่ปุ๋ยกับใส่ยา ในเมื่อเขาเล่นธรรมชาติอยู่ เรื่องพืชปลอดภัย เขาทำได้ทันที บ้านเราตอนนี้เห็นแต่ละที่เลิกไปใส่ปุ๋ย 3 ปี ไปตรวจยังเจอเลย บ้านเราดินไม่ค่อยบริสุทธิ์ แต่ที่นี้มันเล่นได้เลย เขาสามารถเข้ามาใส่ได้เลยทันที ทำเกษตรอินทรีย์

อ.พิศมัย : ถ้าบ้านเราจะเล่นทางนี้แล้วมาปลูกพืชปลอดภัยที่นี้แล้วไปขาย

คุณประสิทธิ์

ตอนนี้ผมก็ทำเอง ผมไปเอาที่อยู่ 2,000 ไร่ เตรียมลงมือ ผมจะทำไร่เกษตรอินทรีย์ ทำหมักกันเอง ผมเพิ่งจะลงมือ ผมไปทำไร่อยู่ทางใต้ 2,000 ไร่ ที่จะทำปลอดภัย ทำผักส่งออก

ท่านกงสุล

คือคุณประสิทธิ์ เป็นเจ้าของโรงงานทำน้ำมันพืช ถั่วเหลืองกับถั่วลิสง

คุณประสิทธิ์

คือผมจะเอาเกรดดีไปส่งโรงงานโกแ่ โกแ่ลูกค้าของผมประจำ แล้วผมจะเอาเกรดเม็ดเล็กเอามาบีบน้ำมัน แล้วกากผมก็จะส่งเข้าฟาร์มวัวบ้านเรา น้ำมันบีบที่นี้ มีเครื่องบีบที่นี้ แต่ปัจจุบันนี้ น้ำมันที่บีบผมไม่ได้เอามากล้นเป็นน้ำมันกินแล้ว ผมเอาไปใช้ใส่รถ ผมเอาไปใช้เป็นพลังงานความร้อน ผมเอาเป็นเชื้อเพลิงเลย เพราะตอนนี้ น้ำมันพืชกับน้ำมันเชื้อเพลิงราคามันใกล้เคียงกัน เมื่อมันใกล้เคียงเอาไปรีไฟล์ทำไม ผมเอาเป็นแหล่งความร้อนเลย ก็จุดหัวเผาเลย น้ำมันเพรียว วนั้นแหละ ผมใช้ส่วนตัวผม ผมบีบเอามาทำไฟผมใช้ส่วนตัว ตอนนี้ ผมเอาน้ำมันเน่า น้ำมันตกเกรด และถั่วเน่าที่คัดออก เราก็เอาตัวที่บีบตัวนี้มาเป็นเชื้อเพลิง แล้วกากก็ไปทำหัวอาหารวัว ของดีก็ไปให้คนกิน แต่ก่อนนี้ ตกเกรดหมายถึงมันเม็ดเล็ก มันแตก เราไปบีบเสร็จเราไปรีไฟล์ ผ่านกระบวนการรีไฟล์เราบริโภคได้ แต่ตอนนี้ น้ำมันพืชกับน้ำมันดีเซลมันใกล้เคียงกัน มันต่างกันไม่เท่าไรเราไปรีไฟล์ทำไม เลยเปลี่ยนแผนมาเป็นพลังงานความร้อนเลย ผมก็เลยไม่เอา

อ.พิศมัย : ถ้าเราส่งผลผลิตทางเกษตรส่งผ่านไปเมืองไทยเยอะ กฎระเบียบข้อบังคับ

คุณประสิทธิ์

ตอนนี้ภาชีศูนย์ แต่ตอนนี้ก็มีสาธารณสุขเขาก็จะไปตรวจในเรื่องของสุ่มตัวอย่าง ว่ามีเชื้อรา มีอะไร มีเขา ก็ยังไปตรวจ

อ.พิศมัย : แต่ก็ยังไม่เข้มงวดใช่ไหม

คุณประสิทธิ์

เขาก็ตรวจ เราคัดอย่างนี้ เพราะเราทำเกรดโรงงานเราก็ต้องอย่างนี้ เพราะโรงงานเขาก็มีเกรด เราทำได้ เพราะเรารู้ว่าขั้นตอนมันจะต้องยังไง แต่ในขณะที่ชาวบ้านหรือพ่อค้านักธุรกิจลาวมันไม่รู้เรื่อง อะไรมันก็คิดว่าขายได้ แต่ที่เรา เราสามารถที่จะทำให้มันได้เกรดได้ แต่ที่มันเอาไปแล้วมันมีปัญหา ก็คือว่าคนทำไม่รู้ว่าเกรดของเมืองไทยเป็นยังไง เกรดของรัฐบาลเป็นยังไง เขาไม่รู้ตรงนี้หรอก ผมรู้ว่ามันเกรดอย่างนี้ ผมกำลังจะขอกระทรวงเกษตรทำสัญญาปลอดสาร ผมว่าจะเจดนี้เสร็จจะเอาเกษตรเมืองไทยมาจดในไรก่อน พอจดขึ้นทะเบียนไรตอนนี้เราผลิตอะไรเข้าไทยมันก็จะง่ายแล้ว ขั้นตอนไม่ต้องไปนั่งติดกรอตรงชายแดน ไปติดกรอตรวจอะไรกันน่าพอดี

อ.พิศมัย : อย่างเราเป็นคนไทยมาอยู่ที่เราซื้อที่ดินอะไรได้หรือไม่

คุณประสิทธิ์

ที่ดินซื้อไม่ได้ ต้องเช่าลูกเดียว แต่การเช่าเขาให้เขายาวอยู่แล้ว สัญญาเช่ามันสูงสุด 50 ปี แล้วแต่เงินลงทุน เช่นในกฎหมายได้สูงสุด 50 ปี การสูงสุด 50 ปีขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเขาว่า สินค้าที่เราไปปลูกตัวนี้มันเป็นอะไร บางทีเขาก็ให้ 20 ปี แต่ 20 ปีต่อได้ หมายถึงว่า 20 ต่อ 20 ต่อไปเรื่อย ๆ แต่ในกฎหมายคือเขาห้ามสูงสุดคือ 50 ปี จำนวนพื้นที่ขึ้นอยู่กับเรา คือถ้าเราไม่ให้กระเทือนชาวบ้าน เราก็ต้องไปดูว่าเมืองนี้หรือบ้านนี้มีที่หลวงเท่าไร แล้วพวกกสิกรรมเมืองเขาจะบอกเลยว่าที่มีรัฐอยู่เท่าไร ก็ไปดูที่รัฐ ถ้าเราจะเอาที่รัฐมันง่าย แต่ถ้าที่รัฐหมด เราต้องไปเอาที่ชาวบ้านก็ต้องไปจ่ายทดแทนค่าเคลื่อนย้าย ค่าอะไรต่าง ๆ ให้เขา แต่รัฐเขาจะไปจัดสรรหรือไม่ก็ซื้อแต่ต้องซื้อในนามนิติบุคคล ก็คือในรูปของบริษัท ถ้าต่างประเทศก็ซื้อในนามนิติบุคคลไม่มีปัญหา ส่วนสิ่งก่อสร้าง คือการนำเข้าวัตถุดิบเสียภาษี 1% อยู่แล้ว สิ่งก่อสร้างก็เป็นของเรา ถ้าเราหมดสัญญา สิ่งก่อสร้างก็ต้องยกให้เขา แต่ในตัวสัญญาไม่ได้ระบุ ขายก็ได้ ขายให้คนที่รับสิทธิ์ที่มาจากเรา ก็ขายต่อไปก็ได้

ท่านกงสุล

เวลาซื้อตึกเราก็ซื้อได้ เราซื้อแล้วเรานำเข้าได้ สิ่งก่อสร้างบางอย่าง วัสดุบางอย่างที่เราต้องนำเข้า เราก็นำเข้าได้โดยภาษีเขาจะกำหนดว่าจะเสียกี่เปอร์เซ็นต์ ขึ้นอยู่กับการลงทุน ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่เราจะมาดำเนินการ ที่เรียนให้ท่านทราบตั้งแต่แรกว่า ถ้ารัฐเขาส่งเสริมเขาจะลดให้เยอะ ถ้าเกิดอันไหนเขาไม่ได้ส่งเสริมเขาอาจจะให้ภาษีมากขึ้น

อ.พิศมัย : เขาสร้างอาคาร เขาสร้างโรงแรม เราจะมาซื้อธุรกิจได้หรือไม่

คุณประสิทธิ์

ได้ แต่ต่างประเทศต้องซื้อในนามนิติบุคคล ถ้าซื้อในนามพวกบริษัทซื้อได้ เสร็จแล้ววันหลังเราเลิกหรือเราไม่เอา เราต้องขายให้คนลาว หรือไม่ก็ขายให้นิติบุคคลคนอื่น

อ.พิศมัย : ระบบการชำระเงินเขาใช้เครดิตหรือใช้เงินสด

คุณประสิทธิ์

ส่วนมากที่นี่ใช้เงินสด ซื้อของอะไรเงินสดหมดเลย ไม่ค่อยมีเครดิต ที่นี่มีธนาคารส่งเสริม ให้ชาวบ้านเขาจะให้ทั้งเงินให้ทั้งวัสดุ บางครั้ง แต่ปัญหาตอนนี้ธนาคารส่งเสริมคือเงินเขาไม่ค่อยมี เงินน้อย แต่ถ้าดอกเบี้ยสูงมีเยอะ ดอกเบี้ยสูงหมายถึงถึง 17 ถ้าธุรกิจ 24% ที่นี่จะมีธนาคารส่งเสริม ธนาคารลาวใหม่ และธนาคารการค้าต่างประเทศ เป็นของรัฐ ตอนนั้นเห็นธนาคารกรุงไทยมาเปิดสาขา พอดีเจอค่าเงินก็เลยเลิก ธนาคารส่งเสริมก็

คือ ธกส.บ้านเรา พวกธนาคารนี้เขาจะ Co กับ Bank ชายแดน ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงศรีฯ คือเวลาเราโอนเงินเราบอกบัญชีลาวตัวนี้ เขาก็จะโอนผ่านเข้ามาให้เลย แล้วเรามาเบิกที่นี้ก็ได้ เพราะเขาจับมือกัน อย่างธนาคารการค้าต่างประเทศเขาเซ็นกับธนาคารทหารไทย แล้วเวลาโอนเงินก็ผ่านทางธนาคารทหารไทยเข้ามาที่นี้ แล้วเดี๋ยวเขาจะเคลียร์บัญชีกันเอง แล้วบางครั้งคนลาวส่งของไปไทย เขาก็ต้องทางนั้นโอนเงินมา บางทีทางนี้ต้องโอนเงินไป เขาจะหักบัญชีกันระหว่างธนาคาร เขาไม่ได้ถือเงินข้ามมาแล้ว เขาจะหักบัญชีกัน ตอนนี้เริ่มจะมี Account Trade ที่หักบัญชีให้เกิด เห็นว่าทำร่วมกับ EXIM BANK กับธนาคารการค้าต่างประเทศ ที่จะเริ่มใช้กัน

อ.พิศมัย : บทบาทหน้าที่ของธนาคารลาวใหม่กับธนาคารการค้าต่างประเทศก็คือทั่ว ๆ ไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเน้นบริการด้านไหนใช้หรือไม่
คุณประสิทธิ์

เอกชนยังงี้ก็เหมือนกับเบิก กู้กันได้หมด ธนาคารส่งเสริมเขาก็ทำเหมือนเอกชน ดอกเบี้ยถูกที่จะปล่อยชาวบ้านเขาไม่ค่อยมี ปล่อยแพงมีเยอะ ปล่อยถูกไม่มี ดอกเบี้ยถ้าธนาคารส่งเสริมจริง ๆ ที่เขาปล่อยมันจะอยู่ร้อยละ 7 เขาจะแบ่งเป็นภาค ภาคบริการหรือภาคอุตสาหกรรม บริการรัฐก็จะ 24 ต่อปี เงินก็บ่นะครับ แต่เหตุที่เขาแพงเพราะว่าช่วงก่อน อัตราเงินเฟ้อเขาสูง เขาก็เลยให้อัตราตัวนี้ตามเงินเฟ้อ เงินฝากเขาประมาณ 17 แต่ปล่อย 24 อัตราเงินเฟ้อเขาสูง เดิมสูง เพิ่งมาคงที่หน่อย ตอนนี้คงที่เพราะว่ารัฐบาลช่วย 500 ล้าน เอามาพยุงเงินกับไว้ รักษาเสถียรภาพเงินกับไว้ ก็เลยอยู่ที่ 266

ท่านกงสุล

เรื่องธนาคารทางลาวก็ให้ความร่วมมือโดยธนาคารชาติลาว มีไปอบรมบุคลากร ไปจัดตั้งระบบอะไรให้เราก็ช่วยเขาเพื่อจะให้เงินกับเขามั่นคง เพราะการค้าขายถ้าเงินไม่มั่นคงก็ค้าลำบาก อย่างว่าระบบธนาคารเขาไม่มั่นคง ค่าเป็นเงินสตีกก็ค่อนข้างลำบาก ใครเขาจะเอาเงินมาเป็นล้าน ๆ เราก็อยากจะให้เขามั่นคง

อ.พิศมัย : เขามีสภาพฯ หรือมีกระทรวงการคลัง เหมือนบ้านเราหรือไม่
คุณประสิทธิ์

เขาเรียกกระทรวงการเงิน สภาพฯ ขึ้นอยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณขึ้นอยู่กระทรวงการเงิน งบประมาณนี้กระทรวงการเงินจัดการหมดเลย แบ่งรายรับอะไรทุกอย่างขึ้นอยู่กับรมบัญชีของกระทรวงการเงิน

อ.พิศมัย : การเมืองของลาวนักธุรกิจเข้าไปเกี่ยวข้องหรือไม่

***** STOP *****

วันพุธที่ 1 มิถุนายน 2548 เวลา 14.00-15.30 น.

ในส่วนของลาวมีเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างการศึกษ ขณะนี้นิคมอุตสาหกรรมของเราไปศึกษาให้ว่าจะทำได้หรือไม่ได้ ตัวเค้าเองพูดมานานแล้วว่าจะให้ความช่วยเหลือในเขตเศรษฐกิจพิเศษ แต่เค้าก็ไม่มีศักยภาพที่จะทำได้ ศักยภาพตัวเค้าเองที่จะให้เค้าทำอะไร เค้าทำไม่ได้ ตอนนี้ทราบกันว่าเป็นการประชุมร่วมกันระหว่างหลายฝ่าย บอกว่าตรงสะหวัน-เซโนน่าจะเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพราะว่าต่อจากสะหวัน-เซโน ไป ไปถึงเขตแดนระหว่างลาวกับเวียดนามตรงลาวบาว (ลาวบาวเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนาม) ถ้าใครไปประชุมที่นี้จะได้รับสิทธิพิเศษหลายอย่าง ดังนั้นในเขตลาวน่าจะเป็นที่สะหวัน-เซโน นอกจากสะหวัน-เซโน แล้วก็ตรงเชียงสะพานที่ข้ามแม่น้ำโขงฝั่งลาว ตรงนั้นเค้าจะทำเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ก็ให้เขาคิดทำมาตั้งนานแล้ว เขาทำไม่ได้ ฝ่ายเราก็เลยต้องลงไปช่วยเค้าอีกทีว่าจะเอารูปแบบไหน มีเรื่องอะไรที่จะให้ช่วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการลงทุน การจัดระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ มันต้องลงไปหมด เค้าไม่มีเงินที่จะมาศึกษาปรับปรุงอะไรต่าง ๆ มันต้องใช้เงินกู้ทั้งนั้น จากที่ท่านนายกฯจะให้เงินเค้า 500 ล้านบาท ไปปรับปรุงสนามบินสะหวันนะเขต จนกระทั่งตอนนี้ก็ทำอะไรไม่ได้ เพราะเค้าไม่มีเงินศึกษาความเป็นไปได้ ไม่มีการศึกษารูปแบบกันว่าจะทำยังไง นี่คือปัญหาของเขา คือว่าถ้าเขาจะทำอะไรด้วยตัวของเขาเอง ค่อนข้างจะไม่มีศักยภาพ เราต้องลงไปช่วยเค้า อย่างเรื่องสนามบินปรากฏว่าถามไปครั้งล่าสุดกับรองเจ้าแขวงฯ เรื่องสนามบินสะหวันนะเขตว่าไปถึงไหนแล้ว ก็ตอบว่ายังไม่ได้มีการศึกษาอะไรเลย เขาบอกว่าไม่มีเงินจะศึกษา เพราะว่าการศึกษาความเป็นไปได้มันต้องใช้เงิน จะทำปรับปรุงแบบไหน ศึกษาความเป็นไปได้ต่าง ๆ เค้าไม่ได้ศึกษาเลย ก็ยังเฉย ๆ อยู่ ศักยภาพในตัวเขาเองค่อนข้างจะต่ำ

ดังนั้นในการที่จะไปพัฒนาที่สะหวันนะเขตก็น่าจะเป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับลาว ล่าสุดผมให้นักลงทุนของเราจัดหาระบบ Logistic กับขนส่งสินค้าผ่านสะหวันนะเขตไปถึงเวียดนาม ไปถึงเว้ ผมก็ให้ไปคุยกับเจ้าเมืองเว้ พอเค้าตกลงเค้าก็อยากได้นักลงทุนจากเวียดนามมาลงทุนด้วย เค้าก็ O.K. เค้าก็หากันได้แล้ว แต่ว่าติดขัดตรงลาว คือว่าการค้าระหว่างไทย ลาว เวียดนาม จริง ๆ แล้วผลประโยชน์ตกหนักจะอยู่ที่ไทยกับเวียดนาม เพราะเราจะขายกับลาวสินค้าไม่มาก แต่ไปขายให้เวียดนามมาก เพราะเวียดนามกำลังซื้อเยอะ ต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเยอะ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เค้าบอกเค้าจะซื้อจากไทย เพราะของที่เค้าซื้อจากจีนเป็นของที่ราคาถูกก็จริง แต่คุณภาพไม่ดี สินค้าอุปโภคที่จำเป็นพวกนมมา ขนมาต่าง ๆ เขาก็ซื้อจากเรา

ในการทำการค้าเราจะต้องวิ่งข้ามไปถึงเวียดนาม เราจะไม่ค้าอยู่แค่สะหวันนะเขตเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ประชากรเขา 8 แสนกว่าคน แต่กำลังซื้อเขาน้อย ในตอนนี้เรากำลังคิดพัฒนาอยู่ว่าจะสร้างให้คนสะหวันนะเขตมีรายได้ขึ้นมาอย่างไร เราได้ไปประชุมกับเจ้าแขวงเว้าว่าเราจะทำ Contact Farming คือจะไปขอเช่าที่ของสะหวันนะเขตให้นักลงทุนเราไปเช่าที่เค้า ไปปลูกพืชเศรษฐกิจบางอย่าง เช่น อ้อย ยาง มันสำปะหลัง พอปลูกเสร็จแล้วนำกลับมาแปรรูป สมมติอ้อยแปรรูปเอามาฝั่งไทย แปรรูปเป็นน้ำตาลกลับไปขายเวียดนาม เพราะว่าเขารับจ้างเราปลูกอ้อย เค้ามีเงินแล้ว พอเราเอาน้ำตาลไปขายแล้วเค้าก็ซื้อได้ หรือจะปลูกถั่วเหลือง ซื้อถั่วเหลืองกลับมา ตั้งโรงงานทำถั่วเหลือง ทำเป็นน้ำมันพืชส่งกลับไปขายเค้า เค้าก็ซื้อได้ ก็กำลังคิดตรงนี้ ตอนนี้ยังมีปัญหาความติดขัดในเรื่องของภาษี เพราะว่าขณะนี้ศุลกากรยังกำหนดภาษีไม่ชัดเจน ไม่ทราบว่าทางกระทรวงการคลังจะมีการพิจารณาภาษีว่าถ้ามีการทำ Contact Farming แล้ว ภาษีควรจะลดในระดับไหน อย่างไร ถ้าไม่ชัดเจนตรงนี้เราก็ทำไม่ได้เหมือนกัน ถ้าเกิดปลูกไปเรียบร้อยแล้วนำเข้ากลับประเทศไทยแล้วภาษีสูง กลายเป็นว่าสูงกว่าปลูกในพื้นที่ ตรงนี้ก็ต้องสร้างความเข้าใจด้วย เรื่องภาษียังเป็นปัญหาหนึ่ง ส่วนปัญหาที่สอง ถ้าช่วงนี้สะพานยังไม่เสร็จ ปัญหาการขนส่งก็จะต้องขนส่งทางเรือ ถ้าหากว่าสะพานเสร็จเมื่อไหร่เราก็กับทางแขวงสะหวันนะเขตก็ต้องคุยกันแล้วว่าเราจะต้องรับทำเรื่องขอเปิดด่านถาวรสากล ทำแบบ 24 ชั่วโมง

ในตอนนี้ก็อยากจะให้ความชัดเจนในเรื่องของท่าน เพราะว่าเราจะต้องอำนวยความสะดวกในเรื่องของการค้าคือสินค้าที่ผ่านจากเราไป ไปลาว ไปเวียดนาม ให้ตรงที่ไทยแล้วผ่านตลอด ไปถึงลาวไม่ต้องดูอีก หรือว่าสินค้าผ่านมา

จากลาว พอหลุดจากลาวแล้วเราไม่ต้องดูอีก ตรวจด่านเดียวก็ O.K. ขึ้นอยู่กับ การตรวจร่วมกัน ตรงนี้ทำเรื่องที่ถูกต้อง เป็นด้านอาหารสากลอยู่แล้ว ถ้ามีสะพานเราต้องขอเปิดอีก 1 จุด เป็น 2 จุด เราข้ามได้ทีเดียว ก็ต้องขอเปิดอีกที่หนึ่ง จุด นี้ก็ไม่เล็ก เพราะชาวบ้านยังสามารถใช้ได้ เพราะมันตรงข้ามกับตัวเมืองของสะหวันนะเขตเลย ถ้าไปข้ามสะพานจะอยู่ ห่างออกไป 5-6 กิโลเมตร ถ้าคนมีรถถึงจะข้ามสะดวก ถ้าคนไม่มีรถเขาข้ามตรงนี้สะดวกมาก เขาข้ามขึ้นมาถึงตลาดได้ เลย มันสะดวกกว่า เวลาขอใบอนุญาตก็ทำเป็นแบบด้านสากลเหมือนกัน เพราะตอนนี้การเดินทางระหว่างไทย ลาว เวียดนาม เราใช้ Passport ประทับตราอย่างเดียว ไม่ต้องขอวีซ่า รวมทั้งเรื่องของรถยนต์ ซึ่งต่อไปในอนาคตก็จะตกลง กันว่ารถยนต์สามารถวิ่งเข้าทั้ง 3 ประเทศได้ เพราะเดี๋ยวนี้เราไปเวียดนามไม่ได้ เพราะว่าเค้าพวงมาลัยซ้าย ของเรา แต่ว่าในอนาคตอาจจะเปลี่ยนรถใหญ่ขึ้น และสินค้าที่เราค้าขายอยู่เดี๋ยวนี้จริง ๆ เราได้เปรียบเขาเยอะ ขณะที่เรานำเข้า 300 กว่าล้าน รู้กันภายในว่าเราได้เปรียบ ถ้าจะทำการค้าที่นี้ก็ต้องทำการค้าที่เกิดความร่วมมือทั้งไทย ลาว เวียดนาม เพราะว่าถ้าเราจะค้าขายกับเวียดนามแล้วไม่มองลาวจะมีปัญหา เพราะเค้าจะเป็นทางผ่านเรา เค้าจะไม่ได้อะไรเลย ตอนนี้ก็บอกนักธุรกิจว่า คุณจะทำการค้าพวก Logistic คุณจะต้องมองว่าเส้นทางการค้าระหว่างสะหวันนะเขตระยะทาง 210 กิโลเมตร คุณให้อะไรเขาบ้าง ระยะทาง 210 กิโลเมตร วิ่งไป 80 กิโลเมตร ให้สร้างบิมน้ำมัน 1 ที่ ให้คนได้พัก ไปซื้อของ เขาจะได้ประโยชน์จากเรา แต่ถ้าเราวิ่งรวดเลย ไม่ผ่านไม่อะไรเลย เค้าไม่ได้ประโยชน์ พอเค้าไม่ได้ประโยชน์ แรก ๆ มันก็ไม่เป็นอะไร นาน ๆ เข้าเค้าคงจะไม่ค่อยพอใจ เพราะว่ารถสินค้าก็ต้องทำให้ถนนเค้าเสียหายแน่นอน ทางที่ดีควร จะเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างไทย ลาว เวียดนาม พอไปถึงเวียดนามแล้วจะได้ไม่สะดุด ต้องเข้าใจว่าระบบการ ปกครองของลาวกับเวียดนามเป็นคอมมิวนิสต์ แล้วเจ้าของของเค้ามีอำนาจมากกว่าผู้ว่า CEO แล้วประธานกรรมการ ประชาชนของเวียดนามเค้าจะมีอำนาจมาก ของเรา CEO อำนาจน้อยกว่าเขามาก แต่ของเค้า CEO จริง ๆ เลย อย่างลาว เจ้าของของเค้าขึ้นไปเป็นรัฐมนตรี มันสลับกันได้ เวลาติดต่อค้าขายจะต้องติดต่อไปถึงเจ้าของ แล้วทุกอย่างมันจะ ราบเรียบถูกต้อง แต่ถ้าไปติดต่อระดับล่างมันจะไม่ถูกต้อง

ในเรื่องของการค้า ทางเวียดนามเค้าต้องการนักลงทุนของไทยไปลงทุนมาก เค้าอยากจะให้ไปลงทุนในเขตลาว บาว ไม่ว่าจะเป็นไปตั้งโรงแรม ร้านอาหาร โรงงาน อย่างว่าเค้ามีทำเรื่องทุกอย่างให้เราหมด เค้าบอกให้ผมไปซื้ออาหารทะเลที่ เว้มาขาย ก็กำลังหานักธุรกิจอยู่ เพราะฉะนั้นการลงทุนกับลาวกับเวียดนามยังมีตลาด เพียงแต่ว่าขาดการติดต่อกับสาย งานทางแขวงของเค้าว่าจะทำกันยังไง

สำหรับมุตกอาหารตอนนี้มีนโยบายในกลุ่มของเราว่าเราจะส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ 2-3 ตัว คือ ข้าวหอมมะลิ ยางพารา มันสำปะหลัง ผมได้ตั้งงบประมาณส่งเสริมปลูกยางพารา โดยเฉพาะยางพาราผมจะทำให้มุตกอาหารเป็น ศูนย์กลางตลาดกลางยางพารา เพราะผมมองว่าเราสามารถส่งออกยางพาราผ่านสะหวันนะเขตไปลงเรือที่เวียดนามที่ ดานังหรือเว้ก็ตาม แล้วส่งไปที่จีนตอนใต้ เพราะว่าที่จีนรับซื้อยางพารามาก เพราะเค้าผลิตแคนี่ยังไม่พอ เพราะ เติ๋ยวนี้ทางเวียดนามเค้าก็ส่งยางพาราไปขายที่จีนเหมือนกัน ผมก็มองว่าผมจะทำตรงนี้ในตอนนี้อย่างจริงจังในภาค อีสานของเราปลูกยางพารามากพอสมควร แถวบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ มีการปลูกเยอะไปหมด ปีแรก ผมจะตั้งโรงบ่มยางที่นี้ ปีหน้าโรงบ่มยางผมเสร็จก็คาดว่าจะมียางพาราจากจังหวัดอื่น ๆ มาบ่มยางที่นี้ เมื่อมีการ Stock ยางไว้ที่นี้มาก ๆ ก็จะเข้าระบบ Logistic เราตั้งศูนย์กลาง Logistic ที่นี้แล้วก็ซื้อหัวลากขายกับชาว ลากขาจับในไทยวิ่ง เข้าไป แล้วลากขายขึ้นไปยังที่เวียดนาม แล้วถ้าเป็นไปตามที่เราคาดการณ์ไว้ตรงนี้การซื้อขายยางพาราก็ขึ้นคอนเทน เนอร์ลากพวงมาลัยซ้ายข้ามฟากไปเลย ไปที่ดานัง ที่เว้ หรืออะไรก็แล้วแต่ หรือแม้แต่สินค้าที่เค้าเคยส่งไปขายที่ เวียดนาม เติ๋ยวนี้ส่งไปขายเวียดนาม บางทีไปลงเรือที่แหลมฉบัง แล้วกระจายออกไป เราก็จะเปลี่ยนให้เค้ามาลงที่นี้ สินค้าทั้งหมดส่งมาจากกรุงเทพฯ ใส่ตู้ คอนเทนเนอร์วิ่งจากกรุงเทพฯ มา 1 วัน ลากพวงมาลัยมาขวา พอมาถึงที่ลาก พวงมาลัยซ้ายอีก 1 วัน ไปถึงเว้แล้ว 2 วันถึงเลย แต่ถ้าไปลงเรือทางโน้นเป็นอาทิตย์ ตอนนี้เวียดนามเขาทำอุโมงค์ ขุด อุโมงค์รอดใต้ภูเขาเสร็จแล้ว จะช่วยย่นระยะทางไปได้อีกเยอะ ประมาณ 20 กว่ากิโลเมตรของเค้าระยะทางมันขึ้นเขา กับวิ่งทางเรียบลอดอุโมงค์มันจะย่นเวลาไปมาก ที่เว้ ดานัง อุโมงค์จะอยู่ที่เมืองลิ่งโกของเว้ เส้นทางการขนส่งสินค้าก็จะ สั้นลง ก็จะทำให้การขนส่งสินค้าสะดวก สินค้าถึงเร็วขึ้น

เรื่องของการขนส่งสินค้าเส้นทางนี้ เมื่อสะพานเสร็จแล้ว การขนส่งสินค้าไปขายที่เวียดนามก็ตาม หรือออกทะเลไปถึงจีนเร็วขึ้น เพราะตอนนี้เราต้องเอาของลงไปที่แหลมฉาง ต่อกองต้องเอาของมาลงที่นี่ เสร็จแล้วก็ส่งข้ามไปเลย เราคงต้องทำสัญญากับลาวเรื่องสินค้าผ่านแดน เหมือนอย่างที่ลาวเขาทำสัญญากับเราในเรื่องสัญญาขนส่งสินค้าผ่านแดน อย่างลาวเค้าไม่มีทางออกทะเล เค้าส่งสินค้ามาจากสิงคโปร์หรือที่ไหน ๆ ลงท่าเรือ แล้วให้รถขนลาก Logistic มาที่นี่เลยโดยไม่ต้องขออนุญาต เพราะว่าเป็นสินค้าผ่านแดน เราต้องทำสัญญากับลาวขอทำเรื่อง โดยเราจะขายยางให้จีน เวียดนาม โดยไม่ต้องผ่าน ไม่ต้องเสียอะไรกับลาว ระบบการส่งสินค้ามีมาก ไม่ใช่คิดว่ามาขนของข้ามได้ มันไม่ได้ มันต้องมีข้อตกลงระหว่างประเทศอีก ว่าให้เปิดสินค้าครั้งเดียวในการส่งสินค้า ไม่อย่างนั้นไปถึงลาวเปิดดู ไปถึงเวียดนามเปิดดู ก็จบกัน ถ้าเราบอกว่าเป็นสินค้าผ่านแดนไปถึงจีน ส่งยางพาราจากประเทศไทยไปจีน ใส่ตู้คอนเทนเนอร์เสร็จ Seen เสร็จ พอลากส่งไปลงเรือที่ตางิ่ง ทั้งลาวและทั้งเวียดนามไปเปิดทีเดียวที่จีนเลย นี่ก็จะต้องทำข้อตกลงระหว่างกัน

ในส่วนของการทำอุตสาหกรรมยางพารานั้น ส่วนใหญ่จีนเอาของพาราไปทำอุตสาหกรรมรถยนต์ เขาใช้เยอะ และเขาบอกว่าฐานการผลิตที่จีนเป็นฐานการผลิตใหญ่ สินค้าอะไรต่าง ๆ Made in China ทั้งนั้นเลย เป็นแบรนด์เนมทั่วโลก แต่ว่าคุณภาพมันต่างกัน ถ้าคุณภาพสินค้าที่เค้าผลิตให้แบรนด์เนม จะอีกมาตรฐานหนึ่ง ถ้าเขาผลิตให้ประเทศเขาเอง หรือส่งมาขายที่ลาวหรือเวียดนามก็ตาม เขาจะผลิตอีกมาตรฐานหนึ่ง ในขณะที่คนเวียดนามก็ไม่ค่อยซื้อสินค้าจีน เพราะคนเวียดนามเขาารู้แล้ว เขาก็ผลิตได้เหมือนกันในมาตรฐานนั้น ของบางอย่างในเวียดนามก็เหมือนจีน สินค้าบางอย่างเพราะเขาถือว่าคุณภาพไม่ดี แต่ถ้าจะซื้อของที่แบรนด์เนมก็แพง มันอีกระดับหนึ่งเลย แต่ว่าสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าเห็นชัด

เมื่อวันก่อนนี้ผู้ว่าเว้เค้ามายเยี่ยมผมที่นี่ ก็นั่งคุยกันในเรื่องต่าง ๆ ว่าจะมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ให้ไปศึกษาวัฒนธรรม ภาษา ฯลฯ ผมก็บอกว่าผมจะส่งนักศึกษาไปเรียนทุน AFS แต่ของผมเรียกว่า MVS (ผูกติดกับเวียดนาม) ผมบอกให้ผู้ว่าเว้ไปติดต่อมหาวิทยาลัยเว้ ก็หวังว่าถ้าเป็นไปได้ก็พอสบาย ถ้าได้ก็จะให้ไปเรียนเรื่องภาษาที่เวียดนาม เพราะว่าต่อไปเรากำลังค้ากับเวียดนามแน่นอน และเค้าเป็นตลาดใหญ่พอสมควร ตอนนี้กำลังซื้อของของคนเวียดนามเยอะ เพราะเค้าได้เงินจากพวกเค้าที่ไปอยู่ประเทศที่สามส่งกลับมา เค้าก็ไม่เพียงแต่ให้เราไปขายสินค้าให้เขาเท่านั้น เขาอยากให้เราไปลงทุน เค้าบอกไปเลือกเอาเลยว่าจะลงทุนอะไร อย่างเมืองกวางตรีที่เป็นเมืองคู่แฝดของเรา ผมไปดูชายทะเลเค้า ก็เหมือนหาดบางแสน พอหน้าร้อนคนมาเล่นน้ำทะเลเต็มไปหมด เค้าบอกให้มาตั้งโรงแรมได้เลย ถ้าใช้พื้นที่มาก ๆ ให้บอกเลย จะให้เป็นเขตพิเศษของการลงทุนของนักธุรกิจไทย

ในการทำธุรกิจเวียดนามค่อนข้างจะสากหลกว่าลาว ลาวคือเนื่องจากความไม่ค่อยทันสมัยของเขา ทำให้เค้า Low Tech กว่าเราเยอะ แค่ว่าเรื่องการประทับตราเค้ายังเขียนเอง ในขณะที่เราพิมพ์คอมพิวเตอร์แล้ว ข้าราชการเค้าเงินเดือนนิดเดียว เวลาเจอจากรัฐบาลถึงมีปัญหา แต่ถ้ากับเวียดนามรู้สึกเค้าจะมีความพร้อมในเรื่องกฎหมายต่าง ๆ เค้าจะทันสมัย กติกาต่าง ๆ มีระเบียบรองรับ ความเชื่อมั่นดี ผมไปเจรจากับเค้า ผมมีล่ามคนลาวแปลเวียดนามเป็นภาษาไทย พอแปลไปสักพักเจ้าเมืองเว้บอกผมขอเจรจาทันทีเป็นภาษาอังกฤษ โดยเอาเลขาเด็กหนุ่มมาพูดภาษาอังกฤษได้คล่องมากกับผม มาตกลงเจรจาเลย คือเค้ามีความทันสมัย พอเขารู้ระเบียบเรื่องนั้นเรื่องนี้แล้วเขาก็ให้เจ้าหน้าที่โทรศัพท์มาคุยโดยตรง อย่างเรื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เด็กเวียดนามเขาได้ใช้ถูกกว่าลาว เค้าไปไกล

ในเรื่องแรงงาน เรายังต้องการแรงงานจากเขาอยู่ แต่ว่าเรามีข้อจำกัด รัฐบาลลือว่าเราต้องมีแรงงานได้เท่าไร ความจริงแล้วถ้าจะให้แรงงานเข้ามาทำงานอีกค่อนข้างจะทำได้ ถ้าจะพูดว่าไม่พอ ผมก็ไม่อยากจะพูดได้เต็มปากว่าไม่พอ เพราะแรงงานของเราบางทีไม่ค่อยทำ ถ้าจริง ๆ แล้วไม่พอก็ไม่ใช่ว่า แต่เราไม่ทำ คนของเราค่อนข้างจะรังเกียจงานบางประเภท อย่างแรงงานของลาวมาทำได้ค่าแรงถูก แต่ของเราไม่ค่อยจะทำ ความจริงแรงงานเราพอมิไม่ถึงกับขาดแคลน

ในเรื่องวัฒนธรรมของ 3 ประเทศไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำการค้า เพราะคล้าย ๆ กัน ตอนนี้ผมทำเมือง 3 แผล มีงานมีการอะไรกันก็จะขอการแสดงมาร่วม อย่างงานปีใหม่ งานกาชาด งานสงกรานต์ ผมก็เอาการแสดงของลาว กวางตรี มาแสดง ผมก็ต้องส่งชุดการแสดงของผมไปที่กวางตรีเดือนหน้า คือเราจะเชื่อมโยงตรงนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึก

ที่ติดต่อกัน ในส่วนวัฒนธรรมการทำงานก็ต้องบอกว่าถ้าลาวเค้าลดเรื่องการพักกลางวันลงก็คงจะดีขึ้นนิดนึง กับ เวียดนามไม่ต้องพูดถึงเลย เค้าทำงานหนักกว่าเรามาก คนเวียดนามทำงานหนักตลอด ไปเวียดนามแทบจะไม่เห็น ขอตาน ความพร้อมกำลังคนมาก ก็มีนักธุรกิจของเขาบางส่วนไปลงทุนต่างประเทศ

ตอนที่เดินทางไปเว้ ดานัง เขาพัฒนาเร็วมาก คนเค้าประมาณ 10 ล้าน คนเค้ามีความขยัน อดทน ในส่วนเขต เศรษฐกิจพิเศษ ไทยมีแผนการที่ต้องดูว่าถ้าเราศึกษาแล้วตรงนั้นจะให้สิทธิอะไรกันบ้าง ก็อยู่ระหว่างการศึกษา ถ้า ออกมาแล้วว่าจะให้ทำโรงงานอะไรได้บ้าง จะให้สิทธิพิเศษขนาดไหน ส่วนเรื่องที่จะทำ Contact Farming นั้นไม่อยู่ใน เขตเศรษฐกิจพิเศษ แต่เป็นเรื่องของการค้า ก็ต้องทำให้ชัดเจน เคยมีนักธุรกิจที่ไปทำแล้วให้เขาปลูกถั่ว ปรากฏว่าเขา พันธุ์ถั่วที่ได้ไปขายคนอื่นหมด เราต้องไปทำพืชบางตัวที่เค้าไปขายที่ไหนไม่ได้ อย่างอ้อยเวลาแก่เอาไปขายที่ไหนไม่ได้ นอกจากส่งโรงงานอย่างเดียว เพราะว่าคุณเอาไปขายที่ไหนไม่ได้ เอาไปขายเป็นอ้อยควั่นก็ไม่ได้ มันต้องสีก หรือว่า ปลูกยาง เมื่อกรีดยางแล้วคุณต้องเอามาขายให้เรานะ เพราะถ้าคุณไม่เอายางมาบ่มที่เรายางคุณจะเสีย หรือว่ามัน สำปะหลังคุณซัดแล้ว ผมให้คุณแปรรูปแห้งแล้ว คุณต้องมาส่งเรานะ เราถึงจะแปรรูปเป็นแป้งมันได้ ไม่ใช่คุณเอาไปลัก ขายที่ไหนก็ไม่รู้ ยุ่งเลย เพราะว่ามันเคยมี พืชบางตัว เช่น ถั่วลิสง งา ถั่วเขียว ไปปลูกกันเยอะ เจ๊งกันเป็นแถวเลย เค้า ปลูกแล้วเค้าไปขายให้คนอื่น บางทีพายุเรือข้ามมาฝั่งนี้ เป็นแบบนี้ ถึงบอกว่าความไม่แน่นอนของลาวยังมีอยู่ คนเค้ายังไม่ มี Hi Tech ยังอยู่ในวิถีชีวิตเก่า ๆ ก็ควรที่จะต้องทำอย่างนี้ไปก่อน

ตอนนี้สะพานนะเขตต่อไปจะเป็นแขวงที่รวยที่สุด เพราะว่า เพราะว่ามีแร่ทองคำและแร่ทองแดง ตอนนี้กำลัง ขุดอยู่มากที่สุด ในส่วนของไทยไม่ได้เกี่ยวเลยเพราะเป็นบริษัทจากออสเตรเลียมาขุด ในส่วนพวกแร่ธาตุตัวอื่นก็เห็นมี หินอ่อนแต่ไม่มาก แต่เห็นขุดหินอีกอันหนึ่งไปมบดที่เวียดนาม ทำเป็นปูนซีเมนต์ ผมดูแล้วทำไมเขาขนลากไปไกล ขนาดนั้น ขนลากหินก้อนใหญ่ ๆ รถคันนั้นก็บรรทุกได้ไม่เท่าไร ปรากฏว่าขนไปถึงเวียดนาม เลยกวางตริไป มีโรงงาน ปูนซีเมนต์ที่นั่น เอาไปบดไม่ที่นั่น เห็นว่านักธุรกิจที่ไปลงทุนได้รับสัมปทาน 20 ปี สำหรับเหมืองทองเราก็ได้แค่ ขนส่งเครื่องมือจากท่าเรา การขนทองคำก็ไม่บอกว่าขนอย่างไร ไม่มีใครรู้ แต่ที่คาดเดาน่าจะขนขึ้นเฮลิคอปเตอร์ ซึ่งอัน นี้เป็นความลับ เพราะว่าเวลาเขาหลอมทองแต่ละทีจะเยอะมาก ต่อไปรายได้ของลาวจะดี ส่วนทรัพยากรไม้ของลาว ตอนนี้ก็มีอยู่หนึ่ง แต่ว่าไม้ที่ส่งให้ไทยยังน้อย และต้องเป็นไม้แปรรูปตามข้อตกลงที่ผ่านแดน ต่อไปในอนาคตก็ไม่รู้ ว่าจะได้มากน้อยขนาดไหน

อย่างเวียดนามเขามีทรัพยากรไม้มาก อยู่แถวคันทุม ตอนใต้ของดานัง บรรยากาศดีมากเหมือนกับ Swiss เลย พื้นที่จะเป็นเขา ปากกว้างใหญ่ มีโรงงานผลิตไฟฟ้า 4 โรง ทรัพยากรเขาหลายอย่าง เป็นเมืองที่ประชากรค่อนข้าง ร่ำรวย

ในส่วนมุกดาหารเราใช้ไฟฟ้าจากสะพานนะเขต ตอนนี้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคซื้อไฟฟ้าจากโรงงานน้ำตาลใน ไทยอยู่บางส่วน ซึ่งผลิตไฟฟ้าขายให้ กฟผ. และตอนนี้เรากำลังทำเรื่องขอซื้อไฟฟ้าจากฝังบาวมา กำลังตั้งเสาขั้วมา เราซื้อไฟมาจากฝังบาวนั้นจากเขื่อนไฟฟ้าน้ำเหิน เราต้องซื้อไฟจากเขา ไม่ใช่แค่มุกดาหารเท่านั้นแต่เข้าไปถึงร้อยเอ็ด เมื่อก่อนก็เข้าใจว่าไฟฟ้าลาวคงไม่มาก แต่ที่ไหนได้ กลางคืนเขาติดไฟสว่างไสว ผลเลยต้องให้นายกเทศบาลเมือง มุกดาหารติดไฟฝังบาวให้สว่างไสวบ้าง เพราะเมืองเราไฟสว่างสู้เขาไม่ได้

โครงการพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร มี 3 โครงการหลัก ๆ ดังนี้

1. เราจะปรับปรุงความเป็นระเบียบให้มากขึ้น เพราะตอนนี้ให้พ่อค้าแม่ค้าที่ค้าบนฟุตบาทให้ลงไปขาย ด้านล่างที่ได้ทำขึ้นมติดกับแม่น้ำ เพื่อแต่งหน้าเมืองให้สวย จะพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยว
2. ทำเรือล่องแม่น้ำโขง จะซื้อ 20 ลำ วิ่งไปถึงสะพานข้ามแม่น้ำโขง และล่องลงไปถึงหอแก้วมุกดาหาร
3. สร้างกระเช้าลอยฟ้าจากหอแก้วไปภูมโนรมย์ และสร้างจุดชมวิวที่นั่นเพื่อให้คนขึ้นไปดู

สรุปแล้วโดยรวมเราจะพัฒนาโดยเฉพาะสินค้าพวกพืชเศรษฐกิจเป็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด ประเทศของ เรามองว่าจังหวัดใหญ่เท่านั้นที่จะทำอะไรได้ แต่ก่อนนี้มีมองว่าต้องจังหวัดขอนแก่น โคราช อุตรดิตถ์ ถึงจะเป็น DC ได้

ถึงจะเป็น Logistic ได้ ผมก็มาเพื่อต่อสู้จังหวัดใหญ่ ๆ ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ตั้งภูมิศาสตร์ จังหวัดของผมมีชัยภูมิที่ดี อยู่ริมแม่น้ำ มีสะพานข้าม จังหวัดอื่นไม่มีสะพานข้าม ถ้าคุณจะข้ามก็ต้องมาผ่านผมตรงนั้น สมมติขอนแก่นเป็น DC รถวิ่งจากกรุงเทพฯ ขนสินค้ามาถึงขอนแก่นก็ต้องหยุดอยู่ที่นั่น รุ่งเช้าขนของจากขอนแก่นจะไปส่งเวียดนาม จากขอนแก่นที่นี้กี่กิโลเมตร ครึ่งวันเข้าไปแล้ว กว่าจะไปถึงมิดค่าแล้ว แล้วก็ต้องมาเปลี่ยนหัวลาก ถ้าใช้หัวลากย้ายจากโน้นมาเลยก็ไม่สะดวก แต่ถ้าหากตรงนี้เป็นจุด DC คุณวิ่งมาถึงนี้คุณจอด โชเฟอร์ก็จอดไม่ต้องขับ เปลี่ยน พวงมาลัยย้ายเปลี่ยนคนอีกหนึ่งชุด ความสะดวก ความปลอดภัยอะไรเยอะกว่ากัน ถึงบอกว่าต้องดูเรื่องของภูมิศาสตร์ด้วย ไม่ใช่มองว่าจังหวัดนี้เป็นจังหวัดเล็กไม่น่าจะทำอะไรได้ ถ้ามองแต่ว่าจังหวัดเล็กทำอะไรไม่ได้ ก็ไม่ต้องพัฒนากันเลย ผมถึงต้องต่อสู้ ต้องมองกันในเรื่องยุทธศาสตร์ มองชัยภูมิที่ตั้งของเมืองนั้นด้วยว่าจะทำอะไรได้ ไม่ใช่มองแค่ว่าเป็นขนาดเมืองเท่านั้นเอง ถ้าลองรัฐบาลจัดงบมาให้ผม ผมก็ทำได้ ลองจัดงบให้ผม 1,000 ล้านเหมือนกับขอนแก่น 1,000 ล้าน ทำไม่ผมจะทำไม่ได้ ผมก็ทำได้เหมือนกัน แต่นี่จัดงบ 200 ล้านขอให้ผมทำ Logistic ผมจะทำได้ การจัดสรรงบประมาณเอาตัวพื้นฐานคือประชากร และความยากจน เพราะฉะนั้นจังหวัดเล็กก็เลยได้เงินน้อยตลอด

ผมจะตั้งงบประมาณศึกษาความเป็นไปได้ของจังหวัดมุกดาหารให้เป็นตลาดกลางยางพารา ให้เป็น Logistic ให้เป็น DC ให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปขนาดย่อม เพราะว่าถ้าไม่อย่างนั้นมุกดาหารทำอะไรไม่ได้เลย คำที่ว่า เป็นจังหวัดเล็กต้องเลิกพูดกัน

ในด้านการศึกษาดอนนี้ผมรับนักศึกษาของลาวมาเรียนที่โรงเรียนการอาชีพของมุกดาหาร รุ่นละ 60 คน เรียนฟรี แล้วให้ทุนคนละ 3,000 บาท โดย 2 รุ่นแรกได้ทุนของกรมวิเทศ รุ่นนี้เป็นรุ่นที่ 3 จบผู้ว่าฯ จัดให้ ปีหน้าต้องไม่ใช่เฉพาะลาวแล้ว ต้องเอาเวียดนามมาปน ส่วนใหญ่ต้องการมาเรียนสายอาชีพ การเลือกแล้วแต่ใครจะเรียนสายไหน ปีหน้าจะให้เด็กของเราไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเว้ เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและเก่าแก่ เจ้าเมืองเว้อยากให้ไปเรียน

ส่วนปัญหาและอุปสรรคเรื่องการลงทุนนั้น

- กฎระเบียบที่มีอยู่แล้วอาจจะต้องมีการปรับปรุงให้สามารถทำได้ นักธุรกิจเราจะพูดว่าเราไม่มีความมั่นใจไม่ได้ เขาจะไม่พอใจ
- ในเรื่องความคุ้ม เราทำไปแล้วเขาจะให้เราทำยาวขนาดไหน เพราะบางทีเจ้าแขวงมีการเปลี่ยน เป็นเรื่องของการเมืองภายใน
- ในเรื่องการมองว่าไทยลาวเป็นพี่น้องกัน เราจะพูดว่าเราเป็นพี่น้องกันไม่ได้ เขาถามว่าใครเป็นพี่ บางทีเขาบอกว่าไทยเป็นน้องเขาด้วยซ้ำไป เพราะคนอีสานส่วนหนึ่งข้ามมาจากฝั่งลาว มีเชื้อสายมาจากฝั่งลาว
- เวลาติดต่อ เขารู้ว่าเขาดี้อยกว่าเรา เพราะฉะนั้นเราจะต้องไม่พูดถึงจุดนี้ ความสัมพันธ์ของไทยกับลาว เป็นความสัมพันธ์ที่เปราะบางมาก การใช้คำพูดกับเขาก็ตาม การแสดงออกอย่าแสดงออกในลักษณะดูถูกเหยียดหยาม หรือว่าเค้าไม่มีเงิน หรือเค้าโง่กว่าเรา หรือเค้าเป็นประเทศด้อยพัฒนามากกว่าเรา เป็นประเทศเล็กกว่าเราไม่ได้
- ส่วนเวียดนามคุยอะไรกับเขาต้องระวัง เพราะบางทีเราสู้เค้าไม่ได้ ระหว่างเวียดนามกับลาว เวียดนามจะเป็นลูกพี่ในลาว บอกอะไรลาว ลาวยังเชื่อ เพราะฉะนั้นการสร้างความสัมพันธ์กับลาวต้องระมัดระวัง แต่กับเวียดนามไม่ค่อยเท่าไร

ภาคผนวก ข.

**แบบสัมภาษณ์บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ของแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัดมุกดาหาร**

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ สปป.ลาว

การค้าผ่านแดน และประสบการณ์ของการค้าผ่านแดน

1. ขอทราบความหมายและขอบเขตของการค้าผ่านแดนในความเห็นของท่าน

2. ท่านได้มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและบทบาทกับการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต ในประเด็นใดบ้าง อย่างไร (ทั้งโดยตำแหน่งและโดยธุรกิจส่วนตัว)

3. ปัญหาหรืออุปสรรคจากการดำเนินงานเกี่ยวกับการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต ทั้งในส่วนที่ท่านประสบโดยตรงเอง และจากที่ได้ทราบจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ในระดับนโยบายและปฏิบัติ)

4. ท่านได้มีแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าวอย่างไร และผลของการแก้ไขเป็นอย่างไร

5. ท่านได้รับทราบเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการแก้ไขปัญหา และ/หรือ ส่งเสริมการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต หรือไม่ อย่างไร

- บทบาทของรัฐบาลไทย

7. วัฒนธรรมของทั้งคนไทยและคนลาวที่ส่งผลต่อการดำเนินการค้าผ่านแดนมีหรือไม่
อย่างไร

8. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับจากการมีการค้าผ่านแดน

- ผลดี (ผลโดยตรง, ผลทางอ้อม)
- ผลเสีย

9. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับจากการมีการค้าผ่านแดน

- ผลดี (ผลโดยตรง, ผลทางอ้อม)
- ผลเสีย

10. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

11. ประเด็นอื่นๆ (ถ้ามี)

- บทบาทของรัฐบาลลาว และ/หรือ เจ้าแขวงสะหวันนะเขต

6. ความเป็นไปได้และแนวทางในการขยายและพัฒนาการค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขต

- ขอบเขต (ประเภทสินค้า) และมูลค่าการค้าผ่านแดน

- การพัฒนาการค้าผ่านแดน เช่น นโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าผ่านแดน

- สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งเสริมการค้าผ่านแดน

- โจจิสติก เช่น ระบบคลังสินค้า ระบบการขนส่ง เส้นทางขนส่ง(ครอบคลุมความสัมพันธของส่งต่อวัตถุบซึ่งกันและกัน)

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าเข้า/ออกแขวงสะหวันนะเขต

แบบสัมภาษณ์สถานกงสุลใหญ่ประจำประเทศลาว

การค้าผ่านแดน และประสบการณ์ของการค้าผ่านแดน

1. ขอทราบความหมายและขอบเขตของการค้าผ่านแดนในความเห็นของท่านกงสุล

2. ท่านกงสุลได้มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและบทบาทกับการค้าผ่านแดนของแขวง
สะหวันนะเขตในประเด็นใดบ้าง อย่างไร (ทั้งโดยตำแหน่งและโดยธุรกิจส่วนตัว)

3. ปัญหาหรืออุปสรรคจากการดำเนินงานเกี่ยวกับการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต
ทั้งในส่วนที่ท่านประสบโดยตรงเอง และจากที่ได้ทราบจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ในระดับ
นโยบายและปฏิบัติ)

4. ท่านได้มีแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าวอย่างไร และผลของการ
แก้ไขเป็นอย่างไร

5. ท่านได้รับทราบเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการแก้ไขปัญหา และ/หรือ ส่งเสริม
การค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต หรือไม่ อย่างไร

- บทบาทของรัฐบาลไทย

- บทบาทของรัฐบาลลาว และ/หรือ เจ้าแขวงสะหวันนะเขต

6. ความเป็นไปได้และแนวทางในการขยายและพัฒนาการค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขต

- ขอบเขต (ประเภทสินค้า) และมูลค่าการค้าผ่านแดน

- การพัฒนาการค้าผ่านแดน เช่น นโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าผ่านแดน

- สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งเสริมการค้าผ่านแดน

- โฉมทัศน์ เช่น ระบบคลังสินค้า ระบบการขนส่ง เส้นทางขนส่ง(ครอบคลุมความสัมพันธ์ของส่งต่อวัตถุดิบซึ่งกันและกัน)

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าเข้า/ออกแขวงสะหวันนะเขต

แบบสัมภาษณ์ชาวบ้านประเทศลาว

การค้าผ่านแดน และประสิทธิภาพของการค้าผ่านแดน

1. ท่านมีความเกี่ยวข้องและ/หรือมีบทบาทอย่างไรกับการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต (ทั้งโดยตำแหน่งและโดยธุรกิจส่วนตัว)

2. ปัญหาหรืออุปสรรคจากการดำเนินงานเกี่ยวกับการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต ทั้งในส่วนที่ท่านประสบโดยตรงเอง และจากที่ได้ทราบจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ในระดับนโยบายและปฏิบัติ)

3. ท่านได้มีแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าวอย่างไร และผลของการแก้ไขเป็นอย่างไร

4. ท่านได้รับทราบเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการแก้ไขปัญหา และ/หรือ ส่งเสริมการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต หรือไม่ อย่างไร

- บทบาทของรัฐบาลไทย

- บทบาทของรัฐบาลลาว และ/หรือ เจ้าแขวงสะหวันนะเขต

5. ความเป็นไปได้และแนวทางในการขยายและพัฒนาการค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขต

- ขอบเขต (ประเภทสินค้า) และมูลค่าการค้าผ่านแดน

- การพัฒนาการค้าผ่านแดน เช่น นโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าผ่านแดน

- สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งเสริมการค้าผ่านแดน

- โลจิสติก เช่น ระบบคลังสินค้า ระบบการขนส่ง เส้นทางขนส่ง(ครอบคลุมความสัมพันธของส่งต่อวัตถุดิบซึ่งกันและกัน)

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าเข้า/ออกแขวงสะหวันนะเขต

6. วัฒนธรรมของทั้งคนไทยและคนลาวที่ส่งผลต่อการดำเนินการค้าผ่านแดนมีหรือไม่
อย่างไร

7. วัฒนธรรมของทั้งคนไทยและคนลาวที่ส่งผลต่อการดำเนินการค้าผ่านแดนมีหรือไม่
อย่างไร

8. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับจากการมีการค้าผ่านแดน

- ผลดี (ผลโดยตรง,ผลทางอ้อม)
- ผลเสีย

9. ประเด็นอื่นๆ (ถ้ามี)

แบบสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

1. ความคืบหน้าของการดำเนินการตามนโยบายเชื่อมความสัมพันธ์มีมาตรการที่ใช้ในการดำเนินการที่สำคัญอะไรบ้าง และมาตรการดังกล่าวส่งผลต่อการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขตอย่างไร

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเชื่อมความสัมพันธ์ในประเด็นความชัดเจนของนโยบาย (มีแผนงานรองรับหรือไม่ สามารถปฏิบัติได้ไหม ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร)

3. ปัญหาและอุปสรรคด้านความสัมพันธ์ระหว่างเมืองสามแฝด มีอะไรบ้าง อย่างไร

4. การร่วมทุนของรัฐบาลไทยเกี่ยวกับระบบคมนาคมที่เชื่อมโยงแขวงสะหวันนะเขตกับประเทศใกล้เคียง มีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

5. ความเป็นไปได้และแนวทางในการขยายและพัฒนาการค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขต
- ขอบเขต (ประเภทสินค้า) และมูลค่าการค้าผ่านแดน

- การพัฒนาการค้าผ่านแดน เช่น นโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าผ่านแดน

- สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งเสริมการค้าผ่านแดน

- โลจิสติก เช่น ระบบคลังสินค้า ระบบการขนส่ง เส้นทางขนส่ง (ครอบคลุมความสัมพันธ์ของส่งต่อวัตถุดิบซึ่งกันและกัน)

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าเข้า/ออกแขวงสะหวันนะเขต

แบบสัมภาษณ์ประธานหอการค้า และ Focus Group

การค้าผ่านแดน และประสบการณ์ของการค้าผ่านแดน

1. ขอทราบความหมายและขอบเขตของการค้าผ่านแดนในความเห็นของท่านประธาน

2. ท่านประธานได้มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและบทบาทกับการค้าผ่านแดนของแขวง
สะหวันนะเขตในประเทศใดบ้าง อย่างไร (ทั้งโดยตำแหน่งและโดยธุรกิจส่วนตัว)

3. ปัญหาหรืออุปสรรคจากการดำเนินงานเกี่ยวกับการค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต
ทั้งในส่วนที่ท่านประสบโดยตรงเอง และจากที่ได้ทราบจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ในระดับ
นโยบายและปฏิบัติ)

4. ท่านได้มีแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าวอย่างไร และผลของการ
แก้ไขเป็นอย่างไร

5. ท่านได้รับทราบเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐในการแก้ไขปัญหา และ/หรือ ส่งเสริม
การค้าผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต หรือไม่ อย่างไร

- บทบาทของรัฐบาลไทย

- บทบาทของรัฐบาลลาว และ/หรือ เจ้าแขวงสะหวันนะเขต

6. ความเป็นไปได้และแนวทางในการขยายและพัฒนาการค้าผ่านแดนแขวงสะหวันนะเขต

- ขอบเขต (ประเภทสินค้า) และมูลค่าการค้าผ่านแดน

- การพัฒนาการค้าผ่านแดน เช่น นโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าผ่านแดน

- สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งเสริมการค้าผ่านแดน

- โลจิสติก เช่น ระบบคลังสินค้า ระบบการขนส่ง เส้นทางขนส่ง(ครอบคลุมความสัมพันธ์ของส่งต่อวัตถุดิบซึ่งกันและกัน)

- กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าเข้า/ออกแขวงสะหวันนะเขต

ภาคผนวก ค.

เอกสารฉบับแปลจากเอกสารต้นสำเนาของ สปป.ลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนธรรม

แขวงสะหวันนะเขต

แผนกการค้าแขวง

วันที่

บทสรุปการเคลื่อนไหวงานของแผนกการค้าแขวง
ประจำปี 2003-2004

1. งานการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ

ลำดับ	รายการ	ต่อหน่วย	ทุนจดทะเบียน (กิบ)	ทุนคงที่ (กิบ)	ทุนหมุนเวียน (กิบ)
	รวมยอด	64	80,205,493,059	54,138,708,508	26,066,784,551
ก	การขึ้นทะเบียนวิสาหกิจทั่วแขวง	63	79,205,493,059	53,338,708,508	25,866,784,551
1	แผนกกลีกรรม	06	6,693,880,000	4,963,380,000	1,730,500,000
2	แผนกอุตสาหกรรม	18	54,242,200,655	34,552,029,659	19,690,170,996
3	แผนกการค้า	12	3,067,750,000	1,767,750,000	1,300,000,000
4	แผนกบริการ	27	15,201,662,404	12,055,542,849	3,146,113,555
ข	ขั้นศูนย์กลาง	01	1,000,000,000	800,000,000	200,000,000
1	แผนกกลีกรรม	01	1,000,000,000	800,000,000	200,000,000

2. การระบุดส่งออกและนำเข้าสินค้า

ก. รวมยอดมูลค่าส่งออกสินค้า :

151,775,324.96

1	ส่งออกไทย	15,625,685.98
2	ส่งออกเวียดนาม	65,847,724.60
3	ส่งออกญี่ปุ่น	192,398.62
4	ส่งออกฟิลิปปินส์	134,100.00
5	ส่งออกเกาหลีใต้	42,157.80
6	ส่งออกไต้หวัน	29,760.96
7	ส่งออกออสเตรเลีย	65,495,085.00
8	ส่งออกปากีสถาน	10,500.00
9	ส่งออกลูโร	4,182,991.00
10	ส่งออกมาเลเซีย	18,800.00
11	ส่งออกไนจีเรีย	45,000.00
12	ส่งออกสเปน	123,363.00
13	ส่งออกอิตาลี	508.00
14	ส่งออกกัมพูชา	27,250.00

ก.1 <u>สินค้าภายในส่งออก</u>	<u>16,397,954.06</u>
1 ส่งออกไทย	8,532,694.78
2 ส่งออกเวียดนาม	7,804,590.52
3 ส่งออกเกาหลีใต้	20,407.80
4 ส่งออกไต้หวัน	29,760.96
5 ส่งออกปากีสถาน	10,500.00
↳ ได้แก่	
1 ไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้	14,973,940.06
2 เครื่องนาของป่า	315,738.00
3 ผลิตภัณฑ์ทกสิกรรม สัตว์เลี้ยง	986,033.00
4 สินค้าอื่นๆ	122,243.00
ก.2 <u>ประเภทแร่ธาตุต่างๆ</u>	<u>67,233,676.90</u>
ก.3 <u>สินค้าผลิตประกอบเพื่อส่งออก</u>	<u>1,912,375.62</u>
ก.4 <u>ผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเพื่อส่งออก</u>	<u>3,157,099.00</u>
ก.5 <u>สินค้านำเข้าเพื่อส่งออก</u>	<u>63,001,765.38</u>
1. ส่งออกไทย	7,027,847.20
2. ส่งออกเวียดนาม	55,973,918.18
↳ ได้แก่	
1 จากไทยไปเวียดนาม	24,948,864.18
2 จากเวียดนามไปไทย	6,887,116.00
3 จากสิงคโปร์ไปเวียดนาม	24,026,798.00
4 จากฝรั่งเศสไปเวียดนาม	794,256.00
5 จากอินโดนีเซียไปเวียดนาม	6,204,000.00
6 จากจีนไปไทย	140,731.20
ก.6 <u>สินค้าปลอดภาษี (มูลค่าขายออก)</u>	<u>72,454.00</u>
 ข. <u>รวมยอดมูลค่านำเข้าสินค้า</u>	 <u>129,906,734.90</u>
1 นำเข้าจากไทย	71,660,864.37
2 นำเข้าจากเวียดนาม	10,464,363.84
3 นำเข้าจากเกาหลีใต้	3,900,945.83
4 นำเข้าจากฝรั่งเศส	1,406,664.00
5 นำเข้าจากอินเดีย	3,108,485.16
6 นำเข้าจากจีน	3,153,938.70
7 นำเข้าจากสิงคโปร์	29,943,200.00
8 นำเข้าจากกัมพูชา	49,000.00
9 นำเข้าจากญี่ปุ่น	15,246.00
10 นำเข้าจากอินโดนีเซีย	6,204,000.00

ข.1 <u>สินค้านำเข้าจำหน่ายภายใน</u>	<u>14,241,233.64</u>
1 นำเข้าจากไทย	12,171,832.80
2 นำเข้าจากเวียดนาม	2,069,400.84
✎ <u>ได้แก่</u>	
1 กลุ่มบริษัทนำเข้า	12,206,820.00
2 เครื่องตัดตัวผู้โดยสาร	2,027,613.44
3 กลุ่มการค้าชายแดน	6,800.00
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 1</u>	<u>8,897,218.60</u>
1 เบบี้ยางอาหาร	6,818,688.59
2 เครื่องนึ่งห่มและเครื่องใช้สอย	1,667,311.75
3 ฝุ่นวิทยาศาสตร์-เครื่องรับใช้การผลิต	362,718.83
4 เครื่องใช้ห้องการ-วัฒนธรรม-กีฬา	48,499.95
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 2</u>	<u>833,079.92</u>
1 พาหนะอะไหล่	650,611.68
2 เครื่องมือรับใช้การผลิต	182,468.24
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 4</u>	<u>4,410,048.74</u>
1 วัสดุก่อสร้าง-อุปกรณ์	4,091,162.86
2 อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	318,885.88
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 5</u>	<u>100,885.86</u>
1 ยาปฎิชีวนะ (ยารักษาโรค)	86,448.86
2 อุปกรณ์การแพทย์	14,437.00
ข.2 <u>สาขาบริษัทต่างแขวงนำเข้าจำหน่ายภายใน</u>	<u>347,475.00</u>
1 นำเข้าจากไทย	324,975
2 นำเข้าจากเวียดนาม	22,500
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 1</u>	<u>17,225.00</u>
1 เบบี้ยางอาหาร	17,225.00
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 2</u>	<u>301,360.00</u>
1 พาหนะอะไหล่	296,360.00
2 เครื่องมือรับใช้การผลิต	5,000.00
✎ <u>สินค้ากลุ่ม 4</u>	<u>28,890.00</u>
1 วัสดุก่อสร้าง-อุปกรณ์	28,890.00
ข.3 <u>สินค้านำเข้าผลิต-ประกอบจำหน่ายภายใน(โรงงาน)</u>	<u>9,222,714.66</u>
1 นำเข้าจากไท	4,975,944.83
2 นำเข้าจากเวียดนาม	5,400.00
3 นำเข้าจากเกาหลีใต้	3,874,545.83
4 นำเข้าจากจีน	362,860.00
5 นำเข้าจากญี่ปุ่น	3,964.00

๒ ได้แก่

1	วัสดุผลิตเครื่องเสียบ	243,331.00
2	วัสดุก่อสร้าง	2,122,098.65
3	วัตถุดิบผลิตเครื่องสำอาง	7,710.00
4	อุปกรณ์ผลิตเครื่องยางพลาสติก	347,781.00
5	วัตถุดิบผลิตสมุดเขียน-กระดาษเขียน	352,521.30
6	เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ยังไม่ได้ประกอบ	454,060.00
7	พาหนะอะไหล่	4,536,439.00
8	อุปกรณ์ขยายตาข่ายไฟฟ้า	26,880.00
9	อุปกรณ์วัตถุดิบยาสูบ	599,146.08
10	อุปกรณ์ผลิตอกซี (ออกซิเจน)	12,890.00
11	อุปกรณ์ตัดเย็บ-ถักทอ	154,898.80
12	เครื่องรับใช้โรงงานต่าง ๆ	356,221.00
13	แนวพันธักสิกรรม (เมล็ดพันธุ์พืช)	8,737.00
ข.4 นำเข้าผลิต-ปรุงแต่งเพื่อส่งออก		3,711,478.58

1	นำเข้าจากไทย	2,216,516.58
2	นำเข้าจากเวียดนาม	182,751.00
3	นำเข้าจากจีน	1,312,211.00

๒ ได้แก่

1	อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า	140,620.00
2	แผ่นแพร (ผ้าเป็นผืน) อุปกรณ์ตัดเย็บ	2,075,896.58
3	อุปกรณ์ผลิตเหล็กขัดเจียร	1,424,182.00
4	วัตถุดิบผลิตเหล็กขัดเจียร	70,780.00

ข.5 นำเข้ารับใช้สหกิจ 5,192,068.80

1	นำเข้าจากไทย	3,396,047.30
2	นำเข้าจากเวียดนาม	371,176.00
3	นำเข้าจากจีน	1,338,163.50
4	นำเข้าจากเกาหลีใต้	26,400.00
5	นำเข้าจากกัมพูชา	49,000.00
6	นำเข้าจากญี่ปุ่น	11,282.00

๒ ได้แก่

1	นำเข้าถาวร	5,070,208.80
2	นำเข้าชั่วคราว	121,860.00

ข.6 นำเข้าเพื่อส่งออกต่อ 63,001,765.38

1	นำเข้าจากไทย	24,948,864.18
2	นำเข้าจากเวียดนาม	6,887,116.00
3	นำเข้าจากสิงคโปร์	24,026,798.00

4 นำเข้าจากอินโดนีเซีย	6,204,000.00
5 นำเข้าจากจีน	140,731.20
6 นำเข้าจากฝรั่งเศส	794,256.00
👉ได้แก่	
1 จากไทไปเวียดนาม	24,948,864.18
2 จากเวียดนามไปไทย	6,887,116.00
3 จากฝรั่งเศสไปเวียดนาม	794,256.00
4 จากสิงคโปร์ไปเวียดนาม	24,026,798.00
5 จากอินโดนีเซียไปเวียดนาม	6,204,000.00
6 จากจีนไปไทย	140,731.20
ข.7 สินค้าปลอดภาษี (มูลค่าซื้อเข้า)	9,630,810.00
1 นำเข้าจากไทย	
2 นำเข้าจากเวียดนาม	
3 นำเข้าจากสิงคโปร์	5,916,402.00
4 นำเข้าจากฝรั่งเศส	612,408.00
5 นำเข้าจากอินเดีย	3,102,000.00
ข.8 นำเข้ารับใช้โครงการต่างๆ	24,559,188.84
1 นำเข้าจากไทย	23,626,683.68
2 นำเข้าจากเวียดนาม	926,020.00
3 นำเข้าจากอินเดีย	6,485.16
👉ได้แก่	
⊗ นำเข้าถาวร	14,819,565.39
- โครงการของรัฐบาล	13,044,634.13
- โครงการของแขวง	1,774,931.26
⊗ นำเข้าชั่วคราว	9,739,623.45
- โครงการของรัฐบาล	9,522,879.45
- โครงการของแขวง	216,744.00

3. การบริโภคสินค้าภายในแขวง **1,065,555,000 กีบ**
 - ประเภทสัตว์ (ควาย, วัว, หมู, ข้าวสารเหนียว, ข้าวสารจ้าว) 1,065,555,000 กีบ

⊗ **ดุลการค้า**

- มูลค่าขาออกทั้งหมด/มูลค่าขาเข้าทั้งหมด อัตรา% = 116.83%
- มูลค่าสินค้าภายในส่งออก/มูลค่าขาเข้าจำหน่ายภายใน อัตรา% = 115.14%
- มูลค่าสินค้าภายในส่งออก ไม่นับไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้/มูลค่าขาเข้าจำหน่ายภายใน อัตรา% = -90%
 (มูลค่าส่งออกไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้ คิดเป็น 91.31% ของมูลค่าสินค้าภายในเพื่อส่งออก)

หมายเหตุ :

⊗ **สินค้าคุ้มครองเอกภาพทั่วประเทศ :**

1. ซีเมนต์	35,954	ตัน	→	มูลค่า :	2,988,690 \$
2. เหล็กก่อสร้าง	1,517	ตัน	→		1,765,541 \$
3. น้ำตาลทราย	3,581	ตัน	→		281,435 \$
4. ฝุ่นวิทยาศาสตร์	2,169	ตัน	→		645,165 \$
					296,549 \$

⊗ **มูลค่าประเภทแร่ธาตุต่างๆ :**

1. หินกาบ	22,141.253	ตัน	→	มูลค่า :	67,233,676.90 \$	
2. ทองคำแท่ง	8,554.456	ตัน	→		1,738,591.90 \$	ออกไปเวียดนาม
					65,495,085.00 \$	ออกด่านสนามบิน วัดไผ่ไปออสเตรเลีย

⊗ **มูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม-เลี้ยงสัตว์ :**

1. ควายเป็น	1,850	ตัว	→	มูลค่า :	986,033.00 \$	ออกไปไทย
2. วัวเป็น	1,200	ตัว	→		462,500.00 \$	ออกไปไทย
3. ข้าวสารขาว	132	ตัน	→		240,000.00 \$	ออกไปไทย
4. ข้าวสารเหนียว	500	ตัน	→		19,800.00 \$	ออกไปเวียดนาม
5. มันตัน (มันสำปะหลัง)	101,631	ตัน	→		75,000.00 \$	ออกไปเวียดนาม
6. ไร่	55	ตัน	→		5,352.00 \$	ออกไปเวียดนาม
7. หนังกวายเป็น-วัวดิบ	192	ตัน	→		1,650.00 \$	ออกไปไทย
8. หมูเป็น	100	ตัว	→		42,990.00 \$	ออกไปไทย
9. กากในจั่ว	34	ตัน	→		690.00 \$	ออกไปเวียดนาม
10. มะขามเปียก	166	ตัน	→		884.00 \$	ออกไปไทย
11. มะขามเปียก	210	ตัน	→		12,500.00 \$	ออกไปเวียดนาม
12. มะขามเปียก	2	ตัน	→		10,500.00 \$	ออกไปเวียดนาม
13. หมากกาแฟแห้ง	2.5	ตัน	→		62.00 \$	ออกไปเวียดนาม
14. ใบหมากเดี่ยว	32	ตัน	→		150.00 \$	ออกไปเวียดนาม
15. เมล็ดข้าวโพด	12	ตัน	→		12,960.00 \$	ออกไปเวียดนาม
16. ข้าวเปลือกเหนียว	300	ตัน	→		600.00 \$	ออกไปเวียดนาม
17. กากถั่วดิน	34	ตัน	→		37,500.00 \$	ออกไปไทย
18. ใบถั่วดิน	135	ตัน	→		4,617.00 \$	ออกไปไทย
19. น้ำมันจั่ว	10	ตัน	→		54,918.00 \$	ออกไปไทย
20. หน่อไม้ดิบ	0.5	ตัน	→		3,300.00 \$	ออกไปไทย
					60.00 \$	

⊗ **เครื่องป่าของดง :**

1. ซี้ซี (ยางไม้ เช่น เอาไปยาเรือ)	895	ตัน	→	มูลค่า :	315,738.00 \$	ออกไปไทย
2. ซี้ซี	285	ตัน	→		229,000.00 \$	ออกไปเวียดนาม
3. หมากแงงปอก (ปอก = ปอกเปลือกแล้ว)	2	ตัน	→		71,250.00 \$	ออกไปไทย
4. หมากแงงปอก	4.4	ตัน	→		1,020.00 \$	ออกไปเวียดนาม
5. หมากจอง	7		→		1,320.00 \$	ออกไปเวียดนาม
6. ราก และเครือขามแป	42	ตัน	→		910.00 \$	ออกไปไทย
7. เปลือกบง	35	ตัน	→		5,288.00 \$	ออกไปไทย
8. เปลือกบง	15	ตัน	→		4,550.00 \$	ออกไปเวียดนาม
					2,400.00 \$	

มูลค่าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ :	จำนวน :		ม3	มูลค่า :	14,973,940.06 \$
1/ ไม้ภายในแขวงส่งออก :	จำนวน :	4,774.402	ม3	มูลค่า :	9,390,586.42 \$
1 ไม้โค้วต่าปกติ	จำนวน :	37,994.986	ม3	มูลค่า :	7,363,085.22 \$
2 ไม้ไผ่ยัด-ประมูล	จำนวน :	1,545.892	ม3	มูลค่า :	339,935.28 \$
3 ไม้โค้วตาพิเศษ (บ้อง 25,000)	จำนวน :	8,185.849	ม3	มูลค่า :	1,676,593.42 \$
4 ไม้ก่อสร้างสนามกีฬาของแขวง	จำนวน :	15,675	ม3	มูลค่า :	10,972.50 \$
2/ ไม้ท่อนตกค้าง ปี 2000-2001 :	จำนวน :	14,011.595	ม3	มูลค่า :	1,966,080.58 \$
1 ไม้กะจะ (ท่อน) 12,126 ท่อน	จำนวน :	14,011.595	ม3	มูลค่า :	1,966,080.58 \$
3/ ไม้ต่างแขวงส่งออก :	จำนวน :	17,954.146	ม3	มูลค่า :	355,413.89 \$
1 ไม้สำเร็จรูป	จำนวน :	362,332.000	ม3	มูลค่า :	39,988.04 \$
2 ไม้กิ่งสำเร็จรูป	จำนวน :	17,591.814	ม3	มูลค่า :	3,515,425.85 \$
4/ ไม้สวนป่า :	จำนวน :			มูลค่า :	61,859.17 \$
1 ไม้ยูคา	จำนวน :	5,896.300	ตัน	มูลค่า :	61,859.17 \$

ห้องการ จัดตั้ง-บริหาร

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนธรรม

ภาพรวมสภาพการณ์ปฏิบัตินโยบายการศึกษา
ของพรรคและรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมาของแขวงสะหวันนะเขต

- ที่ตั้ง ภาระบทบาทของแผนกศึกษาแขวงสะหวันนะเขต

แผนกศึกษาประจำแขวงสะหวันนะเขตเป็นองค์การบริหารตามสายตั้งของ
กระทรวงศึกษาธิการอยู่ชั้นแขวง มีภาระบทบาทชี้ นำพาในการจัดตั้งปฏิบัติ คຸ້ມครองและตรวจ
ตราการปฏิบัติงาน ; ปรับปรุงและขยายการศึกษาที่ตนรับผิดชอบภายในแขวง

- แนวทางการดำเนินงาน

แผนกศึกษาประจำแขวงได้วางแผนพัฒนาการศึกษาระยะสั้น (1ปี) ระยะยาว (5ปี-10ปี-20
ปี) ไปตามแนวทางนโยบายการศึกษาของพรรค และรัฐบาล ภาพรวม และเฉพาะของ
กระทรวงศึกษาธิการที่ได้วางเอาไว้ ในนั้นได้มีแผนการศึกษาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์-แผนยุทธ
ศาสตร์การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่นี้ถึง ปี 2020 โดยหันจากปริมาณก้าวไปสู่
คุณภาพ และพยายามขยายระบบการศึกษาของลาวให้เป็นรูปธรรมที่ละก้าวโดยทำให้มหาชน และ
สังคมได้ประกอบส่วนเข้าในงานการศึกษาให้วันมากขึ้นพร้อมทั้งส่งเสริมฝีมือแรงงานของคน
ลาวให้เป็นที่ยอมรับของสากล

- นโยบายส่งเสริมการศึกษา

รัฐได้มีนโยบายส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ สังคมลงทุน และประกอบส่วนเข้าในการจัด
การศึกษา เข้าใจศึกษาคนให้ขยายรอบด้านไปตามทิศทางหลักการของพรรค : ศึกษาอบรมคน
ทางด้านคุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา ศิลปศึกษา และแรงงานศึกษา บำรุงการศึกษาไปสู่คุณภาพ
ที่ละก้าว

ในการพัฒนาการศึกษา รัฐได้เอาใจใส่ขยายการศึกษาสามัญอย่างทั่วถึง ทั้งพื้นที่ราบ และภู
ดอย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ารับการศึกษาร่ำเรียนโดยไม่จำแนกชนเผ่า เชื้อชาติ ศาสนา เพศ
วัย และฐานะทางสังคม ในนี้ได้ถือเอาการศึกษาขั้นประถมเป็นภาคบังคับ

รัฐได้เอาใจใส่ขยายการศึกษาอย่างมีแผนการ ; สร้างคนไม่เฉพาะแต่สร้างให้ศึกษาฝ่ายเดียว
เท่านั้น ยังต้องได้สร้างให้ทุกภาคส่วน เศรษฐกิจ สังคมอีกด้วย โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนา
เศรษฐกิจสังคมของชาติในแต่ละระยะ

โดยปฏิบัติตามแผนการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รัฐได้เอาใจใส่ศึกษาคนทั้งอยู่
ภายในและอยู่ต่างประเทศ โดยเล็งเห็นการจัดการศึกษาภายในเป็นปัญหาสำคัญ ตามแนวทางการ

จัดการศึกษาของพรรค รัฐที่ได้วางไว้ เป็นต้น : เมื่อเรียนจบจากสามัญศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน แล้วไปเรียนต่อวิชาชีพชั้นต่าง ๆ และมหาวิทยาลัย รัฐยังได้เอาใจใส่ส่งเสริมให้ไปเรียนต่อต่างประเทศทั้งประเทศสังคมนิยม และประเทศทุนนิยม โดยสอดคล้องเหมาะสมกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของชาติในแต่ละระยะ เมื่อเรียนจบออกมาแล้วสามารถไปประกอบการทำงานต่าง ๆ ได้ รวมถึงเขตการศึกษาและทุกภาคส่วนเศรษฐกิจสังคมได้ โดยผ่านกระบวนการฝึกงานและประเมินผล

หมวดที่ 11

หน้าที่และสิทธิขององค์การคุ้มครองแรงงาน

มาตรา 42 : องค์การคุ้มครองแรงงานเป็นองค์การคุ้มครองมหภาคเกี่ยวกับการคุ้มครอง และนำใช้แรงงานในทัวหน่วยแรงงานของทุกภาคส่วนเศรษฐกิจสังคม องค์การคุ้มครองแรงงานได้รับการจัดตั้งขึ้นอยู่ชั้นศูนย์กลาง และท้องถิ่น

องค์การคุ้มครองแรงงานมีหน้าที่ ดังนี้ :

- วางระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน การนำใช้แรงงาน ความปลอดภัย และสุขภาพของผู้ออกแรงงาน และสายเกี่ยวข้องแรงงาน
- เผยแพร่ ติดตาม ชี้นำ และตรวจตราการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ข้อกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง และนำใช้แรงงาน
- จัดตั้งการฝึกอบรมวิชาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงาน
- จัดหางานทำ และช่วยเหลือผู้ต้องการมีงานทำ
- ตรวจตราการนำใช้แรงงาน เงื่อนไขการออกแรงงาน การปฏิบัติค่าแรงงานประกันสังคม และความปลอดภัยในการออกแรงงาน
- วางนโยบายเกี่ยวกับแรงงาน ตลาดแรงงาน ปฏิบัติงานสถิติแรงงาน และวางแผนการแรงงาน
- แก้ไขข้อขัดแย้งเกี่ยวกับแรงงาน
- พิจารณานุมัติ ตรวจตรา และคุ้มครองการนำเข้าแรงงานต่างประเทศ และส่งแรงงานลาวออกไปต่างประเทศ
- พิจารณานุมัติการจัดตั้งองค์การจ้ดหางานทำให้พลเมือง
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงาน

มาตรา 43 : องค์การคุ้มครองแรงงานมีสิทธิ ดังนี้ :

- ตรวจตราแรงงานที่ทัวหน่วยแรงงานโดยมีการเตือนล่วงหน้า หรือไม่เตือนล่วงหน้าทั้งกลางวัน หรือกลางคืนก็ได้ถ้าหากเห็นว่าทัวหน่วยแรงงานที่นั้นมีความจำเป็นต้องได้ตรวจตรา
- ตรวจตราเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุแรงงานในเวลาทำงาน
- ตรวจตราบัญชีเบิกจ่ายเงินเดือน หรือค่าแรงงาน เงินอุดหนุนต่าง ๆ การเสียกรารายได้บุคคล การนำใช้เงินคลังเพื่อฝึกอบรม และยกระดับฝีมือแรงงาน และคลังประกันสังคมของทัวหน่วยแรงงาน
- ตรวจตราการเคลื่อนไหวการทำงานของสำนักงาน องค์การ บริษัทจัดหางานทำให้พลเมืองของทุกภาคส่วนเศรษฐกิจสังคมให้ถูกต้องตามระเบียบการ

- ประอบความเห็น และอนุมัติให้นำใช้ระเบียบการออกแรงงานภายในหัวหน่วย
แรงงาน และสัญญาแรงงาน
- พิจารณาและขึ้นทะเบียนให้แก่การจัดตั้งผู้ต่างหน้าผู้ใช้แรงงาน
- เชิญกรรมการหรือผู้ต่างหน้าผู้ออกแรงงาน นายช่างเทคนิค แพทย์ เข้าร่วมตรวจตรา
แรงงานหากมีความจำเป็น
- สอบถามผู้ใช้แรงงาน ผู้ออกแรงงาน หรือบุคคลอื่นต่อหน้าพยานที่เกี่ยวข้องถึงการ
คุ้มครอง และนำใช้แรงงานหากมีความจำเป็น
- กล่าวตักเตือนผู้ใช้แรงงาน และผู้ออกแรงงานที่กระทำผิดต่อกฎระเบียบการนำใช้
แรงงาน และเสนอให้องค์การที่มีสิทธิอำนาจเกี่ยวข้องปฏิบัติมาตรการ หรือดำเนินคดีต่อผู้ละเมิด
กฎหมายแรงงาน ข้อกำหนด กฎระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครอง และนำใช้แรงงาน
- ปฏิบัติสิทธิอื่นๆที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายแรงงาน

มาตรา 44 : พนักงานขององค์การคุ้มครองแรงงานที่เข้าตรวจตราเกี่ยวกับการคุ้มครอง และนำ
ใช้แรงงานในหัวหน่วยแรงงานต่าง ๆ แต่ครั้งต้องเสนอบัตรประจำตัวเฉพาะ ซึ่งออกให้โดย
องค์การคุ้มครองแรงงาน หรือ ใบเสนอตรวจตราแรงงานต่อผู้ใช้แรงงานเสียก่อน จึงปฏิบัติงาน
ตรวจตราได้

บัตรประจำตัวเฉพาะของพนักงานตรวจตราแรงงานมีรูปของผู้เกี่ยวข้องติดและมีขนาด
เดียวกันกับบัตรประจำตัวประชาชน

เมื่อหมดสิทธิเป็นพนักงานตรวจตราแรงงานแล้วต้องส่งบัตรประจำตัวนั้นคืนให้องค์การ
คุ้มครองแรงงานโดยทันที พนักงานตรวจตราแรงงานทุกคนต้องรักษาความลับของหัวหน่วย
แรงงานที่ตนได้ทำการตรวจตราอย่างเข้มงวด

ในการตรวจตราแรงงานในหัวหน่วยแรงงานแต่ละครั้งนั้น ผู้ใช้แรงงานต้องอำนวยความสะดวก
และให้ความร่วมมืออย่างเหมาะสมแก่พนักงานตรวจตราแรงงานขององค์การคุ้มครอง
แรงงาน

ภาคผนวก ง.
ภาพประกอบการดำเนินงานวิจัย

ทำเรือโดยสารข้ามฟากจังหวัดมุกดาหาร

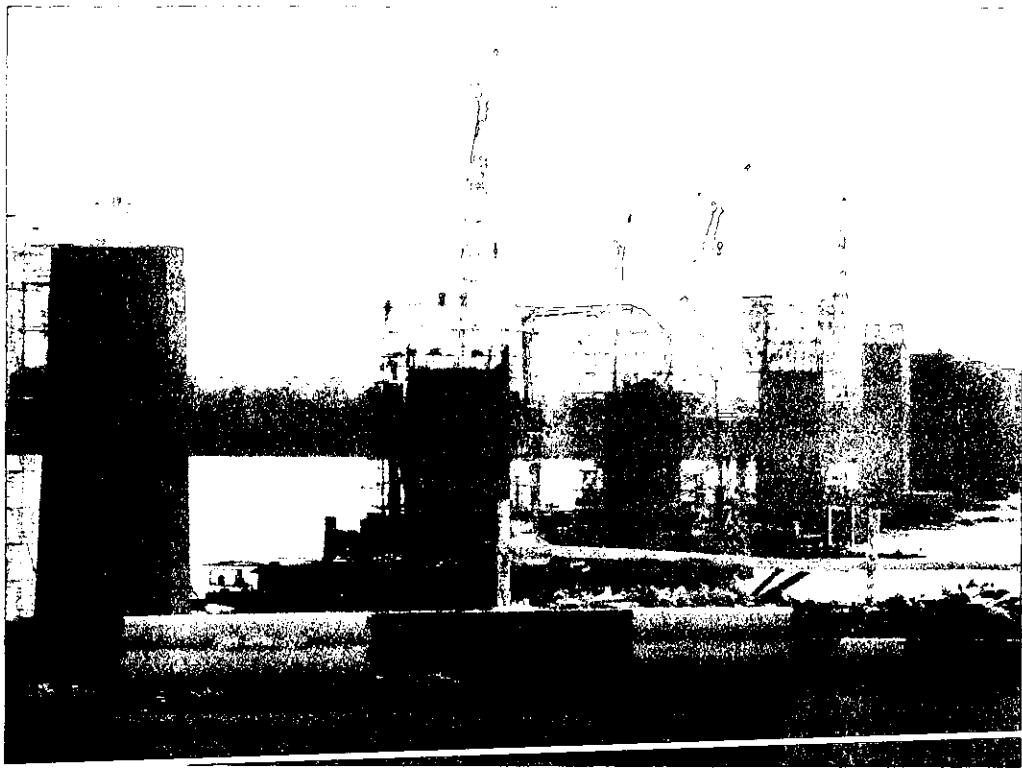

ทำเรือโดยสารข้ามฟากแขวงสะหวันนะเขต

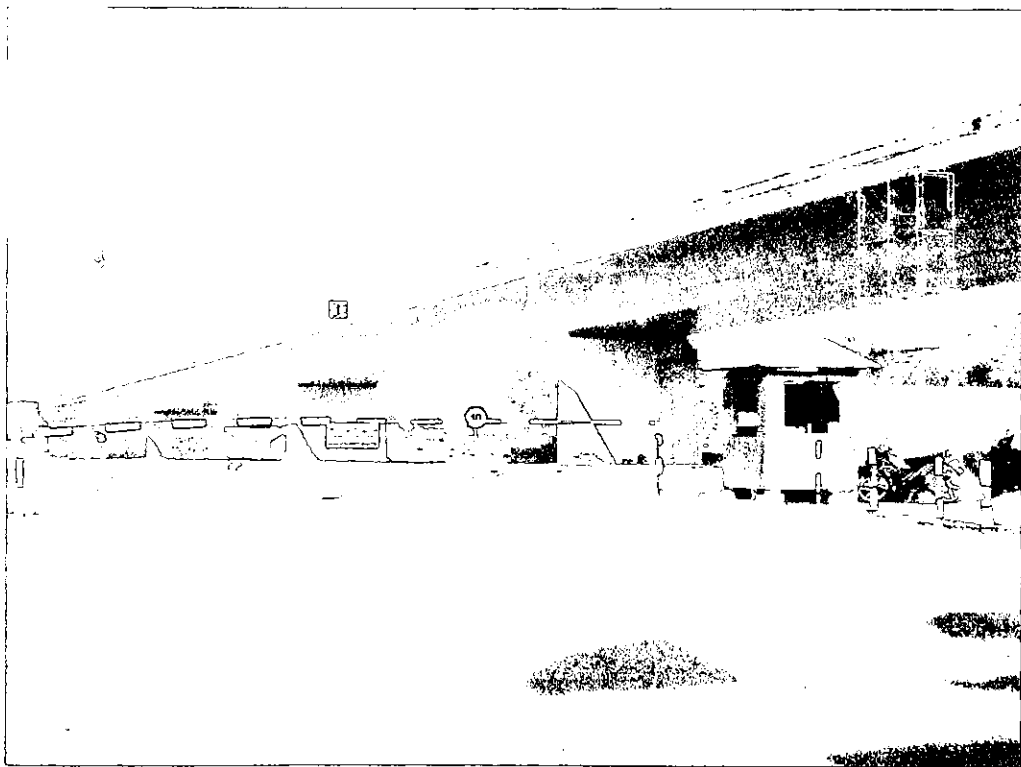

การขนส่งสินค้าข้ามฟากและการเดินทางโดยเรือโดยสาร

พื้นที่ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2

การค้าขายในพื้นที่แขวงสะหวันนะเขต

สภาพการค้าขายในตลาดหัวเมืองและชนเมือง

การขายของป่า สมุนไพร ตามแนวชายแดนที่ตลาดฝั่งมุกดาหาร

เข้าพบและสัมภาษณ์กงสุลใหญ่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต

เข้าพบผู้อำนวยการวิทยาลัยครูสระหว้านะเขต และอาจารย์ผู้ร่วมทำวิจัย

สัมภาษณ์หัวหน้าแผนกกิจกรรมและไปรษณีย์ (ท่าน ดร.บุญชวาง ดำบุญเสียง)

สัมภาษณ์หัวหน้าแผนกการค้าขาย (ท่านสมหวัง วงวัด)

สัมภาษณ์หัวหน้าแผนกแผนการและการลงทุน (ท่านคำผุย)

สัมภาษณ์ผู้บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวี-เซโน (ท่านแพงตา)

สัมภาษณ์หัวหน้าแผนกศึกษาแขวง (ท่านเพ็งมา อินทิลาด)

สัมภาษณ์หัวหน้าห้องการแผนกแรงงานและแผนการแขวง (ท่านบุญเอื้อ พรหมเขต และคณะ)

เข้าพบและสัมภาษณ์ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร (คุณไพรัตน์ สกลพันธุ์)

เข้าพบและสัมภาษณ์ประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สัมภาษณ์ผู้ประกอบการในจังหวัดมุกดาหาร
(หจก.นันทภัทร อิมพอร์ต-เอ็กพอร์ต)

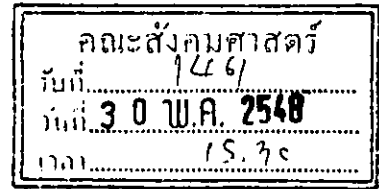
สัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร

เตรียมตัวก่อนการท่องเที่ยว

รับบริการผ่านแดนไปลาว , ก่อรูปต้นไม้ ไม้เท้า TEL.07-8521225, 04-7021195, 09-801733

ภาคผนวก จ.

จดหมายขอเข้าพบและสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
ของแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัดมุกดาหาร

ที่ 29301/164

สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๓๐ พฤษภาคม 2548

เรื่อง ข้อมูลสำหรับการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ศธ 0519.11 / 0893

ลงวันที่ 11 เมษายน 2548

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแสดงแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัย

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า คณะอาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ขอเยี่ยมชมการระงับการฟ้องร้อง ณ แขวงสะหวันนะเขต เพื่อรับทราบข้อมูลสำหรับการวิจัย
เรื่องการค้าผ่านแดน การสำรวจ และการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงการค้าและการผ่านแดน
รวมถึงขอความอนุเคราะห์แนะนำบุคคลฝ่ายลาวเพื่อสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 30 พฤษภาคม - 5 มิถุนายน
2548 ความแจ้งแล้ว นั้น

ขอเรียนว่า กงสุลใหญ่ฯ มีความยินดีที่จะให้คณะเข้าพบในวันที่ 30 พฤษภาคม 2548
เวลา 14.00 น. ณ สถานกงสุลใหญ่ฯ ส่วนกำหนดการเข้าพบบุคคลที่เกี่ยวข้องของแขวงฯ
สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้มีหนังสือแจ้งแขวงฯ เพื่อพิจารณาแล้ว ในการนี้ สถานกงสุลใหญ่ฯ ขอส่งเอกสาร
แสดงแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เพื่อคณะอาจารย์ติดต่อประสานงานโดยตรง
มา ณ ที่นี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

ขอแสดงความนับถือ

31 ม.ค. 48

(นางสาวมาลินดา มนูญชัย)

กงสุลใหญ่

1. ททท

2. ตำรวจ/กรมการตำรวจ/กรม

31 ม.ค. 48

31 ม.ค. 48

โทร. (007-856-41) 212373

โทรสาร (007-856-41) 212370

1) ททท

2) ททท, กรมการตำรวจ

3) ททท, กรมการตำรวจ

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อสำหรับการหาข้อมูลวิจัย

เรื่อง	หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
- นโยบายพัฒนาแขวงฯ - การลงทุนในแขวงฯ - ทรัพยากรธรรมชาติ	แผนกแผนการและการลงทุน - ท่านคำเผย หัวหน้าแผนกฯ - ท่านสีทน รองฯ	ที่ทำงาน 041-212-163 ท่านสีทน โทร. 020-5447686
- การค้าของลาว/แขวงฯ - ข้อมูลตลาดและอุปสงค์ - สภาการค้าแขวงฯ	แผนกการค้าแขวงฯ - ท่านสมหวัง วงวัด หัวหน้าแผนก - ท่านโพลิต ทิคำมี รองฯ	041-212170
เขตเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน - เซโน	ผู้บริหารเขตฯ ท่านแพงดา หัวหน้าฯ ท่านสอนเพ็ด รองฯ	041-251-487
สะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2	ผู้บริหารโครงการสะพานฯ - ท่านเพ็ดสะหมอน วีระพันธ์ รองปลัด คค./ Project Director - ท่านกำพน รอง ฯ	041-214-965
แรงงาน	แผนกแรงงานแขวงฯ - ท่านคอนสะหวัน ขุนนะลาด หัวหน้าแผนก	041-212-023
นโยบายการศึกษา	แผนกศึกษาแขวงฯ - ท่านเพ็งมา อินทิลาด หัวหน้าแผนก	041-212-015
ทรัพยากรป่าไม้	แผนกกลุกรรมและป่าไม้แขวงฯ - ท่านขุนขวาง คำนูนเฮือง หัวหน้าแผนก	041-212-006
ทองคำ ทองแดง	เหมืองทองโซโปน ท่านนอระสิง ฝ่ายพิธีการ	041-212-686

หมายเหตุ :

1. สำหรับแหล่งข้อมูลฝ่ายไทย ได้แก่
 - 1.1 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร โทร.042-611-575
 - 1.2 แรงงานจังหวัดมุกดาหาร โทร.042-632-108
 - 1.3 คุณประสิทธิ์ วิริยะบุทมา ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ พณ ประจํา สปป. ลาว
มือถือไทย 01-954-2912 มือถือลาว 020-5540226

2. สามารถซื้อ sim โทรศัพท์มือถือของลาว และบัตรเติมเงินได้ตามร้านโทรศัพท์ทั่วไป โดยมีค่าใช้จ่าย ดังนี้
 - sim 200 บาท (50,000 กีบ)
 - บัตรโทรศัพท์ 100 บาท (25,000 กีบ) หรือ 200 บาท (50,000 กีบ)
 - อัตราค่าโทรศัพท์มือถือ ประมาณ 3 – 4 บาทต่อนาที
3. วิธีโทรศัพท์ (ก่อนกดเบอร์โทรศัพท์)
 - 3.1 มือถือลาวถึงโทรศัพท์บ้านลาว : กดรหัสเมือง (สะพานนะเขต คือ 041) ก่อน
 - 3.2 มือถือลาวถึงมือถือลาว : กดหมายเลขโทรศัพท์ได้ทันทีหรือกด 020 ก่อน
 - 3.3 มือถือลาวโทรกลับไทย : กด 00 – 66 – รหัสเมือง (ตัด 0 ออกด้วย) – เบอร์โทร

ที่ ศธ.๐๕๑๙.๑๑ / 1129

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ คลองเตย เขตวัฒนา

กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเข้าพบและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการค้าผ่านแดนมุกดาหาร - สะหวันนะเขต และข้อมูลทางเศรษฐกิจอื่น ๆ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

เนื่องจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐภา ดันสกุล และคณะ ได้แก่ รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์, อาจารย์อัครพล ฮวบเจริญ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การค้าผ่านแดน การสำรวจ และการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงการส่งสินค้าและการผ่านแดน ซึ่งเป็นโครงการย่อยที่ ๓ ภายใต้โครงการใหญ่ คือ โครงการชุมชนลุ่มน้ำโขงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : ชุมชนเมืองสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบันเอเชียแปซิฟิก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้การศึกษานี้บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๐๐ น. ในประเด็นดังต่อไปนี้

- นโยบายเกี่ยวกับการค้าผ่านแดนระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต
- สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของมุกดาหาร-สะหวันนะเขต
- สภาพการค้าผ่านแดนระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต
- ปัญหาและอุปสรรคในการทำการค้าผ่านแดนระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต
- แนวทางการพัฒนาการค้าผ่านแดนระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต

คณะสังคมศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านทั้งในด้านข้อมูล การให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนการให้โอกาสคณะผู้วิจัยได้เข้าพบเพื่อเยี่ยมชมการะและขอคำแนะนำเพิ่มเติม และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร. (๐๒) ๒๕๔-๕๑๑๖, (๐๒) ๖๖๕-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๕๓

โทรสาร (๐๒) ๒๖๐-๕๓๖๘, (๐๒) ๖๖๕-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๕๓

ที่ ศธ.๐๕๑๙.๑๑/๐๙๖

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ คลองเตย เขตวัฒนา

กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๙ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร

เนื่องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล และคณะ ได้แก่ รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และอาจารย์อัศรพล ขวบเจริญ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การค้าผ่านแดน การสำรวจ และการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงการส่งสินค้าและการผ่านแดน ซึ่งเป็นโครงการย่อยที่ ๓ ภายใต้โครงการใหญ่ คือ โครงการชุมชนลุ่มน้ำโขงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : ชุมชนเมืองสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบันเอเชียแปซิฟิก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ศึกษานโยบายและภาพรวมการค้าระหว่างไทย ลาว และเวียดนาม
- ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของมุกดาหาร สะหวันนะเขต และ กวางจิ
- ศึกษาสภาพการค้าผ่านแดนระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต และสะหวันนะเขต-กวางจิ
- ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำการค้าผ่านแดนระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต และสะหวันนะเขต-กวางจิ
- แนวทางการพัฒนาการค้าผ่านแดนระหว่างสะหวันนะเขต-มุกดาหาร

เพื่อให้การศึกษานี้บรรลุวัตถุประสงค์ คณะผู้วิจัยจำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานวิจัยดังกล่าว ซึ่งการได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงย่อมทำให้ผลการศึกษามีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในฐานที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มากที่สุด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านเพื่อให้ความอนุเคราะห์และให้คำแนะนำแก่คณะผู้วิจัย ดังนี้

๑. ขอสัมภาษณ์เพื่อรับทราบความคิดเห็นของท่านประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการขยาย และพัฒนาการค้าผ่านแดนมุกดาหาร-สะหวันนะเขต ตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคในด้านการค้าผ่านแดน

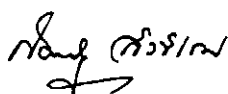
๒. ขอความอนุเคราะห์ แนะนำบุคคลในพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการพัฒนาการค้าผ่านแดนของจังหวัดมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขต กฎระเบียบ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการค้าผ่านแดน

๓. ขอความอนุเคราะห์แนะนำเกี่ยวกับการประสานงานและนัดหมายบุคคลในพื้นที่เพื่อเก็บ ข้อมูล และเพื่อสัมภาษณ์บุคคลดังกล่าวในข้อ ๒

คณะผู้วิจัยมีกำหนดเดินทางไปยังจังหวัดมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขตเพื่อการนี้ในระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ จึงขออนุญาตเข้าเยี่ยมท่านประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร และขอคำแนะนำเพิ่มเติมในช่วงเวลาดังกล่าว ในวันเวลาที่ท่านเห็นสมควร

คณะสังคมศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านทั้งในด้านข้อมูล การให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดจนการให้โอกาสคณะผู้วิจัยได้เข้าพบและขอคำแนะนำเพิ่มเติม และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

โทร. (๐๒) ๒๕๘-๔๑๑๖, (๐๒) ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๕๓

โทรสาร (๐๒) ๒๖๐-๕๓๖๘, (๐๒) ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๕๓

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐภา ดันสกุล : หัวหน้าโครงการวิจัย

- ตำแหน่งงานในหน้าที่ดำเนินการวิจัย
 - : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - : หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วุฒิการศึกษา
 - : ปริญญาโท M.A.(ECONS) California State University, Long Beach, California, USA.
 - : ปริญญาตรี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ : นักวิจัย

- ตำแหน่งงานในหน้าที่ประจำ
 - : รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วุฒิการศึกษา
 - : ปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - : ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 - : ปริญญาตรี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. อาจารย์อัศรพล ชวบเจริญ : นักวิจัย

- ตำแหน่งงานในหน้าที่ประจำ
 - : อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - : กรรมการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
- วุฒิการศึกษา
 - : ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 - : ปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์